

การประเมินผล

โครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564

ศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เอกสารประเมินผล เลขที่ 509
ธันวาคม 2565

CENTRE FOR PROJECT AND PROGRAMME EVALUATION
OFFICE OF AGRICULTURAL ECONOMICS
MINISTRY OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES
EVALUATION PAPER NO. 509
DECEMBER 2022

การประเมินผล

โครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564

โดย

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทคัดย่อ

โครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 เป็นโครงการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาและต่อยอดมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลาย รวมถึงส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งในระดับประเทศและเพื่อการส่งออกสู่ตลาดโลก การประเมินผลครั้งนี้เป็นการประเมินผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานโครงการสำคัญภายใต้แผนฯ รวมทั้งนำข้อค้นพบและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนแม่บท โดยสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 413 ราย เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ 40 ราย ประธานกลุ่มเกษตรกร 34 ราย รวม 487 ราย

ผลการประเมิน พบว่า การดำเนินงานโครงการภายใต้แผนแม่บทเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีหน่วยงานดำเนินงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ 4 หน่วยงาน ได้แก่ กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมหม่อนไหม และกรมพัฒนาที่ดิน มีการดำเนินงานส่งเสริมเกษตรกรใน 3 กลุ่มสินค้า ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ไม้ผล และผ้าไหม ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 205.59 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 189.94 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 92.39 มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 4,222 ราย โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร เช่น เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับพื้นที่ และการผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน นอกจากนี้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดข้าวพันธุ์ดีที่มีคุณภาพให้กับเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ แปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์และกล่องบรรจุไม้ผลให้กับเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล ซึ่งเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด ที่คะแนนเฉลี่ย 4.46 ด้านผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนฯ ในภาพรวมสามารถดำเนินการได้ร้อยละ 98.34 ของเป้าหมาย นอกจากนี้มีหน่วยงานที่จัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนฯ 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมหม่อนไหมจัดทำฐานข้อมูลพันธุ์หม่อน - พันธุ์ไหม อนุรักษ์ และพันธุ์ไม้ย้อมสี รวม 2 ระบบ และกรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นจำนวน 1 ระบบ ด้านการตรวจรับรองมาตรฐานของเกษตรกร พบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิร้อยละ 37.50 ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ส่วนกลุ่มเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเนื่องจาก อยู่ระหว่างการพัฒนาตามคุณสมบัติ ถึงแม้ว่ากลุ่มเกษตรกรยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI แต่ก็ได้รับรองมาตรฐานทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น เกษตรอินทรีย์ และ GAP เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลร้อยละ 32.79 มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับผ่าน QR Code ไปปรับใช้ในการจำหน่ายผลผลิต ส่วนเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลบางส่วนไม่ได้ใช้ระบบดังกล่าวเนื่องจากจำหน่ายผลผลิตแบบเหมายกสวนให้กับพ่อค้าที่มารับซื้อจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ และการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ตรานกยูงพระราชทาน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 90.44 ขอรับการตรวจรับรอง และมีเกษตรกร

ร้อยละ 47.12 ได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทานแล้วสามารถผลิตผ้าไหมตามมาตรฐานตรานกยูง กล่าวคือ มีเกษตรกรได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทานสีเขี้ยว สีน้ำเงิน สีเงิน และสีทอง แตกต่างกันตามคุณสมบัติผ้าไหมที่ผลิตได้

ด้านรายได้สุทธิของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ มีรายได้สุทธิลดลง ร้อยละ 10.04 เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง และค่าใช้จ่ายในการผลิตเพิ่มขึ้น เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลแต่ละชนิด ได้แก่ ทูเรียน มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.22 เนื่องจากเกษตรกรสามารถผลิตทุเรียนได้มากขึ้นและมีราคาจำหน่ายสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา มังคุด มีรายได้สุทธิลดลงร้อยละ 6.20 เพราะผลผลิตมังคุดลดลงเนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย แต่สามารถจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น และมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเพิ่มขึ้น ลำไย มีรายได้สุทธิลดลงร้อยละ 124.37 เนื่องจากประสบปัญหาโรคผลผลิตตกต่ำ และมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเพิ่มขึ้น และเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น ร้อยละ 32.39 เนื่องจากเกษตรกรบางรายสามารถจำหน่ายผ้าไหมที่ผ่านการรับรองตรานกยูงพระราชทาน ในราคาที่สูงกว่าผ้าไหมที่ยังไม่ได้รับการรับรอง ด้านมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีมูลค่าการจำหน่ายสินค้าที่ได้รับการส่งเสริม รวม 1,873.50 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 320.88 ล้านบาท ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ร้อยละ 20.67

การประเมินผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมจากการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้แผนฯ แบ่งออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ (1) ประสิทธิภาพ พิจารณาความมีประสิทธิภาพจากการดำเนินงานในภาพรวม ทั้งในเรื่องของผลสำเร็จจากการดำเนินงาน และการเบิกจ่ายงบประมาณ จากการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่ร้อยละ 95.36 (2) ประสิทธิภาพ พิจารณาจากผลการประเมินตามตัวชี้วัดเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผล พบว่า มีระดับความสำเร็จระดับดีที่ร้อยละ 76.92

เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ไปสู่ภาคการผลิตอื่น รวมทั้งควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์สินค้าเพื่อยกระดับราคาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การดำเนินโครงการในระยะต่อไปควรสำรวจความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับหลักสูตรการอบรม รวมทั้งควรเพิ่มระยะเวลาในการอบรมบางหลักสูตรที่ต้องใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น การจัดทำข้อมูลเพื่อขึ้นทะเบียนสินค้า GI ควรมีผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำการขึ้นทะเบียนสินค้า GI เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีโอกาสผ่านการพิจารณารับรองสินค้า GI มากขึ้นนอกจากนี้ ควรประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการตรวจรับรองผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานให้กับสมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าอย่างทั่วถึง

คำสำคัญ: สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น , สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) , ตรานกยูงพระราชทาน

Abstract

The evaluation of this project was one of the important projects under the local identity agricultural Sub-Master Plan 2021. It was a project to integrate the cooperation of agencies under the Ministry of Agriculture and Cooperatives (MOAC). The objectives were to promote the use of local identities and local wisdom in agricultural products with to add value to agricultural products, in terms of geographical indications (GI) and produce products in demand from a diverse of consumers; to promote local economies; to create uniqueness and identity for Thai agricultural products that could be differentiated from agricultural products of other countries in the global market in order to met different consumer needs. This evaluation was to evaluate the overall results and achievements, including recommendations and suggestions to support project implementation to achieve the Master Plan's objectives. Data were collected from the survey and opinions of the samples that consisted of 413 farmers, 40 government officers, and 34 farmers group leaders.

The result of the evaluation showed that the implementation of farming with local identity agricultural Sub-Master Plan, and there were 4 operational agencies under the MOAC, namely the Department of Rice, the Department of Agricultural Extension, The Queen Sirikit Department of Sericulture, and the Department of Land Development. For proceeding, there were three groups of farmers (jasmine rice, fruit, and silk) have been promoted. The total budget allocated was 205.59 million baht, while the result of the budget disbursement was 189.94 million baht, or equal to 92.39 percent. A total of 4,222 farmers participated in the project. In addition, it encouraged farmers to be knowledgeable in transferring technology such as quality jasmine rice production technology, identity-based agricultural production technology, local wisdom suitable for the area, and the production of royal cotton silk. Moreover, The project could support factors of production, and knowledge transfer to farmers, who had the highest level of understanding with a scoring average of 4.46 in various curriculums. Also, the overall project performance under the plan was 98.34 percent of the target. The database has been established to support under the plan, three databases on varieties conservation which are operated; the database of the mulberry tree, silk worm, the dyewood, and the agricultural local intelligence database.

In terms of economic value added, farmers who participated in the project were worth 1,873.50 million baht, an increase of 320.88 million baht. This resulted in a 20.67% change in the value of local identity agricultural products.

For the evaluation of achievements in the overall project's implementation and activities under the plan. There could be divided into two dimensions: (1) Effectiveness, considering overall operational efficiency in terms of operating success and budget disbursement. The project was able to operate performance was 95.36%, (2) Efficiency based on the measurement results compared to the evaluation criteria, it was found that the success level was 76.92%. In addition, there were database organizations that provide support.

Therefore, the findings and suggestions for this evaluation included that the agencies responsible for the implementation of the projects should link local identity utilization to other production sections, and be able to increase the channels of public relations to create higher added values of production. Then, the future implementation of the project should explore the needs of farmers. The project should also prepare information for the registration of GI goods and should be more experts to advise. Besides, it was important to promote and raise awareness about silk certification procedures for members of the weaving groups.

Keywords: Local identity, Geographical Indications (GI), Royal Thai silk

คำนำ

โครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 เป็นการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพัฒนาต่อยอดรวมถึงส่งเสริมการแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า และสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยมุ่งเน้นให้เกิดอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยโครงการดังกล่าวได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จึงได้ทำการประเมินผลผลิต และผลลัพธ์ของโครงการฯ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไป ให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นต่อไป

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมหม่อนไหม ตลอดจนประธานกลุ่มเกษตรกร และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทำให้การประเมินผลครั้งนี้ มีความสมบูรณ์ จึงใคร่ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจต่อไป

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ธันวาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ค
Abstract	จ
คำนำ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของงานประเมินผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานประเมินผล	1
1.3 ขอบเขตการประเมินผล	1
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
1.5 วิธีการประเมินผล	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานประเมินผล	10
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี	11
2.1 การตรวจเอกสาร	11
2.2 แนวคิดและทฤษฎี	14
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ	19
3.1 สินค้าเกษตรที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI สินค้าไม้ผลเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และตรา นกยูงพระราชทาน	19
3.2 บริบทของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่าง	23
3.3 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	25
3.4 การส่งเสริมความรู้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นจากหน่วยงานภายนอก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	28
3.5 การเข้าร่วมโครงการอื่น ๆ ของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	29
บทที่ 4 ผลการประเมินผล	31
4.1 ปัจจัยนำเข้า	31
4.2 กิจกรรม	35
4.3 ผลผลิต	37
4.4 ผลลัพธ์	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.5 ทศนคติ	56
4.6 การประเมินผลสัมฤทธิ์	58
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	63
5.1 สรุป	63
5.2 ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	71
ตารางผนวก	73
ภาคผนวกที่ 1 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (3) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ.2561 – 2580)	89
ภาคผนวกที่ 2 สินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI ภายใต้พื้นที่เป้าหมายของแผนแม่บท ย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	99
ภาคผนวกที่ 3 บริบทของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่าง	121
ภาคผนวกที่ 4 แบบสอบถามเจ้าหน้าที่และเกษตรกร	163

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินผล	4
ตารางที่ 1.2 จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง	7
ตารางที่ 1.3 จำนวนเกษตรกรตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผล	8
ตารางที่ 1.4 การกำหนดระดับการประเมินผล	9
ตารางที่ 1.5 การกำหนดช่วงคะแนน สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล	10
ตารางที่ 3.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำการเกษตรของเกษตรกรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	25
ตารางที่ 3.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	26
ตารางที่ 3.3 การประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	26
ตารางที่ 3.4 พื้นที่ถือครองของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	27
ตารางที่ 3.5 การชลประทานและแหล่งน้ำในการทำเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	28
ตารางที่ 3.6 การได้รับการส่งเสริมความรู้จากหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	29
ตารางที่ 3.7 การเข้าร่วมโครงการของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	29
ตารางที่ 4.1 ผลการใช้จ่ายงบประมาณโครงการฯ ปี 2564	32
ตารางที่ 4.2 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	33
ตารางที่ 4.3 ความเพียงพอของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน	33
ตารางที่ 4.4 การเชื่อมโยงสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นกับการท่องเที่ยว	35
ตารางที่ 4.5 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน	38
ตารางที่ 4.6 ช่องการรับทราบข้อมูลข่าวสารโครงการของเกษตรกร ปี 2564	39
ตารางที่ 4.7 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี 2564	39
ตารางที่ 4.8 เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้	40
ตารางที่ 4.9 การผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงของเกษตรกร	40
ตารางที่ 4.10 ความเข้าใจระบบการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	42
ตารางที่ 4.11 การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในสินค้าข้าวหอมมะลิของเกษตรกร	42
ตารางที่ 4.12 การปรับใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับคุณภาพสินค้าไม้ผล	44
ตารางที่ 4.13 การขอรับการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย	45
ตารางที่ 4.14 การได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทาน	46
ตารางที่ 4.15 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	49
ตารางที่ 4.16 การวางแผนการผลิตและการตลาด	49
ตารางที่ 4.17 การสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.18 การสร้างตราสินค้า	51
ตารางที่ 4.19 ช่องทางการจำหน่ายสินค้าข้าวหอมมะลิของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	52
ตารางที่ 4.20 ช่องทางการจำหน่ายสินค้าไม้ผลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	52
ตารางที่ 4.21 ช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ้าไหมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	53
ตารางที่ 4.22 ร้อยละของเกษตรกรการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้	54
ตารางที่ 4.23 อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	55
ตารางที่ 4.24 รายได้สุทธิของเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	56
ตารางที่ 4.25 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการฯ	56
ตารางที่ 4.26 ความพึงพอใจของกลุ่มเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการฯ	57
ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการฯ	58
ตารางที่ 4.28 ผลสำเร็จจากการดำเนินงานของแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 จำแนกตามโครงการ	59
ตารางที่ 4.29 ผลสำเร็จจากการดำเนินงานของแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 จำแนกตามประเด็น	59
ตารางที่ 4.30 ผลการประเมินผลผลิตเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ	60
ตารางที่ 4.31 ผลการประเมินผลลัพธ์เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ	61
ตารางผนวกที่ 1 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน	75
ตารางผนวกที่ 2 การดำเนินงานโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้	76
ตารางผนวกที่ 3 การดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	77
ตารางผนวกที่ 4 การดำเนินงานโครงการพัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออกใช้เป็น ศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย	80
ตารางผนวกที่ 5 การดำเนินงานโครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร	82
ตารางผนวกที่ 6 การดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าเกษตรด้านหม่อนไหม	85
ตารางผนวกที่ 7 อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	87
ตารางผนวกที่ 8 รายได้สุทธิของเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	88

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการประเมินผลแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	4
ภาพที่ 2.1 แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)	15
ภาพที่ 2.2 กรอบการประเมินความคุ้มค่า	17
ภาพที่ 3.1 เครื่องหมายตรานกยูงพระราชทาน	22
ภาพที่ 4.1 ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน GI	43
ภาพที่ 4.2 ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	44
ภาพที่ 4.3 ข้อมูลพันธุ์หม่อน – พันธุ์ไหมอนุรักษ์	47
ภาพที่ 4.4 ระบบฐานข้อมูลพันธุ์ไม้ย้อมสี	47
ภาพที่ 4.5 ระบบฐานข้อมูลสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	48

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของงานประเมินผล

แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เป็น 1 ใน 6 แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร ซึ่งเป็นแผนงานสำคัญของการพัฒนาภาคการเกษตร มุ่งเน้นการพัฒนาและต่อยอดมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ โดยการนำจุดเด่นของอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ประโยชน์ในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมถึงส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกสู่ตลาดโลกต่อไป (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาต่อยอดรวมถึงส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชน เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า และสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยมุ่งเน้นให้อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพิ่มขึ้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล เห็นว่าแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร ให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร นำมาซึ่งโอกาสในการสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกรที่เน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตในภาคเกษตรไปสู่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง โดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย สินค้าศิลปาชีพ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) รวมถึงสินค้าสิ่งปฏิกูลทางภูมิศาสตร์ พืชผลทางการเกษตรและไม้ผลเขตร้อน จึงได้ทำการประเมินผลโครงการดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของงานประเมินผล

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

1.3 ขอบเขตของการประเมินผล

1.3.1 พื้นที่เป้าหมาย ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่การดำเนินงานโครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2564 ได้แก่

- (1) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ (กรมการข้าว ,กรมพัฒนาที่ดิน)
- (2) โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (3) โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออกใช้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย (กรมส่งเสริมการเกษตร ,กรมพัฒนาที่ดิน)
- (4) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (5) โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม (กรมหม่อนไหม)

โดยจำแนกการประเมินผลเป็น 3 กลุ่มชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ไม้ผล (ทุเรียน มังคุด ลำไย) และผ้าไหม

1.3.2 กลุ่มประชากรเป้าหมาย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) เกษตรกรและประธานกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ภายใต้ 3 สินค้า ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ไม้ผล และผ้าไหม ในพื้นที่เป้าหมาย
- 2) เจ้าหน้าที่ส่วนกลางและภูมิภาคของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่รับผิดชอบโครงการ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมหม่อนไหม

1.3.3 ระยะเวลาข้อมูล

ผลการดำเนินงาน ผลผลิตของโครงการ เป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และใช้ข้อมูลการผลิตสินค้าข้าวหอมมะลิ ไม้ผล และผ้าไหม ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปี พ.ศ. 2563 – 2564

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น หมายถึง สินค้าเกษตรที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทยที่เป็นที่รู้จักของต่างชาติ อาทิ ข้าวหอมมะลิ ไม้ผลเมืองร้อนชนิดต่าง ๆ รวมถึงสินค้าเกษตรที่มีคุณลักษณะพิเศษที่นำทรัพยากรที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉพาะพื้นที่ และมีความโดดเด่นไม่เหมือนพื้นที่อื่น มาสร้างให้เกิดเป็นผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร รวมถึงสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร, 2564)

1.4.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พื้นเพรากฐานของความรู้ของชาวบ้านหรือความรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์สืบเนื่องต่อกันมาทั้งทางตรง คือประสบการณ์ที่พบด้วยตัวเอง หรือทางอ้อมซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่ หรือความรู้ที่สะสมสืบต่อกันมา (เทศบาลนครปากเกร็ด, 2564)

1.4.3 สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI : Geographical Indications) หมายถึง ชื่อหรือสัญลักษณ์เฉพาะที่ใช้บนผลิตภัณฑ์หรือสิ่งของที่อิงไปถึงตำแหน่งหรือจุดเริ่มต้นทางภูมิศาสตร์ (เช่นเมือง ภูมิภาค หรือประเทศ) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์อาจจะใช้เป็นมาตรฐานวัดคุณภาพของสิ่งบางสิ่ง หรือมีชื่อเสียงในทางใดทางหนึ่ง โดยมีผลมาจากจุดกำเนิดทางภูมิศาสตร์ของสิ่งนั้น (กรมทรัพย์สินทางปัญญา ,2559)

1.4.4 ตรานกยูงพระราชทาน (Thai Silk Quality Certification Mark) หมายถึง เครื่องหมายรับรองคุณภาพผ้าไหมไทยที่สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ รับสนองพระราชดำริในการมอบตราสัญลักษณ์ให้แก่ผู้ผลิตไหมไทยที่ได้มาตรฐาน 4 ระดับ

ได้แก่ นกยูงสีทอง (Royal Thai Silk) นกยูงสีเงิน (Classic Thai Silk) นกยูงสีน้ำเงิน (Thai Silk) และนกยูงสีเขียว (Thai Silk Blend) ตามลำดับ (กรมหม่อนไหม, 2554)

1.4.5 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice : GAP) หมายถึง ระบบการผลิตที่ถูกต้องในฟาร์ม โดยพิจารณาตั้งแต่พื้นที่การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีลักษณะตรงตามความต้องการ และมีความปลอดภัยต่อการบริโภค โดยมุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการผลิตที่ได้ผลผลิตปลอดภัย ปลอดภัยจากศัตรูพืช และคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้บริโภค (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2563)

1.4.6 ระบบควบคุมภายใน (Internal Control System : ICS) คือ ระบบประกันคุณภาพที่มีการจัดบันทึกและรับรองการประเมินประสิทธิผลและตรวจสอบเกษตรกรรายย่อยแต่ละราย โดยองค์กรรับรองที่เป็นบุคคลที่สามจะทำการตรวจสอบการดำเนินงานของระบบว่าดำเนินไปได้ด้วยดีหรือไม่ เพื่อให้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2564)

1.4.7 สินค้าโอท็อป (OTOP : One Tambon One Product “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”) เป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีผลิตภัณฑ์หลักเป็นของตัวเองเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบหรือทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาทำการพัฒนาจนกลายเป็นสินค้าที่สามารถสร้างรายได้แก่ชุมชน โอท็อปในประเทศไทยมีต้นแบบมาจากกระบวนการ หนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของจังหวัดโออิตะ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก เพราะสามารถกระตุ้นสร้างพลังของชุมชน และพัฒนาการผลิตท้องถิ่นด้วยมุมมองในระดับสากล (กรมวิทยาศาสตร์บริการ, 2564)

1.5 วิธีการประเมินผล

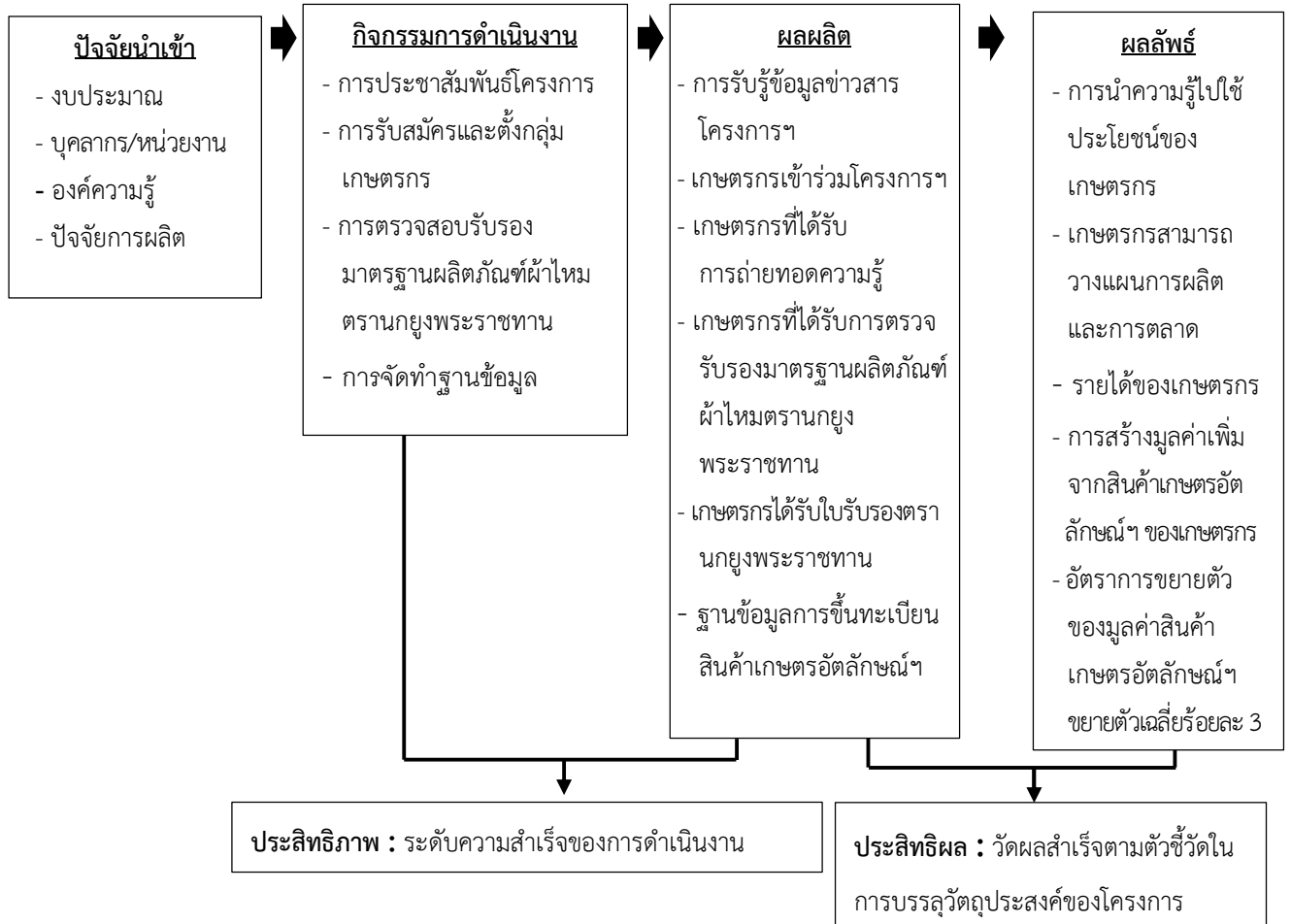
1.5.1 กรอบแนวคิดในการประเมินผล

1) **รูปแบบการประเมินผล** การประเมินผลในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) มาประยุกต์ใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์

2) **ประเภทการประเมินผล** เป็นการประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ (On – going Evaluation) เนื่องจากเป็นโครงการต่อเนื่อง และเลือกทำการประเมินผลโครงการที่ดำเนินงานในปี 2564 นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของโครงการ

3) **แผนแบบการประเมินผล** การประเมินผลครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับเป้าหมายที่โครงการระบุไว้รวมทั้งผลการประเมินภาพรวมของโครงการ และแปลงค่าผลการประเมินเป็นระดับผลการประเมินในแต่ละประเด็น เพื่อแสดงให้เห็นว่าการดำเนินโครงการมีความโดดเด่นในด้านใด และควรปรับปรุงแก้ไขในประเด็นใด

จากการตรวจเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี การประเมินผลครั้งนี้จึงใช้แบบจำลอง logic model ในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ ความสอดคล้อง ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นภายใต้แบบจำลองดังกล่าวตามตัวชี้วัดที่กำหนด สามารถสรุปกรอบแนวคิดการประเมินผลแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการประเมินผลโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

1.5.2 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินผล

ประเด็นและตัวชี้วัดที่สำคัญที่ใช้ในการประเมินผลครั้งนี้ ได้จากการพิจารณารายละเอียดของการดำเนินโครงการร่วมกับสิ่งที่ต้องการประเมินผล จำแนกตามรูปแบบการประเมินผลดังนี้ (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินผล

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่าย - ร้อยละของความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละของความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 - ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
1.2 บุคลากร/หน่วยงาน	- จำนวนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน	- ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยงาน
1.3 องค์ความรู้	- จำนวนองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และหน่วยงานสนับสนุน	- ไม่น้อยกว่า 3 องค์ความรู้
1.4 ปัจจัยการผลิต	- จำนวนปัจจัยการผลิตที่หน่วยงานสนับสนุน	- ไม่น้อยกว่า 3 กลุ่มชนิด

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
2. กิจกรรมดำเนินงาน (Program Activities)		
2.1 การประชาสัมพันธ์	- จำนวนสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ - ร้อยละของกลุ่มเกษตรกรที่มีการเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว และการสร้างกิจกรรมเพื่อดึงคนเข้าพื้นที่	- ไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง - ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2.2 การรับสมัครและตั้งกลุ่มเกษตรกร	- มีหลักเกณฑ์การรับสมัคร และตั้งกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน	- มี
2.3 การตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน	- จำนวนเมตรในการตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน	- 200,000 เมตร
2.4 การจัดทำฐานข้อมูล	- มีฐานข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มี
3. ผลผลิต (Outputs)		
3.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการฯ	- ร้อยละของเกษตรกรที่รับทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการฯ	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3.2 การรับสมัครเกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	- 4,430 ราย
3.3 การส่งเสริมองค์ความรู้	- จำนวนแปลงเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น - ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง	- 50 แปลง - ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีความเข้าใจระบบการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพิ่มขึ้น	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3.4 การขอรับการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานของเกษตรกร	- ร้อยละของเกษตรกรที่ขอรับการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3.5 การได้รับใบรับรองตรา	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับใบรับรองตรานกยูงพระราชทาน	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การประเมินผล
3.6 ฐานข้อมูล	- จำนวนชนิดสินค้าที่ขึ้นทะเบียนสินค้าเกษตร อัตลักษณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	- 3 กลุ่มชนิดสินค้า
4. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
4.1 การนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่นำความรู้ จากการอบรมไปใช้ประโยชน์	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4.2 ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30
	- ร้อยละของกลุ่มเกษตรกรที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม จากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30
	- ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถวางแผนการผลิต และการตลาด เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร อัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สู่การรองรับ GI	- ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30
	- อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของสินค้าเกษตร อัตลักษณ์พื้นถิ่น	- ร้อยละ 3
5. ทักษะ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการฯ	- ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความพึงพอใจของสถาบันเกษตรกรต่อการ ดำเนินการโครงการฯ	- ระดับมากขึ้นไป
	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินการฯ	- ระดับมากขึ้นไป

1.5.3 การรวบรวมข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูล ได้เลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือเพื่อสอบถามกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีคำถามทั้งคำถามปลายปิด (Close – ended question) และคำถามปลายเปิด (Open - ended - question) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยกำหนดจำนวนตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หรือผู้ให้ข้อมูลหลักของหน่วยงานต่าง ๆ ในลักษณะการสัมภาษณ์และสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงาน แผนงาน และโครงการ ทักษะ ความพึงพอใจ ตลอดจนปัญหาในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่จากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคในสังกัดกรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมหม่อนไหม จำนวน 40 ราย โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection)

1.2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับผลที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ การนำไปปฏิบัติ ทักษะ ความพึงพอใจ

และปัญหาการเข้าร่วมโครงการนั้น ๆ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มตามชนิดสินค้าเกษตร ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ กลุ่มที่ 2 เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล (ทุเรียน มังคุด ลำไย) กลุ่มที่ 3 เกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหม และในแต่ละชั้นภูมิใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ใส่ทดแทน (Simple Random Sampling without Replacement) โดยใช้บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ประชากรทั้งหมด 3,071 ราย ประกอบด้วย

1.2.1) ข้าวหอมมะลิ จำนวน 1,785 ราย

1.2.2) ไม้ผล จำนวน 660 ราย แบ่งเป็น

(1) ทุเรียน จำนวน 460 ราย

(2) มังคุด จำนวน 100 ราย

(3) ลำไย จำนวน 100 ราย

1.2.3) ผ้าไหม จำนวน 626 ราย

การกำหนดขนาดตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ใช้เกณฑ์การหาขนาดตัวอย่าง โดยพิจารณาความเหมาะสมของระยะเวลาและความเป็นไปได้ในการสำรวจข้อมูล จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีเทียบอัตราส่วนของประชากร (Neuman, อ้างถึงใน สมชาย วรวิเศษมงคล, 2554) ดังนี้

- ถ้าประชากรน้อยกว่า 1,000 รายใช้อัตราส่วนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 30

- ถ้าประชากรอยู่ระหว่าง 1,001 - 10,000 ราย ใช้อัตราส่วนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10

- ถ้าประชากรอยู่ระหว่าง 10,001 - 150,000 ราย ใช้อัตราส่วนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 1

จากจำนวนประชากรที่เข้าร่วมโครงการ 3,424 ราย จึงใช้เกณฑ์ในการกำหนดขนาดตัวอย่างร้อยละ 10 ของประชากร ได้ขนาดตัวอย่างในการจัดเก็บรวม 342 ราย นำมากระจายตามสัดส่วนของประชากรรายสินค้าได้จำนวนตัวอย่างตามตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง

หน่วย: ราย

ชนิดสินค้า	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	
	ประชากร (N)	ตัวอย่าง (n)
1. ข้าว	1,785	178
2. ไม้ผล	660	66
2.1 ทุเรียน	460	46
2.2 มังคุด	100	10
2.3 ลำไย	100	10
3. ผ้าไหม	626	63
รวมทั้งสิ้น	3,071	307

ที่มา: จากการคำนวณ

1.3) ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ เนื่องจากต้องมีการวัดรายได้ และมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรอัตรลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ จึงเพิ่มขนาดตัวอย่างสินค้าข้าวหอมมะลิ ไม้ผล และผ้าไหม ทำให้มีตัวอย่างเกษตรกรทั้งหมด 413 ตัวอย่าง (ตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.3 จำนวนเกษตรกรตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผล

หน่วย: ราย

ชนิดสินค้า	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	
	ประชากร (N)	ตัวอย่าง (n)
1. ข้าว	1,785	178
2. ไม้ผล	660	120
2.1 ทุเรียน	460	85
2.2 มังคุด	100	15
2.3 ลำไย	100	20
3. ผ้าไหม	626	115
รวมทั้งสิ้น	3,071	413

ที่มา: จากการคำนวณ

2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารโครงการ รายงานการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ ตลอดจนข้อมูลจากเอกสารรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ในเชิงตัวเลขเปรียบเทียบ โดยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายประกอบด้วยค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าผลรวม เพื่อนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางข้อมูล และวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด เช่น แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิด การสังเกต การประเมินผลแบบมีส่วนร่วม และข้อความจากเอกสารรายงานเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นและใช้ตัดสินใจในเรื่องของการบริหารจัดการโครงการขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม ผลลัพธ์ ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ ซึ่งการวิเคราะห์ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) การประเมินผลสัมฤทธิ์ พิจารณาจาก

1.1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมายแสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีวิธีคิดดังนี้

$$(1) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \left(\frac{\text{ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากโครงการ}}{\text{เป้าหมายของโครงการ}} \right) \times 100$$

$$(2) \text{ การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \left(\frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง}}{\text{งบประมาณตามแผน}} \right) \times 100$$

1.2) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จตามตัวชี้วัด ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

$$\text{ประสิทธิผล} = \left(\frac{\text{จำนวนตัวชี้วัดบรรลุวัตถุประสงค์}}{\text{จำนวนตัวชี้วัดทั้งหมด}} \right) \times 100$$

การวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการดำเนินงาน และการวัดประสิทธิผล โดยกำหนดระดับผลการประเมินเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ และจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข โดยจะทำการแปลผลจากช่วงคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดผล ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ (ตารางที่ 1.4)

ตารางที่ 1.4 การกำหนดระดับผลการประเมิน

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมายของระดับผลการประเมิน
80 – 100	ดีมาก/เป็นจุดเด่นของโครงการ
65 – 79	ดี/สูงกว่ามาตรฐาน
50 – 64	พอใช้/ทำได้ตามมาตรฐาน
น้อยกว่า 50	จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข

2.2) การวิเคราะห์ ความคิดเห็น ความเหมาะสม ความพึงพอใจ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ โดยแบ่งช่วงระดับค่าคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ระดับ และการพิจารณากรณีการเปรียบเทียบผลของเป้าหมายหรือข้อมูลที่ต้องการเปรียบเทียบ กำหนดเป็นช่วงค่าร้อยละ ซึ่งมีวิธีคำนวณหาช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (ตารางที่ 1.5)

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}}$$

โดยที่ คะแนนสูงสุด คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุดตามแบบสอบถาม

คะแนนต่ำสุด คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุดตามแบบสอบถาม
จำนวนระดับชั้น คือ การกำหนดระดับการวัด

ตารางที่ 1.5 การกำหนดช่วงคะแนน สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าคะแนน	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนน		
		ความพึงพอใจ	ความเหมาะสม	ระดับความรู้
1	1 – 1.80	ไม่พึงพอใจมาก	ไม่เหมาะสมมาก	น้อยที่สุด
2	1.81 – 2.60	ไม่พึงพอใจ	ไม่เหมาะสม	น้อย
3	2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง	เหมาะสมปานกลาง	ปานกลาง
4	3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก	เหมาะสมมาก	มาก
5	4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด	เหมาะสมมากที่สุด	มากที่สุด

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานประเมินผล

1.6.1 เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

1.6.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินผลใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี

2.1 การตรวจเอกสาร

2.1.1 การติดตามและประเมินผลแผนงานด้านการเกษตร

จากการประเมินผลยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาภาคการเกษตรที่ผ่านมา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติ ปี 2563 ซึ่งมีสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นหน่วยหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นการเกษตร แบ่งเป็น 6 แผนแม่บทย่อย โดยมีแผนแม่บทย่อยด้านเกษตรอัตลักษณ์ เป็น 1 ใน 6 แผนแม่บทฯ ประเด็นการเกษตร จากการพิจารณารายงานผลการดำเนินงานแผนแม่บทย่อยด้านเกษตรอัตลักษณ์ ปี 2563 พบว่า ในปี 2563 มูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ (นับเฉพาะข้าวหอมมะลิ ไม้ผลเมืองร้อนที่สำคัญ และผ้าไหมไทยนกยูงพระราชทาน) มีมูลค่ารวม 260.62 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ซึ่งขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.91 ทำให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายในส่วนของมูลค่าการจัดจำหน่ายสินค้า GI ที่ขึ้นทะเบียนจัดจำหน่าย มีมูลค่ารวม 3.50 พันล้านบาท และเพิ่มเป็น 5.39 พันล้านบาท ณ ตุลาคม 2563 แสดงให้เห็นว่ามูลค่าสินค้ากลุ่มเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีแนวโน้มการขยายตัวในทิศทางที่ดี (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) นอกจากนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้ประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ระยะครึ่งยุทธศาสตร์) โดยการประยุกต์ใช้ตัวแบบจำลองประเมินผลตัวแบบซีบีพี (CIPP Model) และวิธีประเมินผลแบบมีส่วนร่วมโดยการกำหนดตัวชี้วัดตามบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ตามประเด็นยุทธศาสตร์เทียบกับเป้าหมาย ผลการประเมินผลด้านบริบทชี้ให้เห็นว่า แนวทางการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ มีความสอดคล้องกับบริบท ของสถานการณ์ทั้งในและต่างประเทศ ส่วนการประเมินผลด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีการใช้จ่ายงบประมาณ ภายใต้ยุทธศาสตร์ ร้อยละ 46.22 และจำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมส่วนการประเมินผลด้านกระบวนการ พบว่า มีการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเฉลี่ย 1 – 2 ครั้งต่อปี และมีการบูรณาการทำงาน ร่วมกับหน่วยงาน ภายในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 และการประเมินผล ด้านผลผลิต พบว่า หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สามารถดำเนินงานอยู่ระดับดีมาก และมีค่าความสำเร็จเฉลี่ย 91.98 ของเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังพบว่า การดำเนินงานยุทธศาสตร์ในระยะครึ่งแผน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องของการเพิ่มพื้นที่การผลิตเกษตรอินทรีย์ มีสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น มีเกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น และมีการยอมรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในระดับมาก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2562) ในปี 2560 ได้ประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) พบว่า ภาพรวมมีผลการพัฒนาในระดับดีมาก คือ ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรอยู่ที่ ร้อยละ 78.80 และมีพื้นที่การเกษตรได้รับการบริหารจัดการ 57.18 ล้านไร่ หรือร้อยละ 98.42 ของเป้าหมายการพัฒนา 58.10 ล้านไร่ ส่วนที่ต้องเร่งแก้ไขคือ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคเกษตร เมื่อสิ้นสุดแผนฯ หดตัวลงเฉลี่ยร้อยละ 0.43 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อ GDP เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างทางเศรษฐกิจ

พบว่า ขาดความสมดุล ภาคอุตสาหกรรมและบริการมีส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศร้อยละ 90.01 ขณะที่ภาคเกษตรมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9.99 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรต่อ GDP มีแนวโน้มลดลงเหลือร้อยละ 8.40 ขณะที่มูลค่าการนำเข้าชะลอตัวลงเหลือร้อยละ 3.40 ในปี 2558 และเพิ่มขึ้นในปี 2559 คิดเป็นร้อยละ 3.44 สัดส่วนสินค้าเกษตรที่สำคัญ 10 อันดับแรกมีแนวโน้มลดลงเหลือร้อยละ 80.21 การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์โลกของภาคเกษตรมีการขยายตัวร้อยละ 2.10 เป็นผลมาจากปัจจัยทุนมากที่สุด รองลงมาเป็นปัจจัยสภาพการผลิตรวม ร้อยละ 0.85 โดยกลับมาเป็นบวก หลังจากติดลบมาตั้งแต่แผนพัฒนาการเกษตรฯ ฉบับที่ 8 - 10 สะท้อนให้เห็นว่ามีการใช้เทคโนโลยีในการผลิตทางการเกษตรมากขึ้น ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้การพัฒนายังไม่บรรลุผล มาจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ การเกิดโรคระบาด รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าอยู่ในภาวะถดถอย (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560)

2.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

เกศสุตา ใหม่สาร ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน กรณีศึกษาวิสาหกิจกลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าเรือ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มมีทั้งปัจจัยภายในและภายนอก โดยปัจจัยภายในที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มมากที่สุด ได้แก่ ด้านการผลิต ซึ่งกลุ่มมีวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมและเพียงพอกับปริมาณการผลิต และสามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดได้ รองลงมาคือ ด้านลักษณะผู้นำกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่ม ทำให้สามารถขับเคลื่อนและได้รับความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มเป็นอย่างดี ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ด้านความรู้ความสามารถของสมาชิกกลุ่มและด้านการตลาด ตามลำดับ สำหรับปัจจัยภายนอก พบว่า การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มมากที่สุด ในด้านรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มโดยศึกษาในภาพรวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างและการบริหารงาน ด้านการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมของกลุ่ม พบว่า สมาชิกมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของกลุ่มส่งผลให้การบริหารจัดการภายในกลุ่มมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยสมาชิกให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี ทั้งการเข้าร่วมประชุมกลุ่มแสดงความคิดเห็นและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี รองลงมาคือด้านการดำเนินงานมีการวางแผนการผลิตล่วงหน้า รวมถึงสมาชิกทุกคนมีโอกาสพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถจากหน่วยงานภายนอกอย่างสม่ำเสมอ โดยสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมมาถ่ายทอดให้แก่สมาชิกในกลุ่มได้ รวมทั้งมีโครงสร้างและแนวทางการบริหารงานของกลุ่มที่ชัดเจน โปร่งใส และสมาชิกทุกคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง (เกศสุตา ใหม่สาร และคณะ, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sreymom Phath เรื่องรูปแบบการจัดการการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของพริกไทยกำปอตในประเทศกัมพูชา พบว่า รูปแบบกระบวนการจัดการในการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการ 2) กระบวนการขอขึ้นทะเบียน 3) ผลลัพธ์ 4) ระบบการควบคุม และ 5) การส่งเสริมการตลาด ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขึ้นทะเบียน มี 4 ประการคือ ประการแรกการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ ประการที่สองการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรไม่ใช่องค์กรของรัฐ ประการที่สามโครงสร้างพื้นฐานเช่นลักษณะพิเศษของพริกไทยกำปอต และประการที่สี่ความเป็นหนึ่งเดียวของสมาคมส่งเสริมพริกไทยกำปอตรวมถึงการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Sreymom Phath, 2560) นอกจากนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการผลิตข้าวสังข์หยด

ภายใต้ระบบสิ่งปงซ์ทางภูมิศาสตร์ พบว่า พื้นที่ปลูกข้าวสังข์หยดพัทลุง ปีการผลิต 2551/52 มีจำนวนทั้งสิ้น 12,886 ไร่ อำเภอที่ปลูกมากที่สุด คือ อำเภอควนขนุน จำนวน 6,123 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 47 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด โดยแบ่งเป็นข้าวสังข์หยด GI จำนวน 950 ไร่ และข้าวสังข์หยดที่ไม่ได้ GI จำนวน 5,173 ไร่ จำนวนเกษตรกรที่ปลูกข้าวสังข์หยด ทั้งหมด 952 ราย เป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าวสังข์หยด GI 127 ราย ในขณะที่เกษตรกรที่ปลูกข้าวสังข์หยดที่ไม่ได้ GI มีจำนวน 825 ราย และในปีการผลิต 2552/53 ราคาข้าวเปลือกสังข์หยด GI เท่ากับ 14.50 บาท/กิโลกรัม และราคาข้าวเปลือกสังข์หยดที่ไม่ได้ GI เท่ากับ 10 บาท/กิโลกรัม จะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่ปลูกข้าวสังข์หยด GI มีน้อยมากเมื่อเทียบกับเกษตรกรที่ปลูกข้าวสังข์หยดที่ไม่ได้ GI แม้ว่าราคาข้าวสังข์หยด GI สูงกว่าข้าวสังข์หยดที่ไม่ได้ GI ประมาณ 5 บาท/กิโลกรัม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2552)

2.1.3 การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

การประเมินผลโครงการในปัจจุบัน มุ่งเน้นที่การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้กับผู้บริหารหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือยุติการดำเนินงาน เพื่อเป็นการตอบคำถามว่าผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้น “คุ้มค่ากับงบประมาณที่สนับสนุนไปมากน้อยเพียงใด และก่อให้เกิดผลประโยชน์กับประชาชนมากน้อยเพียงใด” โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้รายงานผลการประเมินความคุ้มค่าการปฏิบัติการกิจของภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ซึ่งมีกรอบการประเมิน 3 มิติ ดังนี้ 1) *มิติประสิทธิผล* พบว่า กรมการพัฒนาชุมชนสามารถดำเนินการบรรลุผลสำเร็จ ตามแผนที่กำหนดไว้ได้แก่ จำนวนแผนชุมชนระดับตำบลมีการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ และจำนวนประชาชนที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการและมีการนำแผนการพัฒนาอาชีพไปปรับใช้ รวมทั้งมีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกับกรมการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมประชาชน ร้อยละ 98.60 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 2) *มิติประสิทธิภาพ* พบว่า กรมการพัฒนาชุมชนสามารถดำเนินงานได้บรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัดผลผลิต ได้แก่ จำนวนครัวเรือนที่มีข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่เชื่อถือได้ และจำนวนแผนชุมชนระดับตำบลที่มีการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ เป็นต้น และ 3) *มิติผลกระทบ* พบว่า การดำเนินงานของกรมการพัฒนาชุมชนก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อประชาชนในชุมชน โดยสามารถพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ตลอดจนทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมผ่านเวทีประชาคมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2561) นอกจากนี้ สุวรรณฯ ประณีตวาทกุล ได้ทำการประเมินผลลัพธ์ ผลกระทบ และความยั่งยืนของโครงการกรณีศึกษาโครงการ ปลานิล โดยวิธีวิจัยอาศัยหลักเกณฑ์การประเมินของ OECD ผลการวิจัย พบว่า เมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้อง ชุดโครงการฯ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาปลานิลในกลยุทธ์ด้านการเพิ่มผลผลิต ชุดโครงการฯ มีประสิทธิผล โดยโครงการย่อยต่าง ๆ ในชุดโครงการฯ เมื่อประสานรวมเข้ากันแล้วสามารถตอบโจทย์และบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาอาชีพ ทางเลือกการเลี้ยงปลานิลได้ ชุดโครงการฯ มีประสิทธิภาพ ได้สร้างผลผลิตและผลลัพธ์เชิงวิชาการ และมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยชุดโครงการฯ ได้สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยบางโครงการยังไม่มีที่ยั่งยืน โดยเมื่อโครงการจบลงแล้วการใช้ประโยชน์จากผลงาน ก็จบสิ้น กล่าวคือ เกษตรกรไม่มีแรงบันดาลใจในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนงานวิจัยด้านทรัพยากรสัตว์น้ำ

(ปลานิล) ของประเทศไทยในอนาคต คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยควรสนับสนุนงานวิจัยด้านปลานิล ตั้งแต่ระดับต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยด้านเศรษฐกิจ และโครงสร้าง การตลาดปลานิล (สุวรรณา ประณีตวาทกุล และคณะ, 2561)

จากการตรวจเอกสารดังกล่าว ทำให้ได้พิจารณาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การประยุกต์ใช้ รูปแบบการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาภาคการเกษตร การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการดำเนิน โครงการ ตลอดจนรูปแบบการเขียนนำเสนอผลการประเมิน รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นแนวทาง สำหรับการกำหนดประเด็น และตัวชี้วัดต่อไป

2.2 แนวคิดและทฤษฎี

2.2.1 แนวคิดการประเมินผล

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่จะวัดและทำการวิเคราะห์ว่าผลที่เกิดจากการดำเนินงานนั้นตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลหรือไม่ ผลกระทบเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ การประเมินผลโครงการแบ่งตามระยะเวลาของโครงการ ดังนี้ (บรรเทิง มาแสง, 2546)

1) การประเมินผลก่อนการดำเนินโครงการ (Pre Evaluation) เป็นการประเมินผล ก่อนที่จะจัดทำหรือนำโครงการมาปฏิบัติ วัตถุประสงค์ในการประเมินผลเพื่อศึกษาความเหมาะสม หรือความเป็นไปได้ ของโครงการ โดยการวิเคราะห์ว่าผลที่จะได้ตามโครงการนั้นจะคุ้มค่างบการลงทุนหรือไม่ เป็นการประเมินผลเพื่อ เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ที่มีหน้าที่ในการอนุมัติโครงการ

2) การประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการ (On - going Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการในขณะที่มีการดำเนินโครงการ หลังจากที่ได้มีการดำเนินโครงการได้ระยะหนึ่ง เพื่อทราบความก้าวหน้าหรือปัญหาในการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาการดำเนินงาน ตามโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดโครงการล้มเหลว นอกจากนี้บทเรียนที่ได้ยังสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

3) การประเมินผลหลังโครงการสิ้นสุดแล้ว (Post Evaluation) การประเมินผล เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อตัดสินว่าการดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยการเปรียบเทียบผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้บทเรียนซึ่งไม่ว่าจะเป็น ความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการจะได้นำไปประกอบการพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการอื่นต่อไป

2.2.2 แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model)

รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อที่เป็นระบบ และเห็นภาพ ได้ชัดเจนที่นำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรในการปฏิบัติงานของแผนงาน การจัดทำกิจกรรมและการเปลี่ยนแปลงหรือผลงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ (W.K. Kellogg Foundation, 2004 อ้างถึงใน ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563)

ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ทรัพยากร (Resources) ชนิดต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ การจัดการองค์การ และชุมชน ที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

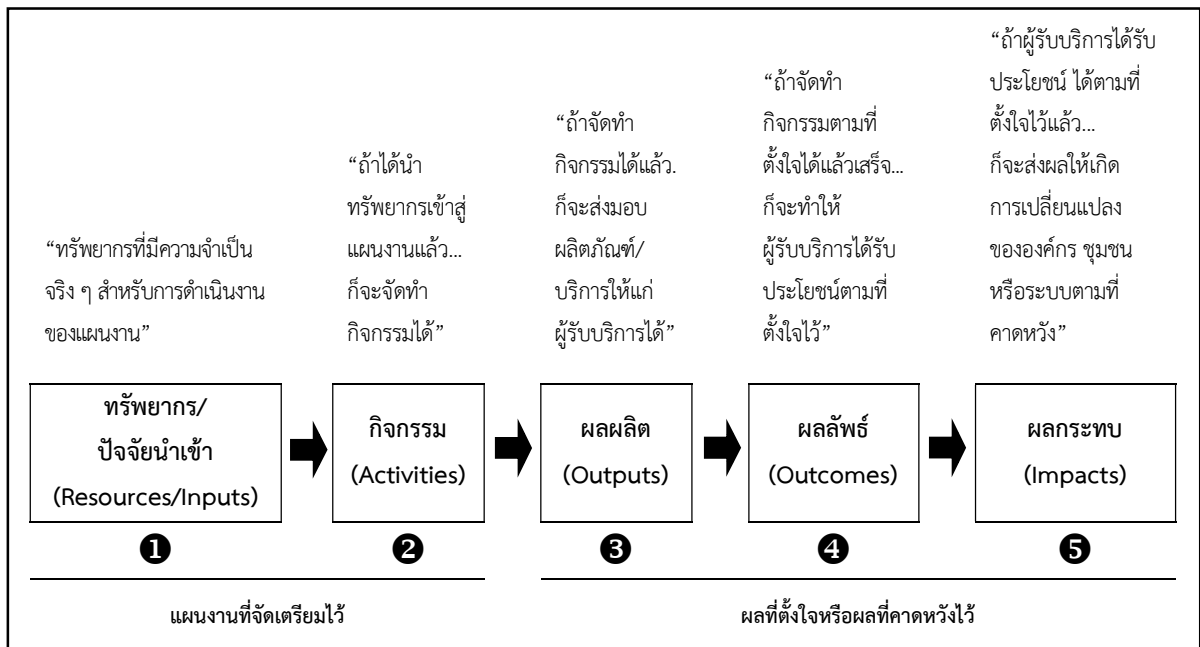
2) กิจกรรมของแผนงาน (Program Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำ โดยใช้ทรัพยากร กิจกรรมเป็นทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมการพัฒนานี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง หรือผลงานที่ต้องบรรลุผลสำเร็จ ได้แก่ ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts)

3) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึง ประเภท ระดับ และเป้าหมายของการให้บริการ ที่ส่งมอบของแผนงาน

4) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และระดับของหน้าที่การงานของผู้มีส่วนร่วมในแผนงาน ผลลัพธ์ระยะสั้นวัดได้ภายใน 1 - 3 ปี ผลลัพธ์ระยะยาววัดได้ภายใน 4 - 6 ปี และนำไปสู่ผลกระทบได้ภายใน 7 - 10 ปี

5) ผลกระทบ (Impacts) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์การ ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดทำกิจกรรมของแผนงานที่ปรากฏในช่วง 7 - 10 ปี ของการดำเนินงานตามแผนงาน ซึ่งโดยปกติมักจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน

ตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) ถือเป็นทฤษฎีหนึ่งที่นักประเมินผล เรียกว่า ทฤษฎีแผนงาน เพราะเน้นอธิบายกระบวนการทำงานของแผนงาน ที่เป็นปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลต่อผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดแผนงาน

ที่มา: W.K. Kellogg Foundation, 2004: p3

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model)

2.2.3 การประเมินผลลัพธ์และความคุ้มค่า

การบริหารจัดการภาครัฐในปัจจุบัน มุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนด้วยการบริหารจัดการอย่างมีอาชีพ มีแนวทางการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมทั้งมีความโปร่งใสขององค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ จึงต้องมีการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้น โดยสะท้อนผ่านการประเมินผลการบริหารจัดการว่า “เกิดความคุ้มค่าต่อเงินหรืองบประมาณมากน้อยเพียงใด” เพื่อให้การประเมินความคุ้มค่าเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารส่วนราชการ ใช้เป็นองค์ประกอบในการพิจารณาทางเลือกในการดำเนินงาน จึงให้ความสำคัญกับประเด็นการทำงานใน 3 ด้าน คือ ด้านประสิทธิผล ด้านประสิทธิภาพ และด้านผลกระทบ ดังนี้ (สถาบันการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, 2560)

1) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ โดยเปรียบเทียบผลผลิตที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ว่ามีความสอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายหรือไม่ สามารถกำหนดประเด็นตัวชี้วัด ดังนี้

1.1) ความคุ้มค่าของต้นทุน (Cost Effectiveness) เป็นการแสดงผลของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการ

1.2) ระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นการแสดงผลความสำเร็จของโครงการเปรียบเทียบกับเป้าหมายของโครงการ

1.3) ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผลประโยชน์ที่ได้รับ เป็นการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อประโยชน์ที่ได้รับจากผลผลิตของโครงการ

2) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรและกระบวนการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาผลผลิตที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับงบประมาณ (หรือต้นทุนทั้งหมด) ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถกำหนดประเด็นตัวชี้วัด ดังนี้

2.1) ต้นทุนต่อหน่วย เป็นการประเมินผลในระดับผลผลิตเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่าย

2.2) สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร เป็นการแสดงผลผลิตเปรียบเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ไป เช่น จำนวนบุคลากรต่อผลผลิต

2.3) สัดส่วนผลผลิตที่ทำได้จริงเปรียบเทียบกับแผน

2.4) สัดส่วนเวลาที่ใช้จริงในการให้บริการเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่กำหนด

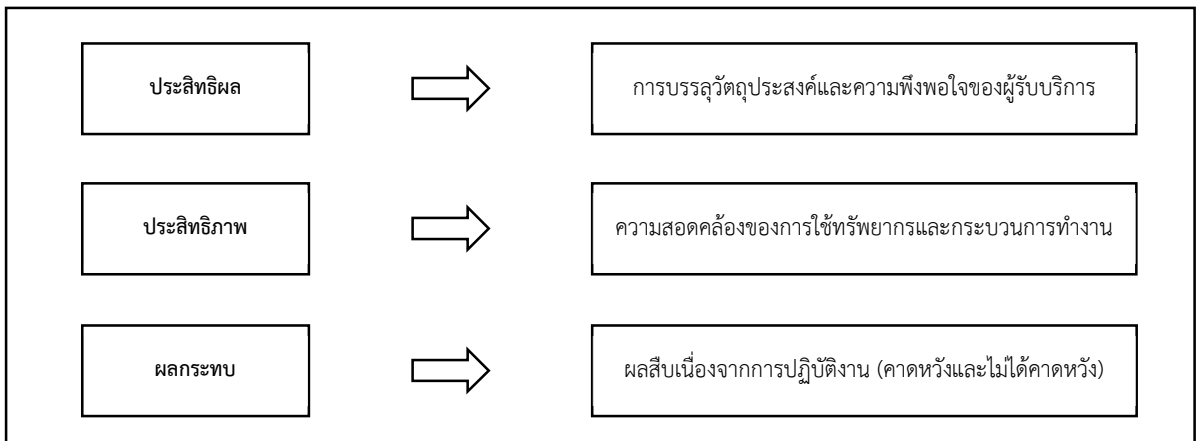
2.5) สัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการกับค่าใช้จ่ายตามแผนงาน เพื่อแสดงถึงความสามารถในการบริหารงบประมาณโครงการ

2.6) คุณภาพมาตรฐานที่กำหนดตามคู่มือ การประกันคุณภาพ และควบคุมคุณภาพ

2.7) ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อกระบวนการให้บริการ

3) ผลกระทบ เป็นผลอันสืบเนื่องจากการปฏิบัติงาน ทั้งที่คาดหวังไว้หรือตั้งใจไว้ และที่ไม่ได้คาดหวังหรือไม่ได้ตั้งใจไว้ ที่เกิดขึ้นระหว่างหรือภายหลังการปฏิบัติงาน สามารถกำหนดประเด็นตัวชี้วัด ดังนี้

- 3.1) การประเมินผลกระทบต่อประชาชน
- 3.2) การประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
- 3.3) การประเมินผลกระทบต่อสังคม
- 3.4) การประเมินผลกระทบต่อการเมือง
- 3.5) การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อ้างถึงใน สถาบันการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, 2560

ภาพที่ 2.2 กรอบการประเมินความคุ้มค่า

2.2.4 การวัดทัศนคติ

Rensis Likert (ค.ศ.1932) ได้สร้างเครื่องมือในการวัดทัศนคติโดยใช้วิธีการวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ข้อถามแต่ละข้อจะมีทางเลือกตอบได้หลายระดับ และนำทางเลือกลงกล่าวมาไว้คะแนน เช่น กรณีแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 5 พึงพอใจมาก เท่ากับ 4 พึงพอใจปานกลาง เท่ากับ 3 พึงพอใจน้อย เท่ากับ 2 และพึงพอใจน้อยที่สุด เท่ากับ 1

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วง มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = (\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}) / \text{จำนวนระดับ}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = (5 - 1) / 5$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.80$$

โดยที่

คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (5 คะแนน)

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (1 คะแนน)

2.2.5 ทฤษฎีรายรับ ต้นทุน และการแสวงหากำไรสูงสุดจากการผลิต

เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของผู้ผลิต คือ การได้รับกำไรสูงสุดจากธุรกิจของตน โดยกำไรรวม (Total Profit) นั้น คือ ความแตกต่างระหว่างรายรับรวม (Total Revenue) กับต้นทุนรวม (Total Cost) ซึ่งสามารถเขียนได้ดังนี้ คือ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548)

$$\text{Total Profit} = \text{Total Revenue} - \text{Total Cost}$$

รายรับรวม (Total Revenue: TR) คือ รายรับทั้งหมดที่ได้จากการขายสินค้า ซึ่งรายรับรวมคำนวณได้จากราคาสินค้าคูณกับปริมาณสินค้าที่ขายได้ หรือรายรับเฉลี่ยต่อหน่วยคูณกับปริมาณสินค้าที่ขาย

$$TR = P \times Q$$

โดยที่ TR คือ รายรับรวม

P คือ ราคาสินค้า

Q คือ ปริมาณสินค้าที่ขาย

ต้นทุนรวม (Total Cost: TC) คือ ค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดที่เกิดจากการผลิตสินค้า ซึ่งสามารถหาได้จากสมการ

$$TC = TFC + TVC$$

โดยที่ TFC คือ ต้นทุนคงที่รวม

TVC คือ ต้นทุนผันแปรรวม

การแสวงหากำไรสูงสุด (Profit Maximization) จากความสัมพันธ์ของรายรับรวมและต้นทุนรวม สามารถเขียนความสัมพันธ์ได้ดังนี้ คือ

$$\text{กำไรรวม} = \text{รายรับรวม} - \text{ต้นทุนรวม} \text{ หรือ } \pi = TR - TC$$

ถ้า $TR = TC$ ดังนั้น $\pi = 0$ ในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง กำไรปกติ (Normal Profits)

ถ้า $TR > TC$ ดังนั้น $\pi > 0$ ในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง กำไรเกินปกติ (Economic Profits)

ถ้า $TR < TC$ ดังนั้น $\pi < 0$ ในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง ขาดทุน (Loss)

บทที่ 3

สภาพทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

3.1 สินค้าเกษตรที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI สินค้าไม้ผลเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และตรานกยูงพระราชทาน

แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมุ่งเน้นส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และพัฒนาเกษตรกรให้สามารถสร้างอัตลักษณ์หรือสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดของสินค้า รวมทั้งสร้างความแตกต่างและความโดดเด่นของสินค้า โดยจำแนกตามชนิดสินค้า ดังนี้

3.1.1 สินค้าข้าว ข้าวของประเทศไทยมีความหลากหลายทางพันธุกรรมโดยเฉพาะข้าวพื้นเมือง ซึ่งมีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ และนอกจากนี้ประเทศไทยยังมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นอดีตสู่ปัจจุบัน แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันข้าวพื้นเมือง และวัฒนธรรมดั้งเดิมบางส่วนเริ่มสูญหายไป รัฐบาลมีนโยบายการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร และเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันด้วยสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการข้าวและกรมพัฒนาที่ดินจึงดำเนินการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง และข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าด้วยการสร้างอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น การประยุกต์ใช้ประโยชน์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งท่องเที่ยว แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร และเชื่อมโยงการตลาดสินค้าข้าวอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตข้าว GI ที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นในพื้นที่ภาคใต้ (ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง) ผ่านการจัดประชุมและถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิต รวมถึงการขึ้นทะเบียนสินค้า GI และส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงสภาพดิน พัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่ภาคใต้ให้เหมาะสมในการปลูกข้าวสังข์หยด และปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีการส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ มีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ตรวจวิเคราะห์ดินและสนับสนุนปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ตรวจวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว ตรวจวิเคราะห์ความหอมของข้าว และจัดเวทีเรียนรู้ระบบการผลิตข้าวตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) และระบบควบคุมภายใน (Internal Control System: ICS) โดยมีรายละเอียดของสินค้าข้าวที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI แล้ว ดังนี้ (ภาคผนวกที่ 1)

1) ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ได้รับการขึ้นทะเบียนสินค้า GI เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2549 โดยต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อช่วงแสง คือ พันธุ์ขาว ดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข 15 ซึ่งปลูกในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในฤดูนาปี และมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ การแปรรูปและและบรรจุหีบห่อต้องทำในเขตพื้นที่เดียวกัน ที่จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม สุรินทร์ ยโสธร และศรีสะเกษ กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ กล่าวคือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ สมาชิกผู้แปรรูปหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ รวมทั้งต้องมีระบบการบันทึกข้อมูลมีเอกสารเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้ และต้องได้รับการตรวจค่าความหอมจากกรมการข้าว โดยในเมล็ดข้าวต้องมีปริมาณสารหอม 2-acetyl-1-pyrroline (2AP) ในปริมาณ 0.1 - 0.2 ไมโครกรัม (ณ แปลงปลูก)

2) ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง ได้รับการขึ้นทะเบียนสินค้า GI เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2549 โดยต้องมีคุณสมบัติ คือเป็นข้าวเจ้าพันธุ์สังข์หยด ข้าวเจ้าพื้นเมืองพันธุ์เบา ข้าวนาสวนที่ไวต่อช่วงแสง ปลูกในฤดูนาปี ในเขตพื้นที่จังหวัดพัทลุง กระบวนการจัดเก็บข้าวเปลือกต้องมีการแยกข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุงออกจากข้าวพันธุ์อื่น ๆ หรือข้าวพันธุ์สังข์หยดที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่มผู้ผลิตซึ่งไม่สามารถตรวจสอบหรือติดตามได้ การแปรรูปต้องมาจากกลุ่มเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนสมาชิกและได้ปฏิบัติตามวิธีการปลูกข้าวสังข์หยดพัทลุงเท่านั้น

3.1.2 สินค้าไม้ผล เป็นพืชสวนที่สร้างมูลค่าให้ประเทศไทยได้มาก โดยผลไม้ในกลุ่มเศรษฐกิจหลักที่มีการส่งออกมากที่สุด คือ ทุเรียน ลำไย มังคุด มะม่วง เงาะ ลิ้นจี่ และลองกอง ในขณะที่ผลไม้พื้นถิ่นซึ่งเป็นผลไม้ในกลุ่มรองก็มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและได้รับความนิยมสูงไม่แพ้กัน ซึ่งจะเห็นได้จากมูลค่าการซื้อขายในประเทศสูง มีตลาดเฉพาะ กระทั่งวงเกษตรกรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรตระหนักถึงความสำคัญมุ่งเน้นการพัฒนา การเกษตร เศรษฐกิจและสังคมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น ซึ่งมีเรื่องราวแหล่งกำเนิดสินค้า (story) ที่ทำให้สินค้ามีความแตกต่างจากสินค้าที่ผลิตจากแหล่งอื่นๆ มีความโดดเด่น มีศักยภาพ และมีคุณค่าทางเศรษฐกิจสามารถสร้างมูลค่าและนำไปส่งเสริมให้เกษตรกร เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการผลิต และเพิ่มมูลค่าผลผลิต ตลอดจนการแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย จำแนกเป็น

1) สินค้าที่พัฒนายกระดับเพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI : Geographical Indications) โดยมีสินค้าไม้ผลที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI ในพื้นที่ของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินผล ดังนี้ (ภาคผนวกที่ 2)

1.1) ทุเรียนจันทน์ ได้รับการขึ้นทะเบียนสินค้า GI แล้วเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2562 โดยต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง ได้แก่ พันธุ์พวงมณี พันธุ์นกหยิบ พันธุ์ทองลิ้นจี่ พันธุ์वलทอง จันทน์ พันธุ์กบสุวรรณ และพันธุ์ทางการค้า ได้แก่ พันธุ์จันทบุรี 1 ถึงพันธุ์จันทบุรี 10 ที่มีเนื้อละเอียด สีเหลืองหรือเหลืองเข้ม หรือเหลืองอมส้ม เนื้อหนาละเอียด มีเส้นใยน้อย หรือไม่มีเส้นใย รสชาติหวานมันหรือหวานแหลม ปลูกและผลิตในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

1.2) ทุเรียนสาธิตกาพังงา ได้รับการขึ้นทะเบียนสินค้า GI แล้วเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 โดยต้องมีคุณสมบัติ คือ มีลักษณะทรงผลกลม เปลือกบาง หนาสั้นและ เนื้อหนาละเอียดสีเหลืองเข้ม กลิ่นหอมแต่ไม่ฉุนมากแกนกลางเปลือกทุเรียนจะมีสีส้มแดง เมล็ดลีบ มีรสชาติดหวาน ที่ปลูกในเขตพื้นที่อำเภอกะปง ของจังหวัดพังงา

1.3) มังคุดวงในระนอง ได้รับการขึ้นทะเบียนสินค้า GI แล้วเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2560 โดยต้องมีคุณสมบัติ คือ เป็นมังคุดพันธุ์พื้นเมือง ที่มีผลกลมโต ผิวเปลือกมันเรียบสวย เมื่อสุกจะเป็นสีดำ กลีบเลี้ยงหนาสีเขียว เนื้อสีขาวบุยุผ่าย ไม่เป็นเนื้อแก้ว ไม่มียางไหล และไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติดหวานนอมเปรี้ยวเล็กน้อย ปลูกและผลิตในเขตตำบลในวงเหนือและตำบลในวงใต้ ของอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

2) สินค้าที่ยกระดับเป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าไม้ผลในพื้นที่ที่มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้า สร้างความโดดเด่น สามารถสร้างมูลค่าให้กับสินค้าได้ ตลอดจนนำไปสู่การขึ้นทะเบียนสินค้า GI ต่อไปในอนาคต โดยสินค้าของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินผล ได้แก่ ลำไยพวงทอง จังหวัดน่าน มีคุณสมบัติ คือ เป็นลำไยที่มีผิวเปลือกเรียบสีน้ำตาลอ่อน มีเมล็ดเล็ก เนื้อหนากรอบ และแห้ง มีรสชาติหวานฉ่ำกำลังดี รับประทานแล้วไม่แสบลิ้น เปลือกหนาเก็บรักษาไว้ได้นาน ซึ่งปลูกในพื้นที่จังหวัดน่าน

3.1.3 สินค้าผ้าไหม

ไหมไทย (Thai Silk) เป็นผลิตภัณฑ์ไหมที่เป็นเอกลักษณ์เป็นที่รู้จักแพร่หลายแก่บุคคลทั่วไป ในต่างประเทศทั่วโลก ประเทศไทยจึงเป็นแหล่งผลิตไหมที่สำคัญและมีชื่อเสียงประเทศหนึ่งของโลก สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงห่วงใยและตระหนักถึงปัญหาการผลิตผ้าไหมที่ได้คุณภาพของเกษตรกร จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญลักษณ์นกยูงไทยให้เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย จำนวน 4 ชนิด ได้แก่ นกยูงสีทอง (Royal Thai Silk) นกยูงสีเงิน (Classic Thai Silk) นกยูงสีน้ำเงิน (Thai Silk) และนกยูงสีเขียว (Thai Silk Blend) โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ยื่นจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย ตามบทบัญญัติมาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 และเพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้เครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย ตราานกยูงพระราชทานให้แพร่หลายทั่วโลกจึงได้มีการจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองตราานกยูงพระราชทาน ในต่างประเทศอีก 35 ประเทศ เพื่อให้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตราานกยูงพระราชทาน) ครอบคลุมเรื่องกระบวนการผลิต วัตถุดิบ และคุณภาพ คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (คम्म.) ได้มีมติเห็นชอบการปรับปรุงข้อบังคับกรมหม่อนไหม ว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย พ.ศ. 2554 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 ซึ่งกรมหม่อนไหม ได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2557 กรมหม่อนไหมได้มีการออกตรารับรองมาตรฐานมาตรฐานผ้าไหมไทย หรือ ตราานกยูงพระราชทาน ซึ่งแบ่งย่อยเป็น 4 ระดับ ได้แก่ (ภาพที่ 3.1)

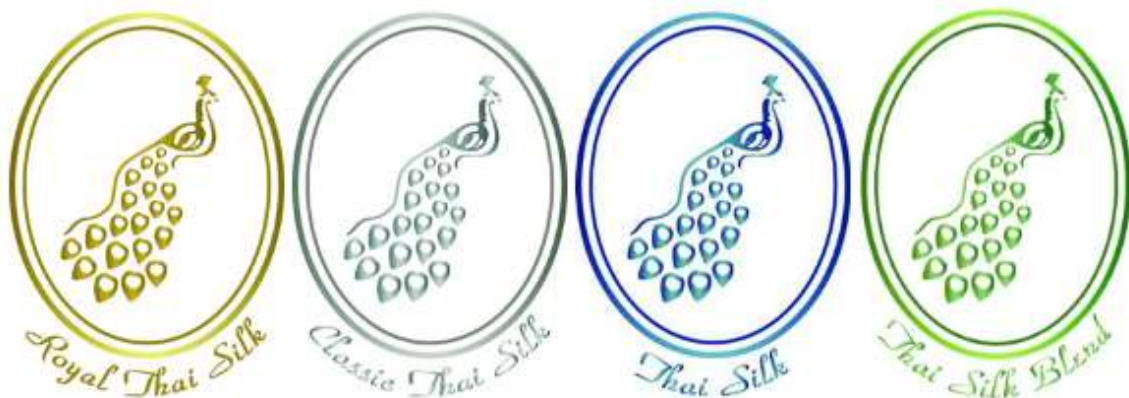
1) ตราานกยูงสีทอง (Royal Thai Silk) เป็นผ้าไหมที่ผลิตโดยใช้เส้นไหมและวัตถุดิบตลอดจนกระบวนการผลิตที่เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านดั้งเดิมของไทยอย่างแท้จริง ดังนี้

- 1.1) ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านเป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
- 1.2) เส้นไหมต้องสาวด้วยมือผ่านพวงสาวลงภาชนะ
- 1.3) ทอด้วยกี่ทอมือแบบพื้นบ้านชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือ
- 1.4) ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

2) ตราานกยูงสีเงิน (Classic Thai Silk) เป็นผ้าไหมที่ผลิตขึ้นโดยยังคงอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านผสมผสานกับการประยุกต์ใช้เครื่องมือและกระบวนการผลิตในบางขั้นตอน ดังนี้

- 2.1) ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านหรือพันธุ์ไทยปรับปรุงเป็นเส้นพุ่งและ/หรือเส้นยืน

- 2.2) เส้นไหมต้องสาวด้วยมือ หรือสาวด้วยอุปกรณ์ที่ใช้มอเตอร์ขับเคลื่อนไม่เกิน 5 แรงม้า
- 2.3) ทอด้วยกี่ทอมือชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือหรือกี่กระตุกก็ได้
- 3) ทรานกยุงสีน้ำเงิน (Thai Silk) เป็นผ้าไหมชนิดที่ผลิตด้วยภูมิปัญญาของไทยแบบ
ประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีการผลิตเข้ากับสมัยนิยมและเชิงธุรกิจ ดังนี้
- 3.1) ใช้เส้นไหมแท้เป็นเส้นพุ่งและเส้นยืน
 - 3.2) ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
 - 3.3) ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้
- 4) ทรานกยุงสีเขียว (Thai Silk Blend) เป็นผ้าไหมที่ผลิตด้วยกระบวนการผลิตและ
เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ผสมผสานกับภูมิปัญญาไทยในด้านลวดลายและสีสันทระหว่างเส้นใยไหมแท้กับเส้นใยอื่น
ที่มาจากธรรมชาติ หรือเส้นใยสังเคราะห์รูปแบบต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การใช้งาน หรือตามความต้องการของ
ผู้บริโภค ดังนี้
- 4.1) ใช้เส้นไหมแท้เป็นส่วนประกอบหลัก มีเส้นใยอื่นเป็นส่วนประกอบรอง
 - 4.2) ต้องระบุส่วนประกอบของเส้นใยอื่นให้ชัดเจน
 - 4.3) ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้
 - 4.4) ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ที่มา: กรมหม่อนไหม

ภาพที่ 3.1 เครื่องหมายทรานกยุงพระราชทาน

3.2 บริบทของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่าง (ภาคผนวกที่ 3)

3.2.1 กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว

1) บริบทของกลุ่ม

การก่อตั้งกลุ่มในระยะแรก เจ้าหน้าที่จากกรมการข้าว เล็งเห็นถึงศักยภาพการผลิตข้าวของเกษตรกร จึงเข้ามาแนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ทำการรวมกลุ่ม เพื่อรับการสนับสนุนและส่งเสริมจากภาครัฐในการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และโครงการศูนย์ข้าวชุมชน

2) การผลิต และการตลาด

2.1) การผลิต เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตข้าวหอมมะลิ กข. 15 และ กข. 105 ซึ่งมีทั้งแบบข้าวเปลือก เมล็ดพันธุ์ และข้าวสาร โดยที่เกษตรกรบางกลุ่มมีการผลิตข้าวสารบรรจุถุงสุญญากาศและติดตามสัญลักษณ์ของกลุ่มลงบนสินค้าเพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับข้าวหอมมะลิ

2.2) การตลาด กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวจำหน่ายสินค้าข้าวในหลายช่องทาง เช่น จำหน่ายข้าวเปลือกให้กับโรงสีหรือสหกรณ์การเกษตร จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้กับเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงหรือศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และจำหน่ายข้าวสารให้กับผู้บริโภคทั้งในพื้นที่ งานแสดงสินค้าต่าง ๆ รวมถึงช่องทางออนไลน์ด้วย

3) ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

3.1) ศักยภาพ กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่สามารถผลิตข้าวหอมมะลิได้ตามมาตรฐาน GAP และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามข้อตกลงที่กลุ่มกำหนด นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่กรมการข้าวเข้ามาส่งเสริมและพัฒนาอยู่เสมอ

3.2) ข้อจำกัด สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมากและไม่มีความชำนาญในการทำตลาดออนไลน์ นอกจากนี้บางกลุ่มไม่มีการทำโฆษณาและประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่ม

3.3) ความต้องการของกลุ่ม กลุ่มมีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์ และการสร้างเรื่องราวหรือเอกลักษณ์ของสินค้าข้าวหอมมะลิ รวมถึงดูแลเรื่องราคาข้าวตกต่ำ

3.2.2 กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล

1) บริบทของกลุ่ม

เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง และเพิ่มอำนาจในการต่อรองราคาไม้ผลในพื้นที่ รวมทั้งเจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัดเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการเพื่อรับการสนับสนุนความรู้ในการผลิตไม้ผล และปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิต เช่น กล้องบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพการผลิตไม้ผลให้แก่กลุ่มเกษตรกร

2) การผลิต และการตลาด

2.1) การผลิต กลุ่มเกษตรกรมีการผลิตไม้ผลแตกต่างกันตามพื้นที่ โดยส่วนใหญ่เป็นการผลิตผลสดซึ่งแบ่งเป็นหลายเกรดตามขนาดและคุณลักษณะ ในกรณีที่ผลสดราคาตกต่ำกลุ่มเกษตรกรจะนำมาแปรรูปเป็นสินค้าชนิดต่าง ๆ เช่น ผลไม้กวน ผลไม้อบแห้ง หรือน้ำผลไม้ เพื่อจำหน่ายอีกทางหนึ่ง

2.2) การตลาด กลุ่มเกษตรกรจำหน่ายสินค้าไม้ผลในหลายช่องทาง เช่น จำหน่ายให้กับบริษัทเอกชนที่มารับซื้อ พ่อค้าคนกลาง และผู้บริโภคโดยตรงตามงานแสดงสินค้าที่ภาครัฐและเอกชนสนับสนุน และบางกลุ่มจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้กล่องบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงาน

3) ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

3.1) ศักยภาพ กลุ่มเกษตรกรรวมกลุ่มกันบริหารจัดการกลุ่ม สมาชิกให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในกลุ่ม อีกทั้งยังสามารถผลิตไม้ผลได้ตามมาตรฐาน GAP และบางกลุ่มได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้า GI แล้ว

3.2) ข้อจำกัด ในกรณีที่ผลผลิตออกพร้อมกันหลายพื้นที่อาจส่งผลให้ราคาผลผลิตตกต่ำ นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มมีผู้สูงอายุร่วมด้วย จึงทำให้สมาชิกกลุ่มต้องจ้างแรงงานต่างด้าวมาช่วยในการผลิต

3.3) ความต้องการของกลุ่ม กลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นการรวมกลุ่มมีความต้องการให้สนับสนุนองค์ความรู้ด้านการตลาด และการแปรรูปสินค้าไม้ผลเพิ่มเติม

3.2.3 กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหม

1) บริบทของกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มมีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มแม่บ้าน เพื่อทำอาชีพเสริมในช่วงนอกฤดูทำนา ซึ่งมีการสืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าไหมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ต่อมากรมหม่อนไหมเข้ามาส่งเสริมการรวมกลุ่มโดยการสนับสนุนองค์ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคการย้อมสีผ้าไหม เทคนิคการทอผ้าไหม การผลิตผ้าไหมให้ผ่านการรับรองตรานกยูงพระราชทาน

2) การผลิต และการตลาด

2.1) การผลิต กลุ่มเกษตรกรแต่ละพื้นที่มีเทคนิค วิธี และลวดลายแตกต่างกันขึ้นอยู่กับภูมิปัญญาท้องถิ่น และเอกลักษณ์ในพื้นที่ที่สืบทอดกันมา

2.2) การตลาด เกษตรกรส่วนใหญ่มีการจำหน่ายในลักษณะต่างคนต่างจำหน่าย แต่หากมีงานแสดงสินค้าที่ภาครัฐแลเอกชนสนับสนุน เกษตรกรจะจำหน่ายในลักษณะการรวมกลุ่มกันจำหน่าย

3) ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

3.1) ศักยภาพ กลุ่มเกษตรกรแต่ละพื้นที่จะมีลูกค้าประจำของกลุ่ม เกษตรกรแต่ละรายมีความมุ่งมั่นตั้งใจเรียนรู้และปรับปรุงฝีมือการทอผ้าไหม ทั้งนี้ การออกแบบลวดลายของผ้าไหมในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันและสื่อถึงเอกลักษณ์ของแต่ละพื้นที่

3.2) ข้อจำกัด เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และมีปัญหาทางด้านสายตา กลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นการรวมกลุ่มยังขาดวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากกรมหม่อนไหมยังไม่มียกงบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์

3.3) ความต้องการของกลุ่ม กลุ่มยังมีความต้องการสนับสนุนองค์ความรู้เพิ่มเติม ในด้านการตลาดออนไลน์ และเทคนิคการทอผ้าลวดลายใหม่ ๆ

3.3 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่าง จำนวน 413 ราย ที่เข้าร่วมโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 สรุปได้ ดังนี้

3.3.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา และและประสบการณ์ในการทำเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 64.16 และเป็นเพศชายร้อยละ 35.84 เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 56 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 33.67 รองลงมาจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 26.39 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 20.58 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.38 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 5.08 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 1.45 ระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 1.21 และระดับปริญญาเอก ร้อยละ 0.24 และมีประสบการณ์ในการทำเกษตรเฉลี่ย 27 ปี (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

รายการ	ร้อยละ
1. เพศ	100.00
1.1 ชาย	35.84
1.2 หญิง	64.16
2. อายุเฉลี่ย (ปี)	56.00
3. ระดับการศึกษา	100.00
3.1 ไม่ได้รับการศึกษา	-
3.2 ประถมศึกษาตอนต้น	26.39
3.3 ประถมศึกษาตอนปลาย	33.67
3.4 มัธยมศึกษาตอนต้น	11.38
3.5 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	20.58
3.6 อนุปริญญา/ปวส.	1.21
3.7 ปริญญาตรี	5.08
3.8 ปริญญาโท	1.45
3.9 ปริญญาเอก	0.24
4. ประสบการณ์ในการทำเกษตรเฉลี่ย (ปี)	27.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.2 สมาชิกในครัวเรือน เกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ 4 ราย อยู่ในวัยทำงานเฉลี่ยครัวเรือนละ 3 ราย โดยเป็นแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 2 ราย และเป็นแรงงานนอกภาคเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 1 ราย (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

หน่วย : ราย

รายการ	เฉลี่ย
1. สมาชิกในครัวเรือน	4
2. แรงงานในครัวเรือน	3
2.1 แรงงานในภาคเกษตร	2
2.1 แรงงานนอกภาคเกษตร	1

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.3 การประกอบอาชีพหลักของเกษตรกร จำแนกเป็นอาชีพในภาคการเกษตร ร้อยละ 96.13 โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีอาชีพเป็นเกษตรกร ร้อยละ 95.40 และมีอาชีพรับจ้างในภาคการเกษตร ร้อยละ 0.73 ส่วนอาชีพนอกภาคการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 3.87 โดยทำงานประจำ ร้อยละ 1.45 ทำธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างนอกภาคเกษตรกร ร้อยละ 1.21 (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 การประกอบอาชีพหลักของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

รายการ	ร้อยละ
1. การประกอบอาชีพหลัก	
1.1 ในภาคเกษตร	96.13
1) เกษตรกร	95.40
2) รับจ้างเกษตร	0.73
1.2 นอกภาคเกษตร	3.87
1) ทำงานประจำ	1.45
2) ธุรกิจส่วนตัว	1.21
3) รับจ้างนอกภาคเกษตรกร	1.21

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.4 พื้นที่ถือครอง เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองที่มีเอกสารสิทธิ์ จำแนกเป็น

1) ลักษณะการถือครองที่ดิน เกษตรกรร้อยละ 80.38 มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง เฉลี่ยรายละ 13.29 ไร่ ร้อยละ 10.89 ได้ทำประโยชน์ฟรี เฉลี่ยรายละ 16.79 ไร่ และร้อยละ 8.73 เช่าที่ดิน เพื่อทำการเกษตรเฉลี่ยรายละ 20.52 ไร่ (ตารางที่ 3.4)

2) การใช้ประโยชน์ที่ดิน เกษตรกรร้อยละ 89.83 ใช้ปลูกบ้านเรือนอยู่อาศัย เฉลี่ยร้อยละ 0.78 ไร่ รองลงมาร้อยละ 88.14 เป็นนา เฉลี่ยร้อยละ 19.29 ไร่ ร้อยละ 61.26 สวนไม้ผล/ไม้ยืนต้น เฉลี่ยร้อยละ 12.87 ไร่ ร้อยละ 18.64 โรงเรือน/คอกสัตว์/พื้นที่เลี้ยงสัตว์ เฉลี่ยร้อยละ 5.10 ไร่ ร้อยละ 10.17 พืชไร่ เฉลี่ยร้อยละ 9.34 ไร่ ร้อยละ 5.33 สระน้ำ เฉลี่ยร้อยละ 1.30 ไร่ ร้อยละ 3.87 เพาะเลี้ยงประมง เฉลี่ยร้อยละ 1.33 ไร่ ร้อยละ 2.42 ฟาร์ม/เกษตรผสมผสาน เฉลี่ยร้อยละ 6.95 ไร่ ร้อยละ 1.69 สวนผัก/สมุนไพร เฉลี่ยร้อยละ 1.71 ไร่ และร้อยละ 0.48 ที่รกร้างว่างเปล่า เฉลี่ยร้อยละ 1.75 ไร่ (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 พื้นที่ถือครองของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

รายการ	ร้อยละ	เฉลี่ย (ไร่)
1. ลักษณะการถือครองที่ดิน		
1.1 ของตนเอง	80.38	13.29
1.2 ได้ทำฟรี	10.89	16.79
1.3 เช่า	8.73	20.52
2. การใช้ประโยชน์ที่ดิน^{1/}		
2.1 ที่ปลูกบ้านเรือนอยู่อาศัย	89.83	0.78
2.2 ที่นา	88.14	19.29
2.3 สวนไม้ผล/ไม้ยืนต้น	61.26	12.87
2.4 โรงเลี้ยง/คอกสัตว์/พื้นที่เลี้ยงสัตว์	18.64	5.10
2.5 พืชไร่	10.17	9.34
2.6 สระน้ำ	5.33	1.30
2.7 เพาะเลี้ยงประมง	3.87	1.33
2.8 ฟาร์ม/เกษตรผสมผสาน	2.42	6.95
2.9 สวนผัก/สมุนไพร	1.69	1.71
2.10 ที่รกร้างว่างเปล่า	0.48	1.75

หมายเหตุ: ^{1/}ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.5 การชลประทานและแหล่งน้ำในการทำเกษตร

1) เกษตรกรร้อยละ 81.86 มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน และร้อยละ 18.14 อยู่ในเขตชลประทาน

2) เกษตรกรใช้น้ำฝนในการทำเกษตรมากที่สุด ร้อยละ 74.33 รองลงมาใช้น้ำจากบ่อ สระ หรือน้ำบาดาลของตนเองร้อยละ 23.73 สูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ร้อยละ 12.35 ใช้น้ำชลประทาน ร้อยละ 11.38 และใช้น้ำประปา ร้อยละ 3.88 (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 การชลประทานและแหล่งน้ำในการทำเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

รายการ	ร้อยละ
1. พื้นที่เขตชลประทาน	
1.1 นอกพื้นที่ชลประทาน	81.86
1.2 ในพื้นที่ชลประทาน	18.14
2. แหล่งน้ำในการทำเกษตร^{1/}	
2.1 น้ำฝน	74.33
2.2 บ่อน้ำ/สระน้ำของตนเอง	23.73
2.3 แหล่งน้ำสาธารณะ	12.35
2.4 ชลประทาน	11.38
2.5 ชื้อจากผู้ให้บริการ/ประปา	3.88

หมายเหตุ: ^{1/} เกษตรกรสามารถใช้แหล่งน้ำทำการเกษตรได้มากกว่า 1 แหล่ง

ที่มา: จากการสำรวจ

3.4 การส่งเสริมความรู้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นจากหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมความรู้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นจากหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 75.16 รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 14.87 ไม่แน่ใจว่าเคยได้รับการส่งเสริมความรู้จากหน่วยงานภายนอกหรือไม่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 9.97 เคยได้รับการส่งเสริมความรู้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นจากหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาส่งเสริมความรู้ เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดส่งเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการผลิต สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ส่งเสริมด้านการตลาด หน่วยงานภาคการศึกษาส่งเสริมเกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการทำระบบน้ำสำหรับการเกษตร (ตารางที่ 3.6)

ตารางที่ 3.6 การได้รับการส่งเสริมความรู้จากหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การได้รับการส่งเสริมความรู้	ร้อยละ
1. ไม่ได้รับการส่งเสริม	75.16
2. ไม่แน่ใจ	14.87
3. ได้รับการส่งเสริม	9.97

ที่มา: จากการสำรวจ

3.5 การเข้าร่วมโครงการอื่น ๆ ของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของเกษตรกร

จากการสอบถามเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเคยเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 80.39 โดยเกษตรกรร้อยละ 70.46 เคยเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ร้อยละ 33.17 เคยเข้าร่วมโครงการมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) ร้อยละ 22.52 การพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์ ร้อยละ 10.90 เคยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ร้อยละ 7.99 เคยเข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ร้อยละ 7.75 เคยเข้าร่วมโครงการเกษตรกรปราดเปรื่อง และร้อยละ 3.15 เคยเข้าร่วมโครงการอื่น ๆ เช่น โคกหนองนาโมเดล และโครงการภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ส่วนเกษตรกรร้อยละ 19.61 ไม่เคยเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากเกษตรกรบางรายไม่ทราบว่ามีการ และไม่สะดวกในการเข้าร่วมโครงการ (ตารางที่ 3.7)

ตารางที่ 3.7 การเข้าร่วมโครงการของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายการ	ร้อยละ
1. ไม่เคยเข้าร่วม	19.61
2. เคยเข้าร่วม ^{1/}	80.39
2.1 โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	70.46
2.2 โครงการมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)	33.17
2.3 การพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์	22.52
2.4 โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่	10.90
2.5 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	7.99
2.6 โครงการเกษตรกรปราดเปรื่อง	7.75
2.7 อื่น ๆ	3.15

หมายเหตุ: ^{1/} เกษตรกรสามารถเข้าร่วมโครงการได้มากกว่า 1 โครงการ

ที่มา: จากการสำรวจ

จากสภาพทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ พบว่า แต่ละโครงการได้ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าที่มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งมีสินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้า GI แล้วหลายชนิด และยังมีสินค้าบางชนิดที่อยู่ระหว่างการพัฒนาเพื่อขอรับการรับรอง GI ในอนาคต ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีความพร้อมแต่ยังขาดประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญในการจัดทำข้อมูล จึงควรมีที่ปรึกษาเข้ามาให้คำแนะนำ

ในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อขอรับการรับรองในระยะต่อไป เช่นเดียวกับการยื่นขอรับการตรวจรับรองผ้าไหม
ตรานกยูงพระราชทานที่เกษตรกรบางส่วนยังไม่ผ่านการรับรอง แต่มีความตั้งใจในการพัฒนาทักษะการทอผ้าไหม
เพื่อให้สามารถผ่านการรับรองในอนาคต ด้านสภาพทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร พบว่า กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่
ก่อตั้งเพื่อรับการสนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตจากหน่วยงานภาครัฐ ผ่านโครงการต่าง ๆ
ซึ่งกลุ่มเกษตรกรสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
แต่ยังมีบางหลักสูตรที่เกษตรกรต้องการให้ส่งเสริมความรู้เพิ่มเติม เช่น การส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการตลาด
รวมถึงการสร้างเรื่องราวให้กับสินค้า ในส่วนของสภาพทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า
ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ยประมาณ 56 ปี มีระดับการศึกษาเฉลี่ยชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีสมาชิกใน
ครัวเรือนเฉลี่ย 4 ราย โดยเป็นแรงงานในภาคการเกษตร 2 ราย และเป็นแรงงานนอกภาคการเกษตร 1 ราย
ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก โดยมีประสบการณ์ด้านการเกษตรเฉลี่ย 27 ปี พื้นที่ถือครองส่วนใหญ่เป็น
พื้นที่ของตนเอง มีพื้นที่ทางการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน ใช้น้ำฝนในการทำการเกษตร และเกษตรกรส่วน
ใหญ่เคยเข้าร่วมโครงการของหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร
แบบแปลงใหญ่

บทที่ 4

ผลการประเมิน

การประเมินโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในครั้งนี้เป็นการประเมินผลในระหว่างการดำเนินโครงการ (Ongoing Evaluation) โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินผล ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต และผลลัพธ์ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ ในระดับส่วนกลางและภูมิภาค จำนวน 40 ราย ประธานกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร จำนวน 34 ราย และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ใน 3 กลุ่มชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ไม้ผล และผ้าไหม จำนวน 413 ราย รวม 487 ราย มีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

4.1.1 งบประมาณ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีการดำเนินโครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นรวม 5 โครงการ 4 หน่วยงาน ได้รับจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินโครงการ 205.59 ล้านบาท โครงการที่ได้รับงบประมาณมากที่สุด ได้แก่ โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ดำเนินการโดยกรมการข้าวและกรมพัฒนาที่ดิน ได้รับงบประมาณ 106.92 ล้านบาท รองลงมาเป็นโครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม ดำเนินการโดยกรมหม่อนไหม ได้รับงบประมาณ 58.14 ล้านบาท โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าไม้ผลภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ไม้ผลเมืองร้อนแห่งเอเชีย ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมพัฒนาที่ดิน ได้รับงบประมาณ 27.55 ล้านบาท โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับงบประมาณ 6.97 ล้านบาท และโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับงบประมาณ 6.01 ล้านบาท (ตารางที่ 4.1)

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จากข้อมูลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 พบว่า มีการเบิกจ่ายงบประมาณทั้งหมด 189.94 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 92.39 ของเป้าหมาย จำแนกตามโครงการ พบว่า โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีการเบิกจ่าย 103.43 ล้านบาท หรือร้อยละ 96.74 โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการเบิกจ่าย 5.03 ล้านบาท หรือร้อยละ 83.69 โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าไม้ผลภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ไม้ผลเมืองร้อนแห่งเอเชียมีการเบิกจ่าย 20.80 ล้านบาท หรือร้อยละ 75.50 โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมีการเบิกจ่าย 4.79 ล้านบาท โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรมีการเบิกจ่าย 55.89 ล้านบาท หรือร้อยละ 96.13 ซึ่งทุกหน่วยงานมีการเบิกงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ทำให้ในหลาย

พื้นที่ต้องปรับวิธีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ และเวทีชุมชน เปลี่ยนเป็นการดำเนินกิจกรรมผ่านช่องทางออนไลน์ โดยใช้ระบบ Zoom cloud meeting (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 ผลการใช้จ่ายงบประมาณโครงการฯ ปี 2564

รายการ	ได้รับจัดสรร (ล้านบาท)	ผลการใช้จ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ
1.โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิ ทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (กรมการข้าว และกรมพัฒนาที่ดิน)	106.92	103.43	96.74
2. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการเกษตร)	6.01	5.03	83.69
3. โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าไม้ผล ภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ไม้ผลเมืองร้อนแห่ง เอเชีย (กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน)	27.55	20.80	75.50
4. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้า เกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร)	6.97	4.79	68.72
5. โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้า เกษตรด้านหม่อนไหม (กรมหม่อนไหม)	58.14	55.89	96.13
รวม	205.59	189.94	92.39

ที่มา: ผลการประชุมแบบกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่ร่วมโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตร
อัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 (ข้อมูล ณ 17 มีนาคม 2565)

เมื่อพิจารณาความทันเวลาของการโอนงบประมาณไปยังหน่วยงานระดับจังหวัดเพื่อนำไปใช้
ดำเนินงานตามกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ จากการสำรวจความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่า
เจ้าหน้าที่ร้อยละ 92.00 มีความคิดเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลาต่อการปฏิบัติงาน ส่วนที่เหลือ
ร้อยละ 8.00 เห็นว่างบประมาณมีความล่าช้าและไม่ทันเวลา โดยเฉพาะงบประมาณสำหรับสนับสนุน
ปัจจัยผลิตให้เหมาะสมกับฤดูทำการเกษตรของเกษตรกร ในส่วนของความเพียงพอของงบประมาณเจ้าหน้าที่
ร้อยละ 80.00 เห็นว่าเพียงพอ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนที่เหลือร้อยละ 20.00 เห็นว่าไม่เพียงพอ
โดยเฉพาะงบประมาณสำหรับการติดตามงานไม่สอดคล้องกับปริมาณพื้นที่ดำเนินโครงการ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลา	100.00
1.1 ทันเวลา	92.00
1.2 ไม่ทันเวลา	8.00
2. ความเพียงพอ	100.00
2.1 เพียงพอ	80.00
2.2 ไม่เพียงพอ	20.00

ที่มา: จากการสำรวจ

4.1.2 บุคลากร/หน่วยงาน

การดำเนินงานโครงการประกอบด้วยหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 4 หน่วยงานที่ส่งเสริม และพัฒนาสินค้าเกษตรให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น 3 ชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ไม้ผล และผ้าไหม โดยบางพื้นที่มีหน่วยงานนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ดำเนินงานส่งเสริมผ้าไหม กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการเรื่องการขึ้นทะเบียนสินค้า GI ในกลุ่มไม้ผลและข้าวหอมมะลิ ในส่วนของการดำเนินงานของหน่วยงานภายใต้กำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับภูมิภาค ได้แก่ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และศูนย์วิจัยข้าวดำเนินการด้านข้าวหอมมะลิ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 - 6 สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการด้านไม้ผล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านการพัฒนาคุณภาพดิน และการตรวจวิเคราะห์ดิน ให้แก่ 2 ชนิดสินค้า ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ และไม้ผล และศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ดำเนินการเกี่ยวกับผ้าไหม

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ พบว่า เจ้าหน้าที่ ในพื้นที่ร้อยละ 80.00 เห็นว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอ เฉลี่ยหน่วยงานละ 4 ราย และเจ้าหน้าที่ร้อยละ 20.00 เห็นว่าบุคลากรมีไม่เพียงพอ ต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากบุคลากรในหน่วยงานมีจำนวนน้อยแต่มีงานที่อยู่ในความรับผิดชอบค่อนข้างมาก ทั้งนี้ หน่วยงานได้แก้ไข้ปัญหาโดยให้เจ้าหน้าที่จากส่วนงานอื่นมาช่วยปฏิบัติงาน และจ้างเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม เพื่อให้เพียงพอกับภาระงานที่หน่วยงานรับผิดชอบ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 ความเพียงพอของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

รายการ	ร้อยละ
1. เพียงพอ	80.00
2. ไม่เพียงพอ	20.00

ที่มา: จากการสำรวจ

4.1.3 องค์ความรู้

หน่วยงานดำเนินการส่งเสริมองค์ความรู้ให้เกษตรกรด้านการผลิตทางการเกษตรตามมาตรฐาน และการพัฒนาให้เป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น จำแนกตามชนิดสินค้า ดังนี้

1) ข้าวหอมมะลิ กรมการข้าว มีการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าว ด้วยการจัดเวทีเรียนรู้ จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิ คุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS (Internal Control System) เพื่อให้เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้

2) ไม้ผล กรมส่งเสริมการเกษตร มีการถ่ายทอดองค์ความรู้จำนวน 1 หลักสูตร คือการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวมีการพัฒนาสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่สู่กระบวนการขึ้นทะเบียนสินค้า GI และตรวจสอบย้อนกลับได้ โดยเป็นการบรรยาย ศึกษาดูงาน และจัดทำแปลงเรียนรู้ ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกรเพื่อผลิตไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่สู่มาตรฐาน และสามารถแข่งขันทางการตลาดได้

3) ผ้าไหม กรมหม่อนไหม มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งมีจำนวน 4 หลักสูตร ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมอุตสาหกรรมให้ได้คุณภาพสูง การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไหมหัตถกรรม การผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน และการพอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ โดยถ่ายทอดองค์ความรู้เป็นการบรรยายและฝึกปฏิบัติ รวมทั้งให้คำปรึกษา แนวทางการแก้ไข ตลอดจนคำแนะนำเทคนิควิธีการในการผลิตผ้าไหม ให้กับเกษตรกร

4.1.4 ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน

การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร มีหน่วยงานที่ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิต 2 กลุ่มชนิดสินค้า ดังนี้

1) ข้าวหอมมะลิ ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เช่น เมล็ดข้าวพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ และปุ๋ยอินทรีย์ (ตามการตรวจค่าวิเคราะห์ดิน) โดยให้กลุ่มเกษตรกรดำเนินการจัดสรรให้เกษตรกรตามขนาดพื้นที่เพาะปลูกและกฎระเบียบที่กลุ่มเกษตรกรกำหนด นอกจากนี้ยังดำเนินการปรับปรุงพื้นที่นาให้เหมาะสมกับการผลิตข้าวหอมมะลิ

2) ไม้ผล ดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เช่น ก่องบรรจุผลไม้ ที่มีเนื้อหาเรื่องราวของสินค้าไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่ และจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ สนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรกลุ่มละ 1 แปลง ซึ่งในแปลงเรียนรู้จะดำเนินการพัฒนาเป็นแปลงเกษตรอัจฉริยะ สามารถเป็นสถานที่ศึกษาดูงานขยายผลสู่แปลงเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการคนอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนโดโลไมท์ ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ เพื่อใช้ปรับปรุงบำรุงดิน

4.2 กิจกรรม (Activities)

4.2.1 การประชาสัมพันธ์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ทุกหน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์ 3 ช่องทาง ได้แก่ 1) สื่อบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน, กำนัน, อบต.) เพื่อนบ้าน/ญาติพี่น้อง 2) สื่อออนไลน์ เช่น Facebook Line เว็บไซต์ของหน่วยงาน และ 3) สื่อสิ่งพิมพ์หรือเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ โดยเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในระดับพื้นที่ ประชาสัมพันธ์ผ่านการประชุมชี้แจงโครงการ การจัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาสินค้าเกษตรให้เป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีการประชาสัมพันธ์เฉลี่ย 2 ครั้งต่อปี

4.2.2 การเชื่อมโยงสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นกับการท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 26.47 มีการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นกับการท่องเที่ยว เช่น สินค้าไม้ผล เกษตรกรบางกลุ่มมีการเปิดพื้นที่สวนผลไม้ให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชม ผลไม้ในสวน และเลือกซื้อผลไม้จากสวนของเกษตรกรโดยตรง สินค้าผ้าไหม เกษตรกรบางกลุ่มมีการจัดกิจกรรมฐานเรียนรู้ เช่น เปิดให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจได้ทดลองสาวไหม และทอผ้าไหม รวมถึงมีการถ่ายทอดเรื่องราวที่มาของลายโบราณต่าง ๆ ที่อยู่บนผืนผ้าไหม มีกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 73.53 ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากอยู่ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 การเชื่อมโยงสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นกับการท่องเที่ยว

รายการ	ร้อยละ
1. ยังไม่มีการเชื่อมโยง	73.53
2. มีการเชื่อมโยง	26.47

ที่มา: จากการสำรวจ

4.2.3 การรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

ในการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมัคร โดยจำแนกตามชนิดสินค้า ดังนี้

1) สินค้าข้าวหอมมะลิ เกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการต้องเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่มีพื้นที่ปลูกข้าวอยู่ในบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ ในเขตพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และยโสธร นอกจากนี้เกษตรกรต้องเคยเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

2) สินค้าไม้ผล คัดเลือกเกษตรกรจากโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มสหกรณ์/เกษตรกรที่มีศักยภาพในพื้นที่ที่สามารถทำการผลิตสินค้าไม้ผลที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ และเกษตรกรต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจและผลิตไม้ผลชนิดเดียวกัน โดยแต่ละจังหวัดจะกำหนดชนิดไม้ผล จังหวัดละ 1 ชนิด

3) ลินค้าผ้าไหม เกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการต้องเป็นผู้ทำอาชีพทอผ้าที่ต้องการพัฒนาทักษะในการฟอกย้อมสีเส้นไหมและการทอผ้าไหม และเป็นผู้ที่สนใจในการพัฒนาให้ผ้าไหมได้รับการรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน

4.2.4 การตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน)

กรมหม่อนไหม ดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน) ในกระบวนการตรวจผ้าไหมแต่ละผืนเจ้าหน้าที่จะมีการตัดบริเวณขอบของผ้าไหม ขนาดประมาณ 15 ตารางเซนติเมตร โดยต้องมีครบทุกสีบนเนื้อผ้า เพื่อนำไปทดสอบตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับของกรมหม่อนไหม เช่น การตรวจความสม่ำเสมอของเนื้อผ้า ตรวจประเมินความสม่ำเสมอของสี และทดสอบการตกสี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีการตรวจรับรองแล้วจำนวน 215,714.67 เมตร คิดเป็นร้อยละ 107.86 ของเป้าหมาย 200,000 เมตร

4.2.5 การติดตามผลการดำเนินงาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่จะมีการติดตามผลการดำเนินงานเฉลี่ยปีละ 2 ครั้ง โดยเป็นการให้คำแนะนำ การวางแผนการผลิตข้าวหอมมะลิ แนะนำสถานการณ์การผลิตสินค้าไม้ผล ให้คำปรึกษาในการผลิตผ้าไหมและการติดตามผลการขอรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน นอกจากนี้ยังมีการประสานงานและให้คำแนะนำผ่านไลน์กลุ่ม หรือโทรศัพท์แจ้งเกษตรกรโดยตรง

4.2.6 การจัดทำฐานข้อมูล มีหน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูล 2 หน่วยงาน ดังนี้

1) กรมหม่อนไหม ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลพันธุ์หม่อน - พันธุ์ไหมอนุรักษ์ และพันธุ์ไม้ย้อมสี จำนวน 3 ระบบ ดำเนินการครบตามเป้าหมาย เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาสืบค้นข้อมูลได้

2) กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น จำนวน 1 ระบบ ดำเนินการครบตามเป้าหมาย เพื่อใช้ประโยชน์ในงานส่งเสริมการเกษตร รวมถึงเกษตรกร ผู้ที่สนใจสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรนำไปใช้ประโยชน์ได้ถูกต้องเหมาะสม และหน่วยงานมีข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่มีศักยภาพ เสริมสร้างเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร และระบบมรดกทางการเกษตรโลก ไว้สำหรับใช้ประโยชน์ในงานส่งเสริมการเกษตร

4.3 ผลผลิต (Outputs)

4.3.1 ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น การดำเนินงานในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 98.34 ของเป้าหมาย มีระดับความสำเร็จระดับดีมาก สามารถจำแนกการดำเนินโครงการเป็น 5 โครงการ ดังนี้ (ตารางที่ 4.5 ,ตารางผนวกที่ 1)

1) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ โดยกรมการข้าว และกรมพัฒนาที่ดิน ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ 5 จังหวัด ได้แก่ ศรีสะเกษ สุรินทร์ ร้อยเอ็ด ยโสธร และมหาสารคาม โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 27 กก./ไร่ ในพื้นที่ประมาณ 27,183.50 ไร่ (ร้อยละ 90.61) ตรวจวิเคราะห์ดิน และสนับสนุนปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ในพื้นที่ประมาณ 19,998.50 ไร่ (ร้อยละ 66.66) จัดเวทีเรียนรู้ระบบการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP และระบบควบคุมภายใน ICS มีเกษตรกรเข้าร่วม 1,554 ราย (ร้อยละ 77.70) และพัฒนาคุณภาพดินพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ 10,000 ไร่ ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน เช่น กิจกรรมการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP และการประชุมเชื่อมโยงการตลาด เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถลงพื้นที่ตรวจรับรอง และเกษตรกรไม่สามารถเดินทางมาเข้าร่วมประชุมได้ ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 90.65 ของเป้าหมาย มีระดับความสำเร็จในระดับดีมาก (ตารางผนวกที่ 2)

2) โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ (ลีนจี้จักรพรรดี) , เชียงราย (ส้มโอเวียงแก่น) , พะเยา (ลีนจี้ฮงฮวย) , น่าน (ลำไยพวงทอง) , ลำพูน (มะม่วงมหาชนก) , ลำปาง (ส้มเกลี้ยง) , แพร่ (ส้มโอ) และตาก (อโวคาโด) โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น พัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลเหมาะสมกับพื้นที่ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 750 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย สนับสนุนแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลที่มีอัตลักษณ์สู่มาตรฐาน จำนวน 8 แปลง ครอบคลุมเป้าหมาย ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ ร้อยละ 101.55 ของเป้าหมาย มีระดับความสำเร็จในระดับดีมาก (ตารางผนวกที่ 3)

3) โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออกใช้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย โดยกรมส่งเสริมการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน ในพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดระยอง (ทุเรียนระยอง) , จันทบุรี (ทุเรียนจันทน์) , ตราด (ทุเรียนชะนีเกาะช้าง) , ฉะเชิงเทรา (มะม่วงน้ำดอกไม้) , ปราจีนบุรี (ทุเรียนปราจีน) , นครนายก (มะยงชิด) , สระแก้ว (มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง) , ชลบุรี (ทุเรียนชลบุรี) และสมุทรปราการ (มะม่วงน้ำดอกไม้คั่งบางกระเจ้า) โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ของภาคตะวันออกให้เกษตรกร จำนวน 270 ราย ครอบคลุมเป้าหมาย และสนับสนุนแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลที่มีอัตลักษณ์สู่มาตรฐาน 9 แปลง ครอบคลุมเป้าหมาย โดยกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผน เช่น การจัดงานส่งเสริมการบริโภค และจัดสัมมนาพัฒนาศักยภาพเครือข่ายกลุ่มผู้ผลิตไม้ผล ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมาตรการทางสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการบริหารจัดการงานตามยุทธศาสตร์ผลไม้ ในการดำเนินกิจกรรมระดับจังหวัดสามารถดำเนินการจัดอบรมให้แก่เกษตรกรได้เกือบครบถ้วน ซึ่งมีบางจังหวัดเกษตรกรไม่มั่นใจในสถานการณ์

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เกษตรกรไม่ออกไปศึกษาดูงานต่างพื้นที่ การดำเนินงานในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 100.97 ของเป้าหมายมีระดับความสำเร็จในระดับดีมาก (ตารางผนวกที่ 4)

4) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ในพื้นที่ 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร (ทุเรียนชุมพรพรีเมียม) ,ระนอง (มังคุดในวง),สุราษฎร์ธานี (ทุเรียนเคียนซา) นครศรีธรรมราช (ทุเรียนสีซัด) ,ภูเก็ต (ทุเรียนพื้นเมืองภูเก็ต) ,พังงา (ทุเรียนสาริกา) ,กระบี่ (ทุเรียนพื้นบ้านเมืองกระบี่) ,พัทลุง (สละพัทลุง) ,ตรัง (กลางสาด) ,สตูล (จำปาตะสตูล) ,สงขลา (ละมุดบางกล่ำ) ,ปัตตานี (ทุเรียนปัตตานี) ,ยะลา (ทุเรียนสะเต๊ะต้นน้ำ) และนราธิวาส (ลองกองต้นหยงมัส) โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ของภาคใต้ให้แก่เกษตรกร จำนวน 791 ราย (ร้อยละ 100.12) และสนับสนุนแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลที่มีอัตลักษณ์สู่มาตรฐาน 32 แปลง (ร้อยละ 106.67) โดยกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผน เช่น การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าไม้ผลกับแหล่งผลิตอื่นจัดเวที Focus Group ประเมินข้อมูลระดับอำเภอและจังหวัด และจัดสัมมนาบูรณาการแผนบริหารจัดการผลไม้ในระดับภาคใต้ ไม่สามารถดำเนินการครบตามเป้าหมายได้ เนื่องจากมาตรการทางสาธารณสุขจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 94.64 ของเป้าหมาย มีระดับความสำเร็จระดับดีมาก (ตารางผนวกที่ 5)

5) โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม โดยกรมหม่อนไหม มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกร โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ เช่น การให้ความรู้ตั้งแต่กระบวนการ ต้นน้ำ กลางน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ โดยมีผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด 626 ราย (ร้อยละ 100.97) รวมถึงการส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ย้อมสี ไปจนถึงการนำพันธุ์ไหม พันธุ์หม่อนไปใช้ประโยชน์ และในส่วนของโครงการตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย สามารถตรวจรับรอง จำนวน 215,714.67 เมตร (ร้อยละ 107.86) ในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้ร้อยละ 103.91 ของเป้าหมาย มีระดับความสำเร็จระดับดีมาก (ตารางผนวกที่ 6)

ตารางที่ 4.5 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน

โครงการ	ร้อยละผล การดำเนินงานเฉลี่ย	ระดับความสำเร็จ
1. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ (กข. ,พต.)	90.65	ดีมาก
2. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (กสก.)	101.55	ดีมาก
3. โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าไม้ผลภาคตะวันออกใช้เป็นศูนย์ไม้ผลเมืองร้อนแห่งเอเชีย (กสก. ,พต.)	100.97	ดีมาก
4. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร (กสก.)	94.64	ดีมาก
5. โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม (มม.)	103.91	ดีมาก
เฉลี่ย	98.34	ดีมาก

ที่มา: หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการฯ (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564)

4.3.2 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการฯ

เกษตรกรร้อยละ 128.50 ได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการจากสื่อบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.65 ทราบจากเจ้าหน้าที่รัฐ รองลงมาร้อยละ 34.38 ทราบจากผู้นำชุมชน ร้อยละ 21.31 ทราบจากเพื่อนบ้านหรือญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 8.47 และสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงาน เฟสบุ๊ก และไลน์ คิดเป็นร้อยละ 1.21 ในส่วนของสื่อสิ่งพิมพ์ไม่มีเกษตรกรทราบข่าวจากสื่อดังกล่าวเนื่องจากจะเป็นหนังสือราชการที่ไปผู้นำกลุ่ม/ผู้นำชุมชนเท่านั้น (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ช่องการรับทราบข้อมูลข่าวสารโครงการของเกษตรกร ปี 2564

การประชาสัมพันธ์ ¹	ร้อยละ
1. สื่อบุคคล	128.50
1.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐ	64.65
1.2 ประธานกลุ่ม	34.38
1.3 ผู้นำชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน,กำนัน,อบต.)	21.31
1.4 เพื่อนบ้าน / ญาติพี่น้อง	8.47
2. สื่อสิ่งพิมพ์หรือเอกสารเผยแพร่	-
3. สื่อออนไลน์	1.21

หมายเหตุ: ¹ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ที่มา: จากการสำรวจ

4.3.3 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

การดำเนินโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 4,222 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.30 ของเป้าหมาย จำแนกเป็น สินค้าข้าวหอมมะลิ 1,785 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.25 ของเป้าหมาย สินค้าไม้ผล 1,811 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.06 ของเป้าหมาย และสินค้าผ้าไหม 626 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.97 ของเป้าหมาย 620 ราย สินค้าข้าวหอมมะลิดำเนินการโดยกรมการข้าว มีเกษตรกรเข้าร่วมไม่ครบตามเป้าหมายเนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวบางส่วนเข้าร่วมโครงการอื่น ๆ ของกรมการข้าวแล้ว เช่น โครงการเกษตรแปลงใหญ่ จึงไม่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี 2564

สินค้า	หน่วยงาน	เป้าหมาย (ราย)	ผลการดำเนินงาน (ราย)	ร้อยละ
1. ข้าวหอมมะลิ	กรมการข้าว	2,000	1,785	89.25
2. ไม้ผล	กรมส่งเสริม การเกษตร	1,810	1,811	100.06
3. ผ้าไหม	กรมหม่อนไหม	620	626	100.97
รวม		4,430	4,222	95.30

ที่มา: หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการฯ (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564)

4.3.4 การส่งเสริมองค์ความรู้และปัจจัยการผลิต

1) การถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 92.25 ได้รับการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด ที่คะแนนเฉลี่ย 4.46 และเกษตรกรร้อยละ 7.75 ไม่ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ เนื่องจากเกษตรกรบางรายติดภารกิจส่วนตัว และป่วยเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ในช่วงที่มีการอบรม สามารถจำแนกเป็นชนิดสินค้า ได้ดังนี้ (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้

รายการ	ข้าวหอมมะลิ	ไม้ผล	ผ้าไหม	หน่วย : ร้อยละ	
				ภาพรวม	
1. ได้รับการถ่ายทอดความรู้	86.93	96.72	95.65	92.25	
คะแนนเฉลี่ย	4.56	4.16	4.63	4.46	
ระดับความรู้ความเข้าใจ	มากที่สุด	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด	
2. ไม่ได้รับ	13.07	3.28	4.35	7.75	

ที่มา: จากการสำรวจ

1.1) ข้าวหอมมะลิ เกษตรกรร้อยละ 86.93 ได้รับการถ่ายทอดความรู้ โดยมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุดที่คะแนนเฉลี่ย 4.56 (ตารางที่ 4.13) ซึ่งเกษตรกรได้รับส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงดำเนินการจัดการจัดเวทีชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกรในชุมชนและร่วมกันพิจารณาแผนการผลิต กำหนดพื้นที่ในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง ตั้งแต่การเตรียมดิน การปรับปรุงดิน การใช้เมล็ดพันธุ์ดี การปลูก การดูแลรักษา จนถึงการเก็บเกี่ยว การเชื่อมโยงและบริหารจัดการเรื่องการตลาด โดยที่การบริหารจัดการของชุมชนในการจัดเวทีชุมชนจะมีการเลือกตั้งตัวแทนเกษตรกรมาดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารและกรรมการกลุ่มย่อยเพื่อมาช่วยดำเนินการต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งผลจากการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.77 สามารถผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กรมการข้าวกำหนด ส่วนเกษตรกรร้อยละ 10.23 ยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจาก สภาวะฝนแล้งทำให้ผลผลิตตกต่ำ นอกจากนี้เกษตรกรบางรายยังมีประสบการณ์ในการปลูกข้าวหอมมะลิน้อยทำให้ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ เช่น GAP และ GI (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 การผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงของเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. สามารถผลิตได้	89.77
2. ยังไม่สามารถผลิตได้	10.23

ที่มา: จากการสำรวจ

1.2) ไม้ผล เกษตรกรร้อยละ 96.72 ได้รับการถ่ายทอดความรู้ โดยมีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุดที่คะแนนเฉลี่ย 4.16 (ตารางที่ 4.13) เกษตรกรได้รับความรู้ในด้านกระบวนการผลิตไม้ผลให้มีคุณภาพ เช่น การดูแลรักษา กระบวนการผลิต และการตรวจสอบย้อนกลับ และการส่งเสริมการตลาด เช่น การทำการตลาดออนไลน์

1.3) ฟ้าไหม มีเกษตรกรร้อยละ 95.65 ได้รับการถ่ายทอดความรู้ โดยมีระดับความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุดที่คะแนนเฉลี่ย 4.63 (ตารางที่ 4.13) เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพอกย้อมสีธรรมชาติและสีเคมีที่ปลอดภัย ซึ่งช่วยให้การย้อมสีฟ้าไหมมีความคงทน และสีไม่ตก นอกจากนี้เกษตรกรยังได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้การออกแบบลวดลายที่สะท้อนวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่น ภาคอีสาน เน้นเรื่องการสร้างลายมัดหมี่ และลายโบราณ ภาคเหนือการทำฝ้ายแกมไหม เป็นการตีเกลียวผสมผสานระหว่างเส้นไหมและฝ้าย

2) การจัดทำแปลงเรียนรู้ กรมส่งเสริมการเกษตรมีการจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลที่มีอัตลักษณ์สู่มาตรฐาน จำนวน 60 แปลง โดยอยู่ในในพื้นที่ภาคเหนือจำนวน 8 แปลง เช่น ลำไย ลิ้นจี่ ภาคตะวันออกจำนวน 9 แปลง เช่น ทุเรียน มะยงชิด มะม่วงน้ำดอกไม้ ภาคใต้ จำนวน 11 แปลง เช่น สละ มังคุด ทุเรียน และภาคใต้ชายแดน จำนวน 32 แปลง เช่น ทุเรียน ลองกอง เพื่อใช้เป็นจุดสาธิตและถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกหรือเกษตรกรในพื้นที่ โดยใช้แปลงเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้การทำระบบน้ำสำหรับใช้ในการผลิตไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ตลอดฤดูการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงหลังออกดอก ติดผล จนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิต นอกจากนี้มีการจัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลที่มีอัตลักษณ์และเหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน จำนวน 4 แปลง

3) ความเข้าใจระบบการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 57.26 มีความเข้าใจในวิธีการกระบวนการที่ทำให้สินค้ามีความแตกต่างจากสินค้าทั่วไป และสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นได้ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 42.74 มีการจำหน่ายสินค้าให้พ่อค้าคนกลาง เพราะยังไม่เข้าใจกระบวนการด้านอัตลักษณ์และยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เนื่องจากมีราคาไม่จูงใจ และไม่มีการตลาดเฉพาะ

เมื่อพิจารณารายสินค้า พบว่า

3.1) ข้าวหอมมะลิ เกษตรกรร้อยละ 53.13 มีความเข้าใจถึงคุณสมบัติ และสามารถนำเสนอเอกลักษณ์ของข้าวหอมมะลิที่ปลูกในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ที่มีความหอมโดดเด่นกว่าข้าวหอมมะลิที่ปลูกในพื้นที่อื่น ซึ่งความหอมของข้าวเกิดจากสารประกอบ 2 - Acetyl-1-Pyrroline หรือ 2AP มีกลิ่นหอมคล้ายใบเตย ทำให้ข้าวหุงสุกมีกลิ่นหอม และอ่อนนุ่ม

3.2) ไม้ผล เกษตรกรร้อยละ 54.92 มีความเข้าใจถึงการนำเสนอเรื่องราวของสินค้าผ่านการอธิบายถึง ลักษณะของภูมิประเทศ และพื้นที่ปลูก รวมไปถึงแร่ธาตุและสารอาหารในดินที่มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น ที่ทำให้รสชาติ ไม่เหมือนกับพื้นที่อื่น อีกทั้งไม้ผลบางชนิดสามารถพบได้เฉพาะพื้นที่เท่านั้น

3.3) ฝ่าไหม เกษตรกรร้อยละ 64.35 มีความเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้วัตถุดิบที่หาได้จากในพื้นที่มาทำเป็นสีธรรมชาติ การเลี้ยงไหมพันธุ์พื้นบ้านเพื่อนำรังไหมมาสาวเป็นเส้นไหม และมีการทำลวดลายที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวพื้นเมืองดั้งเดิมหรือสื่อถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่น (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ความเข้าใจระบบการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

รายการ	ข้าวหอมมะลิ	ไม้ผล	ฝ่าไหม	ภาพรวม
1. เข้าใจ	53.13	54.92	64.35	57.26
2. ไม่เข้าใจ	46.87	45.08	35.65	42.74

ที่มา: จากการสำรวจ

4.3.5 การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้า

การพัฒนาสินค้าสู่การเป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ รวมถึงสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยการนำจุดเด่นของอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ผลิตและจำหน่าย รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย จำแนกตามชนิดสินค้า ดังนี้

1) ข้าวหอมมะลิ การส่งเสริมข้าวหอมมะลิในทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นพื้นที่ที่มีการรับรอง GI มาแต่เดิมแล้ว กรมการข้าวจึงส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ซึ่งเป็นเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มและมีองค์ความรู้เรื่องการผลิตข้าวเพื่อยกระดับให้เกษตรกรผลิตข้าวหอมมะลิสู่มาตรฐาน GI โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์กับแหล่งผลิตตามภูมิศาสตร์ซึ่งต้องอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ พื้นที่ 5 จังหวัด จากการสำรวจ พบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิร้อยละ 37.50 ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ส่วนกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 62.50 ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน เนื่องจากอยู่ระหว่างการพัฒนาตามคุณสมบัติข้างต้นเพื่อขอรับการขึ้นทะเบียน ถึงแม้ว่ากลุ่มเกษตรกรจะยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI แต่เกษตรกรได้รับรองมาตรฐานทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย (ตารางที่ 4.11)

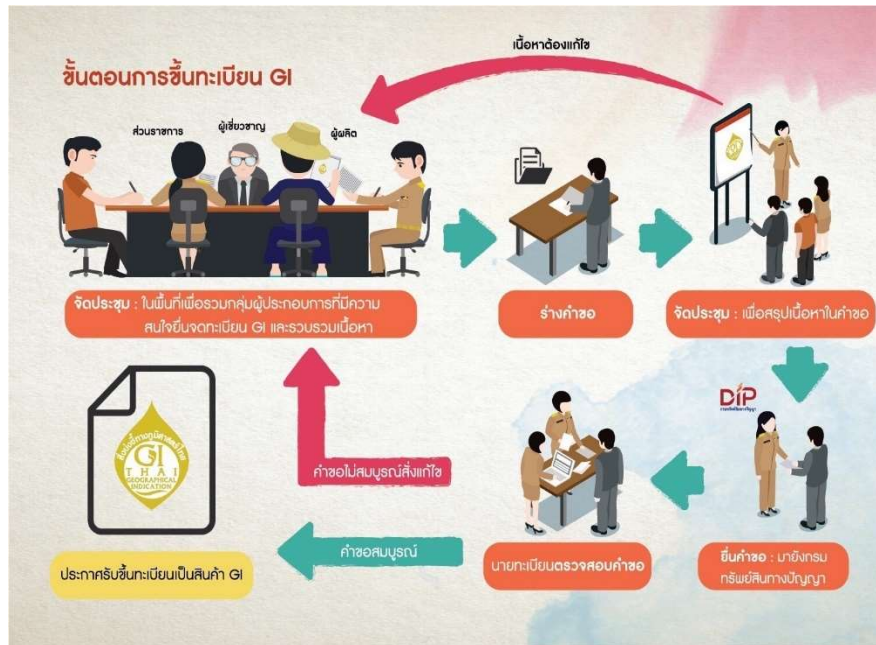
ตารางที่ 4.11 การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในสินค้าข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	ร้อยละ
1. ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน	62.50
2. ได้รับการขึ้นทะเบียน	37.50

ที่มา: จากการสำรวจ

2) ไม้ผล แบ่งเป้าหมายในการส่งเสริมให้เป็นไม้ผลที่ได้มาตรฐานซึ่งสามารถจำแนกเป็นการส่งเสริมไม้ผลเพื่อไปสู่การขึ้นทะเบียน GI การขยายกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI และการส่งเสริมสินค้าเพื่อให้ได้คุณภาพสินค้าปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค โดยกระบวนการขอขึ้นทะเบียน GI จำแนกเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1) กรณีที่สินค้าชนิดนั้นยังไม่มี การขึ้นทะเบียน GI จะต้องผ่านกระบวนการขั้นตอนการขึ้นทะเบียน GI ระดับจังหวัดประกอบด้วยส่วนราชการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิต ร่วมกันพิจารณาและร่างคำขอจัดประชุมเพื่อสรุปเนื้อหาในคำขอซึ่งเป็นรายละเอียดของสินค้าที่ขอขึ้นทะเบียน เพื่อยื่นขอที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา จากนั้นกรมทรัพย์สินทางปัญญาตรวจสอบคำขอ หากคำขอสมบูรณ์กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะประกาศการขึ้นทะเบียนสินค้า GI แต่ถ้าคำขอไม่สมบูรณ์ส่งแก้ไขจะต้องไปเริ่มกระบวนการพิจารณา (ภาพที่ 4.1)

ที่มา: กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ภาพที่ 4.1 ขั้นตอนการขึ้นทะเบียน GI

2.2) กรณีที่สินค้าชนิดนี้ได้รับการขึ้นทะเบียน GI หากเกษตรกรที่สามารถผลิตไม้ผลตามคุณสมบัติไม้ผลชนิดที่ได้ที่มีการขึ้นทะเบียน GI และมีความต้องการนำสินค้าตนเองขอขึ้นทะเบียน GI ในสินค้านั้นต้องมีขั้นตอนต่าง ๆ โดยเกษตรกรต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบคำขอภายใน 120 วัน เมื่อผ่านการพิจารณาจะขึ้นทะเบียนและประกาศโฆษณา 90 วัน หากไม่มีผู้คัดค้านจะได้รับการขึ้นทะเบียน (ภาพที่ 4.2)

ที่มา: กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ภาพที่ 4.2 ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

จากแนวโน้มของผู้บริโภคในปัจจุบันที่เริ่มหันมาให้ความสำคัญกับแหล่งผลิต คุณภาพและความปลอดภัยของสินค้า กรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับผ่าน QR Code ไปปรับใช้ในการจำหน่ายผลผลิต จากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 67.21 ยังไม่สามารถนำระบบตรวจสอบย้อนกลับคุณภาพสินค้าไม้ผลปรับใช้ในการจำหน่ายผลผลิต เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนยังไม่เข้าใจกระบวนการจัดทำระบบดังกล่าว และบางส่วนจำหน่ายผลผลิตแบบเหมาสวนให้กับพ่อค้า (ล้ง) ที่มารับซื้อจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ เกษตรกรร้อยละ 32.79 สามารถนำระบบตรวจสอบย้อนกลับมาปรับใช้ได้เนื่องจากแหล่งผลิตมีความพร้อมและมั่นใจว่าผลผลิตมีคุณภาพ และมีความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีในการจัดทำระบบดังกล่าว (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 การปรับใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับคุณภาพสินค้าไม้ผล

การปรับใช้ระบบตรวจสอบย้อนกลับ	ร้อยละ
1. ไม่สามารถดำเนินการได้	67.21
2. สามารถดำเนินการได้	32.79

ที่มา: จากการสำรวจ

3) ผ้าไหม กรมหม่อนไหมได้มีการออกรับรองมาตรฐานมาตรฐานผ้าไหมไทย หรือเรียกว่า ตรานกยูงพระราชทาน แบ่งย่อยเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ตรานกยูงสีทอง (Royal Thai Silk) ตรานกยูงสีเงิน (Classic Thai Silk) ตรานกยูงสีน้ำเงิน (Thai Silk) และตรานกยูงสีเขียว (Thai Silk Blend) รายละเอียดดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 3

3.1) การขอรับการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน) เมื่อเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมมีการยื่นคำขอการรับรองมาตรฐานผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน) หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่จะดำเนินการวางแผนเพื่อลงพื้นที่เพื่อไปตรวจผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของเกษตรกรตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับของกรมหม่อนไหม ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาหลายพื้นที่ต้องประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) กรมหม่อนไหมจึงได้ปรับปรุงวิธีการให้บริการ

ตรวจรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน จากเดิมที่ผู้ตรวจประเมินมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน ต้องมีการตรวจประเมินทุกขั้นตอนในสถานที่ผลิตจริง มาเป็นการตรวจประเมินทางไกล (Remote Inspection) ผ่านระบบปฏิบัติการสื่อสารออนไลน์ (Social Online) ในบางขั้นตอน ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับเกษตรกรที่ต้องการขอการตรวจรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน สอดคล้องกับมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) สำหรับรูปแบบวิธีการตรวจประเมินผ้าไหมไทยทางไกลผ่านระบบปฏิบัติการสื่อสารออนไลน์ ในขั้นตอนการตรวจประเมินสถานที่ผลิตและวัสดุอุปกรณ์การผลิตผ้าไหมนั้น ผู้ตรวจประเมินสามารถประเมินด้วยวิธีทางไกล ส่วนขั้นตอนของการตรวจประเมินวัตถุดิบที่ใช้สำหรับผลิตผ้าไหมไทยและกระบวนการผลิต ผู้ตรวจประเมินจะเข้าตรวจประเมินในสถานที่จริง เพื่อให้ได้ผ้าไหมไทยที่มีคุณภาพตามมาตรฐานตรานกยูงพระราชทานของกรมหม่อนไหม โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่มีความพร้อมให้บริการตรวจประเมินให้เกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมทุกครั้งเมื่อเกษตรกรยื่นคำขอจากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 90.44 เคยขอรับการตรวจรับรองมาตรฐาน ส่วนเกษตรกรร้อยละ 9.56 ยังไม่เคยขอรับการตรวจรับรองมาตรฐาน เนื่องจากเกษตรกรบางรายยังมีประสบการณ์ไม่มากพอและไม่มั่นใจในคุณภาพผ้าไหมของตนเอง นอกจากนี้เกษตรกรบางรายเข้าใจคลาดเคลื่อนเรื่องการตรวจรับรองผ้าไหมต้องตัดผ้าไหมจำนวนมากในการยื่นขอรับรอง (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 การขอรับการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย

การตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย	ร้อยละ
1. ขอรับการตรวจรับรอง	90.44
2. ไม่ขอรับการตรวจรับรอง	9.56

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2) การได้รับเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน) หลังจากหน่วยงานในพื้นที่ตรวจประเมินแล้วผ่านตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่กำหนด จะจัดพิมพ์ใบรับรองเสนอผู้บริหารระดับสูงลงนาม จากนั้นจะทำการส่งใบรับรองให้หน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งผู้ได้รับการรับรองเพื่อมอบใบรับรอง พร้อมทั้งติดตรานกยูงพระราชทาน ณ แหล่งผลิต ซึ่งต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น จากการสำรวจ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 47.12 ได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทานแล้ว ซึ่งเกษตรกรที่ได้รับเครื่องหมายแล้วร้อยละ 40.82 ได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทานสีน้ำเงิน เกษตรกรร้อยละ 38.78 ได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทานสีเขียว เกษตรกรร้อยละ 16.33 ได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทานสีเงิน และเกษตรกรร้อยละ 14.29 ได้รับเครื่องหมายตรานกยูงสีทอง อีกร้อยละ 52.88 ยังไม่ได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทาน เนื่องจากหน่วยงานในพื้นที่ทำการตรวจประเมินแล้วยังพบข้อบกพร่อง เช่น การตกสี และความสม่ำเสมอของเนื้อผ้า (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 การได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทาน

การได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทาน	ร้อยละ
1. ไม่ได้รับ	52.88
2. ได้รับ ^{1/}	47.12
2.1 สีนํ้าเงิน	40.82
2.2 สีเขียว	38.78
2.3 สีเงิน	16.33
2.4 สีทอง	14.29

หมายเหตุ: ^{1/}เกษตรกรได้รับตรานกยูงพระราชทานมากกว่า 1 ประเภท

ที่มา: จากการสำรวจ

4.3.6 ฐานข้อมูล การจัดทำฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีเพียง 2 หน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูล รายละเอียดดังนี้

1) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลพันธุ์หม่อน - พันธุ์ไหมอนุรักษ์ และพันธุ์ไม้ย้อมสี ดำเนินการโดยกรมหม่อนไหม ซึ่งเป็นระบบสืบค้นข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

1.1) ฐานข้อมูลพันธุ์หม่อน - พันธุ์ไหมอนุรักษ์ เป็นระบบฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลพันธุ์หม่อนและพันธุ์ไหมอนุรักษ์ของประเทศไทย โดยมีสำนักอนุรักษ์และตรวจสอบมาตรฐานผ้าไหม กรมหม่อนไหมเป็นหน่วยงานรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ 4.3)

1.1.1) ฐานข้อมูลพันธุ์หม่อน มีข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ให้สืบค้น เช่น ประเภท ชื่อรหัสพันธุ์ ภาพประกอบ สถานที่รวบรวมพันธุ์ และลักษณะทางสัณฐานวิทยา ได้แก่ ต้น ใบ กิ่ง เพศ ผล ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลไว้จำนวน 230 สายพันธุ์

1.1.2) ฐานข้อมูลพันธุ์ไหมอนุรักษ์ มีข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ให้สืบค้น เช่น ชนิดพันธุ์ ชื่อพันธุ์ไหม แหล่งรวบรวม ภาพประกอบ แหล่งที่มา และลักษณะประจำพันธุ์ ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลไว้จำนวน 263 สายพันธุ์

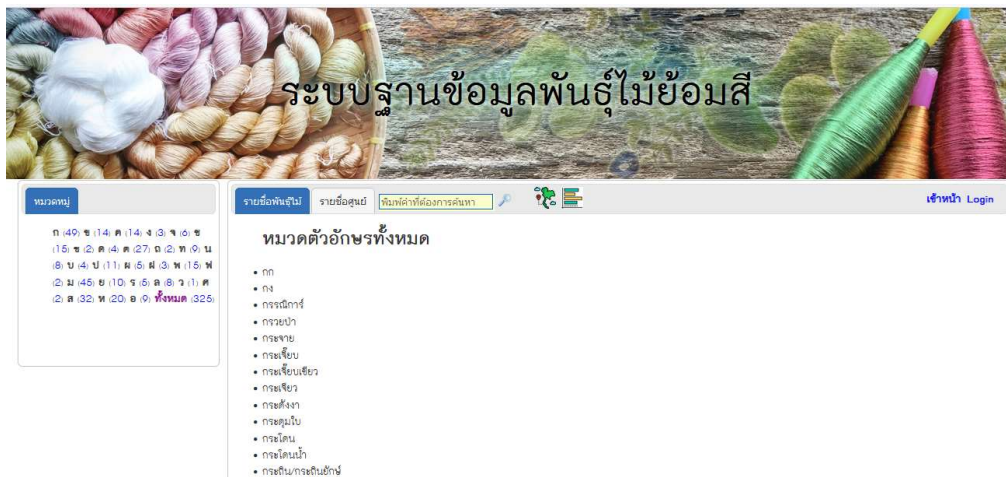
พันธุ์หม่อน-พันธุ์ไหมอนูรักษ์

ที่มา: กรมหม่อนไหม เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ <https://qsds.go.th/monmaiseed/>

ภาพที่ 4.3 ข้อมูลพันธุ์หม่อน - พันธุ์ไหมอนูรักษ์

1.2) ฐานข้อมูลพันธุ์ไม้ย้อมสี เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้ที่ใช้สำหรับย้อมสีเส้นไหม โดยมีการแบ่งหมวดหมู่เรียงตามตัวอักษร ก - ฮ เพื่อให้สะดวกสำหรับการสืบค้น มีข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ให้สืบค้น เช่น ชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ คำอธิบายลักษณะพันธุ์ไม้ มาตรฐานของสีย้อมจำแนกตามส่วนประกอบของพืช และข้อมูลพิกัด ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลไว้จำนวน 325 สายพันธุ์ (ภาพที่ 4.4)

ที่มา: กรมหม่อนไหม เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ <https://www.qsds.go.th/pd/main.php>

ภาพที่ 4.4 ระบบฐานข้อมูลพันธุ์ไม้ย้อมสี

2) ระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นระบบฐานข้อมูลที่รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นจากทุกภูมิภาคของประเทศไทยในพื้นที่ 882 อำเภอ เช่น ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูป การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การผลิตส้มโอนครชัยศรี และผ้าทอกะเหรี่ยง (สีธรรมชาติ) โดยมีกองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานรวบรวมข้อมูล

จากหน่วยงานระดับพื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 - 6 ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลจากทุกภูมิภาค จำนวน 76 ภูมิภาค ปัญหาท้องถิ่น จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และเกษตรกร พบว่า ยังไม่มีการใช้ประโยชน์จากระบบดังกล่าวเนื่องจากระบบมีความยุ่งยากในการใช้งานสำหรับเกษตรกรที่ไม่ถนัดด้านเทคโนโลยี (ภาพที่ 4.5)

ลำดับ	เขต	จังหวัด	ชื่อภูมิภาคท้องถิ่น	ดาวน์โหลดไฟล์	วัน/เดือน/ปี ค.ศ.
1	สสท.1	ชัยภูมิ	การปรับปรุงน้ำตาลโตเขต	 DOWNLOAD	2021-02-01
2	สสท.5	สงขลา	การกำน้ำตาลโตเขต	 DOWNLOAD	2021-01-22
3	สสท.6	ลำปาง	ข้าวแคบ	 DOWNLOAD	2021-02-03
4	สสท.5	สุราษฎร์ธานี	การเอาชนะดินเสื่อมสภาพ	 DOWNLOAD	2021-01-18
5	สสท.2	สมุทรสาคร	การทำนาเกลือทะเล	 DOWNLOAD	2021-01-15
6	สสท.5	พิจิตร	การปรับปรุงงานรักษาน้ำประปา	 DOWNLOAD	2021-01-18
7	สสท.2	ประจวบคีรีขันธ์	การป้องกันกำจัดหนอนขอมบนเปลือกในดินล่องกอง	 DOWNLOAD	2021-02-05
8	สสท.2	กาญจนบุรี	นโยมนโยบายฟื้นฟูเป็นสถาน	 DOWNLOAD	2021-02-05
9	สสท.2	สุพรรณบุรี	ใบไม้ห่อหุ้มหัว	 DOWNLOAD	2021-02-05
10	สสท.1	นนทบุรี	ใบป้อนกบอดกรอบ	 DOWNLOAD	2021-01-22
11	สสท.1	สระบุรี	นวัตกรรมการผลิตใบป้อนกบ ตัวละ 500	 DOWNLOAD	2021-02-08
12	สสท.2	ราชบุรี	การอนุรักษ์สายพันธุ์ข้าวโพดแปดแถว	 DOWNLOAD	2021-02-08

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร เข้าถึงได้จากเว็บไซต์ <http://new.research.doae.go.th/tkdata/provinces.php#>

ภาพที่ 4.5 ระบบฐานข้อมูลสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากการดำเนินการระบบฐานข้อมูลที่ผ่านมา พบว่า ระบบฐานข้อมูลพันธุ์หม่อน - พันธุ์ไหม อนุรักษ์ และพันธุ์ไม้ย้อมสี มีผู้เข้าใช้ระบบและสืบค้นข้อมูล ไม่ต่ำกว่า 30,000 ครั้ง (ข้อมูล ณ 25 มิถุนายน 2565) และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และเกษตรกรในการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร พบว่า เนื่องจากระบบยังไม่สมบูรณ์ และมีความยุ่งยากในการใช้งานสำหรับเกษตรกรที่ไม่ถนัดในด้านเทคโนโลยี และบางส่วนไม่ทราบว่ามีการระบบดังกล่าว

4.4 ผลลัพธ์ (Outcomes)

4.4.1 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

จากการสำรวจ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรร้อยละ 97.79 ของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยร้อยละ 51.41 เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด และร้อยละ 46.38 เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์บางส่วน โดยเป็นการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่และกิจกรรมทางการเกษตรของตนเอง เช่น เกษตรกรผู้ผลิตข้าว นำความรู้เรื่อง การปรับปรุงบำรุงดิน การลดใช้สารเคมี การตัดพันธุ์ไปใช้ เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล นำความรู้เรื่อง การทำระบบน้ำ การผลิตให้ได้คุณภาพ การตลาด ไปปรับใช้ และเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหม นำความรู้เรื่อง เทคนิคการฟอกย้อมสีให้ติดทน และการสร้างลวดลายใหม่ ๆ ไปใช้ ทั้งนี้ เกษตรกรร้อยละ 2.21 ยังไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ เนื่องจากเกษตรกรบางรายมีประสบการณ์น้อย (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

หน่วย : ร้อยละ				
การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ข้าวหอมมะลิ	ไม้ผล	ผ้าไหม	ภาพรวม
1. นำไปใช้ประโยชน์	100.00	95.10	98.26	97.79
1.1 นำไปใช้ประโยชน์ทั้งหมด	55.04	42.65	56.52	51.41
1.2 นำไปใช้ประโยชน์บางส่วน	44.96	52.45	41.74	46.38
2. ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์	-	4.90	1.74	2.21

ที่มา: จากการสำรวจ

4.4.2 ด้านเศรษฐกิจ

1) การวางแผนการผลิต และการตลาด เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสู่การรองรับ GI และตราสัญลักษณ์พระราชทาน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.91 มีการวางแผนการผลิตสินค้า โดยการวางแผนการผลิตแบ่งเกรดสินค้าให้มีหลายเกรดเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค แต่ละระดับ หาช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับผู้บริโภคโดยตรงเพื่อลดการพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง อีกทั้งบางส่วนมีการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทาง Facebook และ Line ส่วนเกษตรกรร้อยละ 44.09 ยังไม่มีการวางแผนการผลิตและการตลาด เนื่องจากเกษตรกรยังมีพฤติกรรมการเพาะปลูกและจำหน่ายตามวิถีเดิม เช่น จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง โรงสี และเกษตรกรที่เป็นผู้สูงอายุคิดว่าการจำหน่ายในช่องทางออนไลน์มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก

เมื่อพิจารณารายสินค้า พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิร้อยละ 41.48 มีการวางแผนการผลิต เนื่องจากเจ้าหน้าที่กรมการข้าวมีการสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกรด้านแผนการผลิตผ่านการจัดเวทีชุมชน เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลร้อยละ 68.85 มีการวางแผนการผลิต เนื่องจากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรให้คำแนะนำผ่านการจัดเวที Focus Group เพื่อจัดทำแผนการกระจายผลผลิตไม้ผลออกจากแหล่งผลิต และเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหม ร้อยละ 42.61 มีการวางแผนการผลิต เนื่องจากเกษตรกรบางรายใช้องค์ความรู้เดิมมาต่อยอดด้านการวางแผน เพราะเจ้าหน้าที่กรมหม่อนไหมจะเน้นให้คำปรึกษาด้านกระบวนการผลิต เช่น การย้อมสี เทคนิคการทอผ้า และการให้การรับรองมาตรฐานตราสัญลักษณ์พระราชทาน เมื่อทำการเปรียบเทียบทั้ง 3 ชนิดสินค้าจะเห็นได้ว่า เกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิและเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมมีการวางแผนการผลิตและการตลาดน้อย เนื่องจากเกษตรกรมีความเคยชินในการผลิตและจำหน่ายในรูปแบบเดิม กล่าวคือ ข้าวหอมมะลิจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง โรงสี ในราคาที่ไม่แตกต่างกับข้าวทั่วไป และเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมส่วนใหญ่ทอผ้าเป็นอาชีพเสริมโดยใช้เวลาว่างจากการทำการเกษตรหรืออาชีพหลัก (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 การวางแผนการผลิตและการตลาด

หน่วย : ร้อยละ				
รายการ	ข้าวหอมมะลิ	ไม้ผล	ผ้าไหม	ภาพรวม
1. มีการวางแผน	41.48	68.85	42.61	55.91
2. ไม่มีการวางแผน	58.52	31.15	57.39	44.09

ที่มา: จากการสำรวจ

2) การสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พบว่า ภาพรวมกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 51.67 สามารถดำเนินการสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นได้โดยการนำผลผลิตไปแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเกษตรกรร้อยละ 48.33 ยังไม่สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าได้เนื่องจากเกษตรกรบางกลุ่มยังไม่มี การวางแผนการผลิตและการตลาด ที่ชัดเจน บางกลุ่มที่จำหน่ายผลผลิตให้กับโรงสีและพ่อค้าคนกลาง และ การส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าบางพื้นที่ไม่มีการส่งเสริมที่ชัดเจน เมื่อจำแนกรายสินค้า พบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต ข้าวหอมมะลิร้อยละ 50.00 สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าโดยมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์รูปแบบสุญญากาศแต่ก็ยังมี เกษตรกรสมาชิกกลุ่มบางส่วนที่ยังไม่ทำบรรจุภัณฑ์สุญญากาศและมีการจำหน่ายเป็นข้าวเปลือกทำให้ยังไม่เกิด การสร้างมูลค่าเพิ่มเท่าที่ควร กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลร้อยละ 75.00 เพิ่มมูลค่าสินค้าโดยแปรรูปไม้ผล เช่น ผลไม้ดอง ผลไม้แช่อิ่ม หรือแปรรูปเป็นขนมต่าง ๆ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านการจัดงาน ส่งเสริมการบริโภคข้ามถิ่นนอกแหล่งผลิต และให้เกษตรกรแต่ละภาคนำสินค้าไปจำหน่ายในภาคอื่น ๆ เพื่อให้ เป็นที่รู้จักมากขึ้น รวมถึงการจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดย การ Live จำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ และกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมร้อยละ 30.00 เพิ่มมูลค่าสินค้าโดยนำไปตัดเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และกระเป๋าชนิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นการใช้ทักษะของเกษตรกรแต่ละราย ส่วนเกษตรกรที่ดำเนินการไม่ได้ เนื่องจาก มีรูปแบบการจำหน่ายแบบเดิม และยังไม่มีการนำผ้าไหมไปแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม กล่าวคือยังจำหน่ายผ้าไหม เป็นผืน (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 การสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

รายการ	หน่วย : ร้อยละ			
	ข้าวหอมมะลิ	ไม้ผล	ผ้าไหม	ภาพรวม
1. ดำเนินการได้	50.00	75.00	30.00	51.67
2. ดำเนินการไม่ได้	50.00	25.00	70.00	48.33

ที่มา: จากการสำรวจ

3) การสร้างตราสินค้าหรือตราสัญลักษณ์เพื่อให้เป็นที่รู้จัก พบว่า กลุ่มเกษตรกรร้อยละ 75.83 สามารถสร้างตราสินค้าหรือตราสัญลักษณ์เพื่อให้เป็นที่รู้จัก ส่วนกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 24.17 ไม่สามารถสร้าง ตราสินค้าของตนเองได้ เนื่องจากเกษตรกรบางกลุ่มที่ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นขาดการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้า เมื่อจำแนกรายสินค้า พบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิร้อยละ 43.75 สามารถสร้างตราสินค้าของกลุ่มได้ เนื่องจากบางกลุ่มเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการต่อยอดมาจากโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ และบางกลุ่มอยู่ระหว่างการพัฒนา ส่วนเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลร้อยละ 87.50 มีการสร้างตราสินค้าโดยมีการออกแบบ โดยสมาชิกกลุ่มเองและมีเจ้าหน้าที่มาช่วยสนับสนุนการทำตราสินค้าบนบรรจุภัณฑ์ที่สนับสนุน และผู้ผลิตผ้าไหม ร้อยละ 90.00 มีการสร้างตราสินค้าเนื่องกลุ่มเกษตรกรแต่ละพื้นที่มีลักษณะการทอผ้าเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น ของตัวเอง จึงมีการใช้เอกลักษณ์ ชื่อหมู่บ้าน หรือชื่อผู้ผลิตแต่ละคนมาทำเป็นตราสินค้า (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 การสร้างตราสินค้า

หน่วย : ร้อยละ

ตราสินค้า	ข้าวหอมมะลิ	ไม้ผล	ผ้าไหม	ภาพรวม
1. ดำเนินการได้	43.75	87.50	90.00	73.75
2. ดำเนินการไม่ได้	56.25	12.50	10.00	26.25

ที่มา: จากการสำรวจ

4) ช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของเกษตรกร พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการจำหน่ายสินค้าให้กับโรงสี และพ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น เนื่องจากอยู่ใกล้กับพื้นที่เพาะปลูก และพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตร หลังเข้าร่วมโครงการ ช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีแนวโน้มเปลี่ยนไปจากเดิม โดยส่วนใหญ่เกษตรกรหันมาจำหน่ายสินค้าเกษตรให้กับผู้บริโภคโดยตรง สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ตัวแทนกลุ่ม และช่องทางออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ หลังเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ย 2 ช่องทาง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากก่อนเข้าร่วมโครงการ เฉลี่ย 1 ช่องทาง เมื่อจำแนกตามชนิดสินค้า พบว่า

4.1) ข้าวหอมมะลิ เมื่อเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแล้ว เกษตรกรเปลี่ยนมาจำหน่ายผลผลิตให้กับสหกรณ์หรือศูนย์รวบรวมมากขึ้น จากเดิมร้อยละ 31.25 เป็นร้อยละ 43.18 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.93 เนื่องจากศูนย์รวบรวมหรือสหกรณ์รับซื้อสินค้าที่ได้รับรองคุณภาพมาตรฐาน เช่น GAP และ GI รองลงมา เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตให้กับบริษัทเอกชนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.82 เป็นร้อยละ 11.93 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.11 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ลดการจำหน่ายผลผลิตให้กับโรงสี จากเดิมร้อยละ 46.02 เป็นร้อยละ 35.23 หรือลดจากร้อยละ 10.79 รองลงมาลดการจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าหรือผู้รวบรวมท้องถิ่น จากเดิมร้อยละ 14.20 เป็นร้อยละ 7.39 หรือลดจากร้อยละ 6.81 โดยเปลี่ยนไปจำหน่ายให้ผู้บริโภคโดยตรง และช่องทางออนไลน์ แต่เนื่องจากในพื้นที่ของเกษตรกรประสบปัญหาภัยแล้ง ประกอบกับปัญหาราคาข้าวตกต่ำจึงทำให้มูลค่าการจำหน่ายข้าวหอมมะลียังไม่ดีขึ้น (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 ช่องทางการจำหน่ายสินค้าข้าวหอมมะลิของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ร้อยละ

รายการ ¹	ก่อนเข้าร่วม โครงการ	หลังเข้าร่วม โครงการ	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่ม , - ลด)
1. ผู้บริโภคโดยตรง	12.50	14.77	+ 2.27
2. พ่อค้าปลีก	1.14	1.14	0.00
3. พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น	14.20	7.39	- 6.81
4. พ่อค้า/ผู้รวบรวมต่างถิ่น	2.27	1.14	- 1.13
5. บริษัท	6.82	11.93	+ 5.11
6. โรงสี	46.02	35.23	- 10.79
7. สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม	31.25	43.18	+ 11.93
8. ช่องทางออนไลน์	0.57	2.27	+ 1.70

หมายเหตุ: ¹ เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายมากกว่า 1 ช่องทาง

ที่มา: จากการสำรวจ

4.2) ไม้ผล เมื่อเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแล้ว เกษตรกรมีการจำหน่ายในช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 21.74 เป็นร้อยละ 34.78 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.04 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมการเกษตรผ่านการจัดงานส่งเสริมการบริโภคข้ามถิ่นนอกแหล่งผลิต รวมถึงการจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดย Facebook Live จำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ รองลงมาจำหน่ายผลผลิตให้ผู้บริโภคโดยตรงเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 24.35 เป็นร้อยละ 26.96 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.61 เนื่องจากสามารถจำหน่ายได้ราคาสูงกว่าจำหน่ายให้กับพ่อค้าหรือผู้รวบรวม โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ลดการจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าหรือผู้รวบรวมท้องถิ่น จากเดิมร้อยละ 43.48 เป็นร้อยละ 34.78 หรือลดลงร้อยละ 8.70 รองลงมาลดการจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าหรือผู้รวบรวมต่างถิ่น จากเดิมร้อยละ 29.57 เป็นร้อยละ 24.35 หรือลดลงร้อยละ 5.22 เนื่องจากมีการจำหน่ายด้วยตัวเอง และช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 ช่องทางการจำหน่ายสินค้าไม้ผลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ร้อยละ

รายการ ¹	ก่อนเข้าร่วม โครงการ	หลังเข้าร่วม โครงการ	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่ม , - ลด)
1. ผู้บริโภคโดยตรง	24.35	26.96	+ 2.61
2. ตัวแทนกลุ่ม	7.83	10.43	+ 2.60
3. พ่อค้าปลีก	6.09	6.09	0.00
4. พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น	43.48	34.78	- 8.70
5. พ่อค้า/ผู้รวบรวมต่างถิ่น	29.57	24.35	- 5.22
6. บริษัท	6.96	5.22	- 1.74
7. สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม	7.83	6.09	- 1.74
8. ช่องทางออนไลน์	21.74	34.78	+ 13.04

หมายเหตุ: ¹ เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายมากกว่า 1 ช่องทาง

ที่มา: จากการสำรวจ

4.3) ผ้าไหม เกษตรกรผู้ทอผ้าไหมในแต่ละภูมิภาคมีเทคนิคและรูปแบบการทอผ้าไหมที่ต่างกันไป โดยภาคอีสาน เกษตรกรส่วนใหญ่ทอผ้าเป็นอาชีพเสริม มีลักษณะการจำหน่ายส่วนใหญ่ต่างคนต่างจำหน่าย ส่วนภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันผลิตและจำหน่ายในนามกลุ่ม หลังเข้าร่วมโครงการแล้วส่วนใหญ่เกษตรกรหันมาจำหน่ายสินค้าผ่านตัวแทนกลุ่มเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 35.25 เป็นร้อยละ 43.44 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.19 รองลงมาจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 7.38 เป็นร้อยละ 9.84 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.46 เนื่องจากสามารถตั้งราคาขายได้สูงขึ้นกว่าจำหน่ายด้วยตัวเอง ณ สถานที่ผลิต (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 ช่องทางการจำหน่ายสินค้าผ้าไหมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

หน่วย: ร้อยละ

รายการ ¹	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ	การเปลี่ยนแปลง (+ เพิ่ม , - ลด)
1. ผู้บริโภคโดยตรง	44.26	45.08	+ 0.82
2. ตัวแทนกลุ่ม	35.25	43.44	+ 8.19
3. พ่อค้าปลีก	11.48	13.93	+ 2.45
4. ตลาด/งานแฟร์ที่ภาครัฐจัดขึ้น	15.57	17.21	+ 1.64
5. ตลาด/งานแฟร์ที่ภาคเอกชนจัดขึ้น	9.02	11.48	+ 2.46
6. ช่องทางออนไลน์	7.38	9.84	+ 2.46
7. ทำตามคำสั่งซื้อ	13.11	13.11	0.00

หมายเหตุ: ¹ เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายมากกว่า 1 ช่องทาง

ที่มา: จากการสำรวจ

5) เกษตรกรที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรร้อยละ 53.98 มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 38.97 มีรายได้ลดลง และร้อยละ 7.05 มีรายได้เท่าเดิม เมื่อจำแนกรายสินค้า พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าผ้าไหม มีสัดส่วนของจำนวนเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้นมากที่สุด เนื่องจากเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมส่วนใหญ่สามารถปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการย้อมสี และการทอผ้าที่มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์มากขึ้น รองลงมาเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียน ที่มีการบอกเล่าถึงเรื่องราวและเอกลักษณ์ของผลไม้ในพื้นที่ว่ามีรสชาติที่ดีกว่า จากการที่ในพื้นที่มีแร่ธาตุใต้ดินที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น อีกทั้งยังมีเจ้าหน้าที่เข้ามาส่งเสริมเกี่ยวกับการขายผ่านช่องทางออนไลน์ด้วย และเกษตรกรผู้ผลิตข้าว เนื่องจากเกษตรกรบางรายสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการบอกเล่าเรื่องราวการผลิตข้าวหอมมะลิในทุ่งกุลาร้องไห้ และชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นของสินค้าด้านความหอมที่ไม่เหมือนกับแหล่งผลิตอื่น (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้

หน่วย: ร้อยละ

รายการ	ข้าวหอมมะลิ	ไม้ผล	ผ้าไหม	เฉลี่ย
1. เพิ่มขึ้น	35.00	61.19	65.75	53.98
2. เท่าเดิม	5.83	2.99	12.33	7.05
3. ลดลง	59.17	35.82	21.92	38.97

ที่มา: จากการสำรวจ

6) อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

การที่สินค้ามีการเปลี่ยนแปลงด้านมูลค่า เกิดจากราคา และปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการผลิตได้ ดังนั้นการพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของสินค้าอัตลักษณ์จะพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยหลักที่กล่าวมาข้างต้น และเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของเกษตรกรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ในภาพรวมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นร้อยละ 20.67 (สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้คือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 3) โดยจำแนกตามชนิดสินค้า ดังนี้ (ตารางที่ 4.23 ,ตารางผนวกที่ 7)

6.1) ข้าวหอมมะลิ พิจารณาเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตข้าวหอมมะลิของเกษตรกร พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าการผลิตสินค้า 151.08 ล้านบาท หลังเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าการผลิตสินค้า 145.24 ล้านบาท ส่งผลให้ข้าวหอมมะลิมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าลดลงร้อยละ 3.86 เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้ปริมาณการผลิตลดลง และถึงแม้ว่าเกษตรกรมีแนวโน้มหันไปจำหน่ายสินค้าให้กับสหกรณ์/ศูนย์รวมมากขึ้นแต่ยังมีเกษตรกรบางส่วนจำหน่ายสินค้าให้โรงสีทำให้ราคาจำหน่ายไม่แตกต่างจากราคาทั่วไป

6.2) ไม้ผล พิจารณาเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตไม้ผลของเกษตรกร พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าการผลิตสินค้า 1,374.37 ล้านบาท หลังเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าการผลิตสินค้า 1,692.69 ล้านบาท ส่งผลให้ไม้ผลมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าร้อยละ 23.16 สาเหตุที่มูลค่าสินค้าสูงขึ้นเนื่องจากปริมาณการผลิตสินค้าไม้ผลหลังเข้าร่วมโครงการมีแนวโน้มสูงขึ้น เกษตรกรบางส่วนได้รับการขึ้นทะเบียนสินค้า GI จึงสามารถจำหน่ายสินค้าในราคาที่สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ

6.3) ผ้าไหม พิจารณาเปรียบเทียบมูลค่าการผลิตผ้าไหมของเกษตรกร พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าการผลิตสินค้า 27.16 ล้านบาท หลังเข้าร่วมโครงการมีมูลค่าการผลิตสินค้า 35.56 ล้านบาท ส่งผลให้ผ้าไหมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าร้อยละ 30.92 สาเหตุที่มูลค่าสินค้าสูงขึ้นเนื่องจาก เป็นสินค้าที่ได้รับการรับรองตราคุณภาพพระราชทาน จึงสามารถจำหน่ายสินค้าในราคาที่สูงกว่าอีกทั้ง เกษตรกรบางรายสามารถผลิตผ้าไหมที่มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้ซึ่งสามารถจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้นด้วย

ตารางที่ 4.23 อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตรลักษณ์พื้นถิ่น

สินค้า	มูลค่าสินค้ำก่อนเข้าร่วมโครงการ (ล้านบาท)	มูลค่าสินค้ำหลังเข้าร่วมโครงการ (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
1. ข้าวหอมมะลิ	151.08	145.24	- 3.86
2. ไม้ผล	1,374.37	1,692.69	23.16
3. ผ้าไหม	27.16	35.56	30.92
ภาพรวม	1,552.61	1,873.49	20.67

ที่มา: ตารางผนวกที่ 7

7) รายได้สุทธิของเกษตรกร พิจารณาจากรายได้หักลบกับค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าเกษตรอัตรลักษณ์พื้นถิ่นของเกษตรกร โดยจะพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ จำแนกตามชนิดสินค้า ดังนี้ (ตารางที่ 4.24 , ตารางผนวกที่ 8)

7.1) ข้าวหอมมะลิ พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 3,251.56 บาท/ไร่/ปี หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 2,295.51 บาท/ไร่/ปี เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิมีรายได้ลดลงร้อยละ 29.40 เนื่องจากปัญหาภัยแล้งทำให้ปริมาณการผลิตลดลงซึ่งเป็นผลมาจากราคาข้าวในตลาดทั่วไปตกต่ำและเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถสร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จักจึงไม่สามารถจำหน่ายได้ในราคาสูง อีกทั้งค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าปุ๋ย ค่าสารชีวภัณฑ์ ค่าแรงงาน สูงกว่าปีที่ผ่านมา

7.2) ไม้ผล จำแนกตามชนิดไม้ผล ดังนี้

7.2.1) ทูเรียน พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 109,234.28 บาท/ไร่/ปี หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 152,079.90 บาท/ไร่/ปี เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.22 เนื่องจากเกษตรกรสามารถผลิตทุเรียนได้มากขึ้นและมีราคาขายสูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

7.2.2) มังคุด พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 10,743.43 บาท/ไร่/ปี หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 10,076.67 บาท/ไร่/ปี เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมังคุดมีรายได้สุทธิลดลงร้อยละ 6.20 เนื่องจากเกษตรกรมีปริมาณการผลิตมังคุดลดลงเนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย แต่จำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น และมีค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าปุ๋ย ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าแรงงาน สูงกว่าปีที่ผ่านมา

7.2.3) ลำไย พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 3,678.83 บาท/ไร่/ปี หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้สุทธิเฉลี่ย 896.55 บาท/ไร่/ปี เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตลำไยมีรายได้สุทธิลดลงร้อยละ 124.37 เนื่องจากประสบปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ และมีค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าปุ๋ย ค่าสารชีวภัณฑ์ สูงกว่าปีที่ผ่านมา

7.3) ผ้าไหม พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 19,580.39 บาท/ครัวเรือน/ปี หลังเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 25,936.40 บาท/ครัวเรือน/ปี

เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง พบว่า เกษตรกรผู้ทอผ้าไหมมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.46 เนื่องจากเกษตรกรบางรายสามารถจำหน่ายผ้าไหมที่ผ่านการรับรองตรานกยูงพระราชทานในราคาที่สูงกว่า ผ้าไหมที่ยังไม่ได้รับการรับรอง และบางรายจำหน่ายผ้าไหมลายโบราณ หรือลายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้ในราคาที่สูงขึ้นด้วย

ตารางที่ 4.24 รายได้สุทธิของเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

สินค้า	หน่วย	ก่อนเข้าร่วมโครงการ			หลังเข้าร่วมโครงการ			ผลต่าง	
		รายได้	ค่าใช้จ่าย	รายได้สุทธิ	รายได้	ค่าใช้จ่าย	รายได้สุทธิ	รายได้สุทธิ	ร้อยละ
1. ข้าวหอมมะลิ	บาท/ไร่/ปี	5,546.39	2,294.83	3,251.56	5,332.11	3,036.60	2,295.51	- 956.05	- 29.40
2. ไม้ผล									
2.1 ทูเรียน	บาท/ไร่/ปี	140,245.16	31,010.88	109,234.28	184,650.05	32,570.15	152,079.90	42,845.62	39.22
2.2 มังคุด	บาท/ไร่/ปี	20,398.27	9,654.84	10,743.43	20,503.24	10,426.57	10,076.67	- 666.76	- 6.20
2.3 ลำไย	บาท/ไร่/ปี	12,642.41	8,963.58	3,678.83	8,744.28	9,640.83	- 896.55	- 4,575.38	- 124.37
3. ผ้าไหม	บาท/ครัวเรือนปี	43,396.55	23,802.68	19,580.39	56,816.71	30,875.78	25,936.40	6,347.07	32.46

ที่มา: ตารางผนวกที่ 8

4.5 ทิศนคติ

4.5.1 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการฯ

ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการในระดับมากที่สุด ที่คะแนนเฉลี่ย 4.27 โดยเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการได้รับประโยชน์ของเกษตรกรมากที่สุด รองลงมา หลักสูตรที่จัดอบรม และหลักเกณฑ์ของโครงการ อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่บางส่วนมีความเห็นว่างบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการออกไปลงพื้นที่และให้คำแนะนำเกษตรกร (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการฯ

รายการ	คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	แปลผล
1. งบประมาณเพื่อดำเนินงานโครงการ	3.88	มาก
2. หลักเกณฑ์ของโครงการ	4.28	มากที่สุด
3. หลักสูตรที่จัดอบรม	4.36	มากที่สุด
4. การได้รับประโยชน์ของเกษตรกร	4.56	มากที่สุด
ภาพรวม	4.27	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

4.5.2 ความพึงพอใจของประธานกลุ่มเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการฯ

ในภาพรวมประธานกลุ่มเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมากที่สุด ที่คะแนนเฉลี่ย 4.68 เมื่อจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า ประธานกลุ่มเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการชี้แจง/ประชาสัมพันธ์โครงการมากที่สุด รองลงมาคือหลักเกณฑ์ของโครงการ การรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกร การให้คำแนะนำและติดตามของเจ้าหน้าที่ ความพร้อมของแหล่งจำหน่ายผลผลิต และกิจกรรมของโครงการ ทั้งนี้กลุ่มเกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยที่สุดต่อการเชื่อมโยงตลาด และการพบปะแลกเปลี่ยนของสมาชิกกลุ่ม เนื่องจากประธานกลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มได้ให้เหตุผลว่า ภาครัฐยังไม่ได้มีการส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาดมากเท่าที่ควร เมื่อมีการผลิตสินค้าเกษตรแล้วยังมีความรู้ด้านแหล่งจำหน่ายผลผลิตไม่เพียงพอ อีกทั้งกลุ่มเกษตรกรบางกลุ่ม สมาชิกกลุ่มไม่ค่อยมาร่วมกิจกรรม เนื่องจากเกษตรกรบางรายติดธุระส่วนตัว และป่วยเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid - 19) ในช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 ความพึงพอใจของกลุ่มเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการฯ

รายการ	คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	แปลผล
1. หลักเกณฑ์ของโครงการ	4.82	มากที่สุด
2. การชี้แจง/ประชาสัมพันธ์โครงการ	4.88	มากที่สุด
3. การรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกร	4.79	มากที่สุด
4. กิจกรรมของโครงการ	4.58	มากที่สุด
5. การให้คำแนะนำและติดตามของเจ้าหน้าที่	4.76	มากที่สุด
6. ความสามัคคีของสมาชิกกลุ่ม	4.55	มากที่สุด
7. การพบปะแลกเปลี่ยนของสมาชิกกลุ่ม	4.52	มากที่สุด
8. ความพร้อมของแหล่งจำหน่ายผลผลิต	4.73	มากที่สุด
9. การเชื่อมโยงตลาด	4.50	มากที่สุด
ภาพรวม	4.68	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

4.5.3 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการฯ

ในภาพรวมเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมากที่สุด ที่คะแนนเฉลี่ย 4.55 เมื่อจำแนกเป็นรายประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อความทันเวลาของปัจจัยการผลิตที่ได้รับมากที่สุด รองลงมาคือ วิทยาการที่ให้ความรู้ ปริมาณและคุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ และหลักสูตรการจัดอบรม ทั้งนี้เกษตรกรมีความพึงพอใจน้อยที่สุดต่อการได้รับประโยชน์ของเกษตรกร เนื่องจากกิจกรรมบางอย่างไม่ได้ส่งเสริมด้านการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเท่าที่ควร แต่เน้นไปทางด้านส่งเสริมการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานสินค้าเกษตร และเกษตรกรบางรายมีความเห็นว่ารยะเวลาในการจัดอบรมไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่นำมาอบรมถ่ายทอดความรู้ (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินโครงการฯ

รายการ	คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	แปลผล
1. หลักสูตรการจัดอบรม	4.54	มากที่สุด
2. วิทยากรที่ให้ความรู้	4.64	มากที่สุด
3. ระยะเวลาในการจัดอบรม	4.52	มากที่สุด
4. การได้รับประโยชน์ของเกษตรกร	4.42	มากที่สุด
5. ปริมาณและคุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ	4.55	มากที่สุด
6. ความทันเวลาของปัจจัยการผลิต	4.65	มากที่สุด
ภาพรวม	4.55	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

4.6 การประเมินผลสัมฤทธิ์

การประเมินผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมจากการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้แผนแม่บทย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในปี 2564 ซึ่งได้กำหนดตัวชี้วัดในการประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

4.6.1 ด้านประสิทธิภาพ พิจารณาจากจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย แบ่งเป็นผลสำเร็จของการดำเนินงานของแผนงานโครงการ และผลการเบิกจ่ายงบประมาณ เมื่อให้ค่าน้ำหนักของทั้งสองส่วนเท่ากัน พบว่า ผลสำเร็จของการดำเนินงานในภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 95.36 ซึ่งผ่านเกณฑ์การพิจารณา มีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับดีมาก โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ตารางที่ 4.28)

1) ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ แบ่งเป็น 5 โครงการ ได้แก่ (1) โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ดำเนินการโดยกรมการข้าว และกรมพัฒนาที่ดิน (2) โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร (3) โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าไม้ผลภาคตะวันออกใช้เป็นศูนย์ไม้ผลเมืองร้อนแห่งเอเชีย ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน (4) โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร และ (5) โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม ดำเนินการโดยกรมหม่อนไหม ซึ่งผลการดำเนินงานดังกล่าว ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ทั้ง 5 โครงการ

2) ผลสำเร็จของการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม อยู่ที่ร้อยละ 92.39 ซึ่งผลการเบิกจ่ายงบประมาณดังกล่าวไม่ผ่านเกณฑ์การพิจารณา เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินกิจกรรมจึงมีการเบิกจ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด

ตารางที่ 4.28 ผลสำเร็จจากการดำเนินงานของแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 จำแนกตามโครงการ

รายการ	ร้อยละ		ผลการประเมิน	ระดับความสำเร็จ
	เป้าหมาย	ผลสำเร็จ		
1. ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ	100.00	98.34	ผ่าน	ดีมาก
1.1 โครงการเพิ่มศักยภาพภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้		90.65	ผ่าน	ดีมาก
1.2 โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น		101.55	ผ่าน	ดีมาก
1.3 โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าไม้ผลภาคตะวันออกใช้เป็นศูนย์ไม้ผลเมืองร้อนแห่งเอเชีย		100.97	ผ่าน	ดีมาก
1.4 โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร		94.64	ผ่าน	ดีมาก
1.5 โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม		103.91	ผ่าน	ดีมาก
2. ผลสำเร็จของการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม	100.00	92.39	ไม่ผ่าน	-
ภาพรวม		95.36	ผ่าน	ดีมาก

ที่มา: ผลการประชุมแบบกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่ร่วมโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 (ข้อมูล ณ 17 มีนาคม 2565)

4.6.2 ด้านประสิทธิผล

พิจารณาจากตัวชี้วัดในการประเมินผล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผลจากผลการประเมินโครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 โดยใช้แบบจำลองเชิงตรรกะ (Logic Model) และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ภาพรวมมีตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินผลจำนวน 10 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 13 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 76.92 ซึ่งตามเกณฑ์การพิจารณาว่าผล ถือว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในระดับดี เมื่อพิจารณาประเด็นตัวชี้วัด พบว่า ด้านผลลัพธ์มีความสำเร็จระดับดีมาก ส่วนด้านผลผลิตมีความสำเร็จระดับพอใช้ โดยจำแนก ตามประเด็น ได้ดังนี้ (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29 ผลสำเร็จจากการดำเนินงานของแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564 จำแนกตามประเด็น

ประเด็น	จำนวนตัวชี้วัด		ร้อยละ	ระดับความสำเร็จ
	เป้าหมาย	ผลที่ได้		
1. ผลผลิต	8	5	62.50	พอใช้
2. ผลลัพธ์	5	5	100.00	ดีมาก
ภาพรวม	13	10	76.92	ดี

ที่มา: จากการสำรวจ

1) ผลผลิต พิจารณาแต่ละตัวชี้วัดโดยเปรียบเทียบผลที่ได้กับเกณฑ์การวัด พบว่า ภาพรวมมีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 5 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 62.50 หรือระดับพอใช้ โดยตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล ได้แก่ ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่รับทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการฯ จำนวนแปลงเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริม

การใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ได้รับการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยุงพระราชทาน และมีตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล จำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ได้รับใบรับรองตรานกยุงพระราชทาน เนื่องจากสินค้าผ้าไหมของเกษตรกรยังไม่ผ่านหลักเกณฑ์การรับรอง เช่น การตกสี และความสม่ำเสมอของเนื้อผ้า จึงทำให้ยังไม่ผ่านการรับรอง และจำนวนชนิดสินค้าที่ขึ้นทะเบียนสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากมีหน่วยงานที่ดำเนินการแล้วเพียง 2 หน่วยงานคือกรมหม่อนไหมและกรมส่งเสริมการเกษตร ส่วนกรมการข้าวยังไม่ได้ดำเนินการ (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30 ผลการประเมินผลผลิตเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด	ผลที่ได้	ผลการประเมิน
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโครงการ	- ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่รับทราบข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการฯ	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	100.00	ผ่าน
2. การรับสมัครเกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	4,430 ราย	4,222 ราย	ไม่ผ่าน
3. การส่งเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิต	- จำนวนแปลงเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	50 แปลง	50 แปลง	ผ่าน
	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	89.77	ผ่าน
	- ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	92.25	ผ่าน
4. การขอรับการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยุงพระราชทานของเกษตรกร	- ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ได้รับการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมตรานกยุงพระราชทาน	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	90.44	ผ่าน
5. การได้รับใบรับรองตรานกยุงพระราชทาน	- ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ได้รับใบรับรองตรานกยุงพระราชทาน	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	47.12	ไม่ผ่าน
6. ฐานข้อมูล	- จำนวนชนิดสินค้าที่ขึ้นทะเบียนสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3 กลุ่มชนิดสินค้า	2 กลุ่มชนิดสินค้า	ไม่ผ่าน
ภาพรวม	8 ตัวชี้วัด		ผ่าน 5 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 62.50 หรือ ระดับพอใช้)	

ที่มา: จากการสำรวจ

4) ผลลัพธ์ พิจารณาแต่ละตัวชี้วัดโดยเปรียบเทียบผลที่ได้กับเกณฑ์การวัด พบว่า ภาพรวม มีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 5 ตัวชี้วัด ครบตามเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 100 หรือระดับดีมาก โดยตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล ได้แก่ ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่นำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์ ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถวางแผนการผลิตและการตลาด และอัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31 ผลการประเมินผลลัพธ์เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด	ผลที่ได้	ผลการประเมิน
1. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่นำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	97.79	ผ่าน
	2. ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30	51.67
	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30	53.98	ผ่าน
	- ร้อยละของเกษตรกรที่สามารถวางแผนการผลิต และการตลาด เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสู่การรองรับ GI	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30	55.91	ผ่าน
	- อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	ร้อยละ 3	20.67	ผ่าน
ภาพรวม	5 ตัวชี้วัด		ผ่าน 5 ตัวชี้วัด (ร้อยละ 100.00 หรือ ดีมาก)	

ที่มา: จากการสำรวจ

จากการพิจารณาความมีประสิทธิภาพตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย พบว่า มีประสิทธิภาพร้อยละ 76.92 อยู่ในระดับดี จึงสรุปได้ว่าการดำเนินการโครงการในภาพรวมก่อให้เกิดประสิทธิภาพตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ซึ่งจากผลการประเมินข้างต้นตัวชี้วัดส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล มีบางตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล ซึ่งควรปรับปรุงในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหม (ตรานกยูงพระราชทาน) และการจัดทำฐานข้อมูล

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การประเมินผลสำคัญภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินงานแผนแม่บทเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปีงบประมาณ 2564 เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา สนับสนุนการดำเนินงานให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนแม่บท จำนวนตัวอย่าง ประเด็นและตัวชี้วัดการประเมินผล ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมาย และเกณฑ์ของการประเมินหรือเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร โดยการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย การประเมินผล สรุปผลการประเมินผลได้ ดังนี้

5.1 สรุป

5.1.1 ผลการประเมินผล

การดำเนินงานโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บทเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีหน่วยงานดำเนินงานในสังกัดกระทรวงเกษตร 4 หน่วยงาน มีการดำเนินงานส่งเสริมเกษตรกรใน 3 กลุ่มสินค้า ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ไม้ผลและผ้าไหม ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 205.59 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 189.94 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 92.39 เจ้าหน้าที่มากกว่าร้อยละ 80.00 คิดว่างงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีความเพียงพอ และทันเวลากับแผนการปฏิบัติงานในพื้นที่ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 4,430 ราย คิดเป็นร้อยละ 95.30 ของเป้าหมาย มีการจัดทำแปลงเรียนรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล จำนวน 60 กลุ่ม ซึ่งเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ สื่อบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ ประธานกลุ่มผู้นำชุมชน สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือราชการ และสื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงาน เฟสบุ๊ก และไลน์ โดยเกษตรกรรับรู้ข้อมูลการเข้าร่วมโครงการจากสื่อบุคคลมากที่สุด การส่งเสริมสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นเป็นการส่งเสริมสินค้า 3 กลุ่มสินค้า ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ไม้ผล และผ้าไหม มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรไม่น้อยกว่า 3 องค์ความรู้ เช่น เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับพื้นที่ การผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน นอกจากนี้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดข้าวพันธุ์ดีที่มีคุณภาพให้กับเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ แปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์และกล่องบรรจุไม้ผลให้กับเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล ส่วนเกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานแต่มีการตรวจรับรองมาตรฐานผ้าไหมสำหรับเกษตรกรทอผ้าจำนวน 215,714.67 เมตร คิดเป็นร้อยละ 107.86 ของเป้าหมาย นอกจากนี้มีหน่วยงานที่จัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนแม่บท 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมหม่อนไหม จัดทำฐานข้อมูลพันธุ์หม่อน - พันธุ์ไหมอนุรักษ์ และพันธุ์ไม้ย้อมสี รวม 2 ระบบ และกรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นจำนวน 1 ระบบ

จากการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น พบว่า เกษตรกรร้อยละ 92.25 ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้โดยมีความรู้ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.46) ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เนื่องจากเกษตรกรบางรายติดภารกิจส่วนตัว และป่วยเป็นโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ด้านความเข้าใจระบบการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พบว่า เกษตรกรร้อยละ 57.26 มีความเข้าใจระบบการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่วนเกษตรกรที่ไม่เข้าใจระบบการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นยังมีกระบวนการผลิตและจำหน่ายแบบปกติ การตรวจรับรองมาตรฐานของเกษตรกร พบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) มีร้อยละ 37.50 ส่วนกลุ่มเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเนื่องจากอยู่ระหว่างการพัฒนาตามคุณสมบัติ ถึงแม้ว่ากลุ่มเกษตรกรยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI แต่ก็ได้รับรองมาตรฐานทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น เกษตรอินทรีย์ และ GAP เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลร้อยละ 32.79 มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับผ่าน QR Code ไปปรับใช้ในการจำหน่ายผลผลิต ส่วนเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลบางส่วนไม่ได้ใช้ระบบดังกล่าวเนื่องจากจำหน่ายผลผลิตแบบเหมายกสวนให้กับพ่อค้า (ล้ง) ที่มารับซื้อ จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ และการตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ตรานกยูงพระราชทาน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 90.44 ขอรับการตรวจรับรอง และมีเกษตรกรร้อยละ 47.12 ได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทานแล้วสามารถผลิตผ้าไหมตามมาตรฐานตรานกยูง กล่าวคือ มีเกษตรกรได้รับเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทานสีเขียว สีน้ำเงิน สีเงิน และสีทอง แตกต่างกันตามคุณสมบัติผ้าไหมที่ผลิตได้

จากการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้ผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ส่งผลให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าแต่ละชนิดมีการเปลี่ยนแปลงด้านรายได้สุทธิ จำแนกเป็นเกษตรกรผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ มีรายได้สุทธิลดลงร้อยละ 29.40 เนื่องจากปัญหาภัยแล้งทำให้ปริมาณการผลิตลดลงซึ่งเป็นผลมาจากราคาข้าวในตลาดทั่วไปตกต่ำและเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่สามารถสร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จักจึงไม่สามารถจำหน่ายได้ในราคาสูง อีกทั้งค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงกว่าปีที่ผ่านมา เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผล จำแนกเป็น 3 ชนิดสินค้า ได้แก่ ทุเรียน มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.22 มังคุด มีรายได้สุทธิลดลงร้อยละ 6.20 เนื่องจากเกษตรกรมีปริมาณการผลิตมังคุดลดลงเนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย แต่จำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น และมีค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงกว่าปีที่ผ่านมา และลำไย มีรายได้สุทธิลดลง ร้อยละ 124.37 เนื่องจากประสบปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ผลผลิตล้นตลาด และมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเพิ่มขึ้น เกษตรกรผู้ผลิตผ้าไหมมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.39 และเมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าแต่ละชนิด พบว่า ข้าวหอมมะลิมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าลดลงร้อยละ 3.86 ไม้ผลมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าร้อยละ 23.16 และผ้าไหมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าร้อยละ 30.92 ทำให้ในภาพรวมมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20.67 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 3

5.1.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์

1) มิติประสิทธิภาพ จากการพิจารณาความมีประสิทธิภาพจากการดำเนินงานในภาพรวมทั้งในเรื่องของผลสำเร็จจากการดำเนินงาน และการเบิกจ่ายงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 95.36) โดยพบว่า การเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมยังต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินกิจกรรม

2) มิติประสิทธิผล พิจารณาจากผลการประเมินตามตัวชี้วัดเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผล พบว่า มีระดับความสำเร็จระดับดี (ร้อยละ 76.92) การดำเนินการโครงการในภาพรวมก่อให้เกิดประสิทธิผลตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ซึ่งจากผลประเมินตัวชี้วัดส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล โดยมีบางตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ อาทิ การได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหม (ตรานกยูงพระราชทาน) และการจัดทำฐานข้อมูล

5.1.3 ข้อค้นพบจากการประเมินผล

1) ด้านการดำเนินโครงการ

แนวทางการพัฒนาภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วย 3 แนวทาง ผลการประเมินโครงการปี 2564 ภายใต้แผนแม่บทเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พบว่า ยังไม่มีการดำเนินโครงการที่ครอบคลุมแนวทางที่ 3 คือ การใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก พิจารณาการดำเนินโครงการแยกตามรายสินค้าได้ดังนี้

1.1) ข้าวหอมมะลิ

การอนุมัติโครงการ เพื่อสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ล่าช้า มีปริมาณตัวอย่างมาก ทำให้ใช้ระยะเวลาในการตรวจวิเคราะห์ดิน ฝนทิ้งช่วง ไม่สามารถปลูกข้าวได้ตามแผนที่วางไว้ และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ไม่สามารถลงพื้นที่ ติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มได้ตามเป้าหมาย

1.2) ไม้ผล

การขึ้นทะเบียน GI ดำเนินการโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา และในระดับพื้นที่ดำเนินการผ่านสำนักงานพาณิชย์จังหวัดในการพิจารณาการขึ้นทะเบียนสินค้า ซึ่งจะมีการประชุมประมาณ 1 ครั้ง/ปี และปีละ 1 ชนิดสินค้า ดังนั้นในการส่งเสริมไม้ผลให้ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้า GI ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียน GI รวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อตรวจรับรองไม่ตรงกับช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ทำให้ยังไม่สามารถรับรองได้ในปีนั้น ประกอบกับการส่งเสริมไม้ผลอัตลักษณ์จะดำเนินโครงการปีละ 1 ชนิดสินค้า ทำให้การส่งเสริมไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การจัดทำข้อมูลเพื่อขึ้นทะเบียน GI ต้องใช้ข้อมูลและความชำนาญในการเขียน ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีทักษะและข้อมูลในการเขียน จึงทำให้ไม่สามารถผ่านการพิจารณารับรอง GI

1.3) ผ้าไหม

(1) การส่งเสริมองค์ความรู้ เกษตรกรบางส่วนมีความต้องการให้จัดอบรมหลักสูตรอื่นที่นอกเหนือจากหลักสูตรในโครงการ เช่น การออกแบบลายผ้าไหม และการเพิ่มช่องทางการตลาด

(2) การรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน สมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าบางรายมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนคิดว่าการตรวจรับรองผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานมีค่าใช้จ่ายสูง การตรวจรับรองต้องตัดผ้าไหมไปตรวจวิเคราะห์จำนวนมาก จึงไม่ยื่นขอรับรองตรานกยูง และผู้ทอผ้าบางส่วนยังมีข้อบกพร่องเรื่องการทอและความสม่ำเสมอของเนื้อผ้า จึงยังไม่ผ่านการตรวจรับรองเครื่องหมายตรานกยูงพระราชทาน

2) ด้านการผลิตและการตลาด

2.1) ข้าวหอมมะลิ

(1) เกษตรกรบางพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว คุณภาพดีไว้ใช้เองของกรมการข้าว มีความเสี่ยงเกิดภัยแล้งซ้ำซาก ฝนทิ้งช่วง น้ำท่วมซ้ำซาก อาจกระทบต่อผลผลิตของข้าวในบางฤดูการผลิต ขาดระบบชลประทานที่ทั่วถึง เพียงพอ กลุ่มเกษตรกร/เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยของผู้สูงอายุ และมีข้อจำกัดในการอ่านออกเขียนได้ และขาดแคลนวัยแรงงาน

(2) เกษตรบางกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ขาดความรู้ด้านการตลาดไม่สามารถสร้างอัตลักษณ์หรือสร้างเรื่องราวของสินค้าข้าวหอมมะลิในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ได้ ทำให้ราคาจำหน่ายไม่แตกต่างกับราคาตลาดทั่วไป

2.2) ไม้ผล

เกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มไม้ผล ส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มและจัดทำสัญญาซื้อขายกับบริษัทต่าง ๆ ในบางพื้นที่เกษตรกรยังไม่มีมีการรวมกลุ่มเนื่องจากผลผลิตยังมีปริมาณไม่เพียงพอ บางส่วนคุณภาพและขนาดผลผลิตไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งเกษตรกรบางส่วนเพิ่งเริ่มปลูกจึงยังไม่มีองค์ความรู้ในการผลิต การเก็บเกี่ยว และการตลาดเพียงพอ

2.3) ผ้าไหม

(1) เนื่องจากการทอผ้าไหมเป็นอาชีพเสริมของเกษตรกร จึงมีเวลาค่อนข้างจำกัดในการทอผ้าไหมและยังไม่ค่อยเน้นการวางแผนการผลิตและการตลาด เพราะต้องทำอาชีพหลัก หรืองานประจำให้แล้วเสร็จก่อน ทำให้การทอผ้าไหมแต่ละผืนใช้เวลาค่อนข้างนาน ประกอบกับสมาชิกกลุ่มทอผ้าไหมส่วนใหญ่อายุค่อนข้างมาก และมีปัญหาทางด้านสายตา ในกรณีที่ทอผ้าไหมบางผืนผิดพลาดต้องใช้เวลาในการแก้ขนาน เนื่องจากต้องรอให้สมาชิกกลุ่มรายอื่นมาช่วย

(2) กลุ่มเกษตรกรที่ผลิตหม่อนไหมส่วนใหญ่มีข้อได้เปรียบเรื่องการผลิต เช่น สมาชิกผลิตเองทุกกระบวนการ สามารถผลิตผ้าไหมและย้อมสีธรรมชาติ มีพ่อค้ามารับซื้อในท้องถิ่น และผลิตเส้นไหมและผ้าไหมไม่เพียงพอต่อความต้องการ แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องราคาจำหน่ายไม่สูงนัก และการดำเนินการขอมาตรฐาน สำหรับกลุ่มเกษตรกรที่เพิ่งมีการรวมกลุ่มยังขาดเครื่องมืออุปกรณ์ เนื่องจากกรมหม่อนไหมยังไม่มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต และสมาชิกส่วนใหญ่มีลักษณะต่างคนต่างผลิตและจำหน่ายเอง

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ด้านการดำเนินโครงการ จากการประเมินผลสำเร็จของโครงการ พบว่า ยังมีตัวชี้วัดด้านผลผลิตที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ได้แก่ การรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ การได้รับใบรับรองตราคุณภาพพระราชทาน และการจัดทำฐานข้อมูลสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ในการยกระดับราคาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ การดำเนินโครงการในระยะต่อไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการตลาดให้กับสินค้าที่ได้รับการส่งเสริม รวมทั้งควรมีการเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ไปสู่ภาคการผลิตอื่น โดยมีการทำความร่วมมือในระดับต่าง ๆ เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อบูรณาการในพื้นที่ในการสนับสนุนสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมทั้งควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ เพื่อยกระดับราคาและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะด้านการดำเนินโครงการจำแนกตามชนิดสินค้าดังนี้

1) **ข้าวหอมมะลิ** การดำเนินโครงการข้าวหอมมะลิ ภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น กรมการข้าวควรมีการวางแผนสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิให้เหมาะสมต่อช่วงการเพาะปลูกและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกษตรกรรับทราบอย่างทั่วถึง

2) ไม้ผล

2.1) การขอการรับรอง GI กรมส่งเสริมการเกษตรควรจัดทำแผนในการส่งเสริมไม้ผลที่ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI ล่วงหน้าประมาณ 2 – 3 ปี โดยระบุชนิดสินค้า พื้นที่ในการดำเนินการและมีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งควรทำ MOU กับกระทรวงพาณิชย์ และกรมทรัพย์สินทางปัญญาในการขึ้นทะเบียนสินค้าไม้ผล GI มากขึ้น นอกจากนี้ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ที่เพิ่มความถี่ในการประชุมพิจารณา เพื่อถ่วงดุลให้กับคณะกรรมการฯ ซึ่งมีการประชุมเพียงปีละ 1 ครั้ง จะทำให้การพิจารณารับรอง GI เป็นไปอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2.2) การจัดทำข้อมูลเพื่อขึ้นทะเบียน GI ควรมีเจ้าหน้าที่ หรือพิจารณาแนวทางการจ้างที่ปรึกษาที่เกี่ยวข้องในการจัดทำข้อมูลการขึ้นทะเบียนสินค้า GI ให้คำแนะนำกับเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีโอกาสได้รับการขึ้นทะเบียนสินค้า GI เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างเรื่องราวรวมถึงเอกลักษณ์ของสินค้า

3) ผ้าไหม

3.1) การจัดหลักสูตรอบรมในระยะต่อไปควรมีการสำรวจความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งควรเพิ่มระยะเวลาในการอบรมบางหลักสูตรที่ต้องใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3.2) กรมหม่อนไหมควรประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการตรวจรับรองผ้าไหมตราคุณภาพพระราชทานให้กับสมาชิกกลุ่มผู้ทอผ้าอย่างทั่วถึง รวมทั้งควรส่งเสริมด้านการตลาดและการเพิ่มช่องทางจำหน่ายออนไลน์ให้กับสมาชิกกลุ่มผ้าไหมในการจำหน่ายสินค้าในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

5.2.2 ด้านการผลิตและการตลาด

1) **ข้าวหอมมะลิ** กรมการข้าวควรมีกิจกรรมในการส่งเสริมให้ความรู้เพิ่มเติมด้านการตลาดและส่งเสริมเชื่อมโยงการสร้างอัตลักษณ์ สร้างเรื่องราว (Story) กับผลิตภัณฑ์ข้าวหอมมะลิในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ

2) **ไม้ผล** กรมส่งเสริมการเกษตรควรส่งเสริมองค์ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการผลิต และการตลาดในกลุ่มเกษตรกรที่เพิ่งเริ่มมีการรวมกลุ่มกันผลิตไม้ผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจเพิ่มขึ้น เนื่องจากยังมีประสบการณ์การผลิตไม้ผลน้อยกว่ากลุ่มที่รวมกลุ่มกันมานานแล้ว

3) **ผ้าไหม** การส่งเสริมโครงการเกี่ยวกับผ้าไหมภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น กรมหม่อนไหมควรเน้นเรื่องการสนับสนุนการรวมกลุ่ม พร้อมทั้งสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ให้กับกลุ่ม เพื่อจะร่วมกันผลิต และจำหน่าย เพื่อช่วยเพิ่มอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อคนกลางต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2561). *รายงานการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ประจำปี 2561*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2559). ความรู้เบื้องต้นเรื่องสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สืบค้นข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <http://www.ipthailand.go.th/th/>
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (2565). *สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์*. สืบค้นข้อมูลวันที่ 9 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <http://www.ipthailand.go.th/th/gi-011.html>.
- กรมวิทยาศาสตร์บริการ. (2564). ความหมายและที่มาของสินค้า OTOP สืบค้นข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <http://otop.dss.go.th/index.php/qa-glossary/13-otop>
- กรมหม่อนไหม. (2565). *ฐานข้อมูลพันธุ์หม่อน - พันธุ์ไหมอนุรักษ*. สืบค้นข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <https://qsds.go.th/monmaiseed/>
- กรมหม่อนไหม. (2565). *ระบบฐานข้อมูลพันธุ์ไม้ย้อมสี*. สืบค้นข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <https://www.qsds.go.th/pd/main.php>.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). *GAP : Good Agricultural Practice* สืบค้นข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก http://www.singburi.doae.go.th/production_dpg/wp-content/uploads/2020/02/GAP-1.pdf
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2565). *ระบบฐานข้อมูลสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น*. สืบค้นข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <http://new.research.doae.go.th/tkdata/provinces.php#>.
- เกศสุดา ใหม่สาร และคณะ. (2561). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าเรือ ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม*. กรุงเทพฯ: กรมหม่อนไหม, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- เทศบาลนครปากเกร็ด. (2564). *ความหมายของภูมิปัญญา*. สืบค้นข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2565 เข้าถึงได้จาก <https://www.pakkretcity.go.th/index.php/2-uncategorised/2873-local-wisdom.html>
- บรรเทิง มาแสง. (2546). *เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ปวีณา ผาแสง และคณะ. (2560). *การศึกษาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าทอพื้นเมืองน่าน*. น่าน: วิทยาลัยชุมชนน่าน, สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2548). *เศรษฐศาสตร์จุลภาคเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. อุดรธานี: อักษรศิลป์ การพิมพ์.

- สถาบันการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. (2560). *คู่มือการประเมินผลลัพธ์และความคุ้มค่าของโครงการที่ส่วนราชการสังกัดรัฐสภาดำเนินการ*. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2563*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2564). *เอกสารประกอบแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2560). *การประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประเมินผล, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2562). *การประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2564 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ระยะครึ่งยุทธศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประเมินผล, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 9. (2552). *ประสิทธิภาพการผลิตข้าวสังข์หยดภายใต้ระบบสิ่งปงชี้ทางภูมิศาสตร์*. สงขลา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.
- สุวรรณ ประณีตวตกุล และคณะ. (2561). *ผลลัพธ์ ผลกระทบ และความยั่งยืนของการลงทุนงานวิจัย: กรณีศึกษาโครงการวิจัย ด้านปลานิล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Asian Development Bank. (2016). *Guidelines for the Evaluation of Public Sector Operations. Independent Evaluation Department, Asian Development Bank*. Accessed from [https:// t.ly/piyV](https://t.ly/piyV) (accessed on 12 November, 2021).
- Likert, R. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. Archives of Psychology. Columbia University.
- Neuman, W.L. (1991). *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches*. Boston: Allyn and Bacon, USA.
- Sreymom Phath. (2560). *รูปแบบการจัดการการขึ้นทะเบียนสิ่งปงชี้ทางภูมิศาสตร์ของพริกไทยก่าปอดในประเทศไทยกัมพูชา*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- W.K. Kellogg Foundation. (2004). *Logic Model Development Guide*. Michigan.

ภาคผนวก

ตารางผนวก

ตารางผนวกที่ 1 ระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน

โครงการ	ร้อยละผล การดำเนินงานเฉลี่ย	ระดับความสำเร็จ
1. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ (กข. ,พต.)	90.65	ดีมาก
2. โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น (กสก.)	101.55	ดีมาก
3. โครงการพัฒนาการผลิตและการค้าไม้ผลภาคตะวันออกใช้เป็นศูนย์ไม้ผลเมืองร้อนแห่งเอเชีย (กสก. ,พต.)	100.97	ดีมาก
4. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร (กสก.)	94.64	ดีมาก
5. โครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม (มม.)	103.91	ดีมาก
เฉลี่ย	98.34	ดีมาก

ที่มา: หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการฯ (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564)

ตารางผนวกที่ 2 การดำเนินงานโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
1. การจัดเวทีชุมชน	ราย	2,000	1,554.00	77.70	ดี
2. การบริหารจัดการปัจจัยการผลิต				85.97	ดีมาก
2.1 ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดีมีคุณภาพ	ไร่	30,000.00	27,183.50	90.61	
2.2 ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน				64.03	
(1) การเก็บตัวอย่างดินและการตรวจวิเคราะห์ดิน	ราย	2,000	1,228	61.40	
(2) การสนับสนุนปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ไร่	30,000.00	19,998.50	66.66	
2.3 การตรวจวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวและการตรวจวิเคราะห์ชนิดและปริมาณของสารหอมระเหยในข้าวหอมมะลิ (2 AP : 2-Acetyl-1-Pyrroline)	ตัวอย่าง	400	357	89.25	ดีมาก
2.4 สนับสนุนเครื่องวิเคราะห์ชนิดและปริมาณสารแบบแก๊ส (เครื่องแก๊สโครมาโทกราฟี-แมสสเปกโตรมิเตอร์ พร้อมอุปกรณ์ประกอบ (GC-MS) ใช้สำหรับวิเคราะห์ชนิดและปริมาณของสารหอมระเหย ในข้าวหอมมะลิ)	เครื่อง	1	1	100.00	ดีมาก
3. การถ่ายทอดองค์ความรู้				80.20	ดีมาก
3.1 จัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS (2 ครั้ง)	ราย	2,000	1,208	60.40	
3.2 การจัดทำสื่อเรียนรู้และคู่มือปฏิบัติงานโครงการ (คู่มือโครงการและคู่มือเกษตรกร GAP02)	รายการ	2	2	100.00	
4. การบริหารจัดการโครงการ	จังหวัด	5	5	100.00	ดีมาก
5. เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้	ไร่	7,770.00	7,770.00	100.00	ดีมาก
6. พัฒนาคุณภาพดินพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้	ไร่	10,000.00	10,000.00	100.00	ดีมาก
เฉลี่ย				90.65	ดีมาก

ที่มา: กรมการข้าว และกรมพัฒนาที่ดิน (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564)

ตารางผนวกที่ 3 การดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
1. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น				103.09	ดีมาก
1.1 พัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรพัฒนาสินค้าไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น				100.00	
(1) จัดสัมมนาสร้างความเข้าใจโครงการและพัฒนาคความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่	ครั้ง	1	1	100.00	
(2) จัดประชุมสร้าง Core Team เพื่อเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานพัฒนาการผลิตไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่	ครั้ง	3	3	100.00	
1.2 พัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลเหมาะสมกับพื้นที่ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่มาตรฐานและสร้างความเข้มแข็งขององค์กร				100.00	
(1) จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับพื้นที่	ราย	750	750	100.00	
(2) จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลที่มีอัตลักษณ์สู่มาตรฐาน	แปลง	8	8	100.00	
(3) จัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลที่มีอัตลักษณ์และเหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ	แปลง	1	1	100.00	

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
1.3 พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สินค้าไม้ผลเหมาะสมกับพื้นที่ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น				100.00	
(1) จัดงานประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการบริโภคสินค้าผลไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ	ครั้ง	8	8	100.00	
(2) จัดงานส่งเสริมการบริโภคสินค้าไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่คุณภาพดีข้ามถิ่นนอกแหล่งผลิต	ครั้ง	1	1	100.00	
(3) จัดทำสื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ	กิจกรรม	1	1	100.00	
1.4 พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สินค้าไม้ผลเหมาะสมกับพื้นที่ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น				100.00	
(1) จัดงานประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการบริโภคสินค้าผลไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ	ครั้ง	8	8	100.00	
(2) จัดงานส่งเสริมการบริโภคสินค้าไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่คุณภาพดีข้ามถิ่นนอกแหล่งผลิต	ครั้ง	1	1	100.00	
(3) จัดทำสื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ	กิจกรรม	1	1	100.00	
1.5 บริหารงานตามยุทธศาสตร์ผลไม้				115.47	
(1) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำข้อมูลเอกภาพ (ภาคเหนือ)	ครั้ง	3	3	100.00	
(2) จัดสัมมนาบูรณาการแผนบริหารจัดการผลไม้ในระดับภาค (ภาคเหนือ)	ครั้ง	3	3	100.00	
(3) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำข้อมูลประมาณการผลิตไม้ผล				146.40	
(3.1) สำรวจแปลงพยากรณ์เพื่อประเมินข้อมูลประมาณการผลิตไม้ผลระดับอำเภอ	แปลง	210	390	185.71	
(3.2) จัดเวที Focus Group ประเมินข้อมูลระดับอำเภอและระดับจังหวัด	ครั้ง	113	121	107.08	
1.6 บริหารจัดการโครงการ (ติดตาม ประเมินและสรุปผลโครงการ)	โครงการ	1	1	100.00	

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
2. กิจกรรมพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่				100.00	ดีมาก
2.1 พัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร	เรื่อง	1	1	100.00	
2.2 พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่	ราย	24	24	100.00	
2.3 การจัดทำฐานข้อมูลนาร่องมรดกด้านการเกษตรและภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร	เรื่อง	3	3	100.00	
2.4 การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและรายงานผล	ครั้ง	4	4	100.00	
เฉลี่ย				101.55	ดีมาก

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564)

ตารางผนวกที่ 4 การดำเนินงานโครงการพัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออกใช้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
1. พัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรพัฒนาสินค้าไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่				100.00	ดีมาก
1.1 จัดสัมมนาสร้างความเข้าใจโครงการและพัฒนาความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่	ครั้ง	1	1	100.00	
1.2 จัดประชุมสร้าง Core Team เพื่อเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานพัฒนาการผลิตไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่	ครั้ง	2	2	100.00	
1.3 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาความรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ไม้ผลในระดับพื้นที่	ครั้ง	2	2	100.00	
2. พัฒนาเกษตรกรผลิตไม้ผลเหมาะสมกับพื้นที่สู่มาตรฐานและสร้างความเข้มแข็งขององค์กร				100.00	ดีมาก
2.1 จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ของภาคตะวันออก	ราย	270	270	100.00	
2.2 นำเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าไม้ผลกับแหล่งผลิตอื่น	ครั้ง	9	9	100.00	
2.3 จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลที่มีอัตลักษณ์สู่มาตรฐาน	แปลง	9	9	100.00	
2.4 จัดทำแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลที่มีอัตลักษณ์และเหมาะสมกับพื้นที่ภาคตะวันออก	แปลง	1	1	100.00	
2.5 พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งองค์กรผลิตสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่	ครั้ง	1	1	100.00	
2.6 พัฒนาสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่สู่กระบวนการรับรองสินค้า GI และตรวจสอบย้อนกลับได้	สินค้า	9	9	100.00	

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
3. พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่สินค้าไม้ผลเหมาะสมกับพื้นที่ตามอัตลักษณ์ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (จัดทำสื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าไม้ผลอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคตะวันออก)	กิจกรรม	1	1	100.00	ดีมาก
4. บริหารงานตามยุทธศาสตร์ผลไม้				107.78	ดีมาก
4.1 ติดตามคาดคะเนสถานการณ์ผลไม้ระดับจังหวัด	ครั้ง	9	14	155.56	
4.2 ติดตามคาดคะเนสถานการณ์ผลไม้ระดับอำเภอ	ครั้ง	75	75	100.00	
4.3 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำข้อมูลเอกภาพ (ภาคตะวันออก)	ครั้ง	3	2	66.67	
4.4 จัดสัมมนานโยบายการแผนบริหารจัดการผลไม้ในระดับภาค (ภาคตะวันออก)	ครั้ง	3	2	66.67	
4.5 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำข้อมูลประมาณการผลิตไม้ผล				150.00	
(1) สำรวจแปลงพยากรณ์เพื่อประเมินข้อมูลประมาณการผลิตไม้ผลระดับอำเภอ	แปลง	100	200	200.00	
(2) จัดเวที Focus Group ประเมินข้อมูลระดับอำเภอและระดับจังหวัด	ครั้ง	84	84	100.00	
5. บริหารจัดการโครงการ (ติดตาม ประเมินและสรุปผลโครงการ)	โครงการ	1	1	100.00	ดีมาก
6. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต	ไร่	1,400.00	1,400.00	100.00	ดีมาก
7. พัฒนารฐานข้อมูลและเพิ่มประสิทธิภาพของปัจจัยพื้นฐานการผลิต	แปลง	80	80	100.00	ดีมาก
8. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตไม้ผลได้คุณภาพ	ไร่	800.00	800.00	100.00	ดีมาก
เฉลี่ย				100.97	ดีมาก

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564)

ตารางผนวกที่ 5 การดำเนินงานโครงการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
1. พัฒนาความรู้และเพิ่มศักยภาพกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการพัฒนาการผลิตไม้ผลคุณภาพดีสู่ศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชนอย่างครบวงจร				100.00	ดีมาก
1.1 จัดสัมมนาพัฒนาความเข้มแข็งกระบวนการทำงานการพัฒนาการผลิตและการตลาดของศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชน	ครั้ง	1	1	100.00	
1.2 พัฒนาศักยภาพการผลิตเพื่อป้องกันผลผลิตด้อยคุณภาพออกสู่ตลาด				100.00	
(1) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการป้องกันผลผลิตด้อยคุณภาพและการคัดเกรดผลไม้	ครั้ง	1	1	100.00	
(2) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์รณรงค์การป้องกันแก้ไขปัญหาผลผลิตด้อยคุณภาพในระดับภาค	กิจกรรม	1	1	100.00	
(3) จัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้	เรื่อง	1	1	100.00	
2. พัฒนาเกษตรกรผลิตไม้ผลเหมาะสมกับพื้นที่สู่มาตรฐานและสร้างความเข้มแข็งขององค์กร				94.69	ดีมาก
2.1 จัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าที่เหมาะสมกับพื้นที่ของภาคใต้ชายแดน	ราย	790	791	100.12	
2.2 นำเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าไม้ผลกับแหล่งผลิตอื่น	ครั้ง	3	2	66.67	
2.3 จัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลที่มีอัตลักษณ์สู่มาตรฐาน	แปลง	30	32	106.67	
2.4 พัฒนาศักยภาพแปลงรวบรวมพันธุ์ไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้ชายแดน	แปลง	1	1	100.00	
2.5 พัฒนาสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่สู่กระบวนการรับรองสินค้า GI และตรวจสอบย้อนกลับได้	สินค้า	3	3	100.00	

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
3. พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สินค้าไม้ผลเหมาะสม กับพื้นที่ตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น				100.00	ดีมาก
3.1 จัดประชุมแลกเปลี่ยนการพัฒนาการผลิตไม้ ผลและศักยภาพศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชนระหว่าง เครือข่ายภายในจังหวัด	ครั้ง	6	6	100.00	
3.2 จัดงานส่งเสริมการบริโภคสินค้าไม้ผลที่ เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้ชายแดนคุณภาพดีข้ามถิ่นนอก แหล่งผลิต	ครั้ง	1	1	100.00	
3.3 จัดทำสื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าไม้ ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้ชายแดน	กิจกรรม	1	1	100.00	
4. บริหารงานตามยุทธศาสตร์ผลไม้				78.51	ดีมาก
4.1 จัดประชุมคณะกรรมการ Fruit Board คณะอนุกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาระดับภาค คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ คณะอนุกรรมการไม้ ผลเศรษฐกิจ และคณะทำงานฯ ภายใต้ Fruit Board	ครั้ง	18	3	16.67	
4.2 ติดตามคาดคะเนสถานการณ์ผลไม้ระดับจังหวัด	ครั้ง	9	8	88.89	
4.3 ติดตามคาดคะเนสถานการณ์ผลไม้ระดับอำเภอ	ครั้ง	99	99	100.00	
4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำข้อมูลประมาณ การผลิตไม้ผล				143.98	
(1) สำรวจแปลงพยากรณ์เพื่อประเมินข้อมูล ประมาณการผลิตไม้ผลระดับอำเภอ	แปลง	132	264	200.00	
(2) จัดเวที Focus Group ประเมินข้อมูลระดับ อำเภอและระดับจังหวัด	ครั้ง	108	95	87.96	

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
4.5 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำข้อมูลเอกภาพ (ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน)	ครั้ง	3	3	100.00	
4.6 จัดสัมมนาบูรณาการแผนบริหารจัดการผลไม้ในระดับภาค (ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน)	ครั้ง	3	1	33.33	
4.7 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลไม้ผ่านกลไกการกระจายผลผลิตภายในประเทศ (รถเร่)	ครั้ง	3	2	66.67	
5. บริหารจัดการโครงการ (ติดตาม ประเมินและสรุปผลโครงการ)	โครงการ	1	1	100.00	ดีมาก
เฉลี่ย				94.64	ดีมาก

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564)

ตารางผนวกที่ 6 การดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
1. ส่งเสริมและพัฒนามูลค่าสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม	แห่ง	4	4	100.00	ดีมาก
1.1 ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์กรรมหม่อน	แห่ง	4	4	100.00	
(1) จำนวนเชื้อพันธุ์กรรมหม่อนที่ได้รับ การอนุรักษ์ (130 พันธุ์/แห่ง)	พันธุ์	520	529	101.73	
1.2 ธนาคารเชื้อพันธุ์กรรมใหม่ที่ได้รับการอนุรักษ์	แห่ง	4	4	100.00	
(1) จำนวนพันธุ์ไหมชนิดฟักออกปีละ 2 ครั้ง (Bivoltine) (168 พันธุ์/แห่ง) (2 แห่ง)	รายการ	672	672	100.00	
(2) จำนวนชนิดพันธุ์ไหมชนิดฟักออกตลอดปี (Polyvoltine)(95 พันธุ์/แห่ง) (2 แห่ง)	รายการ	1,140	1,140	100.00	
1.3 ศูนย์อนุรักษ์ไม้ย้อมสี	แห่ง	16	16	100.00	
(1) จำนวนชนิดของไม้ย้อมสีที่ได้รับการอนุรักษ์ (120 ชนิด/ศูนย์)	รายการ	1,920	1,522	79.27	
(2) เกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมการแปรรูป ผลิตภัณฑ์สีธรรมชาติ	ราย	50	50	100.00	
(3) ฐานข้อมูลด้านเครือข่ายสีธรรมชาติ	ฐานข้อมูล	1	1	100.00	
1.4 ระบบฐานข้อมูลด้านพันธุ์หม่อน พันธุ์ไหม และพันธุ์ไม้ย้อมสี	ฐานข้อมูล	3	3	100.00	
2. ส่งเสริมและพัฒนาหม่อนไหมอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมใหม่	ราย	590	660	111.86	ดีมาก
3. เทคโนโลยี นวัตกรรม เพิ่มมูลค่าสินค้าหม่อนไหม ตลอดห่วงโซ่อุปทาน				100.00	ดีมาก
3.1 จำนวนองค์ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรม พัฒนาสินค้าหม่อนไหมตลอดห่วงโซ่อุปทาน	เรื่อง	1	1	100.00	
3.2 เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพหม่อนไหม	ราย	10	10	100.00	

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงาน			ระดับความสำเร็จ
		เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ	
4. ตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย (ตรานกยูงพระราชทาน)				110.75	ดีมาก
4.1 ตรวจสอบรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ้าไหม	เมตร	200,000	215,714.67	107.86	
ตรานกยูงพระราชทาน					
4.2 ตรวจสอบรับรองมาตรฐานร้านค้าจำหน่ายผ้าไหมไทยที่ได้มาตรฐาน (Certified Thai Silk Shop)	มาตรฐาน	22	25	113.64	
5. ส่งเสริมและพัฒนาหม่อนไหมหัตถกรรมโดยใช้นวัตกรรมใหม่	ราย	1,245	1,244	99.92	ดีมาก
6. ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน (เกษตรกรได้รับการส่งเสริมการผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทาน)	ราย	620	626	100.96	ดีมาก
เฉลี่ย				103.91	ดีมาก

ที่มา: กรมหม่อนไหม (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2564)

ตารางผนวกที่ 7 อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

สินค้า	จำนวนเกษตรกร ที่ผลิตสินค้า(ราย)	จำนวนพื้นที่ปลูก เฉลี่ย (ไร่)	มูลค่าสินค้าเฉลี่ย	มูลค่าสินค้าเฉลี่ย	มูลค่าสินค้าก่อน	มูลค่าสินค้าหลัง	อัตรา การเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
			ที่เกษตรกรผลิต ได้ก่อนเข้าร่วม โครงการ (บาท) ^{/1}	ที่เกษตรกรผลิต ได้หลังเข้าร่วม โครงการ (บาท) ^{/1}	เข้าร่วมโครงการ (ล้านบาท)	ร่วมโครงการ (ล้านบาท)	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(1)*(2)*(3)	(6)=(1)*(2)*(4)	((6)-(5))/(5)*100
1. ข้าวหอมมะลิ	1,785	15.26	5,546.39	5,332.11	151.08	145.24	- 3.86
2. ไม้ผล	1,425	10.25	94,102.02	115,896.97	1,374.37	1,692.69	23.16
3. ผักไหม	626	-	43,383.07	56,812.18	27.16	35.56	30.92
ภาพรวม	-	-	-	-	1,552.61	1,873.49	20.67

หมายเหตุ: ^{/1} มูลค่าสินค้าเฉลี่ยที่เกษตรกรผลิตได้ในสินค้าข้าวหอมมะลิและไม้ผล มีหน่วยเป็น บาท/ไร่ และผักไหม มีหน่วยเป็น บาท/ปี

ที่มา: จากการสำรวจ

ตารางผนวกที่ 8 รายได้สุทธิของเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

สินค้า	หน่วย	ก่อนเข้าร่วมโครงการ					หลังเข้าร่วมโครงการ					ผลต่าง	
		ปริมาณ ¹	ราคา ²	รายได้	ค่าใช้จ่าย	รายได้สุทธิ	ปริมาณ ¹	ราคา ²	รายได้	ค่าใช้จ่าย	รายได้สุทธิ	รายได้สุทธิ	ร้อยละ
		(1)	(2)	(3)=(1)*(2)	(4)	(5)=(3)-(4)	(7)	(8)	(9)=(7)*(8)	(10)	(11)	(12)	(13)
1. ข้าวหอมมะลิ	บาท/ไร่/ปี	440.19	12.60	5,546.39	2,294.83	3,251.56	436.70	12.21	5,332.11	3,036.60	2,295.51	- 956.05	- 29.40
2. ไม้ผล													
2.1 ทุเรียน	บาท/ไร่/ปี	1,209.74	115.93	140,245.16	31,010.88	109,234.28	1,338.82	137.92	184,650.05	32,570.15	152,079.90	42,845.62	39.22
2.2 มังคุด	บาท/ไร่/ปี	419.20	48.66	20,398.27	9,654.84	10,743.43	395.51	51.84	20,503.24	10,426.57	10,076.67	- 666.76	- 6.20
2.3 ลำไย	บาท/ไร่/ปี	1,127.78	11.21	12,642.41	8,963.58	3,678.83	1,057.35	8.27	8,744.28	9,640.83	- 896.55	- 4,575.38	- 124.37
3. ผ้าไหม	บาท/ครัวเรือน/ปี	23.39	1,854.77	43,383.07	23,802.68	19,580.39	28.58	1,987.83	56,812.18	30,875.78	25,936.40	6,356.01	32.46

หมายเหตุ: ¹ ปริมาณการผลิตข้าวหอมมะลิและไม้ผล มีหน่วยเป็น กิโลกรัม/ไร่ และปริมาณการผลิตผ้าไหม มีหน่วยเป็น ผืน/ปี

² ราคาข้าวหอมมะลิและไม้ผล มีหน่วยเป็น บาท/กิโลกรัม และราคาผ้าไหม มีหน่วยเป็น บาท/ผืน

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาคผนวกที่ 1

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (3) ประเด็น การเกษตร

(พ.ศ. 2561 – 2580)

ส่วนที่ ๑

สรุปผู้บริหาร

ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ รวมทั้งเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญ การพัฒนาภาคการเกษตรให้มีศักยภาพและขีดความสามารถทางการแข่งขัน จะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามเป้าหมาย โดยเฉพาะด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการยกระดับผลิตภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยการกระจายรายได้สู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสร้างการเติบโตที่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ในช่วงปี ๒๕๕๐ - ๒๕๖๐ ภาคเกษตรของไทยมีอัตราการเติบโตในระดับที่น้อยกว่าร้อยละ ๑ โดยมีสาเหตุสำคัญจากข้อจำกัดด้านการใช้และเข้าถึงปัจจัยการผลิตที่ไม่เหมาะสม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อการยกระดับผลิตภาพการผลิตและรายได้ของภาคเกษตร ซึ่งที่ผ่านมาได้มีมาตรการในการบรรเทาปัญหา แต่ส่วนใหญ่เป็นแผนระยะสั้นเพื่อการแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า สะท้อนให้เห็นว่าภาคเกษตรของไทยยังได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้เทียบเท่ากับภาคการผลิตอื่น ๆ และเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับรายได้ของประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

ดังนั้น เพื่อเป็นการวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาวอันจะนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ จึงจำเป็นต้องมีทิศทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรทั้งพืชปศุสัตว์ และประมง เพื่อนำมาซึ่งโอกาสในการสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงทางอาหารและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรในระยะ ๒๐ ปี โดยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อยโดยสรุป ดังนี้

เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและผลิตภัณฑ์ และการสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิด สร้างความแตกต่างและความโดดเด่น และสร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นทั้งในระดับประเทศและเพื่อการส่งออก

เกษตรปลอดภัย พัฒนาคุณภาพมาตรฐานและระบบการรับรองความปลอดภัยในระดับต่างๆ รวมถึงการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงอาหารอย่างทั่วถึงและปลอดภัย

สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของเกษตรปลอดภัย และส่งเสริมด้านการขยายตลาดบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ระดับอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

เกษตรชีวภาพ สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายชีวภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ รวมถึงพัฒนาเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และใช้ฐานการทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสม และส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ

เกษตรแปรรูป สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับตราสินค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

เกษตรอัจฉริยะ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ระบบนิเวศการเกษตร ให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุนที่จะช่วยให้การสร้างมูลค่าในภาคเกษตรดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และการพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรและระบบติดตาม เฝ้าระวัง และเตือนภัยสินค้าเกษตรให้ทันกับสถานการณ์ การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนภาคการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค การส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มี ความรวดเร็ว และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า

ส่วนที่ ๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น การเกษตร

๒.๑ บทนำ

ภาคเกษตรเป็นภาคการผลิตที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่มีความเกี่ยวข้องกับประชากรประมาณ ๒๔ ล้านคน แต่ที่ผ่านมามีการพัฒนาภาคเกษตรมีความท้าทายหลายด้าน ทั้งการพัฒนาศักยภาพการผลิต การรักษาเสถียรภาพราคาสินค้า และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ซึ่งภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศในระยะ ๒๐ ปี ที่มุ่งยกระดับประเทศให้ก้าวพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว จึงทำให้ภาคการเกษตรมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขัน ควบคู่กับการสร้างความมั่นคงทางอาหาร และสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยอาศัยจุดเด่นทั้งเอกลักษณ์และความโดดเด่นของสินค้าเกษตร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของไทย พร้อมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาในการพัฒนาและสร้างมูลค่าสินค้าเกษตร ตลอดจนการบริหารจัดการระบบนิเวศตลอดห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การตลาด การบริโภค รวมถึงด้านโลจิสติกส์ และการเชื่อมโยงไปยังภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และกระจายรายได้ให้กับภาคเกษตรของไทย

๒.๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๒.๑ สร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้ อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ ฟื้นฟูและสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒.๑.๒ ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- ๔.๑) การเกษตรสร้างมูลค่า
 - ๔.๑.๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
 - ๔.๑.๒) เกษตรปลอดภัย
 - ๔.๑.๓) เกษตรชีวภาพ
 - ๔.๑.๔) เกษตรแปรรูป
 - ๔.๑.๕) เกษตรอัจฉริยะ
- ๔.๒) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
 - ๔.๒.๑) อุตสาหกรรมชีวภาพ
- ๔.๓) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
 - ๔.๓.๑) ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม
 - ๔.๓.๓) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย
- ๔.๕) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่
 - ๔.๕.๑) สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ
 - ๔.๕.๓) สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด
 - ๔.๕.๔) สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล
 - ๔.๕.๕) ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- ๔.๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
 - ๔.๑.๑) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก
 - ๔.๑.๓) กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ๔.๑) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
 - ๔.๑.๑) เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้าง
ความสามารถในการแข่งขัน
 - ๔.๑.๒) อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด
 - ๔.๑.๕) ส่งเสริมการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน
- ๔.๒) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
 - ๔.๒.๑) เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล
- ๔.๓) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
 - ๔.๓.๑) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
 - ๔.๓.๒) มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบ
ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- ๔.๔) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมือง
ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง
 - ๔.๔.๑) จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและ

๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐
๑. ผลสัมฤทธิ์รวมในประเภทในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	ขยายตัวร้อยละ ๓.๘	ขยายตัวร้อยละ ๓.๐	ขยายตัวร้อยละ ๓.๐	ขยายตัวร้อยละ ๓.๐
๒. ผลผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๒	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๒	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๓

อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมิณีเวศ
 อย่างเป็นเอกภาพ

- ๔.๔.๒) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
 ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมิณีเวศอย่างยั่งยืน
- ๔.๔.๓) จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมี
 ในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล
- ๔.๕) พัฒนาความมั่นคง พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
 - ๔.๕.๑) พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของ
 ประเทศ
 - ๔.๕.๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้าง
 มูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล
 - ๔.๕.๕) พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชนในมิติ
 ปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- ๔.๗) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และเท่าที่จำเป็น
 - ๔.๗.๑) ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ
 ที่เปลี่ยนแปลง
 - ๔.๗.๒) มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น
 - ๔.๗.๓) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๓

แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น การเกษตร

การพัฒนาการเกษตร ให้ความสำคัญกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อนำมาซึ่งโอกาสในการสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร ในระยะ ๒๐ ปี ที่เน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตในภาคเกษตรไปสู่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง โดยอาศัยการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ และความหลากหลายทางชีวภาพในการแปรรูปสร้างมูลค่า ตลอดจนการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูง หรือการใช้ในการจัดการฟาร์ม โดยมี ๖ แผนย่อย ดังนี้

๓.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

การพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย สินค้า ศิลปอาชีพ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้ เขตร้อน โดยการนำจุดเด่นของอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตและจำหน่าย สินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีความโดดเด่นจากทำเลที่ตั้งในเขตโซนร้อน และความหลากหลายของผลผลิตทางการเกษตรของไทยในแต่ละพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ และนำมาผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓.๑.๑ แนวทางการพัฒนา

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ ตลาดสม่ำเสมอถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนา สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่าง ยั่งยืน

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจน ใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ และ ส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

๓.๑.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย		
		ปี ๒๕๖๑- ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕
สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัว ของมูลค่าของสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ (เฉลี่ยร้อยละ)	ขยายตัว ร้อยละ ๓	ขยายตัว ร้อยละ ๔	ขยายตัว ร้อยละ ๕ ขยายตัว ร้อยละ ๖

ภาคผนวกที่ 2

สินค้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI ภายใต้พื้นที่เป้าหมาย
ของแผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

1. ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้

1. เลขที่คำขอ 49100020 ทะเบียนเลขที่ สช 50100022
2. วันที่ยื่นคำขอ 28 เมษายน 2549 วันที่ขึ้นทะเบียน 28 เมษายน 2549
3. วันที่ยื่นคำขอแก้ไขทะเบียน 11 กุมภาพันธ์ 2553 และ 30 เมษายน 2555
4. วันที่ประกาศโฆษณาการแก้ไขทะเบียน 20 กรกฎาคม 2555
5. ผู้ขอขึ้นทะเบียน สมาคมการค้าข้าวหอมมะลิไทย (สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทุ่งกุลาร้องไห้) ที่อยู่ 69 หมู่ 17 ถนนปัทมานนท์ ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
6. รายการสินค้า ข้าวหอมมะลิ
7. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า
 คำนิยาม ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ (Thung Kula Rong-Hai Thai Hom Mali Rice : TKR) หมายถึง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อช่วงแสง คือ พันธุ์ขาว ดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข 15 ซึ่งปลูกในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในฤดูนาปี และมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ
8. ลักษณะของสินค้า
 - 8.1 พันธุ์ข้าว : ข้าวเปลือกหอมมะลิที่ไวต่อช่วงแสง พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข 15
 - 8.2 ประเภทข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้
 - 8.2.1 ข้าวเปลือก
 - 8.2.2 ข้าวกล้อง
 - 8.2.3 ข้าวขาวที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือก
 - 8.3. ลักษณะทางกายภาพ
 - 8.3.1 ข้าวเปลือกมีสีฟาง
 - 8.3.2 เมล็ดข้าว ยาว เรียว และเมล็ดไม่มีหางข้าว เมล็ดข้าวที่ผ่านการสีแล้ว จะมีความเลื่อมมัน จมูกข้าวเล็ก เมื่อหุงแล้วจะมีกลิ่นหอมและนุ่ม มีความยาวมากกว่า 7.0 มิลลิเมตร สัดส่วนความยาวต่อความกว้างมากกว่า 3.2 มีท้องไข่น้อยกว่าร้อยละ 6
 - 8.4 ลักษณะทางเคมี
 - 8.4.1 มีปริมาณอมิโลส ร้อยละ 14 – 16
 - 8.4.2 มีการสลายตัวในต่าง ระดับ 6 - 7
 - 8.4.3 มีปริมาณสารหอม 2-acetyl-1-pyrroline (2 AP) ในปริมาณ 0.1 - 0.2 ไมโครกรัม (ณ แปลงปลูก)
9. ลักษณะอื่น
 - ความชื้นไม่เกินร้อยละ 14 สิ่งเจือปนไม่เกินร้อยละ 0.2 เมล็ดเหลืองไม่เกินร้อยละ 0.2 และข้าวพันธุ์อื่นปนไม่เกินร้อยละ 8

10. กระบวนการผลิต

10.1 การปลูก

10.1.1 พื้นที่เพาะปลูกต้องอยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้

10.1.2 เมล็ดพันธุ์ข้าวต้องเป็นพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข 15 ที่มาจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เชื่อถือได้และเป็นไปตามมาตรฐานในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

10.1.3 ปลูกระหว่างเดือน เมษายน - สิงหาคม

10.1.4 เก็บเกี่ยวหาในระหว่างเดือน ตุลาคม – ธันวาคม

10.1.5 มีการตากข้าว 2-3 วัน เพื่อลดความชื้น

10.1.6 เกษตรกรที่ผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ต้องมีการขึ้นทะเบียนสมาชิกก่อนเริ่มทำการเพาะปลูกทุกปี และต้องมีการจดบันทึกข้อมูลการใช้ปัจจัยการผลิต มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้ตั้งแต่การปลูกไปจนถึงการขนย้ายเข้าโรงสี

10.2 การแปรรูป

10.2.1 ทำการแปรรูปในเขตพื้นที่

(1) จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม สุรินทร์ ยโสธร และศรีสะเกษ

(2) ผู้แปรรูปหรือโรงสี

10.2.2 จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้แปรรูปข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้

10.2.3 โรงสีต้องได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ สิ่งแวดล้อม และสุขอนามัยอาหาร

10.3 การสีข้าว

10.3.1 มีการบันทึกข้อมูลที่มา ปริมาณข้าวเปลือก ปริมาณข้าวสาร ในการแปรรูปข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้

10.3.2 ต้องมีการสีล้างเครื่อง (Line) ตามกรรมวิธีที่ถูกต้อง เพื่อเตรียมการสีข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้

10.3.3 ต้องมีบรรจุภัณฑ์เฉพาะสำหรับข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ พร้อมกับระบุ ชื่อผู้ผลิต วันที่ผลิต และปริมาณ การเคลื่อนย้าย กองเก็บ การรักษาสภาพ และการส่งมอบ

10.3.4 มีระบบควบคุม การเคลื่อนย้าย กองเก็บ บรรจุหีบห่อ การเบิกจ่าย และดูแลรักษาผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่ขั้นตอนของการรับเข้า การแปรรูป จนถึงส่งมอบ มีการจัดเก็บสินค้าที่เหมาะสม เพื่อรักษาคุณภาพ พร้อมทั้งมีป้ายระบุวันที่ผลิต Bill Card และ Lot.No. ติดไว้ และแยกจัดเก็บจากข้าวทั่วไป

11. การบรรจุหีบห่อ

11.1 การบรรจุหีบห่อกระทำในพื้นที่เดียวกันกับการแปรรูป

11.2 รายละเอียดบนบรรจุหีบห่อ ประกอบด้วยคำว่า

“ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ และ/หรือ Thung Kula Rong-Hai Thai Hom Mali Rice : TKR ”

11.3 ให้ระบุ น้ำหนัก จำนวนถุง และวันที่บรรจุ

11.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

12. ลักษณะภูมิประเทศ

ปัจจัยทางธรรมชาติและปัจจัยจากมนุษย์มีส่วนสำคัญต่อการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ คือพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้เป็นแอ่งกระทะขนาดใหญ่ มีพื้นที่ปลูกข้าวเป็นลูกคลื่น สูง ต่ำ สลับกันจากระดับน้ำทะเล 200 เมตร เป็นดินร่วนปนทราย ในดินมีธาตุโซเดียมและซิลิกา มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ การเพาะปลูกข้าวขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ลักษณะสภาพภูมิประเทศที่มีความเค็มในดิน ความแห้งแล้งของพื้นที่ พันธุ์ข้าว สภาพอากาศ ธาตุอาหารในดิน ส่งผลให้ข้าวเกิดความเครียดและหลั่งสารหอม 2-acetyl-1-pyrroline (2AP) ในปริมาณ 0.1-0.2 ไมโครกรัม (ณ แปลงปลูก) ซึ่งทำให้มีความหอมมากกว่าข้าวหอมมะลิที่ปลูกในพื้นที่อื่นของประเทศ อันเป็นธรรมชาติที่ส่งผลต่อข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ รวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาของมนุษย์อันมีส่วนสำคัญต่อการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ที่ดี ใช้วิธีการเพาะปลูกที่เหมาะสม ทำคั่นนาและแบ่งพื้นนาออกเป็นแปลง ๆ เพื่อเก็บกักน้ำให้พอเพียงต่อการเจริญเติบโตของข้าว มีการระบายน้ำออกในช่วงก่อนเก็บเกี่ยวข้าวประมาณ 10 วัน และเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึงตลอดจนมีการตากข้าว 2-3 วัน เพื่อลดความชื้น อันเป็นปัจจัยธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ส่งผลต่อข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ และมีระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้

13. ประวัติความเป็นมา

ทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นทุ่งใหญ่ของภาคอีสาน มีพื้นที่อยู่ในเขต 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร ศรีสะเกษ และสุรินทร์ จำนวนพื้นที่ทั้งสิ้น 2,107,690 ไร่ เดิมมีชื่อว่า ทุ่งหมาหลง หรือ ทุ่งปู่ป่าหลาน ที่ได้ชื่อว่า “ทุ่งกุลาร้องไห้” นั้น มีตำนานกล่าวว่า มีพ่อค้าชาวกุลาเดินเร่ขายสินค้าผ่านเข้ามาในทุ่งกว้างแห่งนี้ จนเมื่อยังไม่พ้นทุ่งกว้างแห่งนี้สักที ทุ่งนี้จึงมีชื่อว่า “ทุ่งกุลาร้องไห้” การเพาะปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ คาดว่าเริ่มมีการนำเข้ามาปลูก หลังจากทางราชการมีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวหอมมะลิและรับรองพันธุ์ในปี 2502 ในชื่อพันธุ์ “ขาวดอกมะลิ 105” ได้เริ่มดำเนินการอย่างกว้างขวางในปี 2524 โดยโครงการแลกเปลี่ยนพันธุ์ข้าว เน้นการเปลี่ยนพันธุ์ปลูกจากข้าวเหนียวเป็นพันธุ์ข้าวเจ้า จึงทำให้ข้าวหอมมะลิมีการปลูกอย่างแพร่หลาย มีการพัฒนาพันธุ์ข้าวโดยส่งเสริมให้เกษตรกรเปลี่ยนพันธุ์ปลูกทุก 3 ปี เพื่อให้พันธุ์ข้าวมีความบริสุทธิ์ สภาพการปลูกข้าวหอมมะลิที่อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ทำให้ปลูกได้เพียงปีละ 1 ครั้ง เก็บเกี่ยวในช่วงฤดูหนาวที่มีอากาศหนาวเย็น และปราศจากฝน ประกอบกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เชื่อว่าพื้นที่ที่มีน้ำ จะต้องระบายน้ำออกก่อนเก็บเกี่ยวข้าว ประมาณ 10 วัน จะทำให้ผลผลิตข้าวที่เก็บเกี่ยวได้ มีคุณภาพดี ข้าวสารมีเมล็ดใส และแฉ่ง ข้าวสุกมีความหอมและนุ่ม รวมทั้งขบวนการแปรรูปที่ได้มาตรฐาน จึงทำให้ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ มีคุณภาพที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากข้าวหอมมะลิที่ผลิตจากแหล่งอื่น ๆ จนเป็นที่ยอมรับของผู้ค้าและผู้บริโภคทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

14. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

พื้นที่เพาะปลูกอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ รายละเอียดตามแผนที่ ประกอบด้วย

14.1 จังหวัดร้อยเอ็ดประกอบด้วย ตำบลที่อยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในอำเภอเกษตรวิสัย อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอประทุมรัตน์ อำเภอโพธิ์ทราย และกิ่งอำเภอหนองฮี จำนวน 986,807 ไร่

14.2 จังหวัดสุรินทร์ประกอบด้วย ตำบลที่อยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในอำเภอท่าตูม และอำเภอ

ชุมพลบุรี จำนวน 575,993 ไร่

14.3 จังหวัดศรีสะเกษประกอบด้วย ตำบลที่อยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในอำเภอราษีไศล และกิ่งอำเภอศิลาลาด จำนวน 287,000 ไร่

14.4 จังหวัดมหาสารคามประกอบด้วย ตำบลที่อยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ใน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จำนวน 193,890 ไร่

14.5 จังหวัดยโสธรประกอบด้วย ตำบลที่อยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ในอำเภอมหาชนะชัย และอำเภอค้อวัง จำนวน 64,000 ไร่

15. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

15.1 ชาวจะต้องมีการปลูกในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้

15.2 การแปรรูปและบรรจุหีบห่อ ต้องทำการในเขตพื้นที่เดียวกัน ที่จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม สุรินทร์ ยโสธร และศรีสะเกษ

15.3 กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ สมาชิกผู้แปรรูปข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ รวมทั้งต้องมีระบบการบันทึกข้อมูลมีเอกสารการกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

16. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

16.1 จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิต ในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

16.2 จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ และผู้แปรรูปข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้

16.3 ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้

2. ทุเรียนจันทน์

1. เลขที่คำขอ 62100215 ทะเบียนเลขที่ สช 64100169
2. วันที่ยื่นคำขอ 26 สิงหาคม 2562 วันที่ขึ้นทะเบียน 26 สิงหาคม 2562
3. ผู้ขอขึ้นทะเบียน จังหวัดจันทบุรี ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดจันทบุรี ตำบลวัดใหม่ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22000
4. รายการสินค้า ทุเรียน
5. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม ทุเรียนจันทน์ (Chan Durian หรือ Tu-Rian-Jan) หมายถึง ทุเรียนพันธุ์พื้นเมือง ได้แก่ พันธุ์พวงมณี พันธุ์นกหยิบ พันธุ์ทองลิงจง พันธุ์นวลทองจันทร์ พันธุ์กบสุวรรณ และพันธุ์ทางการค้า ได้แก่ พันธุ์จันทบุรี 1 ถึง พันธุ์จันทบุรี 10 ที่มีเนื้อละเอียด สีเหลือง หรือเหลืองเข้ม หรือเหลืองอมส้ม เนื้อหนาละเอียด มีเส้นใยน้อย หรือไม่มีเส้นใย รสชาติหวานมันหรือหวานแหลม ปลูกและผลิตในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี

6. ลักษณะของสินค้า

6.1 พันธุ์ทุเรียน พันธุ์พื้นเมือง ได้แก่ พันธุ์พวงมณี พันธุ์นกหยิบ พันธุ์ทองลิงจง พันธุ์นวลทองจันทร์ และพันธุ์กบสุวรรณ พันธุ์ทางการค้า ได้แก่ พันธุ์จันทบุรี 1 ถึงพันธุ์จันทบุรี 10 ลักษณะทางกายภาพและลักษณะเฉพาะจำแนกตามพันธุ์

6.2 ลักษณะทางกายภาพและลักษณะเฉพาะจำแนกตามพันธุ์

6.2.1 พันธุ์พวงมณี ผลค่อนข้างเล็ก ทรงผลกลมถึงรูปไข่ ฐานผลกลม ปลายผลมน ร่องตื้น หนามสั้นหนา และแน่น เนื้อหนาละเอียดสีเหลืองหรือเหลืองอมส้ม ไม่มีเส้นใย กลิ่นไม่ฉุน รสชาติหวานแหลม

6.2.2 พันธุ์นกหยิบ ทรงผลรูปไข่กลับ ปลายผลคล้ายเต้านม ฐานผลแบน หนามปลายโค้งงุ้ม เนื้อละเอียดสีเหลืองเข้ม กลิ่นไม่ฉุน รสชาติหวานมัน

6.2.3 พันธุ์ทองลิงจง ผลค่อนข้างเล็ก ทรงผลรี ร่องตื้น ฐานผลแหลม ปลายผลแหลม หนามผลโค้งงอ ผลสีเขียวอ่อน เนื้อละเอียดเหนียวสีเหลืองเข้ม กลิ่นปานกลาง รสชาติหวานแหลม

6.2.4 พันธุ์นวลทองจันทร์ ทรงผลเป็นรูปรี ร่องตื้น ฐานแบน ปลายผลแหลม รูปปร่างหนามเป็นรูปนูนปลายแหลม เนื้อละเอียดสีเหลืองอมส้ม กลิ่นปานกลาง รสชาติหวานแหลม

6.2.5 พันธุ์กบสุวรรณ ผลขนาดปานกลาง ทรงผล ปลายผลนูน ฐานผลแบน ก้านผลสั้น ขอบปลิงนูน หนามผลโค้งงอ ปลายผลไม่มีหนาม หนามเขียวเข้ม เนื้อละเอียดสีเหลือง ไม่มีเส้นใย รสชาติหวานมัน

6.2.6 พันธุ์จันทบุรี 1 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลกลม พูไม่นูนชัดเจน ร่องไม่ลึก หนามเล็ก สั้นขอบหนามทั้งสองข้างโค้งเข้า เนื้อละเอียดสีเหลือง กลิ่นอ่อน รสชาติหวานมัน

6.2.7 พันธุ์จันทบุรี 2 ผลค่อนข้างเล็ก ทรงผลยาวรีถึงรูปไข่ ร่องไม่ลึก หนามใหญ่ ถี่ สั้น ขอบหนามทั้งสองข้างโค้งออก เนื้อละเอียดเหนียวสีเหลืองเข้ม กลิ่นอ่อน รสชาติหวานมัน

6.2.8 พันธุ์จันทบุรี 3 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลค่อนข้างกลมรูปไข่หรือทรงกระบอก ไม่นูนเด่นชัดเจน ร่องไม่ลึก หนามใหญ่สั้น ห่าง ฐานกว้าง ขอบหนามทั้งสองข้างโค้งเข้า เนื้อละเอียดเหนียว สีเหลืองเข้ม

กลิ่นค่อนข้างแรง รสชาติหวานมัน

6.2.9 พันธุ์จันทบุรี 4 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลกลม ร่องตื้น ฐานแบน ปลายผลแบน รูปร่างหนาม เป็นแบบนูนปลายแหลม ยาว ปานกลาง เนื้อละเอียดเหนียวสีเหลือง กลิ่นอ่อน รสชาติหวานมัน

6.2.10 พันธุ์จันทบุรี 5 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลกลม รูปร่างผลเมื่อตัดตามขวางกลม ฐานผลแบน ปลายผลแบน รูปร่างหนามนูน ยาว ปานกลาง เนื้อละเอียดเหนียวสีเหลืองเข้ม มีกลิ่นปานกลาง รสชาติหวานมัน

6.2.11 พันธุ์จันทบุรี 6 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลกลมถึงรูปไข่ ร่องตื้น ฐานแหลม ปลายผลแหลม รูปร่างหนามนูนปลายแหลม เนื้อละเอียดเหนียวสีเหลือง มีกลิ่นปานกลาง รสชาติหวานมัน

6.2.12 พันธุ์จันทบุรี 7 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลค่อนข้างกลม พูพูนชัดเจน ร่องไม่ลึก หนามเล็กสั้น ขอบหนามทั้งสองข้างโค้งเข้า เนื้อเหนียวสีเหลืองสวย กลิ่นอ่อน รสชาติหวานมัน

6.2.13 พันธุ์จันทบุรี 8 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลค่อนข้างกลม พูพูนชัดเจน ร่องไม่ลึก หนามเล็กสั้น ขอบหนามทั้งสองข้างโค้งเข้า เนื้อละเอียดเหนียวสีเหลืองสวย กลิ่นอ่อน รสชาติหวานมัน

6.2.14 พันธุ์จันทบุรี 9 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลค่อนข้างกลม รูปไข่ เนื้อละเอียดเหนียวสีเหลืองสวย กลิ่นอ่อน รสชาติหวานมัน

6.2.15 พันธุ์จันทบุรี 10 ผลขนาดปานกลาง ทรงผลสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนหรือรี พูพูนชัดเจน ร่องลึก ปลายผลแหลม เนื้อละเอียดเหนียวสีเหลืองเข้ม รสชาติหวานมัน

7. กระบวนการผลิต

7.1 การปลูก

7.1.1 สภาพพื้นที่ที่เหมาะสม ควรมีความสูงจากระดับน้ำทะเลในช่วง 30 – 190 เมตร สภาพดินควรเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินเหนียวปนทราย ที่มีการระบายน้ำได้ดี หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

7.1.2 สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี หรือในฤดูกาลที่เหมาะสม คือ ฤดูฝน

7.1.3 กรณีปลูกด้วยเมล็ด ต้องเป็นเมล็ดทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองหรือพันธุ์ทางการค้าที่กำหนด ซึ่งมาจากพื้นที่จังหวัดจันทบุรี หรือแหล่งที่เชื่อถือได้

7.2 กรณีปลูกด้วยวิธีการเสียบยอด

7.2.1 ยอดพันธุ์หรือกิ่งพันธุ์ต้องเป็นทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองหรือพันธุ์ทางการค้าที่กำหนด ซึ่งมาจากพื้นที่จังหวัดจันทบุรี หรือแหล่งที่เชื่อถือได้

7.2.2 ต้นตอ ต้องเป็นต้นตอจากทุเรียนพันธุ์พื้นบ้าน เช่น พันธุ์กบ พันธุ์พวงมณี เป็นต้น ซึ่งมาจากพื้นที่จังหวัดจันทบุรี หรือแหล่งที่เชื่อถือได้

7.3 วิธีการปลูกทุเรียน สามารถปลูกด้วยวิธี ดังนี้

7.3.1 ปลูกด้วยวิธีขุดหลุม เหมาะกับพื้นที่ดอนหรือยังไม่มีระบบน้ำ โดยขุดหลุมกว้าง \times ยาว \times ลึก ขนาด 30 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างต้นและแถวที่เหมาะสม คือ 8 \times 8 เมตร หรือ 10 \times 10 เมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ นำกิ่งพันธุ์วางลงในหลุมกลบดินโดยให้โคนต้นตั้งอยู่เหนือกว่าระดับผิวดินเล็กน้อย

7.3.2 ปลุกด้วยวิธีไม่ขุดหลุม เหมาะกับพื้นที่ราบหรือมีระบบน้ำแล้ว ปลุกได้ทั้งแบบยกโคกและแบบยกร่องลูกฟูก โดยขุดหลุมกว้าง \times ยาว \times ลึก ขนาด 30 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างต้นและแถวที่เหมาะสม คือ 8×8 เมตร หรือ 10×10 เมตร หรือ 10 เมตร \times 12 เมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ นำกิ่งพันธุ์วางลงในหลุมให้โคนต้นสูงกว่าผิวดินแล้วกลบดินให้พูนปิดโคนต้น เพื่อป้องกันน้ำขัง

7.4 การดูแลรักษา

7.4.1 ควรตัดแต่งกิ่งทุเรียนหลังการปลุกแล้ว 1 ปี ขึ้นไป เพื่อให้ต้นทุเรียนมีทรงพุ่มที่ดีและเพื่อควบคุมความสูง ของลำต้นไว้ในช่วง 6 - 8 เมตร

7.4.2 ควรตัดแต่งดอก โดยตัดช่อดอกบนกิ่งขนาดเล็กหรือดอกที่อยู่ปลายกิ่งทิ้งให้เหลือเฉพาะดอก รุ่นเดียวกันในกิ่งเดียวกัน

7.4.3 ควรตัดแต่งผล โดยตัดผลที่มีขนาดเล็ก รูปทรงบิดเบี้ยว หรือไม่อยู่ในตำแหน่งที่ต้องการออก และผลที่มีพัฒนาการผิดปกติ คือ มีขนาดเล็ก หนามแดง หรือมีโรคแมลงเข้าทำลาย

7.4.4 ควรให้น้ำแก่ต้นทุเรียนอย่างเพียงพอ สม่ำเสมอตลอดช่วงพัฒนาการของต้นทุเรียน

7.4.5 การใส่ปุ๋ย ควรใส่ปุ๋ยตามอายุและขนาดของต้น หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

7.4.6 การป้องกันโรค ควรป้องกันกำจัดโรคใบติด เพลี้ยไก่แจ้ เพลี้ยไฟ ไรแดง โรครากเน่า โคนเน่า และควบคุมวัชพืช

7.5 การเก็บเกี่ยว

7.5.1 ทุเรียนจันทน์ จะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตและออกสู่ตลาดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงกรกฎาคม ควรเก็บเกี่ยวผลที่มีความสุกแก่ที่เหมาะสมกับตลาดผู้บริโภค และเหมาะสมกับระยะทางในการขนส่ง

7.5.2 ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยว โดยนับอายุผลจากวันดอกบานจนถึงวันเก็บเกี่ยวให้เหมาะสมในแต่ละสายพันธุ์

7.5.3 สังเกตลักษณะภายนอก โดยสัมผัสสักร้านผลจะแข็ง ด้าน และรู้สึกสากมือ ปลิงบวมโต เห็นรอยต่อของปลิงอย่างชัดเจน หรือสังเกตผิวเปลือกผล และร่องหนามผิวเปลือกจะแห้งกร้าน ปลายหนามจะแห้ง ร่องหนามจะห่าง และกว้างขึ้น เมื่อบีบหนามเข้าหากันจะทำได้โดยง่าย หรือเมื่อเคาะเปลือกจะมีเสียงก้องโปร่ง ไม่นั่นที่บ

7.5.4 การตัดผลทุเรียนจันทน์ ควรใช้มีดตัดเหนือปลิงของผลทุเรียน และต้องมีวัสดุรองรับไม่ควรวางบนพื้นดินโดยตรง หรือหากหล่นลงพื้นต้องแยกกองเก็บ เพราะหากเปลือกหรือหนามแตกจะทำให้เชื้อราเข้าทำลายได้ การขนย้ายและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

8. การบรรจุหีบห่อ

8.1. รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “ทุเรียนจันทน์ หรือ Chan Durian หรือ Tu-Rian-Jan”

8.2. ให้ระบุ ชื่อสวน เกษตรกร ที่อยู่ติดต่อได้ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค

9. ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกริมชายฝั่งทะเลของอ่าวไทยที่ละติจูด 12 องศา 37 ลิปดาเหนือ ลองจิจูด 102 องศา 07 ลิปดาตะวันออก ลักษณะภูมิประเทศด้านเหนือและตะวันออกของจังหวัดเป็นป่าไม้ ภูเขา และเนินสูง ส่วนตอนกลางของจังหวัดมีลักษณะเป็นที่ราบสลับภูเขา และด้านใต้ของจังหวัดมีลักษณะที่ราบฝั่งทะเลสลับ ด้วยเนินเขา และป่าชายเลน แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำ พังราด แม่น้ำวังโตนด แม่น้ำเวฬุ และคลองโป่งน้ำร้อน สภาพดินโดยทั่วไปเป็นดินที่เกิดจากการสลายตัวของ หินปูน ทำให้ดินมีความเป็นด่าง ลักษณะเป็นดินต้นถึงลึก ระบายน้ำได้ดีถึงดีมากเหมาะแก่การปลูกผลไม้ต่าง ๆ โดยเฉพาะทุเรียนอันเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี เศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดจันทบุรี

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดจันทบุรี โดยทั่วไปจัดอยู่ในเขตรมรสมเขตร้อน มี 3 ฤดูกาล คือ ฤดูฝน ระหว่างเดือนมิถุนายน - ตุลาคม ฤดูหนาว ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ และฤดูร้อนระหว่างเดือน มีนาคม - พฤษภาคม เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ใกล้เขตชายฝั่งทะเล จึงได้รับอิทธิพลจากลมทะเล ทำให้ใน ฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัดและในฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 27.4 องศาเซลเซียส และ เนื่องจากได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จึงทำให้มีฝนตกชุกติดต่อกันประมาณ 6 เดือนต่อปีโดยใน เดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนสูงที่สุด ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวมตลอดทั้งปีประมาณ 2,500 - 3,000 มิลลิเมตร

จากลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว ประกอบกับดินที่เกิดจากการสลายตัวของหินปูน มีความเป็นด่าง การระบายน้ำดี และมีอุณหภูมิที่เหมาะสม ทำให้กระบวนการทางสรีรวิทยาเกิดขึ้นได้อย่าง สมดุล และมีประสิทธิภาพ เกิดการสะสมพลังงานในรูปของสารคาร์โบไฮเดรตมาก ทำให้กิ่งก้านสาขาของ ต้นทุเรียนเจริญเติบโตและสร้างความพร้อมสำหรับการออกดอกได้เร็วและสมบูรณ์ ทุเรียนจันทบุรี จึงมีคุณภาพเป็น หนึ่งในพื้นที่

10. ประวัติความเป็นมา

จังหวัดจันทบุรี มีตำนานเล่าต่อกันมาว่า ชื่อเดิมคือ “เมืองจันทบูร” หมายถึง เมืองที่มีต้นจันทและต้น ตะบูนมาก หรือเมืองจันทที่มีต้นจันทอุดมสมบูรณ์ หรือเป็นภาษาของชาวของว่า “ฉันทะบุย” หรืออาจเพี้ยน เสียงมาจากคำภาษาฝรั่งเศสที่เรียกชื่อเมืองโบราณที่ตั้งอยู่เชิงเขาสระบาบ (เมืองเพนียด) โดยค้นพบมาจากศิลา จารึกภาษาขอมโบราณและได้บันทึกชื่อเมืองนี้เป็นภาษาฝรั่งเศส ซึ่งเขียนตามเสียงของชาวเขมรเรียกว่า “เดือน ตะโกง” แปลว่า “ฉันทอยู่ทางทิศใต้” หมายถึง เมืองจันทที่อยู่ทางทิศใต้ของพนมเปญ จังหวัดจันทบุรีเริ่มมีการตั้ง เมืองครั้งแรก โดยชนพื้นเมืองที่เรียกว่า “ชาวซอง” ที่บริเวณหน้าเขาสระบาบ ในราวพุทธศตวรรษที่ 18 จันทบุรีมีประวัติความเป็นมายาวนานตั้งแต่ก่อนตั้งกรุงศรีอยุธยาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ กระทั่งในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินขึ้นใหม่ “เมืองจันทบุรี” จึงมีฐานะเป็น “จังหวัดจันทบุรี” จนถึง ปัจจุบัน

ทุเรียนในจังหวัดจันทบุรีมีประวัติว่าถูกพบตั้งแต่ในสมัยอยุธยาจากพ่อค้าชาวใต้ ที่ล่องเรือมาค้าขายที่ เมืองท่าจันทบูร ทุเรียนในสมัยนั้นเป็นเพียง ทุเรียนบ้าน ซึ่งปลูกไว้กินกันภายในครัวเรือนเท่านั้น ไม่ได้มีไว้เพื่อ ขายทำกำไร เหมือนเครื่องเทศ คือ พริกไทยหรือกระวาน หลักฐานเรื่องนี้ระบุอยู่ในพระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เสด็จฯ ประพาสจันทบุรี และอัครานุกรมภูมิศาสตร์ จังหวัดจันทบุรี เมื่อ พ.ศ. 2419 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทุเรียนในจันทบุรีมีการปลูกอยู่ก่อนที่พระองค์ท่านจะเสด็จฯ ประพาสจังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ในจังหวัดจันทบุรียังพบว่าไม้ต้นทุเรียนอายุยืนยาวที่สุดถึง 150 ปี คือ ทุเรียนหัวป้อในตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ต่อมาจึงมีการปลูกทุเรียนพันธุ์การค้า และพันธุ์พื้นเมือง ได้แก่ พันธุ์พวงมณี พันธุ์นกหยิบ พันธุ์ทองลินจง พันธุ์พลทองจันทร์ และพันธุ์กบสุวรรณ โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 จนถึงปัจจุบัน ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร เริ่มสำรวจ รวบรวม และศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ทุเรียน ซึ่งการศึกษาวิจัยได้พัฒนาพันธุ์ทุเรียน เพื่อผลิตพันธุ์ทุเรียนลูกผสมใหม่ที่มีศักยภาพตามที่ตลาดต้องการ และเป็นทางเลือกในการปลูกทดแทนพันธุ์เดิม ได้แก่ พันธุ์จันทบุรี 1 พันธุ์จันทบุรี 2 พันธุ์จันทบุรี 3 พันธุ์จันทบุรี 4 พันธุ์จันทบุรี 5 พันธุ์จันทบุรี 6 พันธุ์จันทบุรี 7 พันธุ์จันทบุรี 8 พันธุ์จันทบุรี 9 และพันธุ์จันทบุรี 10 อีกทั้งเกษตรกรชาวสวนจังหวัดจันทบุรี ได้สั่งสมประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการปลูกทุเรียน มีการสืบทอดรุ่นต่อรุ่นมาอย่างยาวนาน จึงมีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิต การปรับปรุงคุณภาพจนทำให้ผลผลิตทุเรียนจันทรมีคุณภาพเป็นที่นิยมทั้งคนไทยและต่างประเทศ ซึ่งตลาดต่างประเทศที่สำคัญ เช่น จีน เวียดนาม ฮองกง ไต้หวันและญี่ปุ่น เป็นต้น จนเมื่อมีการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ในปี พ.ศ. 2561 นายกรัฐมนตรีได้มีนโยบายผลักดันให้จังหวัดจันทบุรีเป็นมหานครผลไม้โลก เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีผลไม้เศรษฐกิจหลายชนิด ที่สามารถส่งออกไปจำหน่ายในหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะราชาผลไม้อย่าง “ทุเรียนจันท” ประกอบกับในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี จังหวัดจันทบุรีมีการจัดงานเทศกาลผลไม้ประจำปีของจังหวัดจันทบุรี เพื่อส่งเสริมให้มีการบริโภคผลไม้ไทยตามฤดูกาลอีกด้วย

11. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต ทุเรียนจันท ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดจันทบุรี

12. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

12.1. ทุเรียนจันท ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น

12.2. กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ทุเรียนจันท รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

13. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

13.1. จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทุเรียนจันท

13.2. ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนจันท และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

3. ทูเรียนปราจีน

1. เลขที่คำขอ 591001331 ทะเบียนเลขที่ สข59100087
2. วันที่ยื่นคำขอ 19 กุมภาพันธ์ 2559 วันที่ขึ้นทะเบียน 19 กุมภาพันธ์ 2559
3. ผู้ขอขึ้นทะเบียน

- 3.1. จังหวัดปราจีนบุรี
- 3.2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี
- 3.3. ชมรมเกษตรกรชาวสวนจังหวัดปราจีนบุรี รวม 125 ราย
ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดปราจีนบุรี ถนนสุวินทวงศ์ ตำบลไม้เค็ด อำเภอเมือง
จังหวัดปราจีนบุรี

4. รายการสินค้า ทูเรียน
5. คุณภาพ ชื่อเสียงคุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม ทูเรียนปราจีน (Durian Prachin) หมายถึง ทูเรียนพันธุ์ก้านยาว พันธุ์หอมทอง พันธุ์ชะนี พันธุ์กระดุมทอง และพันธุ์พื้นเมืองอื่นๆ ที่มีเนื้อแห้ง หนา เส้นใยน้อย หวานมัน ซึ่งปลูกในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองปราจีนบุรี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอประจันตคาม อำเภอศรีมหาโพธิ์ และอำเภอนาดี ของจังหวัดปราจีนบุรี

6. ลักษณะของสินค้า

6.1. พันธุ์ทูเรียน พันธุ์การค้า ได้แก่ พันธุ์ก้านยาว พันธุ์หอมทอง พันธุ์ชะนี และพันธุ์กระดุมทอง พันธุ์พื้นเมือง ได้แก่ พันธุ์กบขายน้ำ พันธุ์ชมพูศรี พันธุ์กำปัน

- 6.2. ลักษณะทางกายภาพ

6.2.1. เปลือกผล เปลือกบาง ผิวเปลือกสีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลเข้ม หนาม

6.2.2. เนื้อ เนื้อละเอียด แห้ง สีเหลือง

6.2.3. รสชาติ หวานมัน

- 6.3. ลักษณะเฉพาะจำแนกตามพันธุ์

6.3.1. พันธุ์ก้านยาว ทรงผลกลม เปลือกผลค่อนข้างหนา เนื้อสีเหลือง เนื้อหนา ละเอียด กลิ่นไม่ฉุน รสชาติหวานมัน เมล็ดเต็ม

6.3.2. พันธุ์หอมทอง ทรงผลยาว ปลายผลแหลม เปลือกผลบาง ขั้วผลใหญ่ เนื้อใหญ่ เนื้อสีเหลืองเข้ม รสชาติหวานมัน

6.3.3. พันธุ์ชะนี ทรงผลกลมยาว กลางผลป่อง มีขนาดค่อนข้างใหญ่ ขั้วผลสั้นขั้วใหญ่ เนื้อสีเหลืองจัด ละเอียด แห้ง รสชาติหวานมัน มีกลิ่นฉุนเล็กน้อย เมล็ดยาวแบน

6.3.4. พันธุ์กระดุมทอง ทรงผลกลมแบน ขั้วผลสั้น เปลือกผลบาง เนื้อสีเหลืองอ่อน ละเอียด กลิ่นไม่ฉุน รสชาติหวานน้อย เมล็ดค่อนข้างใหญ่

7. กระบวนการผลิต

7.1 การปลูก

7.1.1 การปลูกทุเรียนปราจีนสามารถปลูกได้ตลอดปี หรือในช่วงต้นฤดูฝน

7.1.2 ระยะปลูก 8x8 เมตร หรือ 10x10 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

7.1.3 กรณีพื้นที่ราบไม่จำเป็นต้องขุดหลุมปลูก โดยนำปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักคลุกเคล้า ในตำแหน่งที่เตรียมไว้ นำกิ่งพันธุ์วางให้โคนต้นสูงกว่าผิวดิน 20 เซนติเมตร กลบดินให้พูนปิดโคนต้น เพื่อป้องกันน้ำขัง

7.1.4 กรณีพื้นที่ตอนให้ขุดหลุมลึก กว้างxยาวxลึก 30 เซนติเมตร นำกิ่งพันธุ์วางในหลุมให้โคนต้นอยู่เหนือกว่าระดับผิวดินเล็กน้อย แล้วใช้ใบไม้หรือหญ้าแห้งปิดทับ

7.2 การให้น้ำ

7.2.1 ทุเรียนที่ยังไม่ให้ผลผลิตและอยู่ในช่วงเจริญเติบโต ต้องให้น้ำสม่ำเสมอ

7.2.2 ทุเรียนใกล้ระยะเวลาให้ผลผลิต เป็นช่วงปลายฤดูฝนให้งดการให้น้ำ

7.2.3 ทุเรียนในช่วงให้ผลผลิต เมื่อออกดอกแล้วให้ควบคุมปริมาณน้ำ และให้เพิ่มปริมาณน้ำขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงช่วงก่อนดอกบาน 1 สัปดาห์

7.2.4 ทุเรียนในช่วงหลังดอกบาน ให้ลดปริมาณน้ำลงเหลือ 1 ใน 3 ส่วนของปริมาณปกติ เพื่อช่วยในการติดผล หลังจากนั้นจึงค่อยเพิ่มปริมาณน้ำขึ้นเรื่อย ๆ และให้น้ำอย่างสม่ำเสมอตลอดช่วงพัฒนาการของทุเรียน

7.3 การดูแลรักษา

7.3.1. ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรค ไม่สมบูรณ์ กิ่งกระโดง กิ่งน้ำค้าง กิ่งแยกกยอด กิ่งที่ทับซ้อนกัน

7.3.2 ตัดดอกที่ไม่สมบูรณ์เป็นโรคออก และตัดแต่งดอกให้เหลือเฉพาะดอกรุ่นเดียว เพื่อป้องกันการ

การแย่งอาหาร

7.3.3 ตัดผลอ่อนที่ไม่สมบูรณ์ออก และควบคุมจำนวนผลต่อต้นให้เหมาะสม

7.4 การเก็บเกี่ยว

7.4.1 ผลทุเรียนที่พร้อมเก็บเกี่ยวได้ จะนับจำนวนวันหลังดอกบานจนถึงวันทุเรียนแก่พร้อมเก็บเกี่ยว ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละสายพันธุ์ ดังนี้

- พันธุ์ก้านยาว ใช้เวลา 130 - 140 วัน หลังดอกบาน.
- พันธุ์หอมทอง ใช้เวลา 125 - 130 วัน หลังดอกบาน
- พันธุ์ชะนี ใช้เวลา 110 - 120 วัน หลังดอกบาน
- พันธุ์กระดุมทอง ใช้เวลา 80 - 90 วัน หลังดอกบาน

7.5 วิธีสังเกตลักษณะทุเรียนแก่

7.5.1 ก้านผล จะแข็งและมีสีเข้มขึ้น สากมือ บริเวณปากปลิงจะบวมโต เห็นขอบชัดเจน

7.5.2 หนามผล ปลายหนามแห้ง เปราะและหักง่าย ร่องหนามห่าง

7.5.3 รอยแยก ระหว่างผลจะสังเกตเห็นรอยแยกบนได้เด่นชัด (ยกเว้นบางพันธุ์ เช่นก้านยาว เป็นต้น)

7.5.4 ชิมปลิง มีोटัดชั่วผล (ปลิง) จะพบน้ำใสไม่ข้นเหนียว เมื่อชิมจะมีรสหวาน

7.5.5 เคาะเปลือกหรือกรีดหนาม จะมีเสียงดังหลวม ๆ

8. การบรรจุหีบห่อ

8.1. รายละเอียดบนฉลากหรือหีบห่อ ให้ประกอบด้วยคำว่า “ทุเรียนปราจีน” และ/หรือ “Durian PrachinW”

8.2. ให้ระบุ ชื่อสวน เกษตรกร ที่อยู่ติดต่อได้

9. ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดปราจีนบุรี ตั้งอยู่ภาคตะวันออกของประเทศไทย สภาพภูมิประเทศตอนบนเป็นภูเขาสูง ที่ราบสูง และป่าทึบสลับซับซ้อน มีเขตติดต่อกับเทือกเขาตองพญาเย็น ที่มียอดเขาสูง 1,326 เมตร เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำหลายสาย สภาพภูมิประเทศตอนล่างเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ ที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกงแม่น้ำปราจีนบุรี และแควหนุมาน โดยมีสภาพดินชั้นบนเป็นดินร่วนปนทราย ดินชั้นล่างเป็นหินผุและศิลาแลงทำให้การระบายน้ำสะดวก น้ำไม่ขังในเนื้อดิน การกระจายตัวของธาตุอาหารทั่วถึง เหมาะแก่การเพาะปลูก

ลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบร้อนชื้นแถบศูนย์สูตร ในฤดูร้อนมีอากาศร้อนจัด เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูหนาวมีอากาศค่อนข้างหนาว เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,068.5 ต่อปี ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ร้อยละ 73.19 จากสภาพภูมิอากาศและปริมาณน้ำฝน ประกอบกับความชื้นสัมพัทธ์ดังกล่าว จึงเหมาะกับการปลูกผลไม้โดยเฉพาะทุเรียน ส่งผลให้เนื้อทุเรียนปราจีน มีลักษณะเนื้อแห้งไม่แฉะ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของทุเรียนปราจีน

10. ประวัติความเป็นมา

เมืองปราจีน เมืองปราจีน หรือ มณฑลปราจีน ปรากฏชื่อครั้งแรกในสมัยกรุงศรีอยุธยา จวบจนในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดระเบียบการปกครองแผ่นดิน ให้เปลี่ยนคำว่า “เมือง” เป็น “จังหวัด” จึงมีชื่อเรียกว่า “จังหวัดปราจีนบุรี” จนถึงปัจจุบัน

ทุเรียนปราจีน มีจุดกำเนิดโดยเกษตรกรนำพันธุ์ (กิ่งตอนและเมล็ด) หลายพันธุ์จากจังหวัดนนทบุรีมาปลูกเมื่อประมาณ 100 ปีที่ผ่านมา และเกษตรกรได้ขยายพันธุ์นำไปปลูกและจำหน่าย จนเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนผู้นิยมบริโภคทุเรียนทั้งในด้านชื่อเสียงและคุณภาพ ซึ่งรางวัลที่ได้รับจากการส่งทุเรียนปราจีนเข้าประกวดในเทศกาลต่าง ๆ อาทิ งานวันเกษตรปราจีนบุรี งานวันพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นประจำทุกปี และในปี พ.ศ. 2558 ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 ประเภทการค้าภายในประเทศ จากกิจกรรมการประกวดงานทุเรียนโลก First Prize Durian Contest Commercial Durian Variety for Domestic Consumption (Non-round Shape) The International Symposium on Durian and other Humid Tropical Fruits (DHTF 2015)

11. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกทุเรียนปราจีน ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอเมืองปราจีนบุรี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอประจันตคาม อำเภอศรีมหาโพธิ์ และอำเภอนาดี ของจังหวัดปราจีนบุรี

12. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

12.1. จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิต และระดับจังหวัด

12.2. จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทุเรียนปราจีน

12.3. ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทุเรียน
ปราจีน และแผนการควบคุมตรวจสอบสินค้า

13. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

13.1. ทุเรียนปราจีนจะต้องผลิตในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปราจีนบุรี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอประจันตคาม
อำเภอศรีมหาโพธิ์ และอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ตามกระบวนการผลิตข้างต้น

13.2. กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ปลูกทุเรียน
ปราจีน รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

4. ทูเรียนสาลิกาพังงา

1. เลขที่คำขอ 57100110 ทะเบียนเลขที่ สช 61100116
2. วันที่ยื่นคำขอ 12 กันยายน 2557 วันที่ขึ้นทะเบียน 12 กันยายน 2557
3. ผู้ขอขึ้นทะเบียน ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดพังงา
ที่อยู่ 120/1 ถนนบริรักษ์บำรุง ตำบลท้ายช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพังงา 82000

4. รายการสินค้า ทูเรียน

5. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม ทูเรียนสาลิกาพังงา (Durian Salika Phangnga) หมายถึง ที่มีลักษณะทรงผลกลม เปลือกบาง หนามสั้นและ เนื้อหนาละเอียดสีเหลืองเข้ม กลิ่นหอมแต่ไม่ฉุนมากแกนกลางเปลือกทุเรียนจะมีสีส้มแดง เมล็ดลีบ มีรสชาติหวาน ที่ปลูกในเขตพื้นที่อำเภอกะปง ของจังหวัดพังงา

6. ลักษณะของสินค้า

6.1 พันธุ์ทุเรียน : พันธุ์พื้นเมือง

6.2 ลักษณะทางกายภาพ

- 6.2.1 รูปทรง ทรงผลกลม ผลโตเต็มที่มีน้ำหนักอยู่ในช่วง 1.5 - 2.0 กิโลกรัม
- 6.2.2 ผิวเปลือก บาง หนามสั้นและถี่ ผลดิบจะมีสีเขียวเข้ม เมื่อแก่จะมีสีน้ำตาลอ่อน
- 6.2.3 เนื้อ หนา ละเอียด สีเหลืองเข้ม มีกลิ่นหอมแต่ไม่ฉุนมาก
- 6.2.4 รสชาติ หวานเข้มข้น
- 6.2.5 เมล็ด เมล็ดลีบ หรือมีขนาดเล็กเกือบทั้ง

6.3 ลักษณะทางเคมี

ค่าความหวานอยู่ในช่วง 30 - 32 องศาบริกซ์

7. กระบวนการผลิต

7.1 การปลูก

7.1.1 ต้นพันธุ์ทุเรียน ต้องมาจากวิธีการเสียบข้างหรือเสียบยอดจากต้นทุเรียนในจังหวัดพังงา เท่านั้น และต้นพันธุ์ต้องแข็งแรง ปราศจากโรค ระบบรากไม่ช้ำหรืองอ มีใบหนาและเขียวเข้ม

7.1.2 ฤดูปลูกที่เหมาะสมควรเป็นฤดูฝน พื้นที่ปลูกที่เหมาะสมควรปลูกบนพื้นที่ดอน โดยทำการไถพรวน และปรับพื้นที่ให้เรียบ หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

7.1.3 ขุดหลุมกว้าง 50 เซนติเมตร x ยาว 50 เซนติเมตร x ลึก 50 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ หลังจากนั้น ทำดินให้ร่วนซุย แล้วกลบดินกลับลงหลุมให้พูนขึ้นจากพื้น 50 เซนติเมตร จากนั้นขุดหลุมปลูกเท่าขนาดถุงชำ ผสมปุ๋ยคอก และผสมเกลบดินใส่รองกันหลุม

7.1.4 นำต้นพันธุ์ทุเรียนลงหลุมปลูก โดยให้ต้นพันธุ์อยู่สูงกว่าระดับดิน ทำการกลบดินรอบต้นพันธุ์ ให้แน่น

7.2 การดูแลรักษา

7.2.1 ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ร่วมกับปุ๋ยเคมี ปีละ 1 ครั้ง ภายหลังจากเก็บเกี่ยว โดยปริมาณการใส่ปุ๋ย จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับขนาดลำต้น และอายุต้นทุเรียนเป็นหลัก

7.2.2 ทำการตัดแต่งดอกหลังจากออกดอก 5 สัปดาห์ ควรตัดแต่งช่อดอกบนกิ่งขนาดเล็ก หรือดอก ที่อยู่ปลายกิ่ง ทิ้งให้เหลือเฉพาะดอกกรุ่นเดียวกันในกิ่งเดียวกัน โดยให้มีจำนวนช่อดอก 3 - 6 ช่อดอก ต่อความ ยาวกิ่ง 1 เมตร แต่ละช่อดอกห่างกัน 30 เซนติเมตร

7.2.3 ตัดแต่งผลครั้งที่ 1 เมื่อผลอายุในช่วง 4 - 5 สัปดาห์หลังดอกบาน โดยทำการตัดแต่งผลที่มี ขนาดเล็ก รูปทรงบิดเบี้ยว และไม่อยู่ในตำแหน่งที่ต้องการออก ให้เหลือผลไว้ 2 - 3 เท่า ของจำนวนผลที่ ต้องการไว้จริง และตัดแต่งผลครั้งที่ 2 เมื่อผลอายุ 6 สัปดาห์ หลังดอกบาน ระยะนี้ผลที่ปกติจะมีการขยายตัว ด้านยาว สีผิวเขียวสดใส หนามมีขนาดปกติเรียวยาวเล็ก ถ้าตรวจพบผลที่มีพัฒนาการผิดปกติมีขนาดเล็ก หนามแดง หรือมีโรคแมลงเข้าทำลาย ให้ตัดทิ้ง

7.3 การเก็บเกี่ยว

7.3.1 ทุเรียนสาธิตกาพังงาจะให้ผลผลิตในช่วงเดือนมิถุนายน กรกฎาคม

7.3.2 ผลทุเรียนที่พร้อมเก็บเกี่ยวได้ จะนับจำนวนวันหลังดอกบานจนถึงวันทุเรียนแก่พร้อมเก็บเกี่ยว ซึ่งจะ ใช้เวลา 100 - 120 วัน หลังดอกบาน

7.3.3 การตัดผลทุเรียน ตัดให้เหนือปลิงของก้านผลด้วยมีดคมและสะอาด ระวังอย่าให้ผลตกกระทบพื้น

7.3.4 ห้ามวางผลทุเรียนลงบนพื้นดินในสวนโดยตรง เพื่อเป็นการป้องกันเชื้อราที่เป็นสาเหตุของ โรคผลเน่าติดไปกับผลทุเรียน

7.4 การคัดคุณภาพ และคัดขนาด

7.4.1 ผลต้องมีน้ำหนักระหว่าง 1.5 - 2.5 กิโลกรัม

7.4.2 ลักษณะค่อนข้างกลมเปลือกผลไม่มีรอยตำหนิและถูกทำลายจากโรคและแมลง

7.4.3 ผลทุเรียนที่มีความแก่ร้อยละ 80 - 90

8. การบรรจุหีบห่อ

8.1. รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า “ทุเรียนสาธิตกาพังงา” และ/หรือ “Durian Salika Phangnga” และ/หรือ “Tu-Rian-Sa-Li-Ka-Phang-Nga”

8.2. ระบุชื่อสวนเกษตรกร และที่อยู่ติดต่อได้

9. ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดพังงาตั้งอยู่ทางภาคใต้ โดยทิศตะวันตกติดกับทะเลอันดามันและมหาสมุทรอินเดีย มีชายทะเลยาว 239.25 เมตร มีภูเขาสลับซับซ้อนเป็นแนวยาวจากทิศเหนือไปทิศใต้ บางพื้นที่เป็นที่ราบ และเนินภูเขาเตี้ย ๆ ลาดลงจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก สภาพดินโดยทั่วไปของจังหวัดพังงา เป็นดินร่วน ดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนปนดินทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง เกิดจากการสลายตัวของหินต้นกำเนิดชนิดต่าง ๆ เช่น หินอัคนี หินตะกอน และหินแปร มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางค่อนข้างต่ำ ปฏิกิริยาดิน เป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดและด่าง ในช่วง 4.5 - 5.5

10. สภาพภูมิอากาศ

จังหวัดพังงา มีอุณหภูมิเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส ฤดูหนาวอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน – มกราคม มีอุณหภูมิไม่หนาวจัด เนื่องจากอยู่ไกลจากอิทธิพลของอากาศหนาว ฤดูร้อนอยู่ในช่วงเดือนมกราคม เมษายน ฤดูฝนอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคมมีฝนตกชุก ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 28 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 3,100 มิลลิเมตรต่อปี จากลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว มีความเหมาะสมเป็นแหล่งปลูกทุเรียนสาธิตได้ผลดี มีความเหมาะสมทำให้ทุเรียนสาธิตพังงา มีความแตกต่างจากทุเรียนของแหล่งอื่นทั้งด้านลักษณะรูปร่างและคุณภาพ

11. ประวัติความเป็นมา

จังหวัดพังงา แต่เดิมเชื่อว่าชื่อ “เมืองงูงา” ตามชื่อเขางา หรือเขาพังงา หรือกราวงา หรือพังกา ตามภาษามลายู และสันนิษฐานว่าอาจตั้งชื่อเมืองงูงา ให้คล้องจองกับเมืองภูเก็ต และมีสันนิษฐานเหตุที่ชื่อเมืองงูงาเปลี่ยนเป็นพังงา เนื่องมาจากเป็นเมืองที่มีแร่ดีบุกอุดมสมบูรณ์ จึงมีชาวต่างชาติมาติดต่อซื้อขาย ทำการตามเอกสารบันทึกชื่อเมืองว่า Phunga หรือ Punga อ่านได้ว่า งูงา หรือพังงา หรือพังกา ได้

คำว่า "สาธิต" เป็นชื่อพันธุ์ทุเรียนพื้นเมืองของจังหวัดพังงา คนท้องถิ่นในยุคนั้น นิยมเปรียบเปรยความอร่อย เหมือนกับจะงอยปากของนกสาธิตที่มีเสียงไพเราะ จึงตั้งชื่อว่า “ทุเรียนสาธิตพังงา” และเรียนขานกันเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน ทุเรียนสาธิตพังงา มีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมในพื้นที่ อำเภอกะปง จังหวัดพังงา มีต้นดั้งเดิมที่อายุมากกว่า 100 ปี ยังคงยืนต้นและให้ผลตกอยู่เป็นปกติ โคนต้นมีขนาดใหญ่ถึงความสูงประมาณ 10 เมตร และได้มีการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี ทุเรียนสาธิตพังงามีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในวงกว้างว่ามีรสชาติหวานกว่า ทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองอื่นๆ มีเนื้อหนาละเอียดสีเหลืองเข้ม มีกลิ่นหอมเฉพาะตัวไม่ฉุน จนสามารถคว้ารางวัลชนะเลิศอันดับ 1 มาครองจากโครงการประกวดคัดสรรสุดยอดทุเรียนพื้นเมือง ในงานเกษตรแฟร์ซึ่งจัดโดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดพังงาและองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

12. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกทุเรียนสาธิตพังงา ครอบคลุมพื้นที่ในเขตอำเภอกะปง ของจังหวัดพังงา

13. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

13.1. ทุเรียนสาธิตพังงา ต้องผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น

13.2. กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกปลูกทุเรียนสาธิตพังงา รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

14. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

14.1. จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุมทั้งกระบวนการผลิต ในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

14.2. จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนสาธิตพังงา

14.3. ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนสาธิตพังงา และแผนการตรวจสอบควบคุมสินค้า

5. มังคุดในวงระนอง

1. เลขที่คำขอ 60100166 ทะเบียนเลขที่ สข 64100160
2. วันที่ยื่นคำขอ 27 กันยายน 2560 วันที่ขึ้นทะเบียน 27 กันยายน 2560
3. ผู้ขอขึ้นทะเบียน
 - 3.1 จังหวัดระนอง ที่อยู่ ศาลากลางจังหวัดระนอง เลขที่ 999 หมู่ 3 ถนนเพชรเกษม ตำบลบางรีน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง 85000
 - 3.2 นายสัมฤทธิ์ เข้มสม ที่อยู่ 13 หมู่ที่ 3 ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง 85130
4. รายการสินค้า มังคุด
5. คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม มังคุดในวงระนอง (Mung Kud Naiwong Ranong หรือ Naiwong Ranong Mangosteen) หมายถึง มังคุดพันธุ์พื้นเมือง ที่มีผลกลมโต ผิวเปลือกมันเรียบสวย เมื่อสุกจะเป็นสีดำ กลีบเลี้ยงหนาสีเขียว เนื้อสีขาวปุยฝ้าย ไม่เป็นเนื้อแก้ว ไม่มียางไหล และไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ปลูกและผลิตในเขตตำบลในวงเหนือและตำบลในวงใต้ ของอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง
6. ลักษณะของสินค้า
 - 6.1 พันธุ์มังคุด พันธุ์พื้นเมือง
 - 6.2 ลักษณะทางกายภาพ
 - 6.2.1 ผล ทรงกลม ขนาดผลใหญ่
 - 6.2.2 เปลือกผล ผิวมัน เรียบ เนียน สวย กลีบเลี้ยงหนาสีเขียว เมื่อสุกเปลือกจะเป็นสีดำ แต่กลีบเลี้ยงยังคงสีเขียว
 - 6.2.3 เนื้อ สีขาวปุยฝ้าย ไม่เป็นเนื้อแก้ว ไม่มียางไหล และเมื่อสุกไม่ฉ่ำน้ำ
 - 6.2.4 เมล็ด เมล็ดเล็ก
 - 6.2.5 รสชาติ หวานน ออมเปรี้ยวเล็กน้อย
7. กระบวนการผลิต
 - 7.1 ต้นกล้ามังคุดที่ใช้ในการปลูกและขยายพันธุ์ได้จาก “การเพาะเมล็ด” ผลิตเป็นต้นพันธุ์ใช้เอง ทำให้ต้นพันธุ์มีความแข็งแรงและสมบูรณ์ หรือมาจากแหล่งอื่นที่เชื่อถือได้
 - 7.2 ฤดูที่เหมาะสมในการปลูก คือ ช่วงฤดูฝนในเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม สำหรับเกษตรกรที่มีระบบระบายน้ำที่ดี สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี
 - 7.3 ระยะปลูกชุดหลุมห่าง 8 x 8 เมตร หรือ 10 x 10 เมตร ตามความเหมาะสมของพื้นที่ ชุดหลุมกว้าง x ยาว x ลึก ขนาด 50 เซนติเมตร ควรรองกันหลุมด้วยปุ๋ยและปลูกพืชแซม เช่น กัลฉ่าย เป็นต้น เพื่อพรางแสงให้มังคุด

7.4 มังคุดที่ยังไม่ให้ผลผลิต สามารถให้น้ำได้สม่ำเสมอตามความต้องการของมังคุด ในช่วงที่มังคุดกำลังจะออกดอก ควรรดให้น้ำ 20 – 30 วัน จากนั้นให้น้ำเพื่อส่งเสริมการพัฒนาการของผลและคุณภาพผลผลิต ซึ่งให้ตามความต้องการของมังคุดในแต่ละระยะการเจริญเติบโต

7.5 ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรค ไม่สมบูรณ์ กิ่งทับซ้อน เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ไม่บังแสงซึ่งกัน และกันควรตัดแต่งดอกกรณีออกเป็นช่อ เพื่อไม่ให้แย่งอาหารกัน และควบคุมปริมาณผลต่อต้นให้เหมาะสม

7.6 การเก็บเกี่ยว

7.6.1 ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตที่เหมาะสม คือ เดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม ซึ่งในช่วงนี้พื้นที่อื่นจะมีผลผลิตน้อย หรือไม่มีผลผลิตแล้ว

7.6.2 เก็บเกี่ยวผลที่แก่พอเหมาะ คือเมื่อผลเริ่มเป็นระยะสายเลือด สีเหลืองอ่อนอมชมพู (ภาษาใต้ เรียก “สีหม้อใหม่”) หลังจากเก็บเกี่ยว 3 – 4 วัน จะเปลี่ยนจากสีเหลืองอมชมพูเป็นสีม่วง ซึ่งเป็นระยะที่บริโภคได้

8. การบรรจุหีบห่อ

8.1 รายละเอียดบนฉลากสินค้าให้ประกอบด้วยคำว่า “มังคุดในวงระนอง หรือ Mung Kud Naiwong Ranong หรือ Naiwong Ranong Mangosteen

8.2 ให้ระบุชื่อสวน/เกษตรกร ที่อยู่ติดต่อกได้

9. ลักษณะภูมิศาสตร์

พื้นที่ตำบลในวงเหนือ และตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ตั้งอยู่ประมาณละติจูดที่ 10 องศา 5 ลิปดา 49 พิลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ 98 องศา 47 ลิปดา 6 พิลิปดาตะวันออก จุดกึ่งกลางระหว่างสองคาบสมุทรโดยฝั่งทะเลอันดามันของจังหวัดระนองเชื่อมต่อกับประเทศพม่า กับฝั่งทะเลอ่าวไทยที่เชื่อมต่อกับจังหวัดชุมพร เป็นพื้นที่ที่ล้อมรอบด้วยภูเขาหินปูนเหมือนอยู่ปากปล่องภูเขาไฟ ความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 320 เมตร และมีแหล่งน้ำจากป่าต้นน้ำและคลองสายหลัก คือคลองห้วยหอย และยังมีลำห้วยอีกมากมายเหมาะแก่การปลูกมังคุด ท าให้มังคุดในวงระนองมีรูปร่างของผลกลม ผลโต ผิวเปลือกมันสวย รสชาติหวานนำอมเปรี้ยวไม่เป็นเนื้อแก้ว และไม่มียางไหล กลีบเลี้ยงหนาสีเขียว เมื่อผลสุกเปลือกเปลี่ยนเป็นสีดำ แต่กลีบเลี้ยงยังคงสีเขียว ซึ่งเป็นผลมาจากธรรมชาติที่เกิดจากภูมิประเทศอยู่จุดกึ่งกลางระหว่างคาบสมุทรฝั่งทะเลอันดามันกับฝั่งทะเลอ่าวไทย

10. ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่ตำบลในวงเหนือ และตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ได้ชื่อว่ามีฝนตกชุกมากที่สุดของประเทศไทยหรือที่รู้จักกันในนาม “เมืองฝนแปดแดดสี่” เนื่องจากได้รับลมมรสุมทั้งสองด้าน (ด้านอ่าวไทยและด้านอันดามัน) ส่งผลให้ฝนตกในแต่ละปีนานถึง 8 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤศจิกายน และตกมากที่สุดในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม มีความชื้นสูง โดยมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีสูงสุดเฉลี่ย 95% อุณหภูมิจะต่ำกว่าพื้นที่อื่นภายในจังหวัดประมาณ 1 – 2 องศาเซลเซียส และได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ช่วงระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม โดยมีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกบริเวณมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งพัดออกจากศูนย์กลางเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้ และเปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อพัดข้ามเส้นศูนย์สูตร มรสุมนี้จะนำมวลอากาศขึ้นจากมหาสมุทรอินเดีย ทำให้

มีเมฆมาก และฝนตกทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบริเวณชายฝั่งทะเลจังหวัดระนอง และเทือกเขาด้านรับลม จะมีฝนมากกว่าบริเวณอื่น ท าให้เหมาะแก่การเติบโตของมังคุดและให้ผลผลิตไม่ตรงกับพื้นที่อื่น ทำให้ได้มังคุดที่มีคุณภาพดี เนื่องจากมีปริมาณน้ำที่เพียงพอกับความต้องการของมังคุด

11. ประวัติความเป็นมา

“บ้านในวง” เป็นตำบลในอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ประกอบด้วย ตำบลในวงเหนือ (มีจำนวน 3 หมู่บ้าน) และตำบลในวงใต้ (มีจำนวน 3 หมู่บ้าน) “ในวง” หมายถึง ในวงเขา หรือพื้นที่ที่มีภูเขาล้อมรอบ โดยเรียกตามสภาพที่ตั้งทางภูมิประเทศที่มีความสลับซับซ้อน ในอดีต ชาวบ้านแถบบ้านปังหวาน จังหวัดชุมพร และบ้านปากแพรก จังหวัดระนอง ใช้เรียกกันติดปาก เมื่อได้เข้าไปหาของป่าหรือล่าสัตว์ป่า จนเริ่มมีประชากรอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในปี พ.ศ.2526 ประชากรตำบลในวง ถือว่ามีความหลากหลายแตกต่างจากถิ่นของประชากรภาคใต้โดยทั่วไป เพราะเป็นการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของประชากรจากทั่วประเทศ 58 จังหวัด โดยเฉพาะภาคอีสานและภาคใต้ เช่น บุรีรัมย์ สุรินทร์ นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ดังนั้นชุมชนจึงมีทั้งวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงความเป็นชุมชนคนใต้ และชุมชนคนอีสานในพื้นที่เดียวกัน อีกทั้งยังคงความเป็นเอกลักษณ์ทางประเพณีและวัฒนธรรมของตนเองสูง โดยเฉพาะงานบุญ ประเพณี และวัฒนธรรมต่าง ๆ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดชัน การสัญจรลำบาก โดยชาวบ้านเริ่มถางป่าเพื่อปลูกกาแฟ และข้าวไร่ไว้บริโภคตั้งแต่ปี พ.ศ.2526 เป็นต้นมา ต่อมาได้ปลูกกาแฟเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากกาแฟช่วงนั้นขายได้ราคาดี และปี พ.ศ.2535 ราคากาแฟตกต่ำ เกษตรกรจึงเริ่มตัดต้นกาแฟทิ้ง แล้วหันมาปลูกพืชชนิดอื่นแทน ได้แก่ ยางพารา ปาล์มนี้ ามัน จนกระทั่งปี พ.ศ.2540 เกิดพายุโซนร้อนซีต้า ทำให้เกิดความเสียหาย ส านักงานเกษตรจังหวัดระนอง และส านักงานเกษตรอำเภอละอุ่นได้แจกพันธุ์ผลไม้ ได้แก่ทุเรียน มังคุด ลองกอง ลางสาด เกษตรกรจึงเริ่มปลูกมังคุดตั้งแต่นั้นมา และเริ่มปลูกมากขึ้นเรื่อยๆ ด้วยสภาพพื้นที่และสภาพอากาศที่เหมาะสม ท าให้ผลผลิตมังคุดมีคุณภาพดี มังคุดในวงระนอง จึงเป็นที่รู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้น จังหวัดระนองได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลละอุ่นเหนือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง และอำเภอละอุ่น จัดงานประจ ายปีภายใต้ชื่องาน "วันผลไม้ประจ ายปี ทุเรียนดีบ้านในวง" โดยมีการนำ “มังคุดในวงระนอง” มาจำหน่ายภายในงานด้วยตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนมาถึงปัจจุบัน สำหรับการจัดงานจะมีขึ้นในช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปี นอกจากนี้ในปี พ .ศ.2559 ส านักงานเกษตรจังหวัดระนองได้นำ “มังคุดในวงระนอง” ไปประกวดที่จังหวัดนราธิวาส และได้รับรางวัลที่ 1 โดยได้รับรางวัลจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งนับเป็นความภาคภูมิใจของเกษตรกรระนองที่มีผลผลิตมังคุดคุณภาพดี การันตีด้วยรางวัลพระราชทานจากการประกวดดังกล่าวท าให้“มังคุดในวงระนอง”เป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนทั่วไปทั้งในและนอกจังหวัดและมีการส่งออกไปยังต่างประเทศอีกด้วย

12. ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต มังคุดในวงระนอง ครอบคลุมพื้นที่ในเขตตำบลในวงเหนือและตำบลในวงใต้ ของอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

13. การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

13.1 มังคุดในวงระนอง ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น

13.2 กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต ผู้ประกอบการค้า มังคุดในวงระนอง รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

14. เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

14.1 จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มังคุดในวงระนอง

14.2 ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มังคุดในวงระนอง และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

ภาคผนวกที่ 3
บริบทของกลุ่มเกษตรกรตัวอย่าง

3.1 สิ้นค้าข้าวหอมมะลิ

1. กลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนบ้านดอนไม้งาม

1.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ก่อตั้งกลุ่มเพื่อช่วยเหลือพี่น้องเกษตรกรในชุมชน และเพิ่มรับการสนับสนุนจากโครงการภาครัฐ
- ก่อตั้งเมื่อ ปี 2551 มีคณะกรรมการ 10 ราย สมาชิก 19 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกสามารถพัฒนาตัวเองเป็นผู้ผลิตและผู้จำหน่ายเงื่อนไขในการเข้ากลุ่ม ต้องผลิตให้ได้มาตรฐานตามที่กลุ่มกำหนด

1.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 105 (ข้าวเปลือก เมล็ดพันธุ์ ข้าวสาร)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้า รอผล GAP

1.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

1.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่ายข้าวเปลือก และรวมกลุ่มกันจำหน่ายข้าวสาร
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ทำตราสินค้า ข้าวพันธุ์ดี คนเมืองศรี ดอนไม้งาม
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน มีธกส. ช่วยเชื่อมโยงลูกค้าให้กับกลุ่ม
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง ,โรงสี

1.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

1.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	ผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ แปร รูปเป็นข้าวสาร	ปัญหาฝนไม่ตกตาม ฤดูกาล	-
2. การตลาด	มีลูกค้ามารอซื้อ จนทำให้กำลังผลิตไม่เพียงพอ กับการต้องการ	-	-
3. นโยบายรัฐ	ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวช่วย สนับสนุนปัจจัยต่างๆ อยู่ เสมอ	-	-

2. กลุ่ม นาทุ่งกุลาคู่ย่อยฝักผ่อง

2.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา เริ่มจากการตั้งเพื่อเข้าร่วมโครงการนาแปลงใหญ่ และเข้าร่วมโครงการของรัฐมาเรื่อย ๆ
- ก่อตั้งเมื่อ.2561. มีคณะกรรมการ 20 ราย. สมาชิก 20 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม - แปลงนาของสมาชิกต้องปลอดสารพิษ และปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการเพาะปลูก

2.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 105 (ข้าวเปลือก ข้าวสาร)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้า ได้รับ GAP

2.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

2.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ แบนด์ ยังไม่ได้ดำเนินการ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน มีสำนักงานเกษตรจังหวัดและกรมพัฒนาชุมชนมาสนับสนุน
- ช่องทางการจำหน่าย พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น,สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม

2.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

2.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์สนับสนุน	-	-
2. การตลาด	สมาชิกมีความสามัคคีทำให้ต่อรองราคาได้	-	-
3. นโยบายรัฐ	ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก กข. อย่างต่อเนื่อง	-	-

3. กลุ่ม แปลงใหญ่ชาวบ้านสร้างแป้น

3.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา มีโครงการจังหวัดเคลื่อนที่มาลงพื้นที่ ที่หมู่บ้าน แล้วให้แนวทางว่าควรรวมกลุ่มกัน เป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว เพราะอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ โดยมี เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอมาช่วยจัดตั้งกลุ่ม
- ก่อตั้งเมื่อ.2559. มีคณะกรรมการ 9 ราย. สมาชิก 190 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม สมาชิกต้องอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับกลุ่ม

3.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 105 (ข้าวสด ข้าวเปลือก)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้า ได้รับ GAP

3.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

3.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย โดยขายให้กับโรงสีข้าวตราฉัตร ซึ่งทำ MOU มาตั้งแต่ปี 2560
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ยังไม่ได้ดำเนินการ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน มีการทำ MOU กับโรงสีข้าวตราฉัตร
- ช่องทางการจำหน่าย โรงสี , สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม

3.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

3.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีอุปกรณ์เครื่องมือ หยอดข้าวของกลุ่มไว้ให้ สมาชิกใช้ในราคาถูกกว่า ทั่วไป	สมาชิกมีจำนวนมากทำ ให้ดูแลได้ยาก	-
2. การตลาด	-	ไม่เก่งเรื่องการตลาด	-
3. นโยบายรัฐ	-	ไม่ชัดเจนเพียงแต่อยู่ใน พื้นที่ทุ่งกุลา	-

4. กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวบ้านโนนสวรรค์

4.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา มีเจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวร้อยเอ็ดมาแนะนำเข้าร่วมโครงการศูนย์ข้าวชุมชน
- ก่อตั้งเมื่อ.2555 มีคณะกรรมการ 23 ราย. สมาชิก 50 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม สมัครเข้าโครงการของ กษ. โดยต้องมีความตั้งใจในการทำนา และให้ความร่วมมือกับกลุ่ม

4.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าว ข้าวหอมมะลิ กข.105 (ข้าวเปลือก ข้าวสาร)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP

4.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

4.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ยังไม่ได้ดำเนินการ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ยังไม่ได้ดำเนินการ
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภค ,ช่องทางออนไลน์ เช่น Line Facebook

4.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

4.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	กลุ่มมีความให้ความร่วมมืออย่างดี	เกษตรกรเป็นผู้สูงวัย	-
2. การตลาด	ผู้บริโภคชื่นชอบเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีของกลุ่ม	การส่งขายไปยังต่างจังหวัดสมาชิกไปส่งสินค้าไม่สะดวก	-
3. นโยบายรัฐ	ส่งเสริมได้ตรงความต้องการ	-	-

5. กลุ่มแปลงใหญ่ข้าวดวงครั้งใหญ่

5.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ได้รับการประสานงานจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวให้ก่อตั้งกลุ่ม โดยมองเห็นศักยภาพการผลิตข้าวของเกษตรกร จึงให้มีการจัดตั้งกลุ่มและเข้าร่วมโครงการ
- ก่อตั้งเมื่อ.2561. มีคณะกรรมการ 7 ราย. สมาชิก 36 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม 1.มีการตรวจแปลง 2.จัดทำเมล็ดพันธุ์ให้ศูนย์ฯ

5.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข.105 (ข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวกล้อง)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP

5.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

5.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ กำลังพัฒนา
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน มีการทำ MOU กับสหกรณ์
- ช่องทางการจำหน่าย พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น,สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม,โรงสี

5.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

5.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	สมาชิกจะทำนาที่ปรานีตเพิ่มขึ้น มีความรู้เพิ่มขึ้น	พท.ขาดน้ำทำ การเกษตรนอกเขต	การต่อยอดการผลิต ปัจจัยการผลิตต่างๆ
2. การตลาด	เป็นข้าวในเขตทุ่งกุลาลา	ขาดความรู้ด้าน การตลาดความเชื่อมโยง เทคโนโลยีโซเชียล	จัดอบรมเป็นการทำ ตลาดออนไลน์
3. นโยบายรัฐ	1.การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ 2.มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น	-	-

6. กลุ่มแปลงใหญ่บ้านม่วงสวรรค์

6.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ก่อตั้งกลุ่มเพื่อรับการสนับสนุนจากโครงการแปลงใหญ่
- ก่อตั้งเมื่อ.2546. มีคณะกรรมการ 10 ราย. สมาชิก 30 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ต้องมีการซื้อ 5 ไร่ (ไร่ละ 50 บาท) ถึงจะเป็นสมาชิกได้

6.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข.105 (ข้าวเปลือก เมล็ดพันธุ์ ข้าวสารบรรจุถุงสุญญากาศ)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP

6.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

6.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย รวมกลุ่มกันจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ตราสวรรค์รวงทอง
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน เจ้าหน้าที่พาไปออกบูทที่ห้างโรบินสันสุรินทร์
- ช่องทางการจำหน่าย พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น,สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม,โรงสี

6.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

6.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	เมล็ดพันธุ์ได้มาตรฐานตามที่กำหนด	สมาชิกไม่ค่อยให้ความร่วมมือ	-
2. การตลาด	ทำ MOU กับศูนย์เมล็ดพันธุ์กับสหกรณ์สุรินทร์	-	-
3. นโยบายรัฐ	จนท. ให้การสนับสนุนดี	-	-

7. กลุ่มวิสาหกิจผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน ต.ทุ่งกุลา

7.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา จัดตั้งกลุ่มเพื่อรับการสนับสนุนโครงการแปลงใหญ่
- ก่อตั้งเมื่อ.2560. มีคณะกรรมการ 10 ราย. สมาชิก 50 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม สมาชิกมีการลงหุ้น 1-10 หุ้น (หุ้นละ 100 บาท)

7.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข.105 (ข้าวเปลือก ข้าวสารบรรจุถุงสุญญากาศ)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP

7.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

7.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่ายข้าวเปลือก และรวมกลุ่มกันจำหน่ายข้าวสาร
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ トラข้าวตานบทุ่งทอง
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน พาณิชย์จังหวัด พาประกวดข้าวปลอดภัย
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภค , พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น ,โรงสี

7.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

7.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	รวมกลุ่มกันได้เข้มแข็ง	ดินฟ้าอากาศไม่ เป็นไปตามต้องการ	พัฒนาระบบส่งน้ำ
2. การตลาด	มีข้าวที่หอมกว่าที่อื่น	ราคาข้าวตกต่ำ	ภาครัฐช่วยดูแลเรื่อง ราคาข้าว
3. นโยบายรัฐ	สนับสนุนได้ตรงตามความ ต้องการ	-	-

8. กลุ่มข้าวคุณภาพบ้านชี้เหล็ก

8.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ก่อตั้งเพื่อเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ และต่อมาทำการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ตามการสนับสนุนของศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์
- ก่อตั้งเมื่อ.2561 มีคณะกรรมการ 15 ราย. สมาชิก 45 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ต้องมีความตั้งใจที่จะมาทำกิจกรรมกลุ่ม และต้องถือหุ้น 1- 5 หุ้น (หุ้นละ 100 บาท)

8.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 15 (ข้าวสด ข้าวเปลือก)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP

8.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

8.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ยังไม่ได้ดำเนินการ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ยังไม่มีการเชื่อมโยง
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภค, สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ,โรงสี

8.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

8.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจนตามหน้าที่	บางคนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าประชุม	-
2. การตลาด	-	ยังไม่ได้ทำตราสัญลักษณ์	-
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

9. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีบ้านโนนทองกลาง

9.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ก่อตั้งกลุ่มโดยมีการรวบรวมกลุ่มผู้ทำนา และเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่
- ก่อตั้งเมื่อ.2559 มีคณะกรรมการ 15 ราย. สมาชิก 69 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ต้องอยู่ในหมู่ 12 บ้านโนนทองกลาง ต้องลงหุ้นอย่างน้อย 100 บ. (1 หุ้น)

9.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 15 (ข้าวเปลือก ข้าวสารบรรจุถุงสุญญากาศ)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP, GI

9.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

9.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่ายข้าวเปลือก และรวมกลุ่มกันจำหน่ายข้าวสาร
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ トラข้าวทองกลางไรซ์
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน กรมพัฒนาที่ดิน.พาไปออกบูทงานวันดินโลกที่ อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด ม.ราชภัฏสุรินทร์ พาไปออกบูทที่ห้างโรบินสันสุรินทร์ และพาไปออกบูทงานกาชาด
- ช่องทางการจำหน่าย สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ,โรงสี

9.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

9.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	ให้ความร่วมมือดี	เกษตรกรอายุเยอะ	-
2. การตลาด	มีตราสัญลักษณ์กลุ่มคุณภาพ ข้าวดี ได้ GI แล้ว	ขาดการโฆษณา ค่าจัดส่งไปรษณีย์สูง คำสั่งซื้ออย่างน้อยอยู่	-
3. นโยบายรัฐ	ภาครัฐสนับสนุนตรงตาม ความต้องการ	-	-

10. กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์บ้านโคกไต่ง

10.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ต้องการพัฒนาเมล็ดพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอินทรีย์ ในพื้นที่รวม 825 ไร่
- ก่อตั้งเมื่อ.2561 มีคณะกรรมการ 15 ราย. สมาชิก 55 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม สมาชิกต้องใช้ปุ๋ยในปริมาณที่กำหนด

ต้องมีความซื่อสัตย์ ความร่วมมือในการมาประชุมกลุ่ม

10.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 15 (ข้าวเปลือก เมล็ดพันธุ์ข้าว)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP เกษตรอินทรีย์

10.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

10.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ อยู่ระหว่างดำเนินการ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ยังไม่มีการเชื่อมโยง
- ช่องทางการจำหน่าย โรงสี

10.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

10.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่มีความร่วมมือและสามัคคี	บางคนไม่ให้ความร่วมมือในการประชุม	-
2. การตลาด	-	เครื่องมือ เครื่องจักรในการผลิตไม่พร้อม	ต้องการให้ดูแลเรื่องราคาข้าวอินทรีย์ตกต่ำ-
3. นโยบายรัฐ	ตรงตามความต้องการ	-	-

11. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ต.หนองเรือ

11.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา เพื่อพัฒนาการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรในพื้นที่ให้เป็นแนวทางเดียวกัน
- ก่อตั้งเมื่อ.2554 มีคณะกรรมการ 5 ราย. สมาชิก 50 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม เกษตรกรทุกคนต้องมีความตั้งใจในการทำเกษตรอินทรีย์ ให้เป็นแนวทางเดียวกัน และมีการลงหุ้นอย่างน้อยคนละ 1 หุ้น (หุ้นละ 100 บาท)

11.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 105 (ข้าวเปลือก ข้าวสารบรรจุถุงสุญญากาศ)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP GI เกษตรอินทรีย์

11.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

11.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่ายข้าวเปลือก และรวมกลุ่มกันจำหน่ายข้าวสาร
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ทรานวาาริน
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน พาณิชยจังหวัด พาไปออกงานแสดงสินค้า
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง , พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น , โรงสี

11.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

11.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีความตั้งใจพัฒนาเรียนรู้ การทำการเกษตรอินทรีย์	การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนของสมาชิก	
2. การตลาด	มีข้าวคุณภาพมาตรฐาน	การขนส่งไปขายต่างพื้นที่ยังไม่สะดวก	-
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

12. กลุ่มศูนย์ข้าวชุมชนต.หนองบัวแก้ว

12.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ในการก่อตั้งกลุ่ม มีหลักการของกลุ่มคือ ลดหนี้สินในครัวเรือน โดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการ ซึ่งมีกิจกรรม 6 กิจกรรม คือ 1.ทำนาข้าวปลอดสารพิษ 2.การทำปุ๋ยอินทรีย์ 3.การเลี้ยงโคเนื้อ 4.การปลูกพืชสวนครัว 5.การสร้างอาหารในครัวเรือน 6.การออมเงินในครัวเรือน

- ก่อตั้งเมื่อ.2551 มีคณะกรรมการ 22 ราย. สมาชิก 75 ราย

- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม มีคณะกรรมการกลุ่ม มีการเลือกตั้งประธานกลุ่ม ประธานเล็อก กกก. เพื่อสร้างระเบียบข้อบังคับกลุ่ม และกกก.กำหนดแผนการทำงาน

12.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข.105 (ข้าวเปลือก ข้าวสาร)

- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต

- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP อินทรีย์ GI

12.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

12.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย

- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ トラชาวนาชั้นนำ

- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ร่วมมือกับ ธกส. มหาสารคาม ในการซื้อขายข้าวเปลือก โดยตกลงราคาซื้อขายล่วงหน้า มีบริษัทเอกชนมาซื้อข้าวเปลือกเดือนละ 2 ตัน โดยให้กลุ่มสีข้าวแปรรูปข้าวให้ โดยเพิ่มราคารับซื้อ 0.5 บ./กก ส่วนโรงสีรับซื้อข้าวเปลือก 13.50 บ./กก. สูงกว่าราคาตลาดทั่วไป 12.50 บ./กก.

- ช่องทางการจำหน่าย บริษัท , โรงสี , หน่วยงานราชการ

12.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีกรมพัฒนาชุมชนเข้ามาส่งเสริมท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านท่องเที่ยววิถี

12.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีการรวมกลุ่ม ประชุมจะมาพร้อมเพียง	ไม่มีตาชั่งข้าวเปลือกขนาดใหญ่ ทำให้รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรได้ไม่หมด	ควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน
2. การตลาด	หน่วยงานราชการเข้ามารับซื้อข้าวและศึกษาดูงานจะนำข้อมูลของกลุ่มไปประชาสัมพันธ์ต่อ	สมาชิกยังขาดองค์ความรู้เรื่องการตลาดออนไลน์	อบรมให้ความรู้ด้านการตลาดออนไลน์เพิ่มเติม
3. นโยบายรัฐ	พณ.จังหวัดสนับสนุนโดยการพาไปออกงานอีเว้นต่างๆ	-	-

13. กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวพันธุ์บ้านสระแคน

13.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ดำเนินการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนปี 2552 และได้เข้าโครงการแปลงใหญ่ ปี 2561
- ก่อตั้งเมื่อ.2545 มีคณะกรรมการ 10 ราย. สมาชิก 50 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม รับสมาชิกภายในหมู่บ้านและใกล้เคียง

13.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 105 (ข้าวเปลือก ข้าวสารบรรจุถุงสุญญากาศ)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP , GI

13.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

13.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่ายข้าวเปลือก และรวมกลุ่มกันจำหน่ายข้าวสาร
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ตราข้าวสระแคนบุญตา (เป็นชื่อหมู่บ้าน)
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน พาณิชย์จังหวัดพาไปออกงานแสดงสินค้าที่ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น และโรงแรมกรีนโฮเต็ล
- ช่องทางการจำหน่าย โรงสี ,ตลาดในพยุหภูมิพิสัย

13.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

13.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีการรวมกลุ่มกันประชุมวางแผนการผลิตอย่างต่อเนื่อง	ขาดเครื่องสีข้าว ต้องจ้างสี และแปรรูปข้าวอัดสุญญากาศ	ต้องการงบประมาณสนับสนุน
2. การตลาด	-	ยังขาดองค์ความรู้การขายด้านไปที (facebook line)	ควรส่งเสริมองค์ความรู้ด้านไอที และออนไลน์
3. นโยบายรัฐ	จนทเข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับระบบICSและเข้ามาติดตามงานตลอด	-	-

14. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์นาแปลงใหญ่บ้านโนนม่วง

14.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา เกษตรอำเภอเสนอให้จัดตั้งกลุ่มปี 2562 เพื่อร่วมเข้าโครงการแปลงใหญ่
- ก่อตั้งเมื่อ.2562 มีคณะกรรมการ 18 ราย. สมาชิก 37 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม เกษตรกรต้องทำนาและมีเนื้อที่เป็นของตนเองเพื่อเข้าร่วมโครงการ

14.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 105 (ข้าวเปลือก ข้าวสาร)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP , GI

14.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

14.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย รวมกลุ่มกันจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ยังไม่ได้ดำเนินการ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน พาณิชย์จังหวัดได้พาไปทำ MOU กับโรงสี อ.ชุมพลบุรี อ.สตึก อ.พยัคฆภูมิพิสัย อ.วาปีปทุม อ.เกษตรวิสัย ทำให้ได้ราคาเพิ่ม 0.50 บ./กก.
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง , โรงสี

14.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

14.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีความพร้อมเพียงในการมาประชุมทุกครั้ง	โรงสีรับซื้อข้าวเฉพาะแปลงที่เข้าร่วมโรงการ	ควรรับซื้อทุกแปลง
2. การตลาด	พณ.มาทำ MOU กับโรงสีหลายที่ให้	-	-
3. นโยบายรัฐ	จนท.ศวช.ขอนแก่นเข้ามาให้ความรู้และติดตามการดำเนินงานตลอด	-	-

15. กลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์บ้านโพธิ์เงิน

15.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ก่อตั้งกลุ่มเพื่อเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่
- ก่อตั้งเมื่อ.2562 มีคณะกรรมการ 12 ราย. สมาชิก 40 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม เกษตรกรต้องมีอาชีพทำนาและมีพื้นที่เป็น

ของตนเอง

15.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 105 (ข้าวเปลือก)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ อยู่ระหว่างการขอ GAP

15.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

15.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ยังไม่ได้ดำเนินการ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ยังไม่ได้ดำเนินการ
- ช่องทางการจำหน่าย โรงสี

15.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

15.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	สมาชิกให้ความร่วมมือดี	ยังขาดเครื่องจักร เช่นเครื่องสีข้าว	สนับสนุนปัจจัยเพิ่มเติม
2. การตลาด	-	ยังขาดตลาดรองรับ ผลผลิตเนื่องจากยังไม่ได้รับรอง GAP	-
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

16. กลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์และเลี้ยงโคพื้นบ้าน

16.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ก่อตั้งกลุ่มเพื่อรับการสนับสนุน โครงการแปลงใหญ่จากกรมการข้าว และกรมพัฒนาที่ดินมาส่งเสริมการลดการใช้สารเคมี เพื่อพัฒนาสู่ GAP
- ก่อตั้งเมื่อ.2560 มีคณะกรรมการ 11 ราย. สมาชิก 50 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม รับสมาชิกภายในหมู่บ้านและใกล้เคียง

16.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ข้าวหอมมะลิ กข. 15 (ข้าวเปลือก)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ อยู่ระหว่างการขอ GAP

16.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีจำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ และการจัดเวทีเรียนรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS

16.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ยังไม่มีแผนที่ชัดเจน
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ร่วมมือกับ ธกส.สุรินทร์ สาขาชุมพวง โดยที่สมาชิกไปขายแล้วได้ราคาเพิ่ม 0.50 บ./กก.

- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง โรงสี และสหกรณ์/ศูนย์รวบรวม

16.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้ดำเนินการ

16.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	รวมกลุ่มกันเข้มแข็งและมี ความร่วมมือดี	เกษตรกรสูงอายุ	สนับสนุนงบประมาณ และปัจจัยเพิ่มเติม
2. การตลาด	-	ยังไม่เก่งด้าน การตลาด	-
3. นโยบายรัฐ	จนท.ใส่ใจการช่วยเหลือและ มาแนะนำติดตามประจำ	ปัจจัยการผลิตไม่ เพียงพอ เช่น ปุ๋ย	สนับสนุนเครื่องทำปุ๋ย อินทรีย์

3.2 สินค้าไม้ผล

1. กลุ่มแปลงใหญ่ลำไย ต.อ้ายนาไร่

1.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา มีการส่งเสริมการทำแปลงใหญ่ จึงมีการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง
- ก่อตั้งเมื่อ ปี 2563 มีคณะกรรมการ 18 ราย สมาชิก 103 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม มีการระดมหุ้นของสมาชิก เมื่อสมัครสมาชิกหุ้นละ 200 บาท การรับสมาชิกใหม่จะต้องจัดอบรมความรู้พื้นฐาน เนื่องจากสมาชิกใหม่ยังไม่เคยได้รับการอบรม

1.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ลำไย
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้า ได้รับ GAP

1.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับพื้นที่

1.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย และรวมกลุ่มกันจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ / การประชาสัมพันธ์ ทำสติ๊กเกอร์ติดผลผลิต
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ไปจำหน่ายในโครงการตลาดประชารัฐ
- ช่องทางการจำหน่าย

1.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่มีการเชื่อมโยงเป็นแหล่งท่องเที่ยวกำลังดำเนินการขอ GI

1.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	ลักษณะพันธุ์ เปลือกหนา เมล็ดลีบ	-	-
2. การตลาด	-	-	-
3. นโยบายรัฐ	-	-	- ควรมีการอบรมอย่างต่อเนื่องและฝึกปฏิบัติ -- - รัฐบาลโยกบแห่งเพื่อ ต่อยอดในด้านการแปรรูป

2. กลุ่ม ทุเรียนแปลงใหญ่บ้านนา

5.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา มีการรวมกลุ่มผู้ปลูกทุเรียนในพื้นที่เพื่อขอกู้เงิน ธกส. และรับการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ

- ก่อตั้งเมื่อปี 2547. มีคณะกรรมการ 8 ราย. สมาชิก 44 ราย

- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม เป็นผู้ปลูกทุเรียนในพื้นที่

2.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ทุเรียนหมอนทอง

- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ผลิตทุเรียนสด

- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP

2.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสินค้าด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมกับพื้นที่

2.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย และรวมกลุ่มกันจำหน่าย

- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ / การประชาสัมพันธ์ ทำตราสัญลักษณ์ของกลุ่มติดที่กล่องบรรจุ

- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน เชื่อมโยงกับผู้ปลูกทุเรียนทั่วประเทศ ไปออกงานเกษตรแฟร์ตามต่างจังหวัด เช่นเชียงใหม่ ภูเก็ต

- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง , พ่อค้าคนกลาง , ช่องทางออนไลน์

2.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการให้ความรู้ในการปลูกทุเรียน การดูแลต้น ดูแลผลผลิตนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม

2.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีการปรึกษากันเป็นกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุต้องจ้างแรงงานต่างด้าวมาดูแลทุเรียนในสวน	-
2. การตลาด	มีการทำตลาดออนไลน์	-	-
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

3. กลุ่มมังคุดหวานเพื่อส่งออกลำเลียง จ.ระนอง

3.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา เริ่มจากมีสมาชิกเริ่มแรก 10 ราย และจดวิสาหกิจชุมชนปี 2550 มีการรวมกลุ่มผลิตและจำหน่าย รวมถึงให้ความรู้สมาชิกให้ผลิตมังคุดกันอย่างมีคุณภาพ
- ก่อตั้งเมื่อปี 2546. มีคณะกรรมการ 7 ราย. สมาชิก 144 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม

3.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผลมังคุด มังคุดหวาน น้ำมังคุด มังคุดแช่อิ่ม อบแห้ง
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP GI

3.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น เทคโนโลยีการผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ภาคใต้

3.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย รวมกลุ่มกันจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ตรา Queeny
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน มีกรมพัฒนาชุมชนพาไปออกงานแฟร์ในต่างจังหวัด และ ม.ศิลปากร พาไปออกงานไทยเฟด)
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง ,พ่อค้าคนกลาง ,ช่องทางออนไลน์

3.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว เตรียมการเบื้องต้น เช่น ทำจุดเช็คอิน และเตรียมทำ Home stay และจุดกางเต็นท์

3.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	รวมกันผลิต ขาย มีความสามัคคี คกก.เข้มแข็ง	เป็นผู้สูงอายุ มังคุดมีความอ่อนไหวต่อสภาพแวดล้อม	-
2. การตลาด	รวบรวมผลผลิตเพื่อต่อรองราคาได้	หากผลผลิตออกพร้อมกันกับภูมิภาคอื่นอาจทำให้ราคาไม่ดี	-
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

4. กลุ่ม ทุเรียนสาธิตเกาะปง

4.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ต้องการให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันขายเพื่อให้ทุเรียนราคาดีขึ้น และรวมกลุ่มกันช่วยกันพัฒนาคุณภาพ

- ก่อตั้งเมื่อปี 2559. มีคณะกรรมการ 15 ราย. สมาชิก 40 ราย

- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม เกษตรกรอยู่ในพื้นที่และปลูกทุเรียนสาธิต

4.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ทุเรียนสาธิต ทุเรียนกวน ทุเรียนแคะ ทุเรียนอบแห้ง

- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต

- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP GI

4.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น เทคโนโลยีการผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ภาคใต้

4.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย รวมกลุ่มกันจำหน่าย

- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ สมาชิกต้องมีตราของตนเองโดยเฉพาะ

- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน เกษตรจังหวัดพอไปออกงานเกษตรแฟร์ ห้างร้านเอกชน

มาทำสัญญารับซื้อผลผลิตปี 65

- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง ,พ่อค้าคนกลาง ,ช่องทางออนไลน์ ,บริษัทเอกชน

4.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมสวน และชิมทุเรียน

4.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	สามารถตั้งราคาผลผลิตเองได้ ไม่โดนกดราคา	คนที่ไม่รวมกลุ่มมาตั้งราคาต่ำเกินไปทำให้โดนดึงราคาลง	-
2. การตลาด	มีชื่อเสียงในโลกออนไลน์	-	-
3. นโยบายรัฐ	ทำให้เกิดความมั่นใจของลูกค้าในการสั่งซื้อ	-	-

5. กลุ่มทุเรียนถิ่นถ่านหิน ต.พ่วงพรมคร จ.สุราษฎร์ธานี

5.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา รวมกลุ่มเพื่อความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ และสร้างชื่อเสียงให้รู้จักในวงกว้าง
- ก่อตั้งเมื่อปี 2563. มีคณะกรรมการ 9 ราย. สมาชิก 70 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม เกษตรกรให้ความร่วมมือในการมาประชุมอบรม และอยู่ในพื้นที่ต.พ่วงพรมคร

5.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ทุเรียนถิ่นถ่านหิน (หมอนทอง)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม รวมกลุ่มกันผลิต
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับ GAP

5.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น เทคโนโลยีการผลิตไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ภาคใต้

5.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ทำทุเรียนให้เป็นเอกลักษณ์ในชื่อทุเรียนถิ่นถ่านหิน
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน อยู่ระหว่างดำเนินการ
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง ,พ่อค้าคนกลาง ,ช่องทางออนไลน์

5.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว เตรียมหาเกษตรกรเชิงท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวและชิมผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในพื้นที่

5.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	พื้นที่เกษตรอยู่ในเขตสายแร่ ซัลเฟอร์	ความรู้ในการทำ เกษตรปลอดภัย	-
2. การตลาด	มีการรวมกลุ่มกันขายเพื่อ ต่อรองราคา	-	-
3. นโยบายรัฐ	หน่วยงานมาให้ความรู้ตรง ตามความต้องการ	-	-

3.3 สินค้ำฝ้ำใหม่

1. กลุ่มทอผ้าไหมบ้านซึกา

1.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ในช่วงเริ่มแรกมีเจ้าหน้าที่พาไปอบรมสัมมนาชีพ จากนั้นก็ส่งเสริมให้มาตั้งกลุ่มทอผ้าไหมโดยเริ่มจากทอขายในครัวเรือน ต่อมากรมหม่อนไหมมาส่งเสริมให้ผลิตผ้าไหมตรานกยูงในปี 2564
- ก่อตั้งเมื่อ ปี 2560 มีคณะกรรมการ 15 ราย สมาชิก 20 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม สมาชิกต้องมีอาชีพทอผ้าไหม

1.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าไหมมัดหมี่ ลายลูกแก้ว ลายดอกลำดวน ลายขอ (สิริวิณณวีร์)
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างทอ
- การได้รับมาตรฐานสินค้า ได้รับตรานกยูงพระราชทาน สีนํ้าเงิน

1.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการฟอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ

1.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ยังไม่ได้ดำเนินการ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ไปออกงานกับหน่วยงานของจังหวัดศรีสะเกษ โดยไปออกบูทงาน OTOP ปีละครั้ง
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง

1.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถดำเนินการได้

1.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	-	ต่างคนต่างผลิต การย้อมสียังไม่ชำนาญ	ความรู้ด้านการย้อมผ้ามัดหมี่
2. การตลาด	แต่ละคนมีลูกค้าของตนเอง	เกษตรกรยังไม่มีความรู้ด้านการตลาด	-
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

2. กลุ่มทอผ้าบ่อพันธุ์ชัน

2.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา เริ่มต้นเป็นกลุ่มแม่บ้านมาก่อน และมีกรม มม.มาสนับสนุนในเวลาต่อมาให้รวมกลุ่มกันเป็นผู้ทอผ้าไหม

- ก่อตั้งเมื่อปี 2563. มีคณะกรรมการ 5 ราย. สมาชิก 11 ราย

- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ไม่มีเงื่อนไข แต่สมาชิกต้องมีความตั้งใจ

2.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าไหมมัดหมี่ลายลูกแก้ว.

- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างทอ

- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับตรานกยูงพระราชทาน สีน้ำเงิน สีเขียว

2.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการฟอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ

2.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย

- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ยังไม่ได้ดำเนินการ

- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน

- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง

2.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถดำเนินการได้

2.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	ผ้าไหมของกลุ่มสีไม่ตก	สมาชิกส่วนใหญ่อายุมาก ทำให้ผลิตได้ช้า	-
2. การตลาด	มีลูกค้าประจำเป็นกลุ่ม ข้าราชการ	-	ต้องการให้ส่งเสริม การตลาดออนไลน์
3. นโยบายรัฐ	-	-	อยากได้อุปกรณ์ถึงแก๊ส/ อุปกรณ์การทอผ้าไหม

3. กลุ่มผ้าทอมือทุ่งปี

3.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา รวมกลุ่มกันโดยมี อบต. ช่วยส่งเสริมการทอผ้า เสื้อ ผ้าซิ่น โดยสมาชิกส่วนใหญ่เป็นสตรีแม่บ้านในชุมชน

- ก่อตั้งเมื่อปี 2548. มีคณะกรรมการ 10 ราย. สมาชิก 10 ราย

- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ผู้ที่สนใจสามารถเข้าร่วมกลุ่มได้ทุกราย

3.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าฝ้ายแกมไหม ผ้าฝ้าย ไทยประดิษฐ์ ผ้าไหมลายยกดอก

- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างทอ

- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับตรานกยูงพระราชทาน สีนํ้าเงิน

3.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการพอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ

3.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย

- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ แบนด์ เป็นตราสัญลักษณ์รูปช้าง

- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน มีการจัดแสดงสินค้าในงานแฟร์มหัศจรรย์ของดีแม่วาง

- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง , Facebook

3.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถดำเนินการได้

3.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	ช่วยเหลือแนะนำกันได้ พัฒนาฝีมือได้ดี	ข้อจำกัดด้านสายตา	ส่งเสริมการหาปัจจัยการผลิตให้สมาชิกกลุ่ม
2. การตลาด	มีสมาชิกที่ช่วยทำตลาด สมัยใหม่ เจาะตลาดทุก ช่วงวัย	-	-
3. นโยบายรัฐ	ภาครัฐมาพัฒนาฝีมือ ของสมาชิกกลุ่มทำให้ สินค้ามีความโดดเด่น	-	-

4. กลุ่มวิสาหกิจทอผ้าบ้านช่างหลวง

4.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา เกษตรอำเภอมานำเสนอให้รวมกลุ่มเพื่อรับการสนับสนุนจากภาครัฐ
- ก่อตั้งเมื่อปี 2527. มีคณะกรรมการ 10 ราย. สมาชิก 45 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ต้องมีความพร้อมใจกันในการทำการทอผ้า และมีค่าแรกเข้า 50 บาท ออมเดือนละ 10 บาท

4.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าฝ้ายแกมไหม ผ้าถุง เสื้อ หมอน ถุงย่าม
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างทอ แต่ละคนทอเอง
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับตรานกยูงพระราชทาน สีเขียว

4.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการพอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ

4.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ตราบ้านช่างหลวง (ลายปากโห้โบราณ)
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน กรมพัฒนาชุมชนพาไปออกงานแฟร์ที่เมืองทองธานี
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง ,ช่องทางออนไลน์

4.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการสร้างฐานการเรียนรู้ ปั่นฝ้าย ทอผ้าฝ้าย

4.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีการร่วมมือร่วมใจกัน	ผู้สูงอายุเยอะ ปัญหา ด้านสายตา	อยากให้สนับสนุนความรู้ การทอผ้า
2. การตลาด	มีลายที่เป็นเอกลักษณ์	สีของผ้าทอไม่ถูกใจ ลูกค้าบางคน	-
3. นโยบายรัฐ	ภาครัฐมาสนับสนุนกลุ่ม หลายหน่วยงานมากๆ	-	-

5. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีทอผ้าพื้นเมือง ต.บัวใหญ่

5.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา จัดตั้งกลุ่มเพื่อเป็นการช่วยเสริมรายได้ ให้กับครอบครัวหลังจากทำการเกษตร
- ก่อตั้งเมื่อปี 2542. มีคณะกรรมการ 10 ราย. สมาชิก 45 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ต้องมีการลงทุน 100 บาท/ปี

5.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าไหม ผ้าซิ่นย้อมสีธรรมชาติ ตีนจก ถูย้อม ผ้ายกกลมไหล่ ผ้าขาวม้า
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม มาร่วมกันผลิตในที่ทำการกลุ่ม
- การได้รับมาตรฐานสินค้าได้รับตรานกยูงพระราชทาน สีนํ้าเงิน

5.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการฟอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ

5.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย และรวบรวมสินค้ามาจำหน่ายที่กลุ่ม
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ตราวิสาหกิจชุมชนสตรีทอผ้าพื้นเมือง ต.บัวใหญ่
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ไปออกบูธ ระดับจังหวัด /อำเภอ
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง ,พ่อค้าคนกลาง ,ช่องทางออนไลน์

5.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถดำเนินการได้

5.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีความตั้งใจมาก	มีผู้สูงอายุเยอะ ปัญหา ด้านสายตา	อยากให้สนับสนุนความรู้ การทอผ้า
2. การตลาด	มีลายที่เป็นเอกลักษณ์	ผู้สูงอายุขาดความรู้ด้าน การตลาด	-
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

6. กลุ่มทอผ้ามัดหมี่บ้านโคกข่า อุดรธานี

6.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ก่อตั้งกลุ่มเพื่อพัฒนาฝีมือการทอผ้า โดยมีเจ้าหน้าที่กรมหม่อนไหมมาให้คำแนะนำ
- ก่อตั้งเมื่อปี 2558. มีคณะกรรมการ 5 ราย. สมาชิก 35 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ผู้ที่สนใจต้องการทอผ้าก็สามารถเข้ากลุ่มได้

6.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าไหมมัดหมี่ลายมาตรฐาน
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างทอ
- การได้รับมาตรฐานสินค้า ได้รับตราคุณภาพพระราชทาน สีนํ้าเงิน

6.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการฟอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สิ่งแวดล้อมชาติ

6.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ตราผ้ามัดหมี่บ้านโคกข่า
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน มม.อุดรธานีมีการไปออกบูทที่เซ็นทรัลอุดรธานี
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง

6.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถดำเนินการได้

6.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีความสามารถในการเรียนรู้และปรับปรุงฝีมือการทอผ้าให้ดีขึ้น	ทักษะการทอลายใหม่	อยากให้สอนทักษะการทอลายใหม่ๆ
2. การตลาด	มีลูกหลานช่วยไปแนะนำให้คนที่สนใจ	ยังไม่เก่งด้านการขายออนไลน์	อยากให้สอนทำตลาดออนไลน์
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

7. กลุ่มทอผ้าบ้านกกตอง

7.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา สมาชิกหลายรายย้ายมาจากหลวงพระบาง การทอผ้าต้องทอเองทุกขั้นตอน และมีการสอนทอผ้าพื้นธรรมาแบบเย็บมือ ทอลายแม่ครู (ผ้าลื้อ) ทำมัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติให้กับสมาชิก
- ก่อตั้งเมื่อปี 2543. มีคณะกรรมการ 13 ราย. สมาชิก 25 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม เลือกประธานกลุ่ม มีกรรมการ เற்றுญิกภายในกลุ่ม มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การสมัครเข้าร่วมมีค่าสมาชิกรายละ 500 บาท

7.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าไหมมัดหมี่ตีนจก ลายน้ำไหล ลายพญานาค ผ้านุ่ง ผ้าขาวม้า ลายแม่ครู
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างทอ
- การได้รับมาตรฐานสินค้า มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ,ตรานกยูงพระราชทาน สีเขียว สีทอง

7.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการฟอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ

7.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย รวมกลุ่มกันจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ตราสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน (บ้านกกตอง)
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน พัฒนาชุมชนจังหวัดสนับสนุนให้ไปออกร้านที่เมืองทองธานี งานกาชาดจังหวัด งานแฟร์พระแท่น

- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง ,ช่องทางออนไลน์

7.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถดำเนินการได้

7.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีการรวมกลุ่มที่เดียวกัน	-	-
2. การตลาด	มีประธานเป็นฝ่ายตลาดของกลุ่มหาตลาดได้ตลอด	-	-
3. นโยบายรัฐ	มีการรวมกลุ่มกันขายเป็นข้อได้เปรียบในการขาย เพราะผ้าไหมเป็นสินค้ามีชื่อเสียงเคยประกวดได้รางวัลมาก่อน	-	-

8. กลุ่มทอผ้าลายขิดหนองจาง

8.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา สมาชิกสืบทอดการทอผ้ามาตั้งแต่รุ่นปู่ย่า แล้วมีโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท ตั้งแต่ปี 2543 จึงมารวมกลุ่มกันทอผ้าไหม
- ก่อตั้งเมื่อปี 2543. มีคณะกรรมการ 9 ราย. สมาชิก 35 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ไม่มีเงื่อนไข ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเดิมที่ทอผ้าไหมอยู่แล้ว

8.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าไหมมัดหมี่ลายดวงตาสวรรค์ ลายประโคน ผ้าพันคอ
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างทอ
- การได้รับมาตรฐานสินค้า ได้รับตราทูลเกล้าฯพระราชทาน สีเขียว สีเงินและสีน้ำเงิน

8.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการฟอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ

8.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย ต่างคนต่างจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ トラปาเนยผ้าไทย
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน มีกรมพัฒนาชุมชนและกรมหม่อนไหมนำกลุ่มไปออกบู๊ทที่เมืองทอง เดอะมอลล์โคราช และศาลากลางโคราช
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง

8.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถดำเนินการได้

8.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	เส้นไหมเลี้ยงเอง สาวเอง เกษตรกรย้อมสีธรรมชาติจาก วัสดุในหมู่บ้าน	ต้องทอผ้าให้ได้ มาตรฐาน 50*30 ม. ซึ่งทอยากมาก	-
2. การตลาด	มีออเดอร์สั่งมาโดยตรงที่กลุ่ม	-	-
3. นโยบายรัฐ	ผ้าไหมของกลุ่มอยู่ในกลุ่ม แปลงใหญ่หม่อนไหม ซึ่งมี 3 อำเภอ	-	-

9. กลุ่มทอผ้าไหมตำบลกันตวจระมวล

9.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา เกษตรกรมีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมตั้งแต่ปู่ย่าตายาย หลังฤดูกาลทำนา
- ก่อตั้งเมื่อปี.2564 มีคณะกรรมการ 11ราย. สมาชิก 50 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ไม่มีเงื่อนไข หรือผู้ที่สนใจสามารถสมัครได้

9.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผ้าโสร่ง ผ้าไหมมัดหมี่ลายขอ ลายกันตวจระมวล
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ต่างคนต่างทอ
- การได้รับมาตรฐานสินค้า ได้รับตรานกยูงพระราชทาน สีน้าเงิน

9.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการพอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สีธรรมชาติ

9.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย รวมกลุ่มกันจำหน่าย
- แปรนต์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ อยู่ระหว่างการพัฒนา
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน ไปจำหน่ายสินค้าที่งานช้างเมืองปราสาท ดำเนินงานโดยพัฒนาชุมชนจังหวัด จำหน่ายที่โรบินสันของจังหวัด ดำเนินงานโดยตำบลกันตวจระมวล
- ช่องทางการจำหน่าย ผู้บริโภคโดยตรง ,จำหน่ายออนไลน์

9.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ยังไม่สามารถดำเนินการได้

9.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	เลี้ยงไหมเอง มีเส้นไหมเป็นของตนเอง ลดต้นทุนไม่ต้องซื้อเส้นไหม	-	-
2. การตลาด	มีผ้าลายกันตวจระมวลเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่	สถานการณ์โควิด 2-3 ปี ที่ผ่านมาไม่ค่อยได้ออกงาน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนให้กลุ่มออกงานแฟร์
3. นโยบายรัฐ	-	-	-

10. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าซาโอริพังงา

10.1 บริบทกลุ่ม

- ความเป็นมา ช่วยเหลือกลุ่มแม่บ้านที่ประสบภัยสึนามิ
- ก่อตั้งเมื่อ ปี 2549. มี สมาชิก 6 ราย
- การบริหารจัดการของกลุ่ม/ข้อกำหนด/เงื่อนไขของกลุ่ม ไม่มีเงื่อนไข

10.2 การผลิต/การแปรรูป

- สินค้าที่กลุ่มผลิต ผลิตภัณฑ์ที่มีผ้าไหมเป็นส่วนประกอบกระเป๋าเป้ กระเป๋าเดินทาง เสื้อผ้า
- รูปแบบการผลิตสินค้าในกลุ่ม ร่วมกันผลิตในที่ทำการกลุ่ม
- การได้รับมาตรฐานสินค้า มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (อุตสาหกรรม)

10.3 การได้รับการสนับสนุนเรื่องการทำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น การอบรมหลักสูตรการพอกย้อมสีเคมีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม/สิ่งแวดล้อมชาติ

10.4 การตลาด

- ลักษณะการจำหน่าย รวมกลุ่มกันจำหน่าย
- แบนด์หรือตราสัญลักษณ์ /การประชาสัมพันธ์ ตราสินค้าซาโอริ
- การเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐหรือเอกชน งานสินค้า OTOP งานแฟชั่นวีค (ราชภัฏภูเก็ต) งานแฟร์

ไบเทคบางนา

- ช่องทางการจำหน่าย จำหน่ายออนไลน์ Facebook

10.5 การเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีการนำสินค้าไปวางจำหน่ายตามโรงแรมชื่อดังในพื้นที่ โดยมีกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

10.6 ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการของกลุ่ม

ด้าน	ศักยภาพ	ข้อจำกัด	ความต้องการของกลุ่ม
1. การผลิต	มีการรวมกลุ่มที่เดียวกัน	-	-
2. การตลาด	มีประธานเป็นฝ่ายตลาด ของกลุ่มหาตลาดได้ตลอด	-	-
3. นโยบายรัฐ	มีการรวมกลุ่มกันขายเป็น ซื้อได้เปรียบในการขาย เพราะผ้าไหมเคยส่ง ประกวดทำให้มีชื่อเสียง	-	-

ภาคผนวกที่ 4

แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ ประธานกลุ่ม และเกษตรกร

แบบสอบถามเจ้าหน้าที่

โครงการ.....

ภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี 2564

ให้ข้อมูล ณ วันที่ เดือน ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ ชื่อหน่วยงาน

๑.๒ ชื่อ/สกุล ตำแหน่ง..... โทร.....

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๔

๒.๑ งบประมาณและบุคลากร

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร บาท เบิกจ่ายแล้ว บาท

กรณีเบิกจ่ายต่ำกว่าเป้าหมาย เบิกจ่ายต่ำกว่าเป้าหมาย เพราะ.....

๒.๑.๑ ความเพียงพอ

 (๑) เพียงพอ (๒) ไม่เพียงพอ เพราะ (ระบุ)

๒.๑.๒ ความทันเวลา

 (๑) ทันเวลา (๒) ไม่ทันเวลา เพราะ (ระบุ)

๒.๑.๓ บุคลากรที่ปฏิบัติงานโครงการของหน่วยงานมีความเพียงพอ หรือไม่

 (๑) เพียงพอ จำนวน คน (๒) ไม่เพียงพอ จำนวน คน แก้ไขโดย (ระบุ)

๒.๒ หน่วยงานของท่านมีการประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรตามอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่หรือไม่

 ๑) มีครั้ง/เดือน ๒) ไม่มี เนื่องจาก.....

๒.๓ ประเภทสื่อและช่องทางที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

 ๑) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (๑) เว็บไซต์ต่าง ๆ (๒) facebook/line/Application (๓) วิทยุ (๔) โทรทัศน์ ๒) สื่อสิ่งพิมพ์ (๑) หนังสือพิมพ์ (๒) วารสาร ระบุ..... (๓) โปสเตอร์ (๔) อื่น ๆ ระบุ..... ๓) สื่อบุคคล (๑) เจ้าหน้าที่ กษ. (๒) ผู้นำท้องถิ่น (อบต/กำนัน/ผญบ.) (๓) เพื่อนบ้าน (๔) อื่น ๆ ระบุ.....

๒.๔ ผลการดำเนินงานโครงการฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ (ณ วันที่))

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน			ระยะเวลาดำเนินงาน		แนวทางแก้ไข (กรณีไม่ได้ตาม เป้าหมาย/ระยะเวลา ที่กำหนด)
	หน่วย	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย (เดือน)	ผล (เดือน)	
๑.						
๒.						
๓.						

๒.๕ หน่วยงานของท่านมีการจัดอบรมให้แก่เกษตรกรหรือไม่

- ๑) ไม่มี เนื่องจาก.....
- ๒) มี จำนวน หลักสูตร ได้แก่

หลักสูตรการอบรม	จำนวน (ครั้ง)	วัน/เดือน/ปี ที่อบรม	จำนวนผู้เข้ารับการอบรม
๑.			
๒.			
๓.			

๒.๖ หน่วยงานของท่านมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับเกษตรกรหรือไม่

- ๑) ไม่มี เพราะ
- ๒) มี (๑).....จำนวน.....หน่วย เกษตรกร.....ราย
(๒)จำนวน.....หน่วย เกษตรกร.....ราย
(๓)จำนวน.....หน่วย เกษตรกร.....ราย

มูลค่าของปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนทั้งหมด.....บาท เฉลี่ย.....บาท/ราย

๒.๗ ท่านคิดว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่

- ๑) ไม่ได้ เพราะ.....
- ๒) ได้ ระดับการนำไปใช้ประโยชน์

หมายเหตุ : คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยที่ ๑ = น้อยที่สุด ๒= น้อย ๓= ปานกลาง ๔= มาก ๕=มากที่สุด

๒.๘ หน่วยงานของท่านมีสรุปผลการอบรมหรือไม่

- ๑) ไม่มี เพราะ.....
- ๒) มี (กรุณาส่งผลการอบรมมาพร้อมแบบสอบถามด้วย) อธิบาย.....

๒.๙ หน่วยงานของท่านมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ อย่างไร อธิบาย

(หากมีเอกสารประกอบ โปรดแนบมาด้วย)

- ๑) ไม่มี เพราะ
- ๒) มี อย่างไร

๒.๑๐ หน่วยงานของท่านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร

อัตลักษณ์พื้นถิ่น หรือไม่ อย่างไร ถ้ามี มีขั้นตอน วิธีการ ในการตรวจประเมินอย่างไร (หากมีเอกสารประกอบ โปรดแนบมาด้วย)

- ๑) ไม่มี เพราะ
- ๒) มี อย่างไร

(กรณีมี) นอกจากนี้ เกษตรกรมีความต้องการขอให้หน่วยงานของท่านตรวจรับรอง (ราย , เมตร) /ปี

หน่วยงานของท่านให้การตรวจรับรอง (ราย , เมตร) / ปี

มีเกษตรกรที่ผ่านการการตรวจรับรอง (ราย , เมตร) / ปี

อื่น ๆ (ระบุ)

๒.๑๑ หลังจากมีการจัดอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรแล้ว ท่านได้มีการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการหรือไม่

๑) ไม่มี ๒) มีความถี่.....ครั้ง/เดือน ประเด็นการติดตาม ได้แก่

ประเด็นการติดตาม	ข้อค้นพบ/ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ/เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		

๒.๑๒ ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการ ด้านเกษตรกร การตลาด และนโยบาย

ด้าน	ศักยภาพ (ข้อได้เปรียบ)	ข้อจำกัด (ปัญหา)	ความต้องการ (ข้อเสนอแนะ)
๑) เกษตรกร (การผลิต)			
๒) การตลาด			
๓) นโยบายรัฐ การสนับสนุนของ หน่วยงานของท่านที่มีต่อ การส่งเสริมสินค้าของ กลุ่มเพื่อนำไปสู่การเป็น สินค้าอัตลักษณ์			

๒.๑๓ นอกจากนี้ การสนับสนุนสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ของหน่วยงานของท่านมีความสอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ หรือไม่

๑) ไม่สอดคล้อง เพราะ

๒) สอดคล้อง อย่างไร

ต่อจากข้อ ๒.๑๓ และการสนับสนุนดังกล่าว เหมาะสมกับบริบทของชุมชน หรือไม่

๑) ไม่เหมาะสม เพราะ

๒) เหมาะสม อย่างไร

๒.๑๔ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ (คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยที่ ๑ = น้อยที่สุด ๒= น้อย ๓= ปานกลาง ๔= มาก ๕=มากที่สุด)

รายการ	พึงพอใจ ระบุ (คะแนน ๑ - ๕)	ระบุเหตุผล เพราะ
๑. งบประมาณเพื่อดำเนินงานโครงการ		
๒. หลักเกณฑ์ของโครงการ		
๓. หลักสูตรที่จัดอบรม		
๔. การได้รับประโยชน์ของเกษตรกร		
๕. ความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการฯ ในภาพรวม		

ส่วนที่ ๓ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ปัญหา อุปสรรคของโครงการ

ประเด็น	ปัญหา	แนวทางแก้ไข
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		

๓.๒ ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการในระยะต่อไป.....

๓.๓ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ.....

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล

ประเด็นสัมมนา ประธานกลุ่ม/ผู้แทนกลุ่ม ที่เข้าร่วมโครงการภายใต้
แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี ๒๕๖๔
(โครงการ.....)

๑. ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง..... เบอร์โทร

ชื่อกลุ่ม วันที่สัมมนา.....

๒. บริบทของกลุ่ม

๒.๑ กลุ่มของท่านมีความเป็นมาในการก่อตั้งกลุ่มอย่างไร (ขอเอกสารประกอบถ้ามี)

.....

.....

.....

๒.๒ กลุ่มของท่านก่อตั้งขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.

๒.๓ กลุ่มของท่านมีข้อกำหนด เงื่อนไขในการรับสมัครสมาชิก และแนวทางการบริหารกลุ่ม อย่างไร

.....

.....

.....

๒.๔ กลุ่มของท่าน มีจำนวนคณะกรรมการ.....คน สมาชิก.....คน

๒.๕ ก่อนหน้าปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา กลุ่มของท่านได้รับการสนับสนุนในเรื่องการทำสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้น
ถิ่นจากที่ใดบ้าง และสนับสนุนอย่างไร (ภาครัฐ ทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรฯ เอกชน สถาบันการศึกษา
 ฯลฯ) (ขอเอกสารประกอบถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๖ การสมัครเข้าร่วมโครงการของกลุ่มของท่าน ท่านทราบหรือไม่ ว่ามีหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง

๑) ไม่ทราบ เพราะ

๒) ไม่แน่ใจ เพราะ

๓) ทราบ โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

๒.๗ จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว กลุ่มของท่านมีข้อกำหนดในการคัดเลือกเกษตรกรอย่างไรบ้าง(กรณีคัดเลือกเป็นกลุ่ม)

๑) ไม่มี เพราะ

๒) มี อย่างไร

๓. การผลิต/แปรรูป – การตลาด (ภาพรวมกลุ่ม)

๓.๑ สินค้าที่กลุ่มของท่านผลิต ได้แก่อะไรบ้าง.....

๓.๒ รูปแบบการผลิตของสินค้าในกลุ่มของท่าน (อธิบาย).....

๓.๓ สินค้าในกลุ่มของท่านได้รับการรับรองมาตรฐานอะไรบ้าง (ขอเอกสารประกอบถ้ามี)

๑)..... มาตรฐานที่ได้รับ..... ปี.....

๒)..... มาตรฐานที่ได้รับ..... ปี.....

๓)..... มาตรฐานที่ได้รับ..... ปี.....

๔)..... มาตรฐานที่ได้รับ..... ปี.....

๓.๔ กำลังการผลิตสินค้าต่อปีของกลุ่มของท่าน (หรือคิดจากต่อสัปดาห์ ต่อเดือน ก็ได้)

๓.๕ กลุ่มของท่าน มีการบริหารจัดการของกลุ่ม และข้อตกลงของกลุ่ม อย่างไร

๔. ในปี ๒๕๖๔ กลุ่ม/สมาชิกของท่านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างไรบ้าง (เช่น การเข้าร่วมการอบรม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การสร้างแบรนด์และการเชื่อมโยงตลาดของกลุ่ม)

๔.๑ หลักสูตรการอบรมที่ได้รับ/การศึกษาดูงาน

๑).....

๒).....

๓).....

๔.๒ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับ

๑)..... ปริมาณ..... (ระบุหน่วย)

๒)..... ปริมาณ..... (ระบุหน่วย)

๓)..... ปริมาณ..... (ระบุหน่วย)

๔.๓ กลุ่มของท่านมีการสร้างแบรนด์หรือตราสัญลักษณ์ให้เป็นที่รู้จัก หรือไม่ ถ้ามีท่านประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางใด

๑. ไม่มี เพราะ

๒. มี อย่างไร

ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

๑) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

(๑) เว็บไซต์ต่าง ๆ (๒) facebook/line/Application (๓) วิทยุ (๔) โทรทัศน์

๒) สื่อสิ่งพิมพ์

(๑) หนังสือพิมพ์ (๒) วารสาร ระบุ..... (๓) ไปสเตอร์ (๔) อื่น ๆ ระบุ.....

๓) สื่อบุคคล

(๑) เจ้าหน้าที่ กษ. (๒) ผู้นำท้องถิ่น (อบต/กำนัน/ผญบ.) (๓) เพื่อนบ้าน (๔) อื่น ๆ ระบุ.....

๔.๔ กลุ่มของท่าน มีการเชื่อมโยงตลาด กับภาครัฐ หรือเอกชน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๔.๕ กลุ่มของท่านมีการพัฒนา ต่อยอด หรือแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า/ผลิตภัณฑ์ให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ หรือไม่ อย่างไร

๑) ไม่มี เพราะ.....

๒) มี อย่างไร.....

๔.๖ ลักษณะการจำหน่ายสินค้าของสมาชิกกลุ่ม

๑) ต่างคนต่างจำหน่าย ๒) รวบรวมสินค้าของสมาชิกมาจำหน่ายที่กลุ่ม ๓) อื่น ๆ

.....

๔.๗ ยอดขาย ต้นทุน กำไรสุทธิ ของกลุ่มและสมาชิก เปรียบเทียบก่อนหลังเข้าโครงการ (กรณีเห็นผลแล้ว)
(ขอเอกสารประกอบถ้ามี)

๔.๗.๑) ยอดขายของกลุ่มของท่านก่อนเข้าร่วมโครงการ บาท/ปี

๔.๗.๒) ยอดขายของกลุ่มของท่านหลังเข้าร่วมโครงการ บาท/ปี

๔.๗.๓) ต้นทุนและราคาขายของสินค้า ก่อน-หลังเข้าร่วมโครงการ (สามารถใช้ใบต้นทุนตามประกอบเพิ่มเติม)

๑) ชื่อสินค้า.....

ต้นทุนก่อนเข้าร่วมโครงการ.....บาท/..... ต้นทุนหลังเข้าร่วมโครงการ.....บาท/.....

ราคาขายก่อนเข้าร่วมโครงการ.....บาท/..... ราคาขายหลังเข้าร่วมโครงการ.....บาท.....

๒) ชื่อสินค้า.....

ต้นทุนก่อนเข้าร่วมโครงการ.....บาท/..... ต้นทุนหลังเข้าร่วมโครงการ.....บาท/.....

ราคาขายก่อนเข้าร่วมโครงการ.....บาท/..... ราคาขายหลังเข้าร่วมโครงการ.....บาท.....

๓) ชื่อสินค้า.....

ต้นทุนก่อนเข้าร่วมโครงการ.....บาท/..... ต้นทุนหลังเข้าร่วมโครงการ.....บาท/.....

ราคาขายก่อนเข้าร่วมโครงการ.....บาท/..... ราคาขายหลังเข้าร่วมโครงการ.....บาท.....

๔.๗.๔) กลุ่มของท่านมีการปันผลให้สมาชิกหรือไม่ (กรณีจำหน่ายในลักษณะกลุ่ม)

การปันผลก่อนเข้าร่วมโครงการ.....บาท/..... การปันผลก่อนเข้าร่วมโครงการ.....บาท/.....

๔.๘ ในกรณีที่มีการจำหน่ายผลผลิต กลุ่มของท่านจำหน่ายให้กับแหล่งใดบ้าง

ก่อนเข้าร่วมโครงการ

๑) ผู้บริโภคโดยตรง ๒) พ่อค้าปลีก ๓) พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น

๔) พ่อค้า/ผู้รวบรวมต่างถิ่น ๕) บริษัท ๖) โรงสี ๗) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม

๘) ช่องทางออนไลน์ (ระบุ) ๙) อื่น ๆ

หลังเข้าร่วมโครงการ

๑) ผู้บริโภคโดยตรง ๒) พ่อค้าปลีก ๓) พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น

๔) พ่อค้า/ผู้รวบรวมต่างถิ่น ๕) บริษัท ๖) โรงสี ๗) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม

๘) ช่องทางออนไลน์ (ระบุ) ๙) อื่น ๆ

๔.๙ นอกจากนี้ท่านหรือกลุ่มของท่านได้มีการเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างกิจกรรมเพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้าพื้นที่ หรือไม่ อย่างไร

๑) ไม่ได้ เพราะ.....

๒) ได้ อย่างไร.....

ได้แก่ กิจกรรม

โดยมีนักท่องเที่ยวเข้าพื้นที่มาท่องเที่ยวประมาณ ราย/เดือน หรือ ราย/ปี

๕. ศักยภาพ ข้อจำกัด และความต้องการ ด้านเกษตรกร การตลาด และนโยบาย

ด้าน	ศักยภาพ (ข้อได้เปรียบ)	ข้อจำกัด (ปัญหา)	ความต้องการ (ข้อเสนอแนะ)
๑) เกษตรกร (การผลิต)			
๒) การตลาด			
๓) นโยบายรัฐ การสนับสนุนของ ภาครัฐที่มีต่อการส่งเสริม สินค้าของกลุ่มเพื่อ นำไปสู่การเป็นสินค้า อัตลักษณ์			

๕.๑ นอกจากนี้ การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐมีความสอดคล้องกันระหว่างหน่วยงาน หรือไม่

๑) ไม่สอดคล้อง เพราะ

๒) สอดคล้อง อย่างไร

ต่อจากข้อ ๕.๑ และการสนับสนุนดังกล่าว เหมาะสมกับบริบทของชุมชน หรือไม่

๑) ไม่เหมาะสม เพราะ

๒) เหมาะสม อย่างไร

๖. ท่านมีความคิดเห็นว่าการดำเนินโครงการในประเด็นต่าง ๆ มีความเหมาะสม/ความพึงพอใจหรือไม่ และมีคะแนนความเหมาะสม/ความพึงพอใจ เท่าไร (คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยมี ๑ = ไม่พอใจ/ไม่เหมาะสมมาก ๒= ไม่พอใจ/ไม่เหมาะสม ๓= พึงพอใจ/เหมาะสม น้อย ๔= พึงพอใจ/เหมาะสมมาก ๕=พึงพอใจ/เหมาะสมมากที่สุด)

ประเด็นคำถาม	ความเหมาะสม/ พึงพอใจ	ระบุเหตุผล.....
๖.๑ ความเหมาะสม		
๑) หลักเกณฑ์ข้อกำหนดของโครงการ (รับสมัครเกษตรกร) ที่ชัดเจน		
๒) ความเหมาะสมของกิจกรรมของโครงการเพื่อไปสู่การรับรองมาตรฐาน GI /ตรานกยูงพระราชทาน/GAP/เกษตรอินทรีย์		
๖.๒ ความพึงพอใจ		
๑) การชี้แจงโครงการ/การประชาสัมพันธ์โครงการ		
๒) การรับสมัคร/การคัดเลือกเกษตรกร		
๓) กิจกรรมของโครงการ เช่น หลักสูตรในการอบรม การสนับสนุนปัจจัย		
๔) การติดตามกิจกรรมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่		
๕) ความสามัคคีและ ความพร้อมเพรียงของสมาชิกกลุ่ม		
๗) การพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค ของกลุ่ม		
๘) ความพร้อมของแหล่งจำหน่ายผลผลิต		
๙) การเชื่อมโยงตลาด		
๑๐) การประสานงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการ		

๗. ปัญหา / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รหัสแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี ๒๕๖๔

ใช้ในราชการศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทางราชการจะเก็บข้อมูลที่สอบถามทั้งหมดเป็นความลับและจะนำไปเผยแพร่เฉพาะค่าประมาณทางสถิติที่เป็นข้อมูลภาพรวมเท่านั้น

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วัน/เดือน/ปี.....ฝ่าย.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

๑.๑	ชื่อ		สกุล	
-----	------	--	------	--

๑.๒	เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน																			
-----	---------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

๑.๓	อายุ (ปี)	
-----	-----------	--

๑.๔	เพศ		๑ = หญิง, ๒ = ชาย
-----	-----	--	-------------------

๑.๕	ที่อยู่	บ้านเลขที่		หมู่ที่		ชื่อหมู่บ้าน (หากมี)	
	ตำบล				อำเภอ		
	จังหวัด				โทร		

๑.๖	ระดับการศึกษาสูงสุด		๐ = ไม่สำเร็จการศึกษา, ๔ = ประถมต้น, ๖ = ประถมปลาย, ๙ = มัธยมต้น, ๑๒ = มัธยมปลาย/ปวช., ๑๔ = ปวส., ๑๖ = ปริญญาตรี, ๑๘ = ปริญญาโท, ๒๒ = ปริญญาเอก
-----	---------------------	--	---

๑.๗	อาชีพหลัก		ในภาคเกษตร: ๑ = เกษตรกร, ๒ = รับจ้างเกษตร นอกภาคเกษตร: ๓ = รับจ้างนอกภาคเกษตร, ๔ = ทำงานประจำ, ๕ = ธุรกิจส่วนตัว
-----	-----------	--	---

๑.๘	ประสบการณ์ทำการเกษตร (ปี) ***นับตั้งแต่เริ่มทำการเกษตรเป็นอาชีพและมีรายได้เป็นของตนเอง	
-----	---	--

๑.๙	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน) ***นับคนที่อาศัยอยู่ด้วยกัน และรวมผู้ถูกสัมภาษณ์เองด้วย		
	จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน) ***นับสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป จนถึง ๖๕ ปี ที่ทำงานในภาคการเกษตร ไม่นับรวมกรณีที่เป็นนักเรียน นักศึกษา หรือทำงานอื่น ๆ		
		จำนวนแรงงานนอกภาคเกษตร (คน) ***นับสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป จนถึง ๖๕ ปี ที่ทำงานนอกภาคการเกษตร ไม่นับรวมกรณีที่เป็นนักเรียน นักศึกษา หรือทำงานอื่น ๆ	

๑. การถือครองที่ดินในภาคการเกษตร					
กิจกรรม	ของตนเอง	เช่า	ทำฟรี	ชลประทาน (ใน=๑, นอก=๒)	แหล่งน้ำ ที่ใช้
๑. ข้าว					
๒. มันสำปะหลัง					
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					
๔. พืชไร่อื่นๆ (ระบุชนิด)					
๔.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๔.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๕. ยางพารา					
๖. ปาล์มน้ำมัน					
๗. อ้อยโรงงาน					
๘. ไม้ยืนต้นอื่นๆ (ระบุชนิด)					
๘.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๘.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๙. ไม้ผลอื่นๆ (ระบุชนิด)					
๙.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๙.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๐. ไม้ดอก ไม้ประดับ					
๑๑. พืชผัก					
๑๒. ปศุสัตว์ (ระบุชนิด)					
๑๒.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๒.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๓. ประมง (ระบุชนิด)					
๑๓.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๓.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๔. ไร่นาสวนผสม					
๑๕. เกษตรผสมผสาน					
๑๖. กิจกรรมเกษตรอื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๑๖.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๖.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
แหล่งน้ำที่ใช้ ๑ = น้ำฝน, ๒ = ชลประทาน, ๓ = สูบเองจากแหล่งธรรมชาติ, ๔ = บ่อ/สระ/บาดาล ของตนเอง, ๕ = โครงการเอกชน/ราชการ สูบจากแหล่งธรรมชาติ, ๖ = กลุ่ม/สถาบัน สูบจากแหล่งธรรมชาติ, ๗ = ชื้อจากผู้ให้บริการ/ประปา					
๒. การถือครองที่ดินนอกภาคการเกษตร					
กิจกรรม	๑๙. ที่ปลูกบ้านเรือน อยู่อาศัย	๒๐. ที่รกร้างว่าง เปล่า	๒๑. ห้วย/หนอง/ คลอง/บึง/สระ	๒๒. ป่าถือครอง	
จำนวน (ไร่)					

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ (ข้าว)

๒.๑ ท่านทราบข่าวโครงการฯ จากช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ๑) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (๑) เว็บไซต์ต่าง ๆ (๒) facebook/line/Application (๓) วิทยุ (๔) ทีวี่
- ๒) สื่อสิ่งพิมพ์ (๑) หนังสือพิมพ์ (๒) วารสาร ระบุ..... (๓) โปสเตอร์
- ๓) สื่อบุคคล (๑) เจ้าหน้าที่ของ กษ. (๒) ผู้นำท้องถิ่น (อบต./กำนัน/ผญบ.) (๓) เพื่อนบ้าน (๔) อื่น ๆ

๒.๒ ท่านเคยเข้าร่วมโครงการอื่น ๆ ของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือนอกกระทรวงฯ มาก่อนหรือไม่

- ๑) เคย โครงการที่เข้าร่วม ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)
- [๑] ศพก. [๒] แปลงใหญ่ [๓] การบริหารจัดการน้ำ [๔] แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร
- [๕] Zoning by Agri-Map [๖] มาตรฐานสินค้าเกษตร GAP [๗] เกษตรอินทรีย์
- [๘] โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ [๙] Smart farmer [๑๐] อื่น ๆ ระบุ
- ๒) ไม่เคย เนื่องจาก

๒.๓. ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนของท่านได้รับการสนับสนุน (ปัจจัยการผลิต / องค์ความรู้) เรื่องการผลิตข้าวหอมมะลิ เพื่อพัฒนาเป็นข้าวคุณภาพ GI หรือการเป็นข้าวอัตลักษณ์ท้องถิ่น หรือไม่ จากหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือไม่

ปี (๑)	๑= เคย ๒ = ไม่เคย ๓ = ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ (๒)	เหตุผล ระบุ	แนวทางการส่งเสริม (๔)	เรื่อง (๕)	ระบุหน่วยงาน (๖)
ก่อนปี ๒๕๖๐					
ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓					
ปี ๒๕๖๔					

หมายเหตุ : (๕) ได้แก่ ๑ = การผลิต ได้แก่ ๒ = การแปรรูป ได้แก่ ๓ = บรรจุภัณฑ์ ได้แก่ ๔ = แปรต์ของสินค้า ได้แก่ ๕ = การจำหน่าย/การตลาด
๖= อื่น ๆ ระบุ

๒.๔ ท่านได้รับการฝึกอบรม/การถ่ายทอดความรู้ในการผลิตข้าวหอมมะลิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วหรือไม่

- ๑) ยังไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ๒) ได้รับแล้ว ได้แก่

หลักสูตรที่ได้รับการอบรม	หน่วยงาน (๑ = กข. ๒ = พด. ๓ = อื่นๆ (ระบุ))	ระดับความรู้/ความเข้าใจ		การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์		
		ก่อนอบรม (คะแนน ๑ - ๕)	หลังอบรม (คะแนน ๑ - ๕)	๑ = ทั้งหมด ๒ = บางส่วน ๓ = ไม่ได้ นำไปใช้	ความรู้ที่นำไปใช้ ได้แก่ เรื่อง	ระบุเหตุการณ์ (๓ = ไม่ได้นำไปใช้)
๑)						
๒)						
๓)						
๔)						

หมายเหตุ : คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยที่ ๑ = น้อยที่สุด ๒= น้อย ๓= ปานกลาง ๔= มาก ๕=มากที่สุด

๒.๕ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ๑) ไม่ได้รับ เพราะ.....

- ๒) ได้รับ กลุ่ม ตนเอง

๑).....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย) หน่วยงานที่สนับสนุน (๑) กข. (๒) พด. (๓) อื่นๆ ระบุ

.....

๒).....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย) หน่วยงานที่สนับสนุน (๑) กข. (๒) พด. (๓) อื่นๆ ระบุ

.....

๓).....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย) หน่วยงานที่สนับสนุน (๑) กข. (๒) พด. (๓) อื่นๆ ระบุ.....

มูลค่าที่ได้รับการสนับสนุนรวม.....บาท

ความทันเวลาของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ (๑) ทันเวลา (๒) ไม่ทันเวลา เพราะ.....

ความทันเพียงพอของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ (๑) เพียงพอ (๒) ไม่เพียงพอ เพราะ.....

๒.๖ การขอใบรับรองมาตรฐาน

ชนิดสินค้า	การขอใบรับรองมาตรฐาน (๑) ได้ใบรับรอง (๒) ไม่ได้ใบรับรอง (๓) ไม่ขอการรับรอง	(๑) ได้ใบรับรองมาตรฐาน						(๒) ยังไม่ได้รับรองมาตรฐาน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) (ถ้าเลือกตอบข้อไหนให้ระบุ ๑)		เหตุผล ระบุ.....
		เกษตรอินทรีย์	GAP	GI	มาตรฐานอื่นๆ		ระยะเวลาในการขอใบรับรอง (เดือน)	๑) อยู่ระหว่างการตรวจ ๒) ตรวจแล้ว อยู่ในขั้นตอนรอใบรับรอง ๓) ตรวจแล้วไม่ผ่าน ๔) ไม่ขอตรวจรับรอง	เพราะ (กรณีตอบข้อ ๓ และ ๔)	
		๑) ได้รับ ๒) ไม่ได้รับ	๑) ได้ ๒) ไม่ได้	๑) ได้ ๒) ไม่ได้	๑) ได้ ๒) ไม่ได้	ถ้าได้ (ระบุ)				
๑)										
๒)										
๓)										
๔)										

๒.๗ พื้นที่เพาะปลูก ปี ๒๕๖๓ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ไร่
ปี ๒๕๖๔ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ไร่

๒.๘ ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการผลิต และการตลาด เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้ามาตรฐาน GI / แปรนต์ของกลุ่ม (เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีมาตรฐาน) ได้หรือไม่ อย่างไร

๑) ไม่ได้ เพราะ.....

๒) ได้ ได้แก่..... ประยุกต์ใช้อย่างไร

๒.๙ ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการผลิตข้าวหอมมะลิเพื่อยกระดับให้เป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น หรือไม่ (ลองให้เกษตรกรเล่าวิธี/กระบวนการผลิตว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหรือมีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปอย่างไร)

๑) ไม่มี เพราะ.....

๒) มี อย่างไร.....

๒.๑๐ มูลค่าของค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนของสินค้า

ค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

รายการ	ก่อนมีโครงการฯ แปลงที่..... พื้นที่ ไร่ ☐ ๑) นาหว่าน ☐ ๒) นาดำ ☐ ๓) นาโยน ☐ ๔) นาหยอด									
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (จ้าง) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง)									
	จำนวน (หน่วย)		จำนวน (วัน)		จำนวน (ชั่วโมง/วัน)		อัตราค่าจ้าง (บาท/หน่วย)		มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๑) ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน										
๑.๑) ค่าใช้จ่ายในการผลิตต้นกล้า										
๑.๒) เตรียมดินแปลงปลูก										
เหมาไถรวมจนปลูกได้										
ไถตะ/ไถแปร										
ไถปั้น (ตีดิน)										
คราด /ทำเทือก										
๑.๓) ปลูก										
๑.๔) ปลูกซ่อม										
๑.๕) ใส่ปุ๋ย										
๑.๖) ฉีดยา										
๑.๗) พรวนดิน/ดายหญ้า										
๑.๘) ให้น้ำ										
๑.๙) เก็บเกี่ยว										
๑.๑๐) กำมัด/หอบ/ตาก ฯลฯ										
๑.๑๑) นวด/สี										
๑.๑๒) ขนในฟาร์ม										
๑.๑๓) ขนไปขาย										
๑.๑๔) ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม										
๑.๑๕) อื่น ๆ (ระบุ)										

รายการ	ก่อนมีโครงการฯ แปลงที่ พื้นที่ ไร่					
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ซื้อ) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง/ได้ฟรี)					
	ปริมาณที่ใช้ (หน่วย)		ราคา (บาท/หน่วย)		มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๒) ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ/อุปกรณ์						
๒.๑) การจัดการเมล็ดพันธุ์						
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว/ต้นกล้า						
๒.๒) ปุ๋ย						
ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพ						
ปุ๋ยคอก						
ปุ๋ยเคมี						
สารชีวภาพ/ฮอร์โมน						
อื่น ๆ ระบุ						
๒.๓) สาร/วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน						
ปุ๋ยพืชสด ได้แก่						
โดโลไมท์ (ปูนขาว)						
อื่น ๆ						
๒.๔) สารเคมีกำจัดวัชพืช						
๒.๕) สารเคมี ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช						
๒.๖) สารเคมีอื่น ๆ						
๒.๗) ค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ						
ค่าเช่าที่นา						
ค่าภาษีที่ดิน						
ค่าน้ำ						
ค่าไฟฟ้าการเกษตร						
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง						
๓) ค่าใช้จ่ายด้านการแปรรูป						
รวมค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวทั้งหมด						

ค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวหอมมะลิของเกษตรกร

รายการ	หลังมีโครงการฯ แปลงที่ พื้นที่ ไร่ ☐ ๑) นาหว่าน ☐ ๒) นาดำ ☐ ๓) นาโยน ☐ ๔) นาหยอด									
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (จ้าง) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง)									
	จำนวน (หน่วย)		จำนวน (วัน)		จำนวน (ชั่วโมง/วัน)		อัตราค่าจ้าง (บาท/หน่วย)		มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๑) ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน										
๑.๑) ค่าใช้จ่ายในการผลิตต้นกล้า										
๑.๒) เตรียมดินแปลงปลูก										
เหมาไถรวมจนปลูกได้										
ไถตะ/ไถแปร										
ไถบั่น (ตีดิน)										
คราด /ทำเทือก										
๑.๓) ปลูก										
๑.๔) ปลูกซ่อม										
๑.๕) ใส่ปุ๋ย										
๑.๖) ฉีดยา										
๑.๗) พรวนดิน/ดายหญ้า										
๑.๘) ให้น้ำ										
๑.๙) เก็บเกี่ยว										
๑.๑๐) กำมัด/หอบ/ตาก ฯลฯ										
๑.๑๑) นวด/สี										
๑.๑๒) ขนในฟาร์ม										
๑.๑๓) ขนไปขาย										
๑.๑๔) ค่าอาหาร/เครื่องตี										
๑.๑๕) อื่น ๆ (ระบุ)										

หมายเหตุ: *** หน่วยอัตราค่าจ้าง (เฉพาะค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน) ๑. บาท/ไร่ ๒. บาท/ตัน ๓. บาท/กก. ๔. บาท/วัน ๕. บาท/ชั่วโมง ๖. บาท/ครั้ง

รายการ	หลังมีโครงการฯ แปลงที่ พื้นที่ ไร่					
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ซื้อ) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง/ได้ฟรี)					
	ปริมาณที่ใช้ (หน่วย)		ราคา (บาท/หน่วย)		มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๒) ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ/อุปกรณ์						
๒.๑) การจัดการเมล็ดพันธุ์						
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว/ต้นกล้า						
๒.๒) ปุ๋ย						
ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพ						
ปุ๋ยคอก						
ปุ๋ยเคมี						
สารชีวภาพ/ฮอร์โมน						
อื่น ๆ ระบุ						
๒.๓) สาร/วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน						
ปุ๋ยพืชสด ได้แก่						
โดโลไมท์ (ปูนขาว)						
อื่น ๆ						
๒.๔) สารเคมีกำจัดวัชพืช						
๒.๕) สารเคมี ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช						
๒.๖) สารเคมีอื่น ๆ						
๒.๗) ค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ						
ค่าเช่าที่นา						
ค่าภาษีที่ดิน						
ค่าน้ำ						
ค่าไฟฟ้าการเกษตร						
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง						
๓) ค่าใช้จ่ายด้านการแปรรูป						
รวมค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวทั้งหมด						

ผลผลิตและผลตอบแทนที่ได้รับจากการผลิตข้าวหอมมะลิ

ก่อนเข้าร่วมโครงการ พื้นที่ ไร่ ปริมาณผลผลิตทั้งหมด กก.

รายการ/ลักษณะการ จำหน่าย	ราคา (บาท/กก.)		ปริมาณผลผลิต (กก.)				รวมเป็นเงิน
	ตลาด	ที่จำหน่ายได้	จำหน่ายแล้ว	รอจำหน่าย	บริโภค	ทำพันธุ์	
ข้าวเปลือก (ข้าวสด)							
ข้าวเปลือก (ตากก่อนขาย)							
เมล็ดพันธุ์							
ข้าวสาร							
อื่น ๆ ระบุ							
รวม							

หลังเข้าร่วมโครงการ พื้นที่ ไร่ ปริมาณผลผลิตทั้งหมด กก.

รายการ/ลักษณะการ จำหน่าย	ราคาที่จำหน่าย (บาท/กก.)		ปริมาณผลผลิต (กก.)				รวมเป็นเงิน
	ตลาด	ที่จำหน่ายได้	จำหน่ายแล้ว	รอจำหน่าย	บริโภค/แจกจ่าย	ทำพันธุ์	
ข้าวเปลือก (ข้าวสด)							
ข้าวเปลือก (ตากก่อนขาย)							
เมล็ดพันธุ์							
ข้าวสาร							
อื่น ๆ ระบุ							
รวม							

๒.๑๑ ท่านสามารถผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กรมการข้าวกำหนดได้หรือไม่ อย่างไร

(เช่น ผ่านการตรวจวิเคราะห์ดิน ผ่านการตรวจระดับความหอม และผ่าน GAP)

๑) ไม่ได้ เพราะ.....

๒) ได้ (๑) ผ่านการตรวจวิเคราะห์ดิน (๒) ผ่านการตรวจระดับความหอม (๓) ผ่าน GAP (๔) อื่น ๆ ระบุ

อย่างไร.....

๒.๑๒ ท่านสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับข้าวหอมมะลิของท่านหรือได้หรือไม่ อย่างไร (เช่น การแปรรูป สร้างเรื่องราว สร้างตราสินค้าของตนเอง พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ฯลฯ)

- ๑) ไม่ได้ เพราะ
- ๒) ได้ อย่างไร

๒.๑๓ พื้นที่ทางการเกษตรของท่าน (โดยเฉพาะบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้) ได้รับการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกข้าวหอมมะลิ หรือไม่ อย่างไร

- ๑) ไม่ได้รับ เพราะ.....
- ๒) ได้รับ ปี อย่างไร.....

๒.๑๔ นอกจากนี้ท่านหรือกลุ่มของท่านได้มีการเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือไม่ ถ้ามีท่านหรือกลุ่มของท่าน มีการสร้างกิจกรรมเพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้าพื้นที่หรือไม่ อย่างไร

- ๑) ไม่มี เพราะ.....
- ๒) มี อย่างไร.....

๒.๑๕ ในกรณีที่มีการจำหน่ายผลผลิต ท่านจำหน่ายให้กับแหล่งใดบ้าง

ก่อนเข้าร่วมโครงการ

- ๑) ผู้บริโภคโดยตรง ๒) พ่อค้าปลีก ๓) พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น ๔) พ่อค้า/ผู้รวบรวมต่างถิ่น ๕) บริษัท
- ๖) โรงสี ๗) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ๘) ช่องทางออนไลน์ (ระบุ) ๙) อื่น ๆ

หลังเข้าร่วมโครงการ

- ๑) ผู้บริโภคโดยตรง ๒) พ่อค้าปลีก ๓) พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น ๔) พ่อค้า/ผู้รวบรวมต่างถิ่น ๕) บริษัท
- ๖) โรงสี ๗) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ๘) ช่องทางออนไลน์ (ระบุ) ๙) อื่น ๆ

๒.๑๖ การกำหนดราคาในการขายผลผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ก่อนเข้าร่วมโครงการ

- ๑) ผู้ซื้อ (โรงสี ผู้บริโภค พ่อค้าคนกลาง) ๒) ผู้ขาย (เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร) ๓) ราคาตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- ๔) ราคากลางที่ประกาศ ๕) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ๖) อื่นๆ (ระบุ)

หลังเข้าร่วมโครงการ

- ๑) ผู้ซื้อ (โรงสี ผู้บริโภค พ่อค้าคนกลาง) ๒) ผู้ขาย (เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร) ๓) ราคาตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- ๔) ราคากลางที่ประกาศ ๕) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ๖) อื่นๆ (ระบุ)

ส่วนที่ ๓ ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการฯ (ตอบเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง)

๓.๑ ความพึงพอใจ (คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยมี ๑ = ไม่พอใจ/ไม่เหมาะสมมาก ๒= ไม่พอใจ/ไม่เหมาะสม ๓= พึงพอใจ/เหมาะสมปานกลาง ๔= พึงพอใจ/เหมาะสมมาก ๕=พึงพอใจ/เหมาะสมมากที่สุด)

รายการ	ระดับคะแนนความพึงพอใจ (๑-๕)	กรณาระบุเหตุผลทุกระดับคะแนน
๑. หลักสูตรการฝึกอบรม		
๒. วิทยากรที่ให้ความรู้		
๓. ระยะเวลาในการจัดอบรม		
๔. ขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจใบรับรองมาตรฐาน		
๕. ปริมาณและคุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ		
๖. ความทันเวลาของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ		
๗. ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ ในภาพรวม		

๓.๒ ในอนาคต ท่านจะขอรับรองมาตรฐานGI/ มาตรฐานอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

๑) ขอรับรองมาตรฐาน (๑) GI
 (๒) มาตรฐานอื่น ๆ ได้แก่

๒) ไม่ขอรับรองมาตรฐาน เนื่องจาก

และในอนาคต หากท่านได้รับรองมาตรฐาน ท่านจะปรับราคาสินค้าจากเดิม..... บาท เพิ่มขึ้นเป็นบาท คิดเป็น %

ส่วนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโครงการ

ประเด็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑. ปัญหาหาพื้นที่ช่วง ผลผลิตเสียหาย		
๒. ปัญหาสภาพดิน		
๓. ปัญหาวัสดุพืชขึ้นเป็นจำนวนมากยากต่อการกำจัด		
๔. ปัญหาน้ำท่วม		
๕. ปัญหาน้ำมันเชื้อเพลิงราคาแพง		
๖. ปัญหาขาดแคลนเงินทุนในการผลิต		
๗. ปัญหาเมล็ดพันธุ์ข้าว		
๘. ปัญหาถูกพ่อค้ารับซื้อตราค่า		
๙. ปัญหาการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากรัฐบาลล่าช้า		
๑๐. ปัญหาโรคแมลง		
๑๑. ปัญหาอื่น ๆ (ระบุ)		

รหัสแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี ๒๕๖๔

ใช้ในราชการศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทางราชการจะเก็บข้อมูลที่สอบถามทั้งหมดเป็นความลับและจะนำไปเผยแพร่เฉพาะค่าประมาณทางสถิติที่เป็นข้อมูลภาพรวมเท่านั้น

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วัน/เดือน/ปี.....ฝ่าย.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

๑.๑ ชื่อ สกุล

๑.๒ เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

๑.๓ อายุ (ปี)

๑.๔ เพศ ๑ = หญิง, ๒ = ชาย

๑.๕	ที่อยู่	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน (หากมี)
	ตำบล		อำเภอ	
	จังหวัด		โทร	

๑.๖ ระดับการศึกษาสูงสุด ๐ = ไม่สำเร็จการศึกษา, ๔ = ประถมต้น, ๖ = ประถมปลาย, ๙ = มัธยมต้น, ๑๒ = มัธยมปลาย/ปวช., ๑๔ = ปวส., ๑๖ = ปริญญาตรี, ๑๘ = ปริญญาโท, ๒๒ = ปริญญาเอก

๑.๗ อาชีพหลัก ในภาคเกษตร: ๑ = เกษตรกร, ๒ = รับจ้างเกษตร
นอกภาคเกษตร: ๓ = รับจ้างนอกภาคเกษตร, ๔ = ทำงานประจำ, ๕ = ธุรกิจส่วนตัว

๑.๘ ประสบการณ์ทำการเกษตร (ปี)
***นับตั้งแต่เริ่มทำการเกษตรเป็นอาชีพและมีรายได้เป็นของตนเอง

๑.๙	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน) ***นับคนที่อาศัยอยู่ด้วยกัน และรวมผู้ถูกสัมภาษณ์เองด้วย	
	จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน) ***นับสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จนถึง ๖๕ ปี	จำนวนแรงงานในภาคเกษตร (คน) ***นับสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จนถึง ๖๕ ปี ที่ทำงานในภาคการเกษตร ไม่นับรวมกรณีที่เป็นนักเรียน นักศึกษา หรือทำงานอื่น ๆ
		จำนวนแรงงานนอกภาคเกษตร (คน) ***นับสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จนถึง ๖๕ ปี ที่ทำงานนอกภาคการเกษตร ไม่นับรวมกรณีที่เป็นนักเรียน นักศึกษา หรือทำงานอื่น ๆ

๑.๑๐

๑. การถือครองที่ดินในภาคการเกษตร					
กิจกรรม	ของตนเอง	เช่า	ทำฟรี	ชลประทาน (ใน=๑, นอก=๒)	แหล่งน้ำ ที่ใช้
๑. ข้าว					
๒. มันสำปะหลัง					
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					
๔. พืชไร่อื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๔.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๔.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๕. ยางพารา					
๖. ปาล์มน้ำมัน					
๗. อ้อยโรงงาน					
๘. ไม้ยืนต้นอื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๘.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๘.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๙. ไม้ผลอื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๙.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๙.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๐. ไม้ดอก ไม้ประดับ					
๑๑. พืชผัก					
๑๒. ปศุสัตว์ (ระบุชนิด)					
๑๒.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๒.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๓. ประมง (ระบุชนิด)					
๑๓.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๓.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๔. ไร่นาสวนผสม					
๑๕. เกษตรผสมผสาน					
๑๖. กิจกรรมเกษตรอื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๑๖.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๖.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
แหล่งน้ำที่ใช้ ๑ = น้ำฝน, ๒ = ชลประทาน, ๓ = สูบเองจากแหล่งธรรมชาติ, ๔ = บ่อ/สระ/บาดาล ของตนเอง, ๕ = โครงการเอกชน/ราชการ สูบจากแหล่งธรรมชาติ, ๖ = กลุ่ม/สถาบัน สูบจากแหล่งธรรมชาติ, ๗ = ซื้อจากผู้ให้บริการ/ประปา					
๒. การถือครองที่ดินนอกภาคการเกษตร					
กิจกรรม	๑๙. ที่ปลูก บ้านเรือนอยู่อาศัย	๒๐. ที่รกร้างว่าง เปล่า	๒๑. ไร่/หนอง/ คลอง/บึง/สระ	๒๒. ป่าถือครอง	
จำนวน (ไร่)					

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ (ระบุชนิดไม้ผล).....

๒.๑ ท่านทราบข่าวโครงการฯ จากช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ๑) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (๑) เว็บไซต์ต่าง ๆ (๒) facebook/line/Application (๓) วิทยุ (๔) ทีวี่
- ๒) สื่อสิ่งพิมพ์ (๑) หนังสือพิมพ์ (๒) วารสาร ระบุ..... (๓) โปสเตอร์
- ๓) สื่อบุคคล (๑) เจ้าหน้าที่ของ กษ. (๒) ผู้นำท้องถิ่น (อบต./กำนัน/ผญบ.) (๓) เพื่อนบ้าน (๔) อื่น ๆ

๒.๒ ท่านเคยเข้าร่วมโครงการอื่น ๆ ของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือนอกกระทรวงฯ มาก่อนหรือไม่

- ๑) เคย โครงการที่เข้าร่วม ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)
- [๑] ศพก. [๒] แปลงใหญ่ [๓] การบริหารจัดการน้ำ [๔] แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร
- [๕] Zoning by Agri-Map [๖] มาตรฐานสินค้าเกษตร GAP [๗] เกษตรอินทรีย์
- [๘] โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ [๙] Smart farmer [๑๐] อื่น ๆ ระบุ

๒) ไม่เคย เนื่องจาก

๒.๓. ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนของท่านได้รับการสนับสนุน (ปัจจัยการผลิต / องค์ความรู้) เรื่องการผลิตผลไม้ เพื่อพัฒนาเป็นผลไม้ GI หรือการเป็นผลไม้อัตลักษณ์พื้นถิ่น จากหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือไม่

ปี (๑)	๑= เคย ๒ = ไม่เคย ๓ = ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ (๒)	เหตุผล ระบุ	แนวทางการส่งเสริม (๔)	เรื่อง (๕)	ระบุหน่วยงาน (๖)
ก่อนปี ๒๕๖๐					
ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓					
ปี ๒๕๖๔					

หมายเหตุ : (๕) ได้แก่ ๑ = การผลิต ได้แก่ ๒ = การแปรรูป ได้แก่ ๓ = บรรจุภัณฑ์ ได้แก่ ๔ = แปรต์ของสินค้า ได้แก่ ๕ = การจำหน่าย/การตลาด
๖= อื่น ๆ ระบุ

๒.๔ ท่านได้รับการฝึกอบรม/การถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วหรือไม่

- ๑) ยังไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ๒) ได้รับแล้ว ได้แก่

หลักสูตรที่ได้รับการอบรม	หน่วยงาน (๑ = กสท. ๒ = พต. ๓ = อื่นๆ (ระบุ))	ระดับความรู้/ความเข้าใจ		การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์		
		ก่อนอบรม (คะแนน ๑ - ๕)	หลังอบรม (คะแนน ๑ - ๕)	๑ = ทั้งหมด ๒ = บางส่วน ๓ = ไม่ได้ นำไปใช้	ความรู้ที่นำไปใช้ ได้แก่ เรื่อง	ระบุเหตุผลกรณี (๓ = ไม่ได้นำไปใช้)
๑)						
๒)						
๓)						
๔)						

หมายเหตุ : คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยที่ ๑ = น้อยที่สุด ๒= น้อย ๓= ปานกลาง ๔= มาก ๕=มากที่สุด

๒.๕ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) ไม่ได้รับ เพราะ.....

๒) ได้รับ ๑.....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย) หน่วยงานที่สนับสนุน (๑) กสท. (๒) พต. (๓) อื่นๆ ระบุ.....

๒.....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย) หน่วยงานที่สนับสนุน (๑) กสท. (๒) พต. (๓) อื่นๆ ระบุ.....

๓.....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย) หน่วยงานที่สนับสนุน (๑) กสท. (๒) พต. (๓) อื่นๆ ระบุ.....

มูลค่าที่ได้รับการสนับสนุนรวม.....บาท

ความทันเวลาของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ (๑) ทันเวลา (๒) ไม่ทันเวลา เพราะ.....

ความทันเพียงพอของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ (๑) เพียงพอ (๒) ไม่เพียงพอ เพราะ.....

๒.๖ การขอใบรับรองมาตรฐาน

ชนิดสินค้า	การขอใบรับรองมาตรฐาน (๑) ได้ใบรับรอง (๒) ไม่ได้ใบรับรอง (ระบุ ๑ หรือ ๒)	(๑) ได้ใบรับรองมาตรฐาน					(๒) ยังไม่ได้ใบรับรองมาตรฐาน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) (ถ้าเลือกตอบข้อไหนให้ระบุ ๑)					เหตุผล ระบุ
		เกษตรอินทรีย์	GAP	GI	มาตรฐานอื่นๆ							
		๑) ได้รับ ๒) ไม่ได้รับ	๑) ได้ ๒) ไม่ได้	๑) ได้ ๒) ไม่ได้	๑) ได้ ๒) ไม่ได้	ถ้าได้ (ระบุ)	ระยะเวลา ในการขอ ใบรับรอง (เดือน)	๑) อยู่ ระหว่างการ ตรวจ	๒) ตรวจสอบ อยู่ในขั้นตอน รอใบรับรอง	๓) ตรวจ แล้ว ไม่ ผ่าน	เพราะ (กรณีตอบข้อ ๓)	
๑)												
๒)												
๓)												

๒.๗ ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการผลิต และการตลาด เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอัตรลักษณ์พื้นถิ่นให้มีมาตรฐาน ได้หรือไม่ อย่างไร

- ๑) ไม่ได้ เพราะ.....
- ๒) ได้ ได้แก่..... ประยุกต์ใช้อย่างไร

๒.๘ ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการปลูกไม้ผลเพื่อยกระดับให้เป็นสินค้าเกษตรอัตรลักษณ์พื้นถิ่น หรือไม่ (ลองให้เกษตรกรเล่าวิธี/กระบวนการผลิตว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหรือมีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปอย่างไร)

- ๑) ไม่มี เพราะ.....
- ๒) มี อย่างไร.....

๒.๙ พื้นที่เพาะปลูก ปี ๒๕๖๓ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิตไร่
พื้นที่เพาะปลูก ปี ๒๕๖๔ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิตไร่

๒.๑๐ มูลค่าของค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนของสินค้า

ค่าใช้จ่ายในการปลูกไม้ผลของเกษตรกร

รายการ	ก่อนมีโครงการฯ แปลงที่ พื้นที่ให้ผลผลิต ไร่ ชนิดของไม้ผล									
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (จ้าง) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง)									
	จำนวน (หน่วย)		จำนวน (วัน)		จำนวน (ชั่วโมง/วัน)		อัตราค่าจ้าง (บาท/หน่วย)		มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๑) ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน										
๑.๑) ใส่น้ำ										
๑.๒) พรวนดิน/ตายหญ้า										
๑.๓) ฉีดยา										
๑.๔) ให้น้ำ										
๑.๕) ตัดแต่งกิ่ง										
๑.๖) ตามกิ่ง										
๑.๗) เก็บเกี่ยว										
๑.๘) ขนผลไม้ในสวน										
๑.๙) ขนผลไม้ไปขาย										
๑.๑๐) ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม										
๑.๑๑) จ้างเหมาแรงงาน										
๑.๑๒) อื่น ๆ (ระบุ)										

หมายเหตุ: *** หน่วยอัตราค่าจ้าง (เฉพาะค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน) ๑. บาท/ไร่ ๒. บาท/ตัน ๓. บาท/กก. ๔. บาท/วัน ๕. บาท/ชั่วโมง ๖. บาท/ครั้ง

รายการ	ก่อนมีโครงการฯ แปลงที่					
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ซื้อ) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง/ได้ฟรี)					
	ปริมาณที่ใช้ (หน่วย)		ราคา (บาท/หน่วย)		มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๒) ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ/อุปกรณ์						
๒.๑) ปุ๋ย						
ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพ						
ปุ๋ยคอก						
ปุ๋ยเคมี						
สารชีวภาพ/ฮอร์โมน						
๒.๒) สาร/วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน						
ปุ๋ยพืชสด ได้แก่						
โดโลไมท์ (ปูนขาว)						
๒.๓) สารเคมีกำจัดวัชพืช						
๒.๔) สารเคมี ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช						
๒.๕) สารเคมีอื่น ๆ						
๒.๖) ไม้ตาม/ค้ำต้นไม้						
๒.๗) ถังท่อผลผลิตบนต้น						
๒.๘) ค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ						
ค่าเช่าที่ดิน						
ค่าภาษีที่ดิน						
ค่าน้ำ						
ค่าไฟฟ้าการเกษตร						
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง						
๓) ค่าใช้จ่ายด้านการแปรรูป						
รวมค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวทั้งหมด						

รายการ	หลังมีโครงการฯ แปลงที่ พื้นที่ให้ผลผลิต ไร่ ชนิดของไม้ผล									
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (จ้าง) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง)									
	จำนวน (หน่วย)		จำนวน (วัน)		จำนวน (ชั่วโมง/วัน)		อัตราค่าจ้าง (บาท/หน่วย)		มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๑) ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน										
๑.๑) ใส่ปุ๋ย										
๑.๒) พรวนดิน/ดายหญ้า										
๑.๓) ฉีดยา										
๑.๔) ให้น้ำ										
๑.๕) ตัดแต่งกิ่ง										
๑.๖) ตามกิ่ง										
๑.๗) เก็บเกี่ยว										
๑.๘) ขนผลไม้ในสวน										
๑.๙) ขนผลไม้ไปขาย										
๑.๑๐) ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม										
๑.๑๑) จ้างเหมาแรงงาน										
๑.๑๒) อื่น ๆ (ระบุ)										

หมายเหตุ : *** หน่วยอัตราค่าจ้าง (เฉพาะค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน) ๑. บาท/ไร่ ๒. บาท/ตัน ๓. บาท/กก. ๔. บาท/วัน ๕. บาท/ชั่วโมง ๖. บาท/ครั้ง

รายการ	หลังมีโครงการฯ แปลงที่					
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ซื้อ) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง/ได้ฟรี)					
	ปริมาณที่ใช้ (หน่วย)		ราคา (บาท/หน่วย)		มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๒) ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ/อุปกรณ์						
๒.๑) ปุ๋ย						
ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพ						
ปุ๋ยคอก						
ปุ๋ยเคมี						
สารชีวภาพ/ฮอร์โมน						
๒.๒) สาร/วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน						
ปุ๋ยพืชสด ได้แก่						
โดโลไมท์ (ปูนขาว)						
๒.๓) สารเคมีกำจัดวัชพืช						
๒.๔) สารเคมี ป้องกันและกำจัดศัตรูพืช						
๒.๕) สารเคมีอื่น ๆ						
๒.๖) ไม้ตาม/ค้ำต้นไม้						
๒.๗) ถูงท่อผลผลิตบนต้น						
๒.๘) ค่าปัจจัยการผลิตอื่น ๆ						
ค่าเช่าที่ดิน						
ค่าภาษีที่ดิน						
ค่าน้ำ						
ค่าไฟฟ้าการเกษตร						
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง						
๓) ค่าใช้จ่ายด้านการแปรรูป						
รวมค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวทั้งหมด						

ผลผลิตและผลตอบแทนที่ได้รับจากการปลูกไม้ผล

ก่อนเข้าร่วมโครงการ พื้นที่ ไร่ ปริมาณผลผลิตทั้งหมด กก.

รายการ/ลักษณะการ จำหน่าย	ราคา (บาท/กก.)		ปริมาณผลผลิต (กก.)				รวมเป็นเงิน
	ตลาด	ที่จำหน่ายได้	จำหน่ายแล้ว	รอจำหน่าย	บริโภค	ทำพันธุ์	
๑.....							
๒.....							
๓.....							
๔.....							
๕.....							
รวม							

หลังเข้าร่วมโครงการ พื้นที่ ไร่ ปริมาณผลผลิตทั้งหมด กก.

รายการ/ลักษณะการ จำหน่าย	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)		ปริมาณผลผลิต (กก.)				รวมเป็นเงิน
	ตลาด	ที่จำหน่ายได้	จำหน่ายแล้ว	รอจำหน่าย	บริโภค/แจกจ่าย	ทำพันธุ์	
๑.....							
๒.....							
๓.....							
๔.....							
๕.....							
รวม							

๒.๑๑ ท่านสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไม้ผลเกษตรอัตลักษณ์ของท่านได้หรือไม่ อย่างไร (เช่น แปรรูป สร้างเรื่องราว สร้างตราสินค้า พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ฯลฯ)

๑) ไม่ได้ เพราะ.....

๒) ได้ อย่างไร.....

๒.๑๒ ท่านหรือกลุ่มของท่านได้รับการส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์ของไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจถึงถิ่นกำเนิดของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ หรือไม่ อย่างไร

๑) ไม่ได้ เพราะ.....

๒) ได้ อย่างไร.....

๒.๑๓ สินค้าไม้ผลเกษตรอัตลักษณ์ของท่านหรือกลุ่มของท่านสามารถตรวจสอบการรับรองคุณภาพย้อนกลับ ได้หรือไม่ อย่างไร

๑) ไม่ได้ เพราะ.....

๒) ได้ อย่างไร.....

๒.๑๔ นอกจากนี้ท่านหรือกลุ่มของท่านได้มีการเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างกิจกรรมเพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้าพื้นที่ หรือไม่ อย่างไร

๑) ไม่มี เพราะ.....

๒) มี อย่างไร.....

๒.๑๕ ในกรณีที่มีการจำหน่ายผลผลิต ท่านจำหน่ายให้กับแหล่งใดบ้าง

ก่อนเข้าร่วมโครงการ

๑) ผู้บริโภคโดยตรง ๒) พ่อค้าปลีก ๓) พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น ๔) พ่อค้า/ผู้รวบรวมต่างถิ่น ๕) บริษัท

๖) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ๗) ช่องทางออนไลน์ (ระบุ) ๘) อื่น ๆ

หลังเข้าร่วมโครงการ

๑) ผู้บริโภคโดยตรง ๒) พ่อค้าปลีก ๓) พ่อค้า/ผู้รวบรวมท้องถิ่น ๔) พ่อค้า/ผู้รวบรวมต่างถิ่น ๕) บริษัท

๗) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ๘) ช่องทางออนไลน์ (ระบุ) ๘) อื่น ๆ

๒.๑๖ การกำหนดราคาในการขายผลผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

ก่อนเข้าร่วมโครงการ

๑) ผู้ซื้อ ๒) ผู้ขาย (เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร) ๓) ราคาตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

๔) ราคากลางที่ประกาศ ๕) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ๖) อื่นๆ (ระบุ)

หลังเข้าร่วมโครงการ

๑) ผู้ซื้อ ๒) ผู้ขาย (เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร) ๓) ราคาตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

๔) ราคากลางที่ประกาศ ๕) สหกรณ์/ศูนย์รวบรวม ๖) อื่นๆ (ระบุ)

ส่วนที่ ๓ ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการฯ (ตอบเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง)

๓.๑ ความพึงพอใจ (คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยมี ๑ = ไม่พอใจ/ไม่เหมาะสมมาก ๒= ไม่พอใจ/ไม่เหมาะสม ๓= พึงพอใจ/เหมาะสมปานกลาง ๔= พึงพอใจ/เหมาะสมมาก ๕=พึงพอใจ/เหมาะสมมากที่สุด)

รายการ	ระดับคะแนนความพึงพอใจ (๑-๕)	กรณาระบุเหตุผลทุกระดับคะแนน
๑. หลักสูตรการจับอบรม		
๒. วิทยากรที่ให้ความรู้		
๓. ระยะเวลาในการจับอบรม		
๔. ขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจใบรับรองมาตรฐาน		
๕. ปริมาณและคุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ		
๖. ความทันเวลาของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ		
๗. ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ ในภาพรวม		

๓.๒ ในอนาคต ท่านจะขอรับรองมาตรฐานGI/ มาตรฐานอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไร

- ๑) ขอรับรองมาตรฐาน (๑) GI
 (๒) มาตรฐานอื่น ๆ ได้แก่
- ๒) ไม่ขอรับรองมาตรฐาน เนื่องจาก

และในอนาคต หากท่านได้รับรองมาตรฐาน ท่านจะปรับราคาสินค้าจากเดิม..... บาท เพิ่มขึ้นเป็นบาท คิดเป็น %

ส่วนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโครงการ

ประเด็น	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
๑. ปัญหาหาฝนทิ้งช่วง ผลผลิตเสียหาย		
๒. ปัญหาสภาพดิน		
๓. ปัญหาวัชพืชขึ้นเป็นจำนวนมากยากต่อการกำจัด		
๔. ปัญหาน้ำท่วม		
๕. ปัญหาน้ำมันเชื้อเพลิงราคาแพง		
๖. ปัญหาขาดแคลนเงินทุนในการผลิต		
๗. ปัญหาโรคพืช		
๘. ปัญหาถูกพ่อค้ารับซื้อกดราคา		
๙. ปัญหาการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากรัฐบาล		
๑๐. อื่น ๆ		

รหัสแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการภายใต้แผนแม่บทย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ปี ๒๕๖๔

ใช้ในราชการศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทางราชการจะเก็บข้อมูลที่สอบถามทั้งหมดเป็นความลับและจะนำไปเผยแพร่เฉพาะค่าประมาณทางสถิติที่เป็นข้อมูลภาพรวมเท่านั้น

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วัน/เดือน/ปี.....ฝ่าย.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

๑.๑ ชื่อ สกกุล

๑.๒ เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

๑.๓ อายุ (ปี)

๑.๔ เพศ ๑ = หญิง, ๒ = ชาย

๑.๕	ที่อยู่	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน (หากมี)
	ตำบล		อำเภอ	
	จังหวัด		โทร	

๑.๖ ระดับการศึกษาสูงสุด ๐ = ไม่สำเร็จการศึกษา, ๔ = ประถมต้น, ๖ = ประถมปลาย, ๙ = มัธยมต้น, ๑๒ = มัธยมปลาย/ปวช., ๑๔ = ปวส., ๑๖ = ปริญญาตรี, ๑๘ = ปริญญาโท, ๒๒ = ปริญญาเอก

๑.๗ อาชีพหลัก ในภาคเกษตร: ๑ = เกษตรกร, ๒ = รับจ้างเกษตร
นอกภาคเกษตร: ๓ = รับจ้างนอกภาคเกษตร, ๔ = ทำงานประจำ, ๕ = ธุรกิจส่วนตัว

๑.๘ ประสบการณ์ทำการเกษตร (ปี)
***นับตั้งแต่เริ่มทำการเกษตรเป็นอาชีพและมีรายได้เป็นของตนเอง

๑.๙	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน) ***นับคนที่อาศัยอยู่ด้วยกัน และรวมผู้ถูกสัมภาษณ์เองด้วย	
	จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน) ***นับสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จนถึง ๖๕ ปี	จำนวนแรงงานในภาคเกษตร (คน) ***นับสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จนถึง ๖๕ ปี ที่ทำงานในภาคการเกษตร ไม่นับรวมกรณีที่เป็นนักเรียน นักศึกษา หรือทำงานอื่น ๆ
		จำนวนแรงงานนอกภาคเกษตร (คน) ***นับสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จนถึง ๖๕ ปี ที่ทำงานนอกภาคการเกษตร ไม่นับรวมกรณีที่เป็นนักเรียน นักศึกษา หรือทำงานอื่น ๆ

๑.๑๐

๑. การถือครองที่ดินในภาคการเกษตร					
กิจกรรม	ของตนเอง	เช่า	ทำฟรี	ชลประทาน (ใน=๑, นอก=๒)	แหล่งน้ำ ที่ใช้
๑. ข้าว					
๒. มันสำปะหลัง					
๓. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					
๔. พืชไร่อื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๔.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๔.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๕. ยางพารา					
๖. ปาล์มน้ำมัน					
๗. อ้อยโรงงาน					
๘. ไม้ยืนต้นอื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๘.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๘.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๙. ไม้ผลอื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๙.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๙.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๐. ไม้ดอก ไม้ประดับ					
๑๑. พืชผัก					
๑๒. ปศุสัตว์ (ระบุชนิด)					
๑๒.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๒.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๓. ประมง (ระบุชนิด)					
๑๓.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๓.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
๑๔. ไร่นาสวนผสม					
๑๕. เกษตรผสมผสาน					
๑๖. กิจกรรมเกษตรอื่น ๆ (ระบุชนิด)					
๑๖.๑	๑)	๑)	๑)	๑)	๑)
๑๖.๒	๒)	๒)	๒)	๒)	๒)
แหล่งน้ำที่ใช้ ๑ = น้ำฝน, ๒ = ชลประทาน, ๓ = สูบเองจากแหล่งธรรมชาติ, ๔ = บ่อ/สระ/บาดาล ของตนเอง, ๕ = โครงการเอกชน/ราชการ สูบจากแหล่งธรรมชาติ, ๖ = กลุ่ม/สถาบัน สูบจากแหล่งธรรมชาติ, ๗ = ซื้อจากผู้ให้บริการ/ประปา					
๒. การถือครองที่ดินนอกภาคการเกษตร					
กิจกรรม	๑๙. ที่ปลูก บ้านเรือนอยู่อาศัย	๒๐. ที่รกร้างว่าง เปล่า	๒๑. ห้วย/หนอง/ คลอง/บึง/สระ	๒๒. ป่าถือครอง	
จำนวน (ไร่)					

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ (ผ้าไหมไทย)

๒.๑ ท่านทราบข่าวโครงการฯ จากช่องทางใด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ๑) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (๑) เว็บไซต์ต่าง ๆ (๒) facebook/line/Application (๓) วิทยู (๔) ทีวี
- ๒) สื่อสิ่งพิมพ์ (๑) หนังสือพิมพ์ (๒) วารสาร ระบุ..... (๓) โปสเตอร์
- ๓) สื่อบุคคล (๑) เจ้าหน้าที่ของ กษ. (๒) ผู้นำท้องถิ่น (อบต./กำนัน/ผญบ.) (๓) เพื่อนบ้าน (๔) อื่น ๆ

๒.๒ ท่านเคยเข้าร่วมโครงการอื่น ๆ ของหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือนอกกระทรวงฯ มาก่อนหรือไม่

- ๑) เคย โครงการที่เข้าร่วม ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)
- [๑] ศพก. [๒] แปลงใหญ่ [๓] การบริหารจัดการน้ำ [๔] แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร
- [๕] Zoning by Agri-Map [๖] มาตรฐานสินค้าเกษตร GAP [๗] เกษตรอินทรีย์
- [๘] โครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ [๙] Smart farmer [๑๐] อื่น ๆ ระบุ
- ๒) ไม่เคย เนื่องจาก

๒.๓. ท่านหรือสมาชิกในครัวเรือนของท่านได้รับการสนับสนุน (ปัจจัยการผลิต / องค์ความรู้) เรื่องการผลิตผ้าไหม จากหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือไม่

ปี (๑)	๑= เคย ๒ = ไม่เคย ๓ = ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ (๒)	เหตุผล ระบุ	แนวทางการส่งเสริม (๔)	เรื่อง (๕)	ระบุหน่วยงาน (๖)
ก่อนปี ๒๕๖๐					
ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓					
ปี ๒๕๖๔					

หมายเหตุ : (๕) ได้แก่ ๑ = การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ๒ = การผลิตเส้นไหม ๓ = การย้อมเส้นไหม ๔ = ขั้นตอนการทอผ้าไหม ๕ = ลายผ้าไหม ๖ = การจำหน่าย/การตลาด ๗=การแปรรูป ๘=อื่น ๆ ระบุ

๒.๔ ท่านได้รับการฝึกอบรม/การถ่ายทอดความรู้จากศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ หรือไม่

๑) ยังไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ๒) ได้รับแล้ว ได้แก่

หลักสูตรที่ได้รับการอบรม	ระดับความรู้/ความเข้าใจ		การนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์		
	ก่อนอบรม (คะแนน ๑ - ๕)	หลังอบรม (คะแนน ๑ - ๕)	๑ = ทั้งหมด ๒ = บางส่วน ๓ = ไม่ได้ นำไปใช้	ความรู้ที่นำไปใช้ ได้แก่ เรื่อง	ระบุเหตุผลกรณี (๓ = ไม่ได้นำไปใช้)
๑)					
๒)					
๓)					
๔)					

หมายเหตุ : คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยที่ ๑ = น้อยที่สุด ๒= น้อย ๓= ปานกลาง ๔= มาก ๕=มากที่สุด

๒.๕ ปัจจัยการผลิตที่ได้รับการสนับสนุนจากศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ

๑) ไม่ได้รับ เพราะ.....

๒) ได้รับ ให้กับ กลุ่ม ตนเอง

๑).....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย)

๒).....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย)

๓).....ปริมาณ.....(ระบุหน่วย)

มูลค่าที่ได้รับการสนับสนุนรวม.....บาท

ความทันเวลาของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ (๑) ทันเวลา (๒) ไม่ทันเวลา เพราะ.....

ความทันเพียงพอของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ (๑) เพียงพอ (๒) ไม่เพียงพอ เพราะ.....

๒.๖ การขอใบรับรองมาตรฐาน

ชนิดสินค้า	การขอใบรับรองมาตรฐาน (๑) ได้ใบรับรอง (๒) ไม่ได้ใบรับรอง (๓) ไม่ขอการรับรอง	(๑) ได้ใบรับรองมาตรฐาน					(๒) ยังไม่ได้รับรองมาตรฐาน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ) (ถ้าเลือกตอบข้อไหนให้ระบุ ๑)		เหตุผลระบุ	
		ตราสัญลักษณ์พระราชทาน		GI	มาตรฐานอื่นๆ		ระยะเวลาในการขอใบรับรอง (เดือน)	๑) อยู่ระหว่างการตรวจ ๒) ตรวจแล้ว อยู่ในขั้นตอนรอใบรับรอง ๓) ตรวจแล้วไม่ผ่าน ๔) ไม่ขอตรวจรับรอง		เพราะ (กรณีตอบข้อ ๓ และ ๔)
		๑) ได้รับ ๒) ไม่ได้รับ	ถ้าได้ ๑) สีเขียว ๒) สีน้ำเงิน ๓) สีเงิน ๔) สีทอง	๑) ได้ ๒) ไม่ได้	๑) ได้ ๒) ไม่ได้	ถ้าได้ (ระบุ)				
๑)										
๒)										
๓)										
๔)										
๕)										

๒.๗ ท่านสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการผลิต และการตลาด เพื่อพัฒนาการผลิตผ้าไหมมาตรฐานตราสัญลักษณ์พระราชทาน/GI ได้หรือไม่ อย่างไร

- ๑) ไม่ได้ เพราะ.....
- ๒) ได้ ได้แก่..... ประยุกต์ใช้อย่างไร

๒.๘ ท่านสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าไหมของท่านหรือได้หรือไม่ อย่างไร (เช่น ลายผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ สร้างเรื่องราว ฯลฯ)

- ๑) ไม่ได้ เพราะ
- ๒) ได้ อย่างไร

๒.๙ ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการทอผ้าไหมเพื่อยกระดับให้เป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น หรือไม่ (ลองให้เกษตรกรเล่าวิธี/กระบวนการผลิตว่ามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหรือมีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไปอย่างไร)

- ๑) ไม่มี เพราะ.....
- ๒) มี อย่างไร.....

๒.๑๐ มูลค่าของค่าใช้จ่าย และผลทดแทนของสินค้า

๑) ค่าใช้จ่ายในการผลิตผ้าไหมไทยของเกษตรกร

รายการ	ก่อนมีโครงการฯ ประเภทของผ้าไหม ☐ ๑) ทอขัด ☐ ๒) มัดหมี่ ☐ ๓) จก ☐ ๔) ชิด ☐ ๕) ยก ☐ ๖) ควบเส้น ผ้ากว้าง.....ม. ยาว.....ม.									
	☐ ได้รับมาตรฐานตรานกยูง ☐ ๑) สีเขียว ☐ ๒) สีน้ำเงิน ☐ ๓) สีเงิน ☐ ๔) สีทอง ☐ ๕) ไม่ได้รับมาตรฐานตรานกยูง ☐ ๖) GI									
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (จ้าง) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง)									
	จำนวนแรงงาน (หน่วย)		จำนวนวัน		จำนวนชั่วโมง		อัตราค่าจ้าง (บาท/หน่วย)		รวมเป็นเงิน (บาท/หน่วย)	
เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	
๑) ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน										
๑.๑) ค่าแรงการย้อมผ้า										
๑.๒) ค่าแรงการมัด										
๑.๓) ค่าแรงการทอผ้า										
๑.๔) ค่าแรงการแก้ม										
๑.๕) ค่า.....										
๑.๖) ค่า.....										
๑.๗) ค่า.....										
๑.๘) ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม										
๑.๙) จ้างแรงงานแบบเหมา										
๑.๑๐) อื่น ๆ (ระบุ)										

หมายเหตุ : *** หน่วยอัตราค่าจ้าง (เฉพาะค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน) ๑. บาท/ไร่ ๒. บาท/ตัน ๓. บาท/กก. ๔. บาท/วัน ๕. บาท/ชั่วโมง ๖. บาท/ครั้ง

รายการ	ก่อนมีโครงการฯ				
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ซื้อ) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง/ได้ฟรี)				
	ปริมาณที่ใช้ (หน่วย)		ราคา(บาท/หน่วย)	มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด		เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๒) ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ/อุปกรณ์					
๒.๑) เส้นด้าย					
๒.๒) เส้นไหม					
- เส้นไหมยืน					
- เส้นไหมพุ่ง					
๒.๓) สีธรรมชาติ					
๒.๔) สีสังเคราะห์					
๒.๕) ค่าน้ำ					
๒.๖) ค่าไฟฟ้า					
๒.๗) ค่าถุงมือ					
๒.๘) ค่าเชือกฟาง					
๒.๙) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๐) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๑) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๒) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๓) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๔) ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์					
๒.๑๕) อื่น ๆ (ระบุ)					
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิตผ้าไหมไทย					

รายการ	หลังมีโครงการฯ ประเภทของผ้าไหม ☐ ๑) ทอขัด ☐ ๒) มัดหมี่ ☐ ๓) จก ☐ ๔) ขิด ☐ ๕) ยก ☐ ๖) ควบเส้น ผ้ากว้าง.....ม. ยาว.....ม. ☐ ได้รับมาตรฐานตรานกยูง ☐ ๑) สีเขียว ☐ ๒) สีน้ำเงิน ☐ ๓) สีเงิน ☐ ๔) สีทอง ☐ ๕) ไม่ได้รับมาตรฐานตรานกยูง ☐ ๖) G									
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (จ้าง) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง)									
	จำนวนแรงงาน (หน่วย)		จำนวนวัน		จำนวนชั่วโมง		อัตราค่าจ้าง (บาท/หน่วย)		รวมเป็นเงิน (บาท/หน่วย)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๑) ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน										
๑.๑) ค่าแรงการย้อมผ้า										
๑.๒) ค่าแรงการมัด										
๑.๓) ค่าแรงการทอผ้า										
๑.๔) ค่าแรงการแก้ม										
๑.๕) ค่า.....										
๑.๖) ค่า.....										
๑.๗) ค่า.....										
๑.๘) ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม										
๑.๙) จ้างแรงงานแบบเหมา										
๑.๑๐) อื่น ๆ (ระบุ)										

หมายเหตุ : *** หน่วยอัตราค่าจ้าง (เฉพาะค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน) ๑. บาท/ไร่ ๒. บาท/ตัน ๓. บาท/กก. ๔. บาท/วัน ๕. บาท/ชั่วโมง ๖. บาท/ครั้ง

รายการ	หลังมีโครงการฯ				
	ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (ซื้อ) / ไม่เป็นเงินสด (ทำเอง/ได้ฟรี)				
	ปริมาณที่ใช้ (หน่วย)		ราคา(บาท/หน่วย)	มูลค่ารวม (บาท/รอบ)	
	เงินสด	ไม่เป็นเงินสด		เงินสด	ไม่เป็นเงินสด
๒) ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุ/อุปกรณ์					
๒.๑) เส้นด้าย					
๒.๒) เส้นไหม					
- เส้นไหมยืน					
- เส้นไหมพุ่ง					
๒.๓) สีธรรมชาติ					
๒.๔) สีสังเคราะห์					
๒.๕) ค่าน้ำ					
๒.๖) ค่าไฟฟ้า					
๒.๗) ค่าถุงมือ					
๒.๘) ค่าเชือกฟาง					
๒.๙) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๐) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๑) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๒) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๓) ค่าอุปกรณ์อื่นๆ.....					
๒.๑๔) ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์					
๒.๑๕) อื่น ๆ (ระบุ)					
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิตผ้าไหมไทย					

๒) จำนวนผ้าไหมท่านผลิตได้

๒.๑) ก่อนเข้าร่วมโครงการ

ประเภท/ชนิดของ ผ้าไหม	จำหน่าย				ใช้เอง และแจกจ่าย				รวมทั้งหมด			
	จำนวน	หน่วยนับ	ราคา	รวมมูลค่า	จำนวน	หน่วยนับ	ราคา	รวมมูลค่า	จำนวน	หน่วยนับ	ราคาเฉลี่ย	รวมมูลค่า
๑)												
๒)												
๓)												
๔)												
๕)												
รวม/เฉลี่ย												

คำอธิบายสินค้า (ถ้ามี)

๒.๒) หลังเข้าร่วมโครงการ

ประเภท/ชนิดของ ผ้าไหม	จำหน่าย				ใช้เอง และแจกจ่าย				รวมทั้งหมด			
	จำนวน	หน่วยนับ	ราคา	รวมมูลค่า	จำนวน	หน่วยนับ	ราคา	รวมมูลค่า	จำนวน	หน่วยนับ	ราคาเฉลี่ย	รวมมูลค่า
๑)												
๒)												
๓)												
๔)												
๕)												
รวม/เฉลี่ย												

คำอธิบายสินค้า (ถ้ามี)

๒.๑๑ ท่านหรือกลุ่มของท่านได้มีการเชื่อมโยงกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือไม่ ถ้ามีสร้างกิจกรรมเพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้าพื้นที่ อย่างไร

๑) ไม่มี เพราะ.....

๒) มี อย่างไร.....

๒.๑๒ ช่องทางการจำหน่ายของท่าน

๑) ก่อนเข้าร่วมโครงการท่านจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางใดบ้าง

(๑) จำหน่ายด้วยตัวเอง (๒) จำหน่ายผ่านตัวแทนกลุ่ม (๓) มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ (๔) ตลาด/งานแฟร์ที่ภาครัฐจัดขึ้น

(๕) ตลาด/งานแฟร์ที่ภาคเอกชนจัดขึ้น (๖) ช่องทางออนไลน์ (ระบุ) (๗) อื่น ๆ (ระบุ)

๒) หลังเข้าร่วมโครงการท่านจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางใดบ้าง

- (๑) จำหน่ายด้วยตัวเอง (๒) จำหน่ายผ่านตัวแทนกลุ่ม (๓) มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ (๔) ตลาด/งานแฟร์ที่ภาครัฐจัดขึ้น
 (๕) ตลาด/งานแฟร์ที่ภาคเอกชนจัดขึ้น (๖) ช่องทางออนไลน์ (ระบุ) (๗) อื่น ๆ (ระบุ)

ส่วนที่ ๓ ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการฯ (ตอบเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง)

๓.๑ ความพึงพอใจ

(คะแนนระหว่าง๑-๕ คะแนน โดยมี ๑ = ไม่พอใจ/ไม่เหมาะสมมาก ๒= ไม่พอใจ/ไม่เหมาะสม ๓= พึงพอใจ/เหมาะสมปานกลาง ๔= พึงพอใจ/เหมาะสมมาก ๕=พึงพอใจ/เหมาะสมมากที่สุด)

รายการ	ระดับคะแนนความพึงพอใจ (๑-๕)	กรณาระบุเหตุผลทุกระดับคะแนน
๓.๑ หลักสูตรการจัดอบรม		
๓.๒ วิทยากรที่ให้ความรู้		
๓.๓ ระยะเวลาในการจัดอบรม		
๓.๔ ขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจใบรับรองมาตรฐาน		
๓.๕ ปริมาณปัจจัยการผลิตที่ได้รับ		
๓.๖ ความทันเวลาของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ		
๓.๗ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการฯ ในภาพรวม		

๓.๒ ในอนาคต ท่านจะขอรับรองมาตรฐานฯ หรือไม่ อย่างไร

- ๑) ขอรับรองมาตรฐาน (๑) มาตรฐานตรานกยูง (๑.๑) สีเขียว (๑.๒) สีน้ำเงิน (๑.๓) สีเงิน (๑.๔) สีทอง
 (๒) GI
 (๓) มาตรฐานอื่น ๆ ได้แก่
- ๒) ไม่ขอรับรองมาตรฐาน เนื่องจาก

และในอนาคต หากท่านได้รับรองมาตรฐาน ท่านจะปรับราคาสินค้าจากเดิม..... บาท เพิ่มขึ้นเป็นบาท คิดเป็น %

ส่วนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมโครงการ

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ